

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമദ്വാൽമീകീയരാമായണസ്യ
॥ സുന്ദരകാണ്ഡം ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

വിഷയസൂചി

1	പ്രഥമഃ സർഗഃ	5
2	ദ്വിതീയഃ സർഗഃ	42
3	തൃതീയഃ സർഗഃ	52
4	ചതുർഥഃ സർഗഃ	61
5	പഞ്ചമഃ സർഗഃ	67
6	ഷഷ്ഠഃ സർഗഃ	72
7	സപ്തമഃ സർഗഃ	80
8	അഷ്ടമഃ സർഗഃ	84
9	നവമഃ സർഗഃ	86
10	ദശമഃ സർഗഃ	99
11	ഏകാദശഃ സർഗഃ	109
12	ദ്വാദശഃ സർഗഃ	118
13	ത്രയോദശഃ സർഗഃ	123
14	ചതുർദശഃ സർഗഃ	136
15	പഞ്ചദശഃ സർഗഃ	145
16	ഷോഡശഃ സർഗഃ	155
17	സപ്തദശഃ സർഗഃ	161
18	അഷ്ടാദശഃ സർഗഃ	167
19	ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ	173

20	വിംശഃ സർഗഃ	177
21	ഏകവിംശഃ സർഗഃ	184
22	ദ്വാവിംശഃ സർഗഃ	191
23	ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ	200
24	ചതുർവിംശഃ സർഗഃ	204
25	പഞ്ചവിംശഃ സർഗഃ	213
26	ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ	217
27	സപ്തവിംശഃ സർഗഃ	226
28	അഷ്ടാവിംശഃ സർഗഃ	236
29	ഏകോനത്രിംശഃ സർഗഃ	240
30	ത്രിംശഃ സർഗഃ	242
31	ഏകത്രിംശഃ സർഗഃ	250
32	ദ്വാത്രിംശഃ സർഗഃ	254
33	ത്രയസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ	257
34	ചതുസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ	263
35	പഞ്ചത്രിംശഃ സർഗഃ	271
36	ഷട്ട്ത്രിംശഃ സർഗഃ	287
37	സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ	296
38	അഷ്ടാത്രിംശഃ സർഗഃ	308
39	ഏകോനചത്യാരിംശഃ സർഗഃ	321

40	ചത്യാരിംശഃ സർഗഃ	331
41	ഏകചത്യാരിംശഃ സർഗഃ	336
42	ദ്വിചത്യാരിംശഃ സർഗഃ	340
43	ത്രിചത്യാരിംശഃ സർഗഃ	348
44	ചതുശ്ചത്യാരിംശഃ സർഗഃ	353
45	പഞ്ചചത്യാരിംശഃ സർഗഃ	357
46	ഷട്ചത്യാരിംശഃ സർഗഃ	361
47	സപ്തചത്യാരിംശഃ സർഗഃ	369
48	അഷ്ടചത്യാരിംശഃ സർഗഃ	376
49	ഏകോനപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	387
50	പഞ്ചാശഃ സർഗഃ	391
51	ഏകപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	395
52	ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	403
53	ത്രിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	408
54	ചതുഃപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	416
55	പഞ്ചപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	425
56	ഷട്പഞ്ചാശഃ സർഗഃ	432
57	സപ്തപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	441
58	അഷ്ടപഞ്ചാശഃ സർഗഃ	451
59	ഏകോനഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	480

60	ഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	486
61	ഏകഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	490
62	ദ്വിഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	495
63	ത്രിഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	502
64	ചതുഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	508
65	പഞ്ചഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	516
66	ഷട്ഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	521
67	സപ്തഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	524
68	അഷ്ടഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ	532

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| പ്രഥമഃ സർഗഃ ||

ഹനുമതാ സമുദ്രസ്യ ലംഘനം മൈനാകേന തസ്യ സത്കാരസ്തതഃ
സുരസായാഃ പരാജയഃ സിംഹികായാ വധം കൃത്യാ തസ്യ ദക്ഷിണതഭേ
ഗമനം തത്ര തേന ലങ്കാശോഭായാ നിരീക്ഷണം

തതോ രാവണനീതായാഃ

സീതായാഃ ശത്രുകർഷണം |

ഇയേഷ പദമൻവേഷും

ചാരണാചരിതേ പഥി ||5.1.1 ||

1

ദുഷ്കരം നിഷ്ഠിതിദ്വന്ദ്വം

ചികീർഷൻ കർമ വാനരഃ |

സമുദഗ്രശിരോഗ്രീവോ

ഗവാം പതിരിവാബഭൗ ||5.1.2 ||

2

അഥ വൈദുർയവർണേഷു

ശാദ്യലേഷു മഹാബലഃ |

ധീരഃ സലിലകൽപേഷു

വിചചാര യമാസുഖം ||5.1.3 ||

3

ദ്വിജാൻ വിത്രാസയൻ ധീമാ -

നൂരസാ പാദപാൻ ഹരൻ |

മൃഗാശ്ച സുബഹുൻ നിഷ്ഠൻ

പ്രവൃദ്ധ ഇവ കേസരി ||5.1.4 ||

4

നീലലോഹിതമാഞ്ജിഷു -
 പദ്മവർണ്ണൈഃ സിതാസിന്ധൈഃ |
 സ്വഭാവസിന്ധൈർവിമലൈ -
 ര്യാതൂഭിഃ സമലക്യതം || 5.1.5 || 5

കാമരൂപിഭിരാവിഷു -
 മഭീക്ഷണം സപരിച്ഛദൈഃ |
 യക്ഷകിന്നരഗന്ധർവൈ -
 ര്ഭേവകൽപൈഃ സപന്നഗൈഃ || 5.1.6 || 6

സ തസ്യ ഗിരിവർയസ്യ
 തലേ നാഗവരായുതേ |
 തിഷ്ഠൻ കപിവരസ്തത്ര
 ഹ്രദേ നാഗ ഇവാബഭൗ || 5.1.7 || 7

സ സൂർയായ മഹേന്ദ്രായ
 പവനായ സ്വയംഭുവേ |
 ഭൂതേഭ്യശ്ചാഞ്ജലിം കൃത്യാ
 ചകാര ഗമനേ മതിം || 5.1.8 || 8

അഞ്ജലിം പ്രാങ്മുഖം കുർവൻ
 പവനായാത്മയോനയേ |
 തതോ ഹി വവൃധേ ഗന്തും
 ദക്ഷിണോ ദക്ഷിണാം ദിശം || 5.1.9 || 9

പ്ലവഗപ്രവരൈർഭൃഷുഃ
 പ്ലവനേ കൃതനിശ്ചയഃ |
 വവൃധേ രാമവൃദ്ധ്യർഥം
 സമുദ്ര ഇവ പർവസു || 5.1.10 || 10

- നിഷ്പ്രമാണശരീരഃ സൻ
 ലിലംഘയിഷുരർണവം |
 ബാഹുദ്യാം പീഡയാമാസ
 ചരണാദ്യാം ച പർവതം ||5.1.11 || 11
- സ ചചാലാചലശ്ചാശു
 മുഹൂർതം കപിപീഡിതഃ |
 തരൂണാം പുഷ്പിതാഗ്രാണാം
 സർവം പുഷ്പമശാതയത് ||5.1.12 || 12
- തേന പാദപമുക്തേന
 പുഷ്പഘൃഘേണ സുഗന്ധിനാ |
 സർവതഃ സംവൃതഃ ശൈലോ
 ബഭൗ പുഷ്പമയോ യഥാ ||5.1.13 || 13
- തേന ചോത്തമവീർയേണ
 പീഡ്യമാനഃ സ പർവതഃ |
 സലിലം സമ്പ്രസുസ്രാവ
 മദമത്ത ഇവ ദ്വിപഃ ||5.1.14 || 14
- പീഡ്യമാനസ്തു ബലിനാ
 മഹേന്ദ്രസ്തേന പർവതഃ |
 രീതീർനിർവർതയാമാസ
 കാഞ്ചനാഞ്ജനരാജ്ഞിഃ ||5.1.15 || 15
- മുദോച ച ശിലാഃ ശൈലോ
 വിശാലാഃ സമനഃശിലാഃ |
 മധ്യമേനാർചിഷാ ജുഷ്ടോ
 ധൂമരാജീരിവാനലഃ ||5.1.16 || 16

ഹരിണാ പീഡ്യമാനേന
 പീഡ്യമാനാനി സർവതഃ |
 ഗുഹാവിഷ്ണാനി സത്ത്യാനി
 വിനേദൂർവികൃതൈഃ സ്വരൈഃ ||5.1.17 || 17

സ മഹാൻ സത്ത്വസന്നാദഃ
 ശൈലപീഡാനിമിത്തജഃ |
 പൃഥ്വിവീം പുരയാമാസ
 ദിശശ്ചോപവനാനി ച ||5.1.18 || 18

ശിരോഭിഃ പൃഥ്വദിർനാഗാ
 വൃക്തസ്വസ്തികലക്ഷണൈഃ |
 വമന്തഃ പാവകം ഘോരം
 ദദംശൂർദശനൈഃ ശിലാഃ ||5.1.19 || 19

താസ്മദാ സവിഷ്ണൈർദൃഷ്ടാഃ
 കുപിതൈസ്സൈർമഹാശിലാഃ |
 ജ്ജ്വലുഃ പാവകോദ്ദീപ്താ
 ബിഭിദുശ്ച സഹസ്രധാ ||5.1.20 || 20

യാനി ത്വൗഷധജ്വാലാനി
 തസ്മിജ്ജാതാനി പർവതേ |
 വിഷ്ണുപ്ലാൻയപി നാഗാനാം
 ന ശേകുഃ ശമിതും വിഷം ||5.1.21 || 21

ദിദ്യത്യേയം ഗിരിർഭൂതൈ -
 രിതി മത്യാ തപസ്വിനഃ |
 ത്രസ്താ വിദ്യാധരാസ്തസ്മാ -
 ദുത്പേതൂഃ സ്ത്രിഗണൈഃ സഹ ||5.1.22 || 22

പാനഭൂമിഗതം ഹിത്യാ
 ഹൈമമാസവഭാജനം |
 പാത്രാണി ച മഹാർഹാണി
 കരകാംശ്ച ഹിരൺമയാൻ || 5.1.23 || 23

ലേഹ്യാനുച്ചാവചാൻ ഭക്ഷ്യാൻ
 മാംസാനി വിവിധാനി ച |
 ആർഷഭാണി ച ചർമാണി
 വഡ്ഗാംശ്ച കനകത്സരൂൻ || 5.1.24 || 24

കൃതകംഠഗുണാഃ ക്ഷീബ്വാ
 രക്തമാൽയാനുലേപനാഃ |
 രക്താക്ഷാഃ പുഷ്കരാക്ഷാശ്ച
 ഗഗനം പ്രതിപേദിരേ || 5.1.25 || 25

ഹാരനുപുരകേയൂര -
 പാരിഹാർയധരാഃ സ്ത്രിയഃ |
 വിസ്ത്രിതാഃ സസ്ത്രിതാസ്തസ്ഥു -
 രാകാശേ രമണൈഃ സഹ || 5.1.26 || 26

ദർശയന്തോ മഹാവിദ്യാം
 വിദ്യാധരമഹർഷയഃ |
 സഹിതാസ്തസ്ഥുരാകാശേ
 വീക്ഷാഞ്ചക്രൂശ്ച പർവതം || 5.1.27 || 27

ശുശ്രൂവുശ്ച തദാ ശബ്ദ -
 മൃഷീണാം ഭാവിതാത്മനാം |
 ചാരണാനാം ച സിദ്ധാനാം
 സ്ഥിതാനാം വിമലേജ്ബരേ || 5.1.28 || 28

- ഏഷ പർവതസങ്കാശോ
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 തിതീർഷതി മഹാവേഗഃ
 സമുദ്രം വരുണാലയം || 5.1.29 || 29
- രാമാർഥം വാനരാർഥം ച
 ചികീർഷൻ കർമ ദുഷ്കരം |
 സമുദ്രസ്യ പരം പാരം
 ദുഷ്ക്രാപം പ്രാപ്തുമിച്ഛതി || 5.1.30 || 30
- ഇതി വിദ്യാധരാ വാചഃ
 ശ്രുത്യാ തേഷാം തപസ്വിനാം |
 തമപ്രമേയം ദദ്യശുഃ
 പർവതേ വാനരർഷഭം || 5.1.31 || 31
- ദുധുവേ ച സ രോമാണി
 ചകമ്പേ ചാനലോപമഃ |
 നനാദ ച മഹാനാദം
 സുമഹാനിവ തോയദഃ || 5.1.32 || 32
- ആനുപൂർവ്യാ ച വൃത്തം ത -
 ള്ലാംഗുലം രോമദിശ്ചിതം |
 ഉത്പതിഷ്യൻ വിചികേഷപ
 പക്ഷിരാജ ഇവോരഗം || 5.1.33 || 33
- തസ്യ ലാംഗുലമാവിദ്ധ -
 മതിവേഗസ്യ പുഷ്പതഃ |
 ദദ്യശേ ഗരുഡേനേവ
 ഹ്രിയമാണോ മഹോരഗഃ || 5.1.34 || 34

ബാഹു സംസ്തംഭയാമാസ
 മഹാപരിഘസംനിഭൗ |
 ആസസാദ കപിഃ കട്യാം
 ചരണൗ സഞ്ചുകോച ച ||5.1.35 || 35

സംഹൃത്യ ച ഭുജൗ ശ്രീമാം -
 സ്തമൈവ ച ശിരോധരാം |
 തേജഃ സത്ത്വം തമാ വീര്യ -
 മാവിവേശ സ വീര്യവാൻ ||5.1.36 || 36

മാർഗമാലോകയൻ ദൂരാ -
 ദൂർധ്വപ്രണിഹിതേക്ഷണം |
 രുരോധ ഹൃദയേ പ്രാണാ -
 നാകാശമവലോകയൻ ||5.1.37 || 37

പദ്ഭ്യാം ദൃഢമവസ്ഥാനം
 കൃത്യാ സ കപികുഞ്ജരഃ |
 നികുച്യ കർണൗ ഹനുമാ -
 നുത്പതിഷ്യൻ മഹാബലഃ ||5.1.38 || 38

വാനരാൻ വാനരശ്രേഷ്ഠ
 ഇദം വചനമബ്രവീത് |
 യഥാ രഘവനിർമുക്തഃ
 ശരഃ ശ്യാസനവിക്രമഃ ||5.1.39 || 39

ഗച്ഛേത് തദ്യത് ഗമിഷ്യാമി
 ലങ്കാം രാവണപാലിതാം |
 നഹി ഭ്രക്ഷ്യാമി യദി താം
 ലങ്കായാം ജനകാത്മജാം ||5.1.40 || 40

- അനേനൈവ ഹി വേഗേന
 ഗമിഷ്യാമി സുരാലയം |
 യദി വാ ത്രിദിവേ സീതാം
 ന ദ്രക്ഷ്യാമി കൃതശ്രമഃ ||5.1.41 || 41
- ബദ്ധ്യാ രാക്ഷസരാജാന -
 മാനയിഷ്യാമി രാവണം |
 സർവമാ കൃതകാർയോഹ -
 മേഷ്യാമി സഹ സീതയാ ||5.1.42 || 42
- ആനയിഷ്യാമി വാ ലങ്കാം
 സമുത്പാദ്യ സരാവണാം |
 ഏവമുക്ത്യാ തു ഹനുമാൻ
 വാനരോ വാനരോത്തമഃ ||5.1.43 || 43
- ഉത്പപാതാഥ വേഗേന
 വേഗവാനവിചാരയൻ |
 സുപർണമീവ ചാത്മാനം
 മേനേ സ കപികുഞ്ജരഃ ||5.1.44 || 44
- സമുത്പത്തി വേഗാത് തു
 വേഗാത് തേ നഗരോഹിണഃ |
 സംഹൃത്യ വിടപാൻ സർവാൻ
 സമുത്പേതുഃ സമന്തതഃ ||5.1.45 || 45
- സ മത്തകോയഷ്ടിദകാൻ
 പാദപാൻ പുഷ്പശാലിനഃ |
 ഉദ്വഹന്നുരുവേഗേന
 ജഗാമ വിമലേംബരേ ||5.1.46 || 46

ഊരുവേഗോത്ഥിതാ വൃക്ഷാ
 മുഹൂർതം കപിമൻവയുഃ |
 പ്രസ്ഥിതം ദീർഘമധ്യാനം
 സ്വബന്ധുമിവ ബാന്ധവാഃ ||5.1.47 || 47

തമൂരുവേഗോൻമഥിതാഃ
 സാലാശ്ചാൻയേ നഗോത്തമാഃ |
 അനുജമൂർഹനുമന്തം
 സൈന്യാ ഇവ മഹീപതിം ||5.1.48 || 48

സുപുഷ്പിതാഗ്രൈർബഹുഭിഃ
 പാദപൈരൻവിതഃ കപിഃ |
 ഹനുമാൻ പർവതാകാരോ
 ബഭൂവാദ്ഭൂതദർശനഃ ||5.1.49 || 49

സാരവന്തോഽഥ യേ വൃക്ഷാ
 ന്യമജ്ജൻ ലവണാഭസീ |
 ഭയാദിവ മഹേന്ദ്രസ്യ
 പർവതാ വരുണാലയേ ||5.1.50 || 50

സ നാനാകുസുമൈഃ കീർണഃ
 കപിഃ സാങ്കുരകോരകൈഃ |
 ശുശ്രൂഭേ മേഘസങ്കാശഃ
 ഖദ്യോതൈരിവ പർവതഃ ||5.1.51 || 51

വിമുക്താസ്തസ്യ വേഗേന
 മുക്ത്യാ പുഷ്പാണി തേ ദ്രുമാഃ |
 വ്യവശീര്യന്ത സലിലേ
 നിവൃത്താഃ സുഹൃദോ യഥാ ||5.1.52 || 52

ലഘുത്യേനോപപന്നം തദ്
 വിചിത്രം സാഗര്യേപതത് |
 ദ്രുമാണാം വിവിധം പുഷ്പം
 കപിവായുസമീരിതം |
 താരാചിതമിവാകാശം
 പ്രബഭൗ സ മഹാർണവഃ || 5.1.53 || 53

പുഷ്പഘോഷണ സുഗന്ധേന
 നാനാവർണേന വാനരഃ |
 ബഭൗ മേഘ ഇവോദ്യൻ വൈ
 വിദ്യുദ്ഗണവിദ്യുഷിതഃ || 5.1.54 || 54

തസ്യ വേഗസമുദ്ഭൂതൈഃ
 പുഷ്പൈസ്തോയമദ്യശ്യത |
 താരാഭിരിവ രാമാഭി -
 രുദിതാഭിരിവാംബരം || 5.1.55 || 55

തസ്യാംബരഗതൗ ബാഹു
 ദദ്യശാതേ പ്രസാരിതൗ |
 പർവതാഗ്രാദ് വിനിശ്ചാന്തൗ
 പഞ്ചാസ്യാവിവ പന്നഗൗ || 5.1.56 || 56

പിബന്നിവ ബഭൗ ചാപി
 സോർമിജാലം മഹാർണവം |
 പിപാസുരിവ ചാകാശം
 ദദ്യശേ സ മഹാകപിഃ || 5.1.57 || 57

തസ്യ വിദ്യുത്പ്രഭാകാരേ
 വായുമാർഗാനുസാരിണഃ |

നയനേ വിപ്രകാശേതേ പർവതസ്ഥാവിവാനലൗ 5.1.58	58
പിംഗേ പിംഗാക്ഷമുഖ്യസ്യ ബൃഹതീ പരിമണ്ഡലേ ചക്ഷുഷീ സമ്പ്രകാശേതേ ചന്ദ്രസൂർയാവിവ സ്ഥിതൗ 5.1.59	59
മുഖം നാസികയാ തസ്യ താമ്രയാ താമ്രമാബഭൗ സന്ധ്യയാ സമഭിസ്സൃഷ്ടം യഥാ സ്യാത് സൂർയമണ്ഡലം 5.1.60	60
ലാംഗുലം ച സമാവിദ്ധം പ്ലവമാനസ്യ ശോഭതേ അംബരേ വായുപുത്രസ്യ ശക്രധ്വജ ഇവോച്ഛിതം 5.1.61	61
ലാംഗുലചക്രോ ഹനുമാൻ ശുക്ലദംഷ്ട്രോനിലാതമജഃ വ്യരോചത മഹാപ്രാജ്ഞഃ പരിവേഷീവ ഭാസ്കരഃ 5.1.62	62
സ്തിഭേദേശേനാതിതാമ്രേണ രരാജ സ മഹാകപിഃ മഹതാ ദാരിതേനേവ ഗിരിർഗൈരികയാതൂനാ 5.1.63	63
തസ്യ വാനരസിംഹസ്യ പ്ലവമാനസ്യ സാഗരം	

- കക്ഷാന്തരഗതോ വായു -
 രജീമൂത ഇവ ഗർജതി || 5.1.64 || 64
- വേ യഥാ നിപതത്യുൽകാ
 ഉത്തരാന്താദ് വിനിഃസൃതാ |
 ദൃശ്യതേ സാനുബന്ധാ ച
 തഥാ സ കപികുഞ്ജരഃ || 5.1.65 || 65
- പതത്പതംഗസങ്കാശോ
 വ്യായതഃ ശുശുഭേ കപിഃ |
 പ്രവൃദ്ധ ഇവ മാതംഗഃ
 കക്ഷ്യയാ ബധ്യമാനയാ || 5.1.66 || 66
- ഉപരിഷ്ടാച്ഛരീരേണ
 ച്ഛായയാ ചാവഗാഢയാ |
 സാഗരേ മാരുതാവിഷ്ടാ
 നൗരിവാസീത് തദാ കപിഃ || 5.1.67 || 67
- യം യം ദേശം സമുദ്രസ്യ
 ജഗാമ സ മഹാകപിഃ |
 സ തു തന്യാംഗവേഗേന
 സോൻമാദ ഇവ ലക്ഷ്യതേ || 5.1.68 || 68
- സാഗരന്യോർമിജാലാനാ -
 മുരസാ ശൈലവർഷണാം |
 അഭിഘ്നംസ്തു മഹാവേഗഃ
 പുഷ്ടുവേ സ മഹാകപിഃ || 5.1.69 || 69
- കപിവാതശ്ച ബലവാൻ
 മേഘവാതശ്ച നിർഗതഃ |

സാഗരം ഭീമനിർഹ്രാദം കമ്പയാമാസതുർഭൃശം 5.1.70	70
വികർഷന്നൂർമിജാലാനി ബൃഹന്തി ലവണാഭസി പുഷ്പുവേ കപിശാർഭുലോ വികിരന്നിവ രോദസീ 5.1.71	71
മേരുമന്ദരസങ്കാശാ - നൂർഗതാൻ സുമഹാർണവേ അത്യക്രാമൻമഹാവേഗ - സ്തരംഗാൻ ഗണയന്നിവ 5.1.72	72
തസ്യ വേഗസമുദ്ഘൃഷ്ടം ജലം സജലദം തദാ അംബരസ്ഥം വിബ്രാജേ ശരദഭ്രമിവാതതം 5.1.73	73
തിമിനക്രന്ധഃ കൂർമാ ദൃശ്യന്തേ വിവൃതാസ്തദാ വസ്ത്രാപകർഷണേനേവ ശരീരാണി ശരീരിണാം 5.1.74	74
ക്രമമാണം സമീക്ഷ്യാഥ ദുജ്ജഗാഃ സാഗരംഗമാഃ വ്യോമ്നി തം കപിശാർഭുലം സുപർണമിവ മേനിരേ 5.1.75	75
ദശയോജനവിസ്തീർണാ ത്രിംശദ്യോജനമായതാ	

<p>ഛായാ വാനരസിംഹസ്യ ജവേ ചാരുതരാഭവത് 5.1.76 </p>	76
<p>ശ്വേതാഭ്രഘനരാജീവ വായുപുത്രാനുഗാമിനീ തസ്യ സാ ശുശുഭേ ഛായാ പതിതാ ലവണാഭസി 5.1.77 </p>	77
<p>ശുശുഭേ സ മഹാതേജാ മഹാകായോ മഹാകപിഃ വായുമാർഗേ നിരാലംബേ പക്ഷവാനിവ പർവതഃ 5.1.78 </p>	78
<p>യേനാസൗ യാതി ബലവാൻ വേഗേന കപികുഞ്ജരഃ തേന മാർഗേണ സഹസാ ദ്രോണീകൃത ഇവാർണവഃ 5.1.79 </p>	79
<p>ആപാതേ പക്ഷിസംഘാനാം പക്ഷിരാജ ഇവ വ്രജൻ ഹനുമാൻ മേഘജാലാനി പ്രകർഷൻ മാരുതോ യഥാ 5.1.80 </p>	80
<p>പാണ്ഡുരാരുണവർണാനി നീലമഞ്ജിഷ്ടകാനി ച കപിനാസ്ത്വീകൃഷ്ടമാണാനി മഹാദ്രാണി ചകാശിരേ 5.1.81 </p>	81
<p>പ്രവിശന്നഭ്രജാലാനി നിഷ്ക്രമന്ത്വ പുനഃ പുനഃ </p>	

പ്രച്ഛന്നശ്ച പ്രകാശശ്ച
 ചന്ദ്രമാ ഇവ ദൃശ്യതേ ||5.1.82 || 82

പ്ലവമാനം തു തം ദൃഷ്ട്യാ
 പ്ലവഗം ത്വരിതം തദാ |
 വവൃഷുസ്തുത്ര പുഷ്പാണി
 ദേവഗന്ധർവചാരണാഃ ||5.1.83 || 83

തതാപ നഹി തം സൂർയഃ
 പ്ലവന്തം വാനരേശ്വരം |
 സിഷേവേ ച തദാ വായു
 രാമകാർയാർഥസിദ്ധയേ ||5.1.84 || 84

ഋഷയസ്തുഷ്ടുവുശ്ചൈനം
 പ്ലവമാനം വിഹായസാ |
 ജഗുശ്ച ദേവഗന്ധർവാഃ
 പ്രശംസന്തോ വനൗകസം ||5.1.85 || 85

നാഗാശ്ച തുഷ്ടുവുർയക്ഷാ
 രക്ഷാംസി വിവിധാനി ച |
 പ്രേക്ഷ്യ സർവേ കപിവരം
 സഹസാ വിഗതക്ലമം ||5.1.86 || 86

തസ്മിൻ പ്ലവഗശാർദൂലേ
 പ്ലവമാനേ ഹനുമതി |
 ഇക്ഷ്യാകുകുലമാനാർഥി
 ചിന്തയാമാസ സാഗരഃ ||5.1.87 || 87

സാഹായ്യം വാനരേന്ദ്രസ്യ
 യദി നാഹം ഹനുമതഃ |

കരിഷ്യാമി ഭവിഷ്യാമി സർവവാചോ വിവക്ഷതാം 5.1.88	88
അഹമിക്ഷ്യാകുനാഥേന സഗരേണ വിവർധിതഃ ഇക്ഷ്യാകുസചിവശ്ചായം തന്നാർഹത്യവസാദിതും 5.1.89	89
തഥാ മയാ വിധാതവ്യം വിശ്രമേത യഥാ കപിഃ ശേഷം ച മയി വിശ്രാന്തഃ സുഖീ സോത്രിതരിഷ്യതി 5.1.90	90
ഇതി കൃത്യാ മതിം സാധ്യാം സമുദ്രശ്ചരണമന്ദസി ഹിരണ്യനാഭം മൈനാക - മുവാച ശിരിസത്തമം 5.1.91	91
ത്വമിഹാസുരസംഘാനാം ദേവരാജ്ഞാ മഹാത്മനാ പാതാലനിലയാനാം ഹി പരിഘഃ സംനിവേശിതഃ 5.1.92	92
ത്വമേഷാം ഇണാതവീർയാണാം പുനരേവോത്പതിഷ്യതാം പാതാലന്യാപ്രമേയസ്യ ദ്വാരമാവൃത്യ തിഷ്ടസി 5.1.93	93
തിര്യഗൂർധ്യമധശ്ചൈവ ശക്തിന്യേ ശൈല വർധിതും	

തസ്മാത് സഞ്ചോദയാമി ത്വാ -
 മുത്തിഷ്ട ഗിരിസന്തമ || 5.1.94 || 94

സ ഏഷ കപിശാർദൂല -
 സ്ത്യാമുപർയേതി വീർയവാൻ |
 ഹനുമാൻ രാമകാർയാർഥീ
 ദീമകർമാ ഖമാപ്സുതഃ || 5.1.95 || 95

അസ്യ സാഹ്യം മയാ കാർയ -
 മിക്ഷ്യാകുകുലവർതിനഃ |
 മമ ഇക്ഷ്യാകവഃ പുജ്യാഃ
 പരം പുജ്യതമാസ്സവ || 5.1.96 || 96

കുരു സാചിവ്യമസ്മാകം
 ന നഃ കാർയമതിക്രമേത് |
 കർതവ്യമകൃതം കാർയം
 സതാം മന്യുമുദീരയേത് || 5.1.97 || 97

സലിലാദൂർധ്വമുത്തിഷ്ട
 തിഷ്ടത്യേഷ കപിസ്ത്വയി |
 അസ്മാകമതിമിശ്ചൈവ
 പുജ്യശ്ച പ്ലവതാം വരഃ || 5.1.98 || 98

ചാമീകരമഹാനാദ
 ദേവഗന്ധർവസേവിത |
 ഹനുമാംസ്ത്വയി വിശ്രാന്ത -
 സ്തഃ ശേഷം ഗമിഷ്യതി || 5.1.99 || 99

കാകുത്സ്മന്യാനുശംസ്യം ച
 മൈമിൽയാശ്ച വിവാസനം |

ശ്രമം ച പ്ലവഗേന്ദ്രസ്യ സമീക്ഷ്യാത്മാതുമർഹസി 5.1.100	100
ഹിരൺയഗർഭോ മൈനാകോ നിശമ്യ ലവണാഭസഃ ഉത്പപാത ജലാത് തൂർണം മഹാദ്രുമലതാവൃതഃ 5.1.101	101
സ സാഗരജലം ഭിത്ത്യാ ബഭൂവാത്യുച്ഛിതസ്തദാ യഥാ ജലധരം ഭിത്ത്യാ ദീപ്തശ്ശിർദിവാകരഃ 5.1.102	102
സ മഹാത്മാ മുഹൂർത്തേന പർവതഃ സലിലാവൃതഃ ദർശയാമാസ ശൃംഗാണി സാഗരേണ നിയോജിതഃ 5.1.103	103
ശാതകുന്ദമയൈഃ ശൃംഗൈഃ സകിന്നരമഹോരഗൈഃ ആദിത്യോദയസങ്കാശൈഃ - രുൽലിഖദ്ദിരിവാംബരം 5.1.104	104
തസ്യ ജാംബൂനദൈഃ ശൃംഗൈഃ പർവതസ്യ സമുത്ഥിതൈഃ ആകാശം ശസ്ത്രസങ്കാശ - മദവത് കാഞ്ചനപ്രഭം 5.1.105	105
ജാതരൂപമയൈഃ ശൃംഗൈഃ - ർദ്രാജമാനൈർമഹാപ്രദൈഃ	

ആദിത്യശതസങ്കാശഃ സോദ്രവത് ഗിരിസത്തമഃ 5.1.106	106
സമുത്ഥിതമസംഗേന ഹനുമാനഗ്രതഃ സ്ഥിതം മധ്യേ ലവണതോയസ്യ വിഘ്നോഽയമിതി നിശ്ചിതഃ 5.1.107	107
സ തമുച്ഛിതമത്യർഥം മഹാവേഗോ മഹാകപിഃ ഉരസാ പാതയാമാസ ജീമൂതമിവ മാരുതഃ 5.1.108	108
സ തദാസാദിതസ്തേന കപിനാ പർവതോത്തമഃ ബുദ്ധ്യാ തസ്യ ഹരേർവേഗം ജഹർഷ ച നനാദ ച 5.1.109	109
തമാകാശഗതം വീര - മാകാശേ സമുപസ്ഥിതഃ പ്രീതോ ഹൃഷ്ടമനാ വാക്യ - മബ്രവീത് പർവതഃ കപിം 5.1.110	110
മാനുഷം ധാരയൻ രൂപ - മാത്മനഃ ശിഖരേ സ്ഥിതഃ ദുഷ്കരം കൃതവാൻ കർമ ത്വമിദം വാനരോത്തമ 5.1.111	111
നിപത്യ മമ ശൃംഗേഷു സുഖം വിശ്രമ്യ ഗമ്യതാം	

രാഘവസ്യ കുലേ ജാതൈ - രുദധിഃ പരിവർധിതഃ 5.1.112	112
സ ത്യാം രാമഹിതേ യുക്തം പ്രത്യർചയതി സാഗരഃ കൃതേ ച പ്രതികർതവ്യ - മേഷ ധർമഃ സനാതനഃ 5.1.113	113
സോഽയം തത്പ്രതികാരാർഥീ ത്വന്തഃ സമ്മാനമർഹതി ത്വന്നിമിത്തമനേനാഹം ബഹുമാനാത് പ്രചോദിതഃ 5.1.114	114
യോജനാനാം ശതം ചാപി കപിരേഷ ഖമാപ്സുതഃ തവ സാനുഷു വിശ്രാന്തഃ ശേഷം പ്രക്രമതാമിതി 5.1.115	115
തിഷ്ഠ ത്വം ഹരിശാർദൂല മയി വിശ്രമ്യ ഗമ്യതാം തദിദം ഗന്ധവത് സ്വാദു കന്ദമൂലഫലം ബഹു 5.1.116	116
തദാസ്യാദ്യ ഹരിശ്രേഷ്ഠ വിശ്രാന്തോഽഥ ഗമിഷ്യസി അസ്മാകമപി സംബന്ധഃ കപിമുഖ്യ ത്വയാസ്തി വൈ പ്രഖ്യാതസ്ത്രിഷു ലോകേഷു മഹാഗുണപരിഗ്രഹഃ 5.1.117	117

- വേഗവന്തഃ പ്ലവന്തോ യേ
 പ്ലവഗാ മാരുതാത്മജ |
 തേഷാം മുഖ്യതമം മന്യേ
 ത്യാമഹം കപികുഞ്ജര ||5.1.118 || 118
- അതിമിഃ കില പുജാർഹഃ
 പ്രാകൃത്യോപി വിജാനതാ |
 ധർമം ജിജ്ഞാസമാനേന
 കിം പുനർയാദ്യശോ ഭവാൻ ||5.1.119 || 119
- ത്വം ഹി ദേവവരിഷ്ടസ്യ
 മാരുതസ്യ മഹാത്മനഃ |
 പുത്രസ്തസ്യൈവ വേഗേന
 സദ്യശഃ കപികുഞ്ജര ||5.1.120 || 120
- പുജിതേ ത്വയി ധർമജ്ഞൈ
 പുജാം പ്രാപ്നോതി മാരുതഃ |
 തസ്മാത് ത്വം പുജനീയോ മേ
 ശൃണു ചാപ്യത്ര കാരണം ||5.1.121 || 121
- പൂർവം കൃതയുഗേ താത
 പർവതാഃ പക്ഷിണോഭവൻ |
 ത്യേപി ജഗ്മുർദിശഃ സർവാ
 ഗരുഡാ ഇവ വേഗിനഃ ||5.1.122 || 122
- തതസ്തേഷു പ്രയാതേഷു
 ദേവസംഘാഃ സഹർഷിഭിഃ |
 ഭൂതാനി ച ഭയം ജഗ്മു-
 സ്തേഷാം പതനശങ്കയാ ||5.1.123 || 123

- തതഃ ക്രുദ്ധഃ സഹസ്രാക്ഷഃ
 പർവതാനാം ശതകൃതഃ |
 പക്ഷാംശ്ചിച്ഛേദ വജ്രേണ
 തതഃ ശതസഹസ്രശഃ || 5.1.124 || 124
- സ മാമുപഗതഃ ക്രുദ്ധോ
 വജ്രമുദ്യദ്യ ദേവരാട് |
 തതോഹം സഹസാ ക്ഷിപ്തഃ
 ശ്യാസനേന മഹാത്മനാ || 5.1.125 || 125
- അസ്മിൻ ലവണതോയേ ച
 പ്രക്ഷിപ്തഃ പ്ലവഗോത്തമ |
 ഗുപ്തപക്ഷഃ സമഗ്രശ്ച
 തവ പിത്രാദിരക്ഷിതഃ || 5.1.126 || 126
- തതോഹം മാനയാമി ത്യാം
 മാനുയോസി മമ മാരുതേ |
 ത്വയാ മമൈഷ സംബന്ധഃ
 കപിമുഖ്യ മഹാഗുണഃ || 5.1.127 || 127
- അസ്മിന്നേവംഗതേ കാർയേ
 സാഗരസ്യ മമൈവ ച |
 പ്രീതിം പ്രീതമനാഃ കർതും
 ത്വമർഹസി മഹാമതേ || 5.1.128 || 128
- ശ്രമം മോക്ഷയ പുജാം ച
 ഗൃഹാണ ഹരിസത്തമ |
 പ്രീതിം ച മമ മാനുയസ്യ
 പ്രീത്യോസ്മി തവ ദർശനാത് || 5.1.129 || 129

- ഏവമുക്തഃ കപിശ്രേഷ്ഠ -
 സ്തം നഗോത്തമബ്രവീത് |
 പ്രീത്യോസ്മി കൃതമാതിഥ്യം
 മന്യുരേഷോപനീയതാം ||5.1.130 || 130
- ത്യരതേ കാർയകാലോ മേ
 അഹശ്ചാപ്യതിവർതതേ |
 പ്രതിജ്ഞാ ച മയാ ദത്താ
 ന സ്ഥാതവ്യമിഹാന്തരാ ||5.1.131 || 131
- ഇത്യുക്ത്വാ പാണിനാ ശൈല -
 മാലഭ്യ ഹരിപുംഗവഃ |
 ജഗാമാകാശമാവിശ്യ
 വീർയവാൻ പ്രഹസന്നിവ ||5.1.132 || 132
- സ പർവതസമുദ്രാഭ്യാം
 ബഹുമാനാദവേക്ഷിതഃ |
 പൂജിതശ്ചോപപന്നാദി -
 രാശീർഭിരഭിനന്ദിതഃ ||5.1.133 || 133
- അഥോർധ്യം ദൂരമാഗത്യ
 ഹിത്യാ ശൈലമഹാർണവൗ |
 പിതും പന്മാനമാസാദ്യ
 ജഗാമ വിമല്യേംബരേ ||5.1.134 || 134
- ഭൂയശ്ചോർധ്യം ഗതിം പ്രാപ്യ
 ഗിരിം തമവലോകയൻ |
 വായുസൂനൂർനിരാലംബോ
 ജഗാമ കപികുഞ്ജരഃ ||5.1.135 || 135

തദ് ദ്വിതീയം ഹനുമതോ
 ദൃഷ്ട്വാ കർമ സുദുഷ്കരം |
 പ്രശശംസുഃ സുരാഃ സർവേ
 സിദ്ധാശ്ച പരമർഷയഃ || 5.1.136 || 136

ദേവതാശ്ചാഭവൻ ഹൃഷ്ടാ -
 സ്തുത്രസ്ഥാസ്തുസ്യ കർമണാ |
 കാഞ്ചനസ്യ സുനാഭസ്യ
 സഹസ്രാക്ഷശ്ച വാസവഃ || 5.1.137 || 137

ഉവാച വചനം ധീമാൻ
 പരിതോഷാത് സഗദ്ഗദം |
 സുനാഭം പർവതശ്രേഷ്ഠം
 സ്വയമേവ ശചീപതിഃ || 5.1.138 || 138

ഹിരണ്യനാഭ ശൈലേന്ദ്ര
 പരിതുഷ്ടോന്ധി തേ ഭൃശം |
 അഭയം തേ പ്രയച്ഛാമി
 ഗച്ഛ സൗമ്യ യഥാസുഖം || 5.1.139 || 139

സാഹ്യം കൃതം തേ സുമഹദ്
 വിശ്രാന്തസ്യ ഹനുമതഃ |
 ക്രമതോ യോജനശതം
 നിർഭയസ്യ ഭയേ സതി || 5.1.140 || 140

രാമസ്യേഷ ഹിതായൈവ
 യാതി ദാശരഥേഃ കപിഃ |
 സത്ക്രിയാം കുർവതാ ശക്ത്യാ
 തോഷിതോന്ധി ദൃഢം ത്വയാ || 5.1.141 || 141

സ തത് പ്രഹർഷമലഭദ്
 വിപുലം പർവതോത്തമഃ |
 ദേവതാനാം പതിം ദൃഷ്ട്വാ
 പരിതുഷ്ടം ശതക്രതും ||5.1.142 || 142

സ വൈ ദത്തവരഃ ശൈലോ
 ബഭുവാവസ്ഥിതസ്തുഭാ |
 ഹനുമദാശ്ച മുഹൂർത്തേന
 വ്യതിചക്രാമ സാഗരം ||5.1.143 || 143

തതോ ദേവാഃ സഗന്ധർവാഃ
 സിദ്ധാശ്ച പരമർഷയഃ |
 അബ്രുവൻ സൂര്യസങ്കാശാം
 സുരസാം നാഗമാതരം ||5.1.144 || 144

അയം വാതാത്മജഃ ശ്രീമാൻ
 പ്ലവതേ സാഗരോപരി |
 ഹനുമദൻ നാമ തസ്യ ത്വം
 മുഹൂർതം വിഘ്നമാചര ||5.1.145 || 145

രാക്ഷസം രൂപമാസ്ഥായ
 സുഘോരം പർവതോപമം |
 ദംഷ്ട്രാകരാലം പിംഗാക്ഷം
 വക്ത്രം കൃത്വാ നദഃസ്പൃശം ||5.1.146 || 146

ബലമിച്ഛാമഹേ ഇതാതും
 ഭൂയശ്ചാസ്യ പരാക്രമം |
 ത്യാം വിജ്ഞേഷ്യത്യുപായേന
 വിഷാദം വാ ഗമിഷ്യതി ||5.1.147 || 147

ഏവമുക്താ തു സാ ദേവീ
 ദൈവതൈരഭിസത്കൃതാ |
 സമുദ്രമധ്യേ സുരസാ
 ബിഭ്രതീ രാക്ഷസം വപുഃ || 5.1.148 || 148

വികൃതം ച വിരൂപം ച
 സർവസ്യ ച ദയാവഹം |
 പ്ലവമാനം ഹനുമന്ത -
 മാവ്യത്യേദമുവാച ഹ || 5.1.149 || 149

മമ ദക്ഷ്യഃ പ്രദിഷ്ടസ്ത്വ -
 മീശ്വരൈർവാനരർഷഭ |
 അഹം ത്യാം ദക്ഷയിഷ്യാമി
 പ്രവിശേദം മമാനനം || 5.1.150 || 150

വര ഏഷ പുരാ ദത്തോ
 മമ ധാത്രേതി സത്യരാ |
 വ്യാദായ വക്ത്രം വിപുലം
 സ്ഥിതാ സാ മാരുതേഃ പുരഃ || 5.1.151 || 151

ഏവമുക്തഃ സുരസയാ
 പ്രഹൃഷ്ടവദനോബ്രവീത് |
 രാമോ ദാശരഥിർനാമ
 പ്രവിഷ്ടോ ദണ്ഡകാവനം |
 ലക്ഷ്മണേന സഹ ഭ്രാത്രോ
 വൈദേഹ്യാ ചാപി ഭാർയയാ || 5.1.152 || 152

അന്യകാർയവിഷകൃതസ്യ
 ബദ്ധവൈരസ്യ രാക്ഷസൈഃ |

<p>തസ്യ സീതാ ഹൃതാ ഭാർയാ രാവണേന യശസിനീ 5.1.153 </p>	153
<p>തസ്യഃ സകാശം ദൂതോഽഹം ഗമിഷ്യേ രാമശാസനാത് കർതുമർഹസി രാമസ്യ സാഹ്യം വിഷയവാസിനി 5.1.154 </p>	154
<p>അഥവാ മൈഥിലീം ദൃഷ്ട്വാ രാമം ചാക്ലിഷ്ടകാരിണം ആഗമിഷ്യാമി തേ വക്ത്രം സത്യം പ്രതിശൃണോമി തേ 5.1.155 </p>	155
<p>ഏവമുക്താ ഹനുമതാ സുരസാ കാമരൂപിണീ അബ്രവീന്നാതിവർതേൻമാം കശ്ചിദേഷ വരോ മമ 5.1.156 </p>	156
<p>തം പ്രയാന്തം സമുദ്ദീക്ഷ്യ സുരസാ വാക്യമബ്രവീത് ബലം ജിജ്ഞാസമാനാ സാ നാഗമാതാ ഹനുമതഃ 5.1.157 </p>	157
<p>നിവിശ്യ വദനം മ്യേദ്യ ഗന്തവ്യം വാനരോത്തമ വര ഏഷ പുരാ ദത്തോ മമ ധാത്രേതി സത്യരാ 5.1.158 </p>	158
<p>വ്യാദായ വിപുലം വക്ത്രം സ്ഥിതാ സാ മാരുതേഃ പുരഃ </p>	

ഏവമുക്തഃ സുരസയാ
 ക്രുദ്ധോ വാനരപുംഗവഃ || 5.1.159 || 159

അബ്രവീത് കുരു വൈ വക്ത്രം
 യേന മാം വിഷഹിഷ്യസി |
 ഇത്യുക്ത്വാ സുരസാം ക്രുദ്ധോ
 ദശയോജനമായതാം || 5.1.160 || 160

ദശയോജനവിസ്താരോ
 ഹനുമാനഭവത് തദാ |
 തം ദൃഷ്ട്വാ മേഘസങ്കാശം
 ദശയോജനമായതം |
 ചകാര സുരസാപ്യാസ്യം
 വിംശദ് യോജനമായതം || 5.1.161 || 161

ഹനുമാൻസു തതഃ ക്രുദ്ധ -
 സ്ത്രീംശദ് യോജനമായതഃ |
 ചകാര സുരസാ വക്ത്രം
 ചത്വാരിംശത് തഥോച്ഛ്രിതം || 5.1.162 || 162

ബഭൂവ ഹനുമാൻ വീരഃ
 പഞ്ചാശദ് യോജനോച്ഛ്രിതഃ |
 ചകാര സുരസാ വക്ത്രം
 ഷഷ്ടിം യോജനമുച്ഛ്രിതം || 5.1.163 || 163

തദൈവ ഹനുമാൻ വീരഃ
 സപ്തതിം യോജനോച്ഛ്രിതഃ |
 ചകാര സുരസാ വക്ത്ര -
 മശീതിം യോജനോച്ഛ്രിതം || 5.1.164 || 164

- ഹനുമാനനലപ്രവ്യോ
 നവതിം യോജനോച്ഛിതഃ |
 ചകാര സുരസാ വക്ത്രം
 ശതയോജനമായതം ||5.1.165 || 165
- തദ് ദൃഷ്ട്യാ വ്യാദിതം ത്യാസ്യം
 വായുപുത്രഃ സ ബുദ്ധിമാൻ |
 ദീർഘജിഹ്വം സുരസയാ
 സുഭീമം നരകോപമം ||5.1.166 || 166
- സ സക്ഷിപ്യാത്മനഃ കായം
 ജീമൂത ഇവ മാരുതിഃ |
 തസ്മിൻ മൂഹൂർതേ ഹനുമാൻ
 ബഭൂവാംഗുഷ്ടമാത്രകഃ ||5.1.167 || 167
- സോദിപദ്യാഥ തദ്വക്ത്രം
 നിഷ്ഠത്യ ച മഹാബലഃ |
 അന്തരിക്ഷേ സ്ഥിതഃ ശ്രീമാ -
 നിദം വചനമബ്രവീത് ||5.1.168 || 168
- പ്രവിഷ്ടോസ്തി ഹി തേ വക്ത്രം
 ദാക്ഷായണി നമോസ്തു തേ |
 ഗമിഷ്യേ യത്ര വൈദേഹീ
 സത്യശ്ചാസീദ് വരസ്തുവ ||5.1.169 || 169
- തം ദൃഷ്ട്യാ വദനാൻമുക്തം
 ചന്ദ്രം രാഹുമുഖാദിവ |
 അബ്രവീത് സുരസാ ദേവീ
 സ്വേന രൂപേണ വാനരം ||5.1.170 || 170

- അർഥസിദ്ധൈ ഹരിശ്രേഷ്ഠ
 ഗച്ഛ സൗമ്യ യഥാസുഖം |
 സമാനയ ച വൈദേഹീം
 രാഘവേണ മഹാത്മനാ ||5.1.171 || 171
- തത് തൃതീയം ഹനുമതോ
 ദൃഷ്ട്വാ കർമ സുദൃഷ്ടരം |
 സാധുസാധിതി ഭൂതാനി
 പ്രശശംസുസ്തുഭാ ഹരിം ||5.1.172 || 172
- സ സാഗരമനാധൃഷ്യ -
 മദ്ഭൃത്യ വരുണാലയം |
 ജഗാമാകാശമാവിശ്യ
 വേഗേന ഗരുഡോപമഃ ||5.1.173 || 173
- സേവിതേ വാരിധാരാഭിഃ
 പതഗൈശ്ച നിഷേവിതേ |
 ചരിതേ കൈശികാചാർയൈ -
 റൈരാവതനിഷേവിതേ ||5.1.174 || 174
- സിംഹകുഞ്ജരശാർദൂല -
 പതഗോരഗവാഹനൈഃ |
 വിമാനൈഃ സമ്പതദ്ഭിശ്ച
 വിമലൈഃ സമലക്യതേ ||5.1.175 || 175
- വജ്രാശനിസമസ്തർശൈഃ
 പാവകൈരിവ ശോഭിതേ |
 കൃതപുൺയൈർമഹാഭാഗൈഃ
 സ്വർഗജിദ്ഭിരധിഷ്ഠിതേ ||5.1.176 || 176

<p>വഹതാ ഹവ്യമത്യന്തം സേവിതേ ചിത്രഭാനുനാ ഗ്രഹനക്ഷത്രചന്ദ്രാർക - താരാഗണവിഭൂഷിതേ 5.1.177 </p>	177
<p>മഹർഷിഗണഗന്ധർവ - നാഗയക്ഷസമാകുലേ വിവിക്തേ വിമലേ വിശ്വേ വിശ്വാവസുനിഷേവിതേ 5.1.178 </p>	178
<p>ദേവരാജഗജാക്രാന്തേ ചന്ദ്രസൂര്യപഥേ ശിവേ വിതാനേ ജീവലോകസ്യ വിതതേ ബ്രഹ്മനിർമിതേ 5.1.179 </p>	179
<p>ബഹുശഃ സേവിതേ വീരൈ - ർവിദ്യാധരഗണൈർവൃതേ ജഗാമ വായുമാർഗേ ച ഗരുന്മാനിവ മാരുതിഃ 5.1.180 </p>	180
<p>ഹനുമാൻ മേഘജാലാനി പ്രാകർഷൻ മാരുതോ യഥാ കാലാഗുരുസവർണാനി രക്തപീതസിതാനി ച 5.1.181 </p>	181
<p>കപിനാ കൃഷ്യമാണാനി മഹാഭ്രാണി ചകാശിരേ പ്രവിശന്നഭ്രജാലാനി നിഷ്ക്രമന്ത്വ പുനഃ പുനഃ 5.1.182 </p>	182

<p>പ്രാവൃഷീന്ദുരിവാഭാതി നിഷ്ക്രമൻ പ്രവിശംസ്തദാ പ്രദൃശ്യമാനഃ സർവത്ര ഹനൂമാൻ മാരുതാത്മജഃ 5.1.183 </p>	183
<p>ഭേജ്ജ്ഞംബരം നിരാലംബം പക്ഷയുക്ത ഇവാദ്രിരാട് പ്ലവമാനം തു തം ദൃഷ്ട്യാ സിംഹികാ നാമ രാക്ഷസി 5.1.184 </p>	184
<p>മനസാ ചിന്തയാമാസ പ്രവൃദ്ധാ കാമരൂപിണീ അദ്യ ദീർഘസ്യ കാലസ്യ ഭവിഷ്യാദ്യഹമാശിതാ 5.1.185 </p>	185
<p>ഇദം മമ മഹാസത്ത്വം ചിരസ്യ വശമാഗതം ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ മനസാ ച്ഛായാമസ്യ സമാക്ഷിപത് 5.1.186 </p>	186
<p>ഛായായാം ഗൃഹ്യമാണായാം ചിന്തയാമാസ വാനരഃ സമാക്ഷിപ്തോന്മി സഹസാ പംഗുകൃതപരാക്രമഃ 5.1.187 </p>	187
<p>പ്രതിലോഭേന വാതേന മഹാനൗരിവ സാഗരേ തിര്യഗൂർധ്യമധശ്ചൈവ വീക്ഷമാണസ്തദാ കപിഃ 5.1.188 </p>	188

<p>ദദർശ സ മഹാസത്യ - മുത്ഥിതം ലവണാഭസി തദ് ദൃഷ്ട്യാ ചിന്തയാമാസ മാരുതിർവികൃതാനനാം 5.1.189 </p>	189
<p>കപിരാജ്ഞാ യമാഖ്യാതം സത്യമദ്ഭൂതദർശനം ഛായാഗ്രാഹി മഹാവീര്യം തദിദം നാത്ര സംശയഃ 5.1.190 </p>	190
<p>സ താം ബുദ്ധ്യാർഥതന്ത്യന സിംഹികാം മതിമാൻ കപിഃ വ്യവർധത മഹാകായഃ പ്രാവൃഷീവ ബലാഹകഃ 5.1.191 </p>	191
<p>തസ്യ സാ കായമുദ്വീക്ഷ്യ വർധമാനം മഹാകപേഃ വക്ത്രം പ്രസാരയാമാസ പാതാലാംബരസംനിദം 5.1.192 </p>	192
<p>ഘനരാജീവ ഗർജ്ജന്തി വാനരം സമഭിദ്രവത് സ ദദർശ തതസ്സ്യ വികൃതം സുമഹൻമുഖം 5.1.193 </p>	193
<p>കായമാത്രം ച ദേധാവി മർമാണി ച മഹാകപിഃ സ തസ്യ വികൃതേ വക്ത്രേ വജ്രസംഹനനഃ കപിഃ 5.1.194 </p>	194

സക്ഷിപ്യ മുഹൂരാത്മാനം
 നിപപാത മഹാകപിഃ |
 ആസ്യേ തസ്യാ നിമജ്ജന്തം
 ദദ്യൂഃ സിദ്ധചാരണാഃ || 5.1.195 || 195

ഗ്രസ്യമാനം യഥാ ചന്ദ്രം
 പൂർണം പർവണി രാഹുണാ |
 തതസ്സ്യാ നവൈസ്തീക്ഷ്ണൈ -
 ര്മർമാണ്യുക്ത്യ വാനരഃ || 5.1.196 || 196

ഉത്പപാതാഥ വേഗേന
 മനഃസമ്പാതവിക്രമഃ |
 താം തു ദിഷ്ട്യാ ച ധൃത്യാ ച
 ദാക്ഷിണ്യേന നിപാത്യ സഃ || 5.1.197 || 197

കപിപ്രവീരോ വേഗേന
 വവ്യധേ പുനരാത്മവാൻ |
 ഹൃതഹൃത്സാ ഹനുമതാ
 പപാത വിധുരാംഭസി |
 സ്വയംഭുവൈവ ഹനുമാൻ
 സൃഷ്ടസ്തസ്യാ നിപാതനേ || 5.1.198 || 198

താം ഹതാം വാനരേണാശു
 പതിതാം വീക്ഷ്യ സിംഹികാം |
 ഭൂതാൻയാകാശചാരിണി
 തമുചുഃ പ്ലവഗോത്തമം || 5.1.199 || 199

ഭീമമദ്യ കൃതം കർമ
 മഹത്സത്ത്വം ത്വയാ ഹതം |

സാധയാർഥമഭിപ്രേത -
 മരിഷ്ടം പ്ലവതാം വര || 5.1.200 || 200

യസ്യ ത്വേതാനി ചത്യാരി
 വാനരേന്ദ്ര യഥാ തവ |
 ധൃതിർദ്വൃഷ്ടിർമതിർദാക്ഷ്യം
 സ കർമസു ന സീദതി || 5.1.201 || 201

സ തൈഃ സമ്പൂജിതഃ പുജ്യഃ
 പ്രതിപന്നപ്രയോജനൈഃ |
 ജഗാമാകാശമാവിശ്യ
 പന്നഗാശനവത് കപിഃ || 5.1.202 || 202

പ്രാപ്തഭൃയിഷ്ടപാരസ്തു
 സർവതഃ പരിലോകയൻ |
 യോജനാനാം ശതസ്യാന്തേ
 വനരാജീം ദദർശ സഃ || 5.1.203 || 203

ദദർശ ച പതന്നേവ
 വിവിധദ്രുമഭൃഷിതം |
 ദ്വീപം ശാഖാമൃഗശ്രേഷ്ഠോ
 മലയോപവനാനി ച || 5.1.204 || 204

സാഗരം സാഗരാനുപാൻ
 സാഗരാനുപജാൻ ദ്രുമാൻ |
 സാഗരസ്യ ച പത്നീനാം
 മുഖാൻയപി വിലോകയത് || 5.1.205 || 205

സ മഹാമേഘസങ്കാശം
 സമീക്ഷ്യാത്മാനമാത്മവാൻ |

നിരൂന്ധന്തമിവാകാശം
 ചകാര മതിമാൻ മതിം || 5.1.206 || 206

കായവ്യദ്ധിം പ്രവേഗം ച
 മമ ദൃഷ്ട്വൈവ രാക്ഷസാഃ |
 മയി കൗതുഹലം കുർയു -
 രിതി മേനേ മഹാമതിഃ || 5.1.207 || 207

തതഃ ശരീരം സങ്ക്ഷിപ്യ
 തൻമഹീധരസംനിഭം |
 പുനഃ പ്രകൃതിമാപേദേ
 വീതമോഹ ഇവാത്മവാൻ || 5.1.208 || 208

തദ്രൂപമതിസങ്ക്ഷിപ്യ
 ഹനുമാൻ പ്രകൃതൗ സ്ഥിതഃ |
 ത്രീൻ ക്രമാനിവ വിക്രമ്യ
 ബലിവീര്യഹരോ ഹരിഃ || 5.1.209 || 209

സ ചാരുനാനാവിധരൂപധാരി
 പരം സമാസാദ്യ സമുദ്രതീരം |
 പരൈരശക്യം പ്രതിപന്നരൂപഃ
 സമീക്ഷിതാത്മാ സമവേക്ഷിതാർഥഃ || 5.1.210 || 210

തതഃ സ ലംബസ്യ ഗിരേഃ സമൃദ്ധേ
 വിചിത്രകൂടേ നിപപാത കൂടേ |
 സകേതകോദാലകനാരികേലേ
 മഹാദ്രകൂടപ്രതിമോ മഹാത്മാ || 5.1.211 || 211

തതസ്തു സമ്പ്രാപ്യ സമുദ്രതീരം
 സമീക്ഷ്യ ലങ്കാം ഗിരിവർയമൂർധ്നി |

കപിസ്തു തസ്മിൻ നിപപാത പർവതേ
 വിധൂയ രൂപം വ്യഥയൻമൃഗദ്വിജാൻ ||5.1.212 || 212

സ സാഗരം ദാനവപന്നഗായുതം
 ബലേന വിക്രമ്യ മഹോർമ്മിമാലിനം |
 നിപത്യ തീരേ ച മഹോദധേസ്തുദാ
 ദദർശ ലങ്കാമമരാവതീമിവ ||5.1.213 || 213

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ പ്രഥമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ॥

ലങ്കാപുർയാ വർണനം തത്ര പ്രവേശവിഷയേ ഹനുമതോ വിചാരോ

ലഘുരൂപധരസ്യ തസ്യ പുർയാം പ്രവേശസ്തദാനിം

ചന്ദ്രോദയശോഭായാ വർണനം

സ സാഗരമനാധ്യക്ഷ്യ -

മതിക്രമ്യ മഹാബലഃ |

ത്രികൂടസ്യ തടേ ലങ്കാം

സ്ഥിതഃ സ്വസ്ഥോ ദദർശ ഹ || 5.2.1 ||

214

തതഃ പാദപമുക്തേന

പുഷ്പവർഷേണ വീര്യവാൻ |

അഭിവൃഷ്ടസ്തുതസ്തുത്ര

ബഭൗ പുഷ്പമയോ ഹരിഃ || 5.2.2 ||

215

യോജനാനാം ശതം ശ്രീമാം -

സ്തീർത്യാപുത്തമവിക്രമഃ |

അനീശ്വസൻ കപിസ്തുത്ര

ന ശ്യാനിമധിഗച്ഛതി || 5.2.3 ||

216

ശതാൻയഹം യോജനാനാം

ക്രമേയം സുബഹുൻയപി |

കിം പുനഃ സാഗരസ്യാന്തം

സംഖ്യാതം ശതയോജനം || 5.2.4 ||

217

സ തു വീര്യവതാം ശ്രേഷ്ഠഃ
 പ്ലവതാമപി ചോത്തമഃ |
 ജഗാമ വേഗവാൻ ലങ്കാം
 ലഘ്വയിത്യാ മഹോദധിം || 5.2.5 || 218

ശാദ്വലാനി ച നീലാനി
 ഗന്ധവന്തി വനാനി ച |
 മധുമന്തി ച മധ്യേന
 ജഗാമ നഗവന്തി ച || 5.2.6 || 219

ശൈലാംശ്ച തരുസംഹരന്നാൻ
 വനരാജീശ്ച പുഷ്പിതാഃ |
 അഭിചക്രാമ തേജസ്വീ
 ഹനുമാൻ പ്ലവഗർഷഭഃ || 5.2.7 || 220

സ തസ്മിന്നചലേ തിഷ്ഠൻ
 വനാൻയുപവനാനി ച |
 സ നഗാഗ്രേ സ്ഥിതാം ലങ്കാം
 ദദർശ പവനാത്മജഃ || 5.2.8 || 221

സരലാൻ കർണികാരാംശ്ച
 ഖർജ്ജുരാംശ്ച സുപുഷ്പിതാൻ |
 പ്രിയാലാൻ മുചുലിന്ദാംശ്ച
 കുട്ജാൻ കേതകാനപി || 5.2.9 || 222

പ്രിയംഗുൻ ഗന്ധപൂർണാംശ്ച
 നീപാൻ സപ്തച്ഛദാസ്തഥാ |
 അസനാൻ കോവിദാരാംശ്ച
 കരവീരാംശ്ച പുഷ്പിതാൻ || 5.2.10 || 223

- പുഷ്പഭാരനിബദ്ധാംശു
 തഥാ മുകുലിതാനപി |
 പാദപാൻ വിഹഗാകീർണാൻ
 പവനായുതമസ്തുകാൻ ||5.2.11 || 224
- ഹംസകാരണ്ഡവാകീർണാ
 വാപീഃ പദ്മോത്പലാവൃതാഃ |
 ആക്രീഡാൻ വിവിധാൻ രമ്യാൻ
 വിവിധാംശു ജലാശയാൻ ||5.2.12 || 225
- സന്തതാൻ വിവിധൈർവൃക്ഷൈഃ
 സർവർതുഫലപുഷ്പിതൈഃ |
 ഉദ്യാനാനി ച രമ്യാണി
 ദദർശ കപികുഞ്ജരഃ ||5.2.13 || 226
- സമാസാദ്യ ച ലക്ഷ്മീവാൻ
 ലങ്കാം രാവണപാലിതാം |
 പരിവാദിഃ സപദ്മാദിഃ
 സോത്പലാദിരലക്യതാം ||5.2.14 || 227
- സീതാപഹരണാത് തേന
 രാവണേന സുരക്ഷിതാം |
 സമന്താദ് വിചരദ്ഭിശു
 രാക്ഷസൈരുഗ്രധൻവിദിഃ ||5.2.15 || 228
- കാഞ്ചനേനാവൃതാം രമ്യാം
 പ്രാകാരേണ മഹാപുരീം |
 ഗൃഹൈശ്ച ഗിരിസങ്കാശൈഃ
 ശാരദാംബുദസന്നിഭൈഃ ||5.2.16 || 229

<p>പാണ്ഡുരാഭിഃ പ്രതോലീഭി - രുച്ഛാഭിരഭിസംവൃതാം അട്ടാലകശതാകീർണാം പതാകായുജ്ജശോഭിതാം 5.2.17 </p>	230
<p>തോരണൈഃ കാഞ്ചനൈർഭിദ്വൈ - ര്ലതാപക്തിവിരാജിതൈഃ ദദർശ ഹനുമാൻ ലങ്കാം ദേവോ ദേവപുരീമിവ 5.2.18 </p>	231
<p>ഗിരിമൂർധ്നി സ്ഥിതാം ലങ്കാം പാണ്ഡുരൈർഭവനൈഃ ശുഭൈഃ ദദർശ സ കപിഃ ശ്രീമാൻ പുരീമാകാശഗാമിവ 5.2.19 </p>	232
<p>പാലിതാം രാക്ഷസേന്ദ്രേണ നിർമിതാം വിശ്വകർമ്മണാ പ്ലവമാനാമിവാകാശേ ദദർശ ഹനുമാൻ കപിഃ 5.2.20 </p>	233
<p>വപ്രപ്രാകാരജ്വലനാം വിപുലാംബുവനാംബരാം ശതപ്ലീശുലകേശാന്താ - മട്ടാലകാവതംസകാം 5.2.21 </p>	234
<p>മനസേവ കൃതാം ലങ്കാം നിർമിതാം വിശ്വകർമ്മണാ ദ്വാരമുത്തരമാസാദ്യ ചിന്തയാമാസ വാനരഃ 5.2.22 </p>	235

- കൈലാസനിലയപ്രവൃ -
 മാലിഖന്തമിവാംബരം |
 ധ്രിയമാണമിവാകാശ -
 മുഷ്ടിതൈർഭവനോത്തമൈഃ || 5.2.23 || 236
- സമ്പൂർണാം രാക്ഷസൈർഘോരൈ -
 ര്നാഗൈർഭോഗവതീമിവ |
 അചിന്ത്യാം സുകൃതാം സ്പഷ്ടാം
 കുബ്ജരാധ്യുഷിതാം പുരാ || 5.2.24 || 237
- ദംഷ്ട്രാഭിർബഹുഭിഃ ശൂരൈഃ
 ശൂലപട്ടിശപാണിഭിഃ |
 രക്ഷിതാം രാക്ഷസൈർഘോരൈ -
 ര്ഗുഹാമാശീവിഷൈരിവ || 5.2.25 || 238
- തസ്യാശ്ച മഹതീം ഗൃപ്തീം
 സാഗരം ച നിരീക്ഷ്യ സഃ |
 രാവണം ച രിപും ഘോരം
 ചിന്തയാമാസ വാനരഃ || 5.2.26 || 239
- ആഗത്യാപീഹ ഹരയോ
 ഭവിഷ്യന്തി നിരർഥകാഃ |
 നഹി യുദ്ധേന വൈ ലങ്കാ
 ശക്യാ ജ്ഞേതും സുരൈരപി || 5.2.27 || 240
- ഇമാം ത്വവിഷമാം ലങ്കാം
 ദുർഗാം രാവണപാലിതാം |
 പ്രാപ്യാപി സുമഹാബാഹുഃ
 കിം കരിഷ്യതി രാഘവഃ || 5.2.28 || 241

അവകാശോ ന സാമ്നസ്തു രാക്ഷസേഷ്യഭിഗമ്യതേ ന ദാനസ്യ ന ഭേദസ്യ നൈവ യുദ്ധസ്യ ദൃശ്യതേ 5.2.29	242
ചതുർണാമേവ ഹി ഗതി - ർവാനരാണാം തരസ്വിനാം വാലിപുത്രസ്യ നീലസ്യ മമ രാജ്ഞശ്ച ധീമതഃ 5.2.30	243
യാവജ്ജാനാമി വൈദേഹീം യദി ജീവതി വാ ന വാ തത്രൈവ ചിന്തയിഷ്യാമി ദൃഷ്ട്യാ താം ജനകാത്മജാം 5.2.31	244
തതഃ സ ചിന്തയാമാസ മുഹൂർത്തം കപികുഞ്ജരഃ ഗിരേഃ ശൃംഗേ സ്ഥിതസ്തസ്മിൻ രാമസ്യാദ്യുദയം തതഃ 5.2.32	245
അനേന രൂപേണ മയാ ന ശക്യാ രക്ഷസാം പുരീ പ്രവേഷ്യം രാക്ഷസൈർഗുപ്താ ക്രൂരൈർബലസമൻവിതൈഃ 5.2.33	246
മഹൗജസോ മഹാവീരയാ ബലവന്തശ്ച രാക്ഷസാഃ വഞ്ചനീയാ മയാ സർവേ ജാനകീം പരിമാർഗതാ 5.2.34	247

<p>ലക്ഷ്യാലക്ഷ്യേണ രൂപേണ രാത്രൗ ലങ്കാപുരീ മയാ പ്രാപ്തകാലം പ്രവേഷ്യും മേ കൃത്യം സാധയിതും മഹത് 5.2.35 </p>	248
<p>താം പുരീം താദൃശീം ദൃഷ്ട്യാ ദുരാധർഷാം സുരാസുരൈഃ ഹനുമാംശ്ചിന്തയാമാസ വിനിഃശ്വസ്യ മുഹൂർമുഹുഃ 5.2.36 </p>	249
<p>കേനോപായേന പശ്യേയം മൈമിലീം ജനകാത്മജാം അദൃഷ്ട്യാ രാക്ഷസേന്ദ്രേണ രാവണേന ദുരാത്മനാ 5.2.37 </p>	250
<p>ന വിനശ്യേത് കഥം കാർയം രാമസ്യ വിദിതാത്മനഃ ഏകാമേകസ്തു പശ്യേയം രഹിതേ ജനകാത്മജാം 5.2.38 </p>	251
<p>ദൂതാശ്ചാർമാ വിനശ്യന്തി ദേശകാലവിരോധിതാഃ വിക്ലവം ദൂതമാസാദ്യ തമഃ സൂർയോദയേ യഥാ 5.2.39 </p>	252
<p>അർമാനർമാന്തരേ ബുദ്ധി - ര്നിശ്ചിതാപി ന ശോഭതേ ഘാതയന്തീഹ കാർയാണി ദൂതാഃ പണ്ഡിതമാനിനഃ 5.2.40 </p>	253

- ന വിനശ്യേത് കഥം കാർയം
 വൈക്ലവ്യം ന കഥം ഭവേത് |
 ലഘുനം ച സമുദ്രസ്യ
 കഥം നു ന ഭവേദ് വ്യഥാ ||5.2.41 || 254
- മയി ദൃഷ്ടേ തു രക്ഷോഭി
 രാമസ്യ വിദിതാത്മനഃ |
 ഭവേദ് വ്യർഥമിദം കാർയം
 രാവണാനർഥമിച്ഛതഃ ||5.2.42 || 255
- നഹി ശക്യം ക്വചിത് സ്ഥാതു -
 മവിജ്ഞാതേന രാക്ഷസൈഃ |
 അപി രാക്ഷസരുപേണ
 കിമുതാൻയേന കേനചിത് ||5.2.43 || 256
- വായുരപ്യത്ര നാജ്ഞാത -
 ശ്വരേദിതി മതിർമമ |
 നഹ്യത്രാവിദിതം കിഞ്ചിദ്
 രക്ഷസാം ഭീമകർമണാം ||5.2.44 || 257
- ഇഹാഹം യദി തിഷ്ഠാമി
 സ്വേന രൂപേണ സംവൃതഃ |
 വിനാശമുപയാന്യാമി
 ഭർതുരർഥശ്ച ഹാസ്യതി ||5.2.45 || 258
- തദഹം സ്വേന രൂപേണ
 രജൻയാം ഹ്രസ്വതാം ഗതഃ |
 ലങ്കാമഭിപതിഷ്യാമി
 രാഘവസ്യാർഥസിദ്ധയേ ||5.2.46 || 259

രാവണസ്യ പുരീം രാത്രൗ
 പ്രവിശ്യ സുഭൂരാസദാം |
 പ്രവിശ്യ ഭവനം സർവം
 ഭക്ഷ്യാമി ജനകാത്മജാം ||5.2.47 || 260

ഇതി നിശ്ചിത്യ ഹനുമാൻ
 സൂര്യസ്യാസ്തമയം കപിഃ |
 ആചകാക്ഷേഷേ തദാ വീരോ
 വൈദേഹ്യാ ദർശനോത്സുകഃ ||5.2.48 || 261

സൂര്യേ ചാസ്തം ഗതേ രാത്രൗ
 ദേഹം സക്ഷിപ്യ മാരുതിഃ |
 വൃഷഭംശകമാത്രോഽഥ
 ബഭൂവാദ്ഭൂതദർശനഃ ||5.2.49 || 262

പ്രദോഷകാലേ ഹനുമാം -
 സ്തൂർണമുത്പത്യ വീര്യവാൻ |
 പ്രവിവേശ പുരീം രദ്യാം
 പ്രവിഭക്തമഹാപമാം ||5.2.50 || 263

പ്രാസാദമാലാവിതതാം
 സ്തംഭൈഃ കാഞ്ചനസന്നിഭൈഃ |
 ശാതകുംഭനിഭൈർജ്ജാലൈ -
 ര്ഗന്ധർവനഗരോപമാം ||5.2.51 || 264

സപ്തഭൗമാഷ്ടഭൗമൈശ്ച
 സ ദദർശ മഹാപുരീം |
 തലൈഃ സ്തൂടികസങ്കീർണൈഃ
 കാർതസ്യരവിഭൂഷിതൈഃ ||5.2.52 || 265

വൈദൂർയമണിചിത്രൈശ്ച
 മുക്തജാലവിഭൂഷിതൈഃ |
 തൈസ്തൈഃ ശുശ്രൂദിരേ താനി
 ഭവനാൻയത്ര രക്ഷസാം || 5.2.53 || 266

കാഞ്ചനാനി വിചിത്രാണി
 തോരണാനി ച രക്ഷസാം |
 ലങ്കാമുദ്യോതയാമാസുഃ
 സർവതഃ സമലങ്കൃതാം || 5.2.54 || 267

അചിന്ത്യാമദ്ഭൂതാകാരാം ദൃഷ്ട്യാ ലങ്കാം മഹാകപിഃ |
 ആസീദ് വിഷണ്ണോ ഹൃഷ്ടശ്ച വൈദേഹ്യാ ദർശനോത്സുകഃ || 5.2.55 || 268

സ പാണ്ഡുരാവിദ്യാവിമാനമാലിനീം
 മഹാർഹജാംബുനദജാലതോരണാം |
 യശസിനീം രാവണബാഹുപാലിതാം
 ക്ഷപാചരൈർഭീമബലൈഃ സുപാലിതാം || 5.2.56 || 269

ചന്ദ്രോപി സാചിവ്യമിവാസ്യ കുർവം -
 സ്താരാഗണൈർമധ്യഗതോ വിരാജൻ |
 ജ്യോത്സ്നാവിതാനേന വിതത്യ ലോകാ -
 നുത്തിഷ്ഠത്യേനേകസഹസ്രരശ്മിഃ || 5.2.57 || 270

ശംഖപ്രഭം ക്ഷീരമുണ്ണാലവർണ -
 മുദ്ഗച്ഛമാനം വ്യവഭാസമാനം |
 ദദർശ ചന്ദ്രം സ കപിപ്രവീരഃ
 പോപ്സൂയമാനം സരസീവ ഹംസം || 5.2.58 || 271

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| തൃതീയഃ സർഗഃ ||

ലങ്കാമവലോക്യ ഹനുമതോ വിസ്മയസ്തത്ര പ്രവിശതസ്തസ്യ
ലങ്കയാവരോധസ്തത്പ്രഹാരേണ പീഡിതയാ തയാ തസ്മൈ പൂർവ്വയാം
പ്രവേഷുമാനുമാതിദാനം

സ ലംബശിഖരേ ലംബേ
ലംബതോയദസന്നിഭേ |
സത്യമാസ്ഥായ മേധാവി
ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ || 5.3.1 || 272

നിശി ലങ്കാം മഹാസത്തോ
വിവേശ കപികുഞ്ജരഃ |
രമ്യകാനനതോയാവൃഗ്യാം
പൂരീം രാവണപാലിതാം || 5.3.2 || 273

ശാരദാംബുധരപ്രഖൈ-
ർഭവനൈരുപശോഭിതാം |
സാഗരോപമനിർഘോഷാം
സാഗരാനിലസേവിതാം || 5.3.3 || 274

സുപുഷ്പബലസമ്പുഷ്ടാം
യഥൈവ വിടപാവതീം |
ചാരുതോരണനിർയൂഹാം
പാണ്ഡുരദ്വാരതോരണാം || 5.3.4 || 275

ഭുജുഗാചരിതാം ഗുപ്താം
 ശുഭാം ഭോഗവതീമിവ |
 താം സവിദ്യുദ്ഘനാകീർണാം
 ജ്യോതിർഗണനിഷേവിതാം || 5.3.5 || 276

ചണ്ഡമാരുതനിർഹ്രാദാം
 യഥാ ചാപ്യമരാവതീം |
 ശാതകുംഭേന മഹതാ
 പ്രാകാരേണാഭിസംവൃതാം || 5.3.6 || 277

കിങ്കിണീജാലഘോഷാഭിഃ
 പതാകാഭിരലങ്കൃതാം |
 ആസാദ്യ സഹസാ ഹൃഷ്ടഃ
 പ്രാകാരമഭിപേദിവാൻ || 5.3.7 || 278

വിസ്മയാവിഷ്ടഹൃദയഃ
 പുരീമാലോക്യ സർവതഃ |
 ജാംബുനദമയൈർദ്വാരൈ -
 ര്വൈവദൂർയകൃതവേദികൈഃ || 5.3.8 || 279

വജ്രസ്ഥിമുക്താഭി -
 ര്മണികുട്ടിമഭൂഷിതൈഃ |
 തപ്തഹാടകനിർയൂഹൈ
 രാജതാമലപാണ്ഡുരൈഃ || 5.3.9 || 280

വൈദൂർയകൃതസോപാനൈഃ
 സ്താടികാന്തരപാംസുഭിഃ |
 ചാരുസഞ്ജവനോപേതൈഃ
 ഖമീവോത്പതിതൈഃ ശുഭൈഃ || 5.3.10 || 281

ക്രൗഞ്ചബർഹിണസംഘൃഷ്ടൈ
 രാജഹംസനിഷേവിതൈഃ |
 തൂർയാഭരണനിർഘോഷൈഃ
 സർവതഃ പരിനാദിതാം ||5.3.11 || 282

വന്ദ്യോകസാരപ്രതിമാം
 സമീക്ഷ്യ നഗരീം തതഃ |
 ഖമിഭവോത്പതിതാം ലങ്കാം
 ജഹർഷ ഹനുമാൻ കപിഃ ||5.3.12 || 283

താം സമീക്ഷ്യ പുരീം ലങ്കാം
 രാക്ഷസാധിപതേഃ ശുഭാം |
 അനുത്തമാദ്യധിമതീം
 ചിന്തയാമാസ വീര്യവാൻ ||5.3.13 || 284

നേയമൻയേന നഗരീ
 ശക്യാ ധർഷയിതും ബലാത് |
 രക്ഷിതാ രാവണബലൈ -
 രുദ്യതായുധപാണിഭിഃ ||5.3.14 || 285

കുമുദാംഗദയോർവാപി
 സുഷേണസ്യ മഹാകപേഃ |
 പ്രസിദ്ധേയം ദവേദ് ഭൂമി -
 ര്മൈന്ദ്രിവിദയോരപി ||5.3.15 || 286

വിവസ്വതസ്തനുജസ്യ
 ഹരേശ്ച കുശപർവണഃ |
 ഋക്ഷസ്യ കപിമുഖ്യസ്യ
 മമ ചൈവ ഗതിർഭവേത് ||5.3.16 || 287

സമീക്ഷ്യ ച മഹാബാഹോ
 രഘവസ്യ പരാക്രമം |
 ലക്ഷ്മണസ്യ ച വിക്രാന്ത -
 മഭവത് പ്രീതിമാൻ കപിഃ || 5.3.17 || 288

താം രത്നവസനോപേതാം
 ഗോഷ്യാഗാരാവതംസികാം |
 യന്ത്രാഗാരസ്തനീമൃദ്ധാം
 പ്രമദാമിവ ഭൂഷിതാം || 5.3.18 || 289

താം നഷ്ടതിമിരാം ദീപൈ -
 ര്ഭാസ്യരൈശ്ച മഹാഗ്രഹൈഃ |
 നഗരീം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 സ ദദർശ മഹാകപിഃ || 5.3.19 || 290

അഥ സാ ഹരിശാർദൂലം
 പ്രവിശന്തം മഹാകപിം |
 നഗരീ സ്വേന രൂപേണ
 ദദർശ പവനാത്മജം || 5.3.20 || 291

സാ തം ഹരിവരം ദൃഷ്ട്വാ
 ലങ്കാ രാവണപാലിതാ |
 സ്വയമേവോത്ഥിതാ തത്ര
 വികൃതാനനദർശനാ || 5.3.21 || 292

പുരസ്താത് തസ്യ വീരസ്യ
 വായുസുനോരതിഷ്ഠത |
 മുഞ്ചമാനാ മഹാനാദ -
 മബ്രവീത് പവനാത്മജം || 5.3.22 || 293

- കന്യൂം കേന ച കാർയേണ
 ഇഹ പ്രാപ്തോ വനാലയ |
 കഥയസ്യേഹ യത് തത്ത്വം
 യാവത് പ്രാണോ ധരന്തി തേ ||5.3.23 || 294
- ന ശക്യം ഖൽവിയം ലങ്കാ
 പ്രവേഷും വാനര ത്വയാ |
 രക്ഷിതാ രാവണബലൈ -
 രഭിഗുപ്താ സമന്തതഃ ||5.3.24 || 295
- അഥ താമബ്രവീദ് വീരോ
 ഹനുമാനഗ്രതഃ സ്ഥിതാം |
 കഥയിഷ്യാമി തത് തത്ത്വം
 യൻമാം ത്വം പരിപൃച്ഛസേ ||5.3.25 || 296
- കാ ത്വം വിരൂപനയനാ
 പുരദ്യാര്യേവതിഷ്ഠസേ |
 കിമർഥം ചാപി മാം ക്രോധാ -
 നിർഭർത്സയസി ദാരുണേ ||5.3.26 || 297
- ഹനുമദ്വചനം ശ്രുത്വാ
 ലങ്കാ സാ കാമരൂപിണീ |
 ഉവാച വചനം ക്രുദ്ധാ
 പരൂഷം പവനാത്മജം ||5.3.27 || 298
- അഹം രാക്ഷസരാജസ്യ
 രാവണസ്യ മഹാത്മനഃ |
 ആഇതാപ്രതീക്ഷാ ദുർധർഷാ
 രക്ഷാമി നഗരീമിമാം ||5.3.28 || 299

<p>ന ശക്യം മാമവജ്ഞായ പ്രവേഷ്യം നഗരീമിമാം അദ്യ പ്രാണൈഃ പരിത്യക്തഃ സ്വപ്സ്യസേ നിഹതോ മയാ 5.3.29 </p>	300
<p>അഹം ഹി നഗരീ ലങ്കാ സ്വയമേവ പ്ലവംഗമ സർവതഃ പരിരക്ഷാമി അതസ്തേ കഥിതം മയാ 5.3.30 </p>	301
<p>ലങ്കായാ വചനം ശ്രുത്വാ ഹനൂമാൻ മാരുതാത്മജഃ യത്നവാൻ സ ഹരിശ്രേഷ്ഠഃ സ്ഥിതഃ ശൈല ഇവാപരഃ 5.3.31 </p>	302
<p>സ താം സ്ത്രീരൂപവികൃതാം ദൃഷ്ട്വാ വാനരപുംഗവഃ ആബഭാഷേഽഥ മേധാവി സത്യവാൻ പ്ലവഗർഷഭഃ 5.3.32 </p>	303
<p>ദ്രക്ഷ്യാമി നഗരീം ലങ്കാം സാട്ടപ്രാകാരതോരണാം ഇത്യർഥമിഹ സമ്പ്രാപ്തഃ പരം കൗതൂഹലം ഹി മേ 5.3.33 </p>	304
<p>വനാൻയുപവനാനീഹ ലങ്കായാഃ കാനനാനി ച സർവതോ ഗൃഹമുഖ്യാനി ദ്രഷ്ടുമാഗമനം ഹി മേ 5.3.34 </p>	305

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 ലങ്കാ സാ കാമരൂപിണീ |
 ഭൂയ ഏവ പുനർവാക്യം
 ബഭാഷേ പരൂഷാക്ഷരം || 5.3.35 || 306

മാമനിർജ്ജിത്യ ദുർബുദ്ധേ
 രാക്ഷസേശ്വരപാലിതാം |
 ന ശക്യം ഹ്യദ്യ തേ ദ്രഷ്ടും
 പുരീയം വാനരാധമ || 5.3.36 || 307

തതഃ സ ഹരിശാർദൂല -
 സ്താമുവാച നിശാചരീം |
 ദൃഷ്ട്വാ പുരീമിമാം ഭദ്രേ
 പുനർയാസ്യേ യഥാഗതം || 5.3.37 || 308

തതഃ കൃത്വാ മഹാനാദം
 സാ വൈ ലങ്കാ ഭയങ്കരം |
 തലേന വാനരശ്രേഷ്ഠം
 താഡയാമാസ വേഗിതാ || 5.3.38 || 309

തതഃ സ ഹരിശാർദൂലോ
 ലങ്കയാ താഡിതോ ഭൃശം |
 നനാദ സുമഹാനാദം
 വീര്യവാൻ മാരുതാത്മജഃ || 5.3.39 || 310

തതഃ സംവർതയാമാസ
 വാമഹസ്തസ്യ സോഽംഗുലീഃ |
 മുഷ്ടിനാഭിജ്ഘ്ലാണൈനാം
 ഹനുമാൻ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ || 5.3.40 || 311

സ്ത്രീ ചേതി മന്യമാനേന
 നാതിക്രോധഃ സ്വയം കൃതഃ |
 സാ തു തേന പ്രഹാരേണ
 വിഹ്വലാംഗീ നിശാചരീ |
 പപാത സഹസാ ഭൂമൗ
 വികൃതാനനദർശനാ ||5.3.41 || 312

തതസ്തു ഹനുമാൻ വീര -
 സ്താം ദൃഷ്ട്വാ വിനിപാതിതാം |
 കൃപാം ചകാര തേജസ്വീ
 മന്യമാനഃ സ്ത്രീയം ച താം ||5.3.42 || 313

തതോ വൈ ഭൃശമുദ്വിഗ്നാ
 ലങ്കാ സാ ഗദ്ഗദാക്ഷരം |
 ഉവാചാഗർവിതം വാക്യം
 ഹനുമന്തം പ്ലവംഗമം ||5.3.43 || 314

പ്രസീദ സുമഹാബാഹോ
 ത്രായസ്വ ഹരിസത്തമ |
 സമയേ സൗമ്യ തിഷ്ഠന്തി
 സത്തുവന്തോ മഹാബലാഃ ||5.3.44 || 315

അഹം തു നഗരീ ലങ്കാ
 സ്വയമേവ പ്ലവംഗമ |
 നിർജ്ജിതാഹം ത്വയാ വീര
 വിക്രമേണ മഹാബല ||5.3.45 || 316

ഇദം ച തഥ്യം ശൃണു മേ
 ബ്രുവന്ത്യാ വൈ ഹരീശ്വര |

സ്വയം സ്വയംഭുവാ ദത്തം
 വരദാനം യഥാ മമ || 5.3.46 || 317

യദാ ത്യാം വാനരഃ കശ്ചിദ്
 വിക്രമാദ് വശമാനയേത് |
 തദാ ത്വയാ ഹി വിജ്ഞേതയം
 രക്ഷസാം ഭയമാഗതം || 5.3.47 || 318

സ ഹി മേ സമയഃ സൗമ്യ
 പ്രാപ്തോദ്യ തവ ദർശനാത് |
 സ്വയംഭുവിഹിതഃ സത്യോ
 ന തസ്യാസ്തി വ്യതിക്രമഃ || 5.3.48 || 319

സീതാനിമിത്തം രാജ്ഞസ്തു
 രാവണസ്യ ദുരാത്മനഃ |
 രക്ഷസാം ചൈവ സർവേഷാം
 വിനാശഃ സമുപാഗതഃ || 5.3.49 || 320

തത് പ്രവിശ്യ ഹരിശ്രേഷ്ഠ
 പുരീം രാവണപാലിതാം |
 വിധത്സ്യ സർവകാർയാണി
 യാനി യാനീഹ വാഛരസി || 5.3.50 || 321

പ്രവിശ്യ ശാപോപഹതാം ഹരിശ്വര
 പുരീം ശുഭാം രാക്ഷസമുഖ്യപാലിതാം |
 യദ്യച്ഛയാ ത്വം ജനകാത്മജാം സതീം
 വിമാർഗ സർവത്ര ഗതോ യഥാസുഖം || 5.3.51 || 322

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ തൃതീയഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുർഥഃ സർഗഃ ॥

ഹനുമതോ ലങ്കായാം രാവണസ്യാന്തഃപുരേ ച പ്രവേശഃ

സ നിർജിത്യ പുരീം ലങ്കാം

ഭൃശഷ്യാം താം കാമരൂപിണീം |

വിക്രമേണ മഹാതേജാ

ഹനുമാൻ കപിസത്തമഃ || 5.4.1 ||

323

അദ്വാരേണ മഹാവീര്യഃ

പ്രാകാരമവപുഷ്ടുവേ |

നിശി ലങ്കാം മഹാസത്തോ

വിവേശ കപികുഞ്ജരഃ || 5.4.2 ||

324

പ്രവിശ്യ നഗരീം ലങ്കാം

കപിരാജഹിതകരഃ |

ചക്രേഥ പാദം സവ്യം ച

ശത്രുണാം സ തു മുർധനി || 5.4.3 ||

325

പ്രവിഷ്ടഃ സത്യസമ്പന്നോ

നിശായാം മാരുതാത്മജഃ |

സ മഹാപഥമാസ്ഥായ

മുക്തപുഷ്പവിരാജിതം || 5.4.4 ||

326

തതസ്തു താം പുരീം ലങ്കാം

രദ്യാമഭിയയൗ കപിഃ |

ഹസിതോത്കൃഷ്ടനിനദൈ -

സ്തുർയഘോഷപുരസ്തുതൈഃ || 5.4.5 ||

327

വജ്രാങ്കുശനികാശൈശ്ച

വജ്രജ്വാലവിഭൂഷിതൈഃ |

ഗൃഹമേധൈഃ പുരീ രമ്യാ

ബഭാസേ ദ്യൗരിവാംബുദൈഃ || 5.4.6 ||

328

പ്രജ്ജ്വാല തദാ ലങ്കാ

രക്ഷാഗണഗൃഹൈഃ ശുഭൈഃ |

സിതാഭ്രസദ്യശൈശ്ചിത്രൈഃ

പദ്മസ്വസ്തികസംസ്ഥിതൈഃ || 5.4.7 ||

329

വർധമാനഗൃഹൈശ്ചാപി

സർവതഃ സുവിഭൂഷിതൈഃ |

താം ചിത്രമാൽയാഭരണാം

കപിരാജഹിതങ്കരഃ || 5.4.8 ||

330

രാഘവാർഥേ ചരൻ ശ്രീമാൻ

ദദർശ ച നനന്ദ ച |

ഭവനാദ് ഭവനം ഗച്ഛൻ

ദദർശ കപികുഞ്ജരഃ || 5.4.9 ||

331

വിവിധാകൃതിരൂപാണി

ഭവനാനി തതസ്തതഃ |

ശുശ്രാവ രുചിരം ഗീതം

ത്രിസ്ഥാനസ്വരഭൂഷിതം || 5.4.10 ||

332

സ്ത്രീണാം മദനവിധാനാം

ദിവി ചാപ്ലരസാമിവ |

ശുശ്രാവ കാഞ്ചീനിനദം
 നൂപുരാണാം ച നിഃസ്വനം ||5.4.11 || 333

സോപാനനിനദാംശ്ചാപി
 ദവനേഷു മഹാത്മനാം |
 ആസ്സോടിതനിനദാംശ്ച
 ക്ഷേപ്യധിതാംശ്ച തതസ്തതഃ ||5.4.12 || 334

ശുശ്രാവ ജപതാം തത്ര
 മന്ത്രാൻ രക്ഷോഗൃഹേഷു വൈ |
 സ്വാധ്യായനിരതാംശ്ചൈവ
 യാതുധാനാൻ ദദർശ സഃ ||5.4.13 || 335

രാവണസ്തുവസംയുക്താൻ
 ഗർജതോ രാക്ഷസാനപി |
 രാജമാർഗം സമാവൃത്യ
 സ്ഥിതം രക്ഷോഗണം മഹത് ||5.4.14 || 336

ദദർശ മധ്യമേ ഗുൽമേ
 രാക്ഷസസ്യ ചരാൻ ബഹുൻ |
 ദീക്ഷിതാൻ ജടിലാൻ മുണ്ഡാൻ
 ഗോജിനാംബരവാസസഃ ||5.4.15 || 337

ദർഭമുഷ്ടിപ്രഹരണാ -
 നഗ്നികുണ്ഡായുധാംസ്തഥാ |
 കൂടമുദ്ഗരപാണീംശ്ച
 ദണ്ഡായുധധരാനപി ||5.4.16 || 338

ഏകാക്ഷാനേകവർണാംശ്ച
 ലംബോദരപയോധരാൻ |

കരാലാൻ ഭുഗവക്ത്രാംശ്ച
 വിക്ടാൻ വാമനാസ്തഥാ ||5.4.17 || 339

ധൻവിനഃ ഖഡ്ഗിനശ്ചൈവ
 ശതഘ്നീമുസലായുധാൻ |
 പരിഘോത്തമഹസ്താംശ്ച
 വിചിത്രകവചോജ്ജ്വലാൻ ||5.4.18 || 340

നാതിസ്ഥൂലാൻ നാതികൃശാൻ
 നാതിദീർഘാതിഹ്രസ്വകാൻ |
 നാതിഗൗരാൻ നാതികൃഷ്ണാ -
 നാതികുബ്ജാന്ന വാമനാൻ ||5.4.19 || 341

വിരുപാൻ ബഹുരുപാംശ്ച
 സുരുപാംശ്ച സുവർചസഃ |
 ധ്വജിനഃ പതാകിനശ്ചൈവ
 ദദർശ വിവിധായുധാൻ ||5.4.20 || 342

ശക്തിവൃക്ഷായുധാശ്ചൈവ
 പട്ടിശാശനിധാരിണഃ |
 ക്ഷേപണീപാശഹസ്താംശ്ച
 ദദർശ സ മഹാകപിഃ ||5.4.21 || 343

സ്ത്രോഗ്നിസ്ത്വനുലിപ്താശ്ച
 വരാദരണഭൂഷിതാൻ |
 നാനാവേഷസമായുക്താൻ
 യഥാസ്യൈരചരാൻ ബഹൂൻ ||5.4.22 || 344

തീക്ഷ്ണശൂലധരാശ്ചൈവ
 വജ്രിണശ്ച മഹാബലാൻ |

ശതസാഹസ്രമവ്യഗ്ര -

മാരക്ഷം മധ്യമം കപിഃ || 5.4.23 ||

345

രക്ഷോദ്വിപതിനിർഭിഷ്ടം

ദദർശാന്തഃ പുരാഗ്രതഃ |

സ തദാ തദ് ഗൃഹം ദൃഷ്ട്വാ

മഹാഹാടകതോരണം || 5.4.24 ||

346

രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ വിഖ്യാത -

മന്ദ്രിമൂർധ്നി പ്രതിഷ്ഠിതം |

പുണ്യരീകാവതംസാഭിഃ

പരിവാഭിഃ സമാവൃതം || 5.4.25 ||

347

പ്രാകാരാവൃതമത്യന്തം

ദദർശ സ മഹാകപിഃ |

ത്രിവിഷ്ടപനിഭം ദിവ്യം

ദിവ്യനാദവിനാദിതം || 5.4.26 ||

348

വാജിഹ്രേഷിതസംഘൃഷ്ടം

നാദിതം ഭൂഷണൈസ്തഥാ |

രഥൈർയാനൈർവിമാനൈശ്ച

തഥാ ഹയഗജൈഃ ശുഭഭിഃ || 5.4.27 ||

349

വാരണൈശ്ച ചതുർദന്തൈഃ

ശ്വേതാഭ്രനിചയോപമൈഃ |

ഭൂഷിതൈ രുചിരദ്വാരം

മന്തൈശ്ച മൃഗപക്ഷിഭിഃ || 5.4.28 ||

350

രക്ഷിതം സുമഹാവീർയൈ -

ർയാതുയാനൈഃ സഹസ്രശഃ |

രാക്ഷസാധിപതേർഗുപ്ത -

മാവിവേശ ഗൃഹം കപിഃ ||5.4.29 ||

351

സ ഹേമജാംബുനദചക്രവാലം

മഹാർഹമുക്താമണിഭൂഷിതാന്തം |

പരാർധ്യകാലാഗുരുചന്ദനാർഹം

സ രാവണാന്തഃപുരമാവിവേശ ||5.4.30 ||

352

|| ഇത്യർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

സുന്ദരകാണ്ഡേ ചതുർഥഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| പഞ്ചമഃ സർഗഃ ||

രാവണാന്തഃപുരേ പ്രതിഗൃഹം സീതായാ അൻവേഷണം കുർവതോ
 ഹനുമതസ്താമദ്യഷ്ട്യാ ദുഃഖം

തതഃ സ മധ്യംഗതമംശുമന്തം
 ജ്യോത്സ്നാവിതാനം മുഹുരുദ്യമന്തം |
 ദദർശ ധീമാൻ ഭൂവി ഭാനുമന്തം
 ഗോഷ്ടേ വൃഷം മത്തമിവ ഭ്രമന്തം ||5.5.1 || 353

ലോകസ്യ പാപാനി വിനാശയന്തം
 മഹോദധിം ചാപി സമേധയന്തം |
 ഭൂതാനി സർവാണി വിരാജയന്തം
 ദദർശ ശീതാംശുമമാഭിയാന്തം ||5.5.2 || 354

യാ ഭാതി ലക്ഷ്മീർഭൂവി മന്ദരസ്ഥാ
 യഥാ പ്രദോഷേഷു ച സാഗരസ്ഥാ |
 തഥൈവ തോയേഷു ച പുഷ്കരസ്ഥാ
 രരാജ സാ ചാരൂനിശാകരസ്ഥാ ||5.5.3 || 355

ഹംസോ യഥാ രാജതപഞ്ജരസ്ഥഃ
 സിംഹോ യഥാ മന്ദരകന്ദരസ്ഥഃ |
 വീരോ യഥാ ഗർവിതകുഞ്ജരസ്ഥ -
 ശ്ചന്ദ്രോഽപി ബഭ്രാജ തഥാംബരസ്ഥഃ ||5.5.4 || 356

സ്ഥിതഃ കകുദ്ദാനിവ തീക്ഷ്ണശൃംഗോ
 മഹാചലഃ ശ്വേത ഇവോർധ്വശൃംഗഃ |
 ഹസ്തീവ ജ്വാംബൂനദബദ്ധശൃംഗോ
 വിഭാതി ചന്ദ്രഃ പരിപൂർണശൃംഗഃ || 5.5.5 || 357

വിനഷ്ടശീതാംബുതുഷാരപങ്കോ
 മഹാഗ്രഹഗ്രാഹവിനഷ്ടപങ്കഃ |
 പ്രകാശലക്ഷ്യാശ്രയനിർമലാങ്കോ
 രരാജ ചന്ദ്രോ ഭഗവാൻ ശശാങ്കഃ || 5.5.6 || 358

ശിലാതലം പ്രാപ്യ യഥാ മൃഗേന്ദ്രോ
 മഹാരണം പ്രാപ്യ യഥാ ഗജേന്ദ്രഃ |
 രാജ്യം സമാസാദ്യ യഥാ നരേന്ദ്ര -
 സ്തഥാ പ്രകാശോ വിരരാജ ചന്ദ്രഃ || 5.5.7 || 359

പ്രകാശചന്ദ്രോദയനഷ്ടദോഷഃ
 പ്രവൃദ്ധരക്ഷഃ പിശിതാശദോഷഃ |
 രാമാഭിരാമേരിതചിത്തദോഷഃ
 സ്വർഗപ്രകാശോ ഭഗവാൻ പ്രദോഷഃ || 5.5.8 || 360

തന്ത്രീസ്വരാഃ കർണസുഖാഃ പ്രവൃത്താഃ
 സ്വപന്തി നാർയഃ പതിഭിഃ സുവൃത്താഃ |
 നക്തഞ്ചരാശ്യാപി തഥാ പ്രവൃത്താ
 വിഹർതുമത്യദ്ഭുതരൗദ്രവൃത്താഃ || 5.5.9 || 361

മത്തപ്രമത്താനി സമാകുലാനി
 രമാശ്വഭദ്രാസനസങ്കുലാനി |
 വീരശ്രിയാ ചാപി സമാകുലാനി
 ദദർശ ധീമാൻ സ കപിഃ കുലാനി || 5.5.10 || 362

പരസ്വരം ചാധികമാക്ഷിപന്തി
 ഭുജാംശ്ച പീനാനധിവീക്ഷിപന്തി |
 മത്തപ്രലാപാനധിവീക്ഷിപന്തി
 മത്താനി ചാൻയോൻയമധിക്ഷിപന്തി ||5.5.11 || 363

രക്ഷാംസി വക്ഷാംസി ച വീക്ഷിപന്തി
 ഗാത്രാണി കാന്താസു ച വീക്ഷിപന്തി |
 രൂപാണി ചിത്രാണി ച വീക്ഷിപന്തി
 ദൃശ്യാനി ചാപാനി ച വീക്ഷിപന്തി ||5.5.12 || 364

ദദർശ കാന്താശ്ച സമാലഭന്ത്യ-
 സ്തമാപരാസ്തത്ര പുനഃ സ്വപന്ത്യഃ |
 സുരൂപവക്ത്രാശ്ച തഥാ ഹസന്ത്യഃ
 ക്രുദ്ധാഃ പരാശ്ചാപി വിനിഃശ്വസന്ത്യഃ ||5.5.13 || 365

മഹാഗജൈശ്ചാപി തഥാ നദദ്ഭിഃ
 സുപൂജിതൈശ്ചാപി തഥാ സുസദ്ഭിഃ |
 രരാജ വീരൈശ്ച വിനിഃശ്വസദ്ഭിഃ
 ഹ്രദാ ഭുജംഗൈരിവ നിഃശ്വസദ്ഭിഃ ||5.5.14 || 366

ബുദ്ധിപ്രധാനാൻ രൂചിരാഭിധാനാൻ
 സംശ്രദ്ധധാനാൻ ജഗതഃ പ്രധാനാൻ |
 നാനാവിധാനാൻ രൂചിരാഭിധാനാൻ
 ദദർശ തസ്യാം പുരി യാതുധാനാൻ ||5.5.15 || 367

നനന്ദ ദൃഷ്ട്വാ സ ച താൻ സുരൂപാൻ
 നാനാഗുണാനാത്മഗുണാനുരൂപാൻ |
 വിദ്വ്യാതമാനാൻ സ ച താൻ സുരൂപാൻ
 ദദർശ കാംശ്ചിച്ച പുനർവിരൂപാൻ ||5.5.16 || 368

തതോ വരാർഹാഃ സുവിശുദ്ധഭാവാ -
 സ്തേഷാം സ്ത്രീയസ്ത്രേ മഹാനുഭാവാഃ |
 പ്രിയേഷു പാനേഷു ച സകൃതഭാവാ
 ദദർശ താരാ ഇവ സുസ്വഭാവാഃ || 5.5.17 || 369

സ്ത്രീയോ ജ്വലന്തീസ്ത്രപയോപഗുഡാ
 നിശീമകാലേ രമണോപഗുഡാഃ |
 ദദർശ കാശ്ചിത് പ്രമദോപഗുഡാ
 യഥാ വിഹംഗാ വിഹഗോപഗുഡാഃ || 5.5.18 || 370

അന്യാഃ പുനർഹർദ്യതലോപവിഷ്ടാ -
 സ്ത്രേ പ്രിയാങ്കേഷു സുഖോപവിഷ്ടാഃ |
 ഭർതൃഃ പരാ ധർമപരാ നിവിഷ്ടാ
 ദദർശ ധീമാൻ മദനോപവിഷ്ടാഃ || 5.5.19 || 371

അപ്രാവൃതാഃ കാഞ്ചനരാജിവർണാഃ
 കാശ്ചിത്പരാർധ്യാസ്ത്രപനീയവർണാഃ |
 പുനശ്ച കാശ്ചിച്ഛശലക്ഷ്യവർണാഃ
 കാന്തപ്രഹീണാ രുചിരാംഗവർണാഃ || 5.5.20 || 372

തതഃ പ്രിയാൻ പ്രാപ്യ മനോഭിരാമാഃ
 സുപ്രീതിയുക്താഃ സുമനോഭിരാമാഃ |
 ഗൃഹേഷു ഹൃഷ്ടാഃ പരമാഭിരാമാ
 ഹരിപ്രവീരഃ സ ദദർശ രാമാഃ || 5.5.21 || 373

ചന്ദ്രപ്രകാശാശ്ച ഹി വക്ത്രമാലാ
 വക്രാഃ സുപക്ഷ്യാശ്ച സുനേത്രമാലാഃ |
 വിഭൂഷണാനാം ച ദദർശ മാലാഃ
 ശതഹ്രദാനാമിവ ചാരുമാലാഃ || 5.5.22 || 374

ന ത്വേവ സീതാം പരമാഭിജാതാം
 പഥി സ്ഥിതേ രാജകുലേ പ്രജാതാം |
 ലതാം പ്രഹുൽലാമിവ സാധുജാതാം
 ദദർശ തൻവീം മനസാഭിജാതാം ||5.5.23 || 375

സനാതനേ വർത്തനി സന്നിവിഷ്ടാം
 രാമേക്ഷണീം താം മദനാഭിവിഷ്ടാം |
 ഭർതൂർമനഃ ശ്രീമദനുപ്രവിഷ്ടാം
 സ്ത്രീഭ്യഃ പരാഭ്യശ്ച സദാ വിശിഷ്ടാം ||5.5.24 || 376

ഉഷ്ണാർഭിതാം സാനുസ്യതാസ്രകംഠീം
 പുരാ വരാർഹോത്തമനിഷ്ഠകംഠീം |
 സുജാതപക്ഷ്യാമഭിരക്തകംഠീം
 വനേ പ്രനൃത്താമിവ നീലകംഠീം ||5.5.25 || 377

അവ്യക്തരേഖാമിവ ചന്ദ്രരേഖാം
 പാംസുപ്രദിഗ്ധാമിവ ഹേമരേഖാം |
 ക്ഷതപ്രരൂഢാമിവ വർണരേഖാം
 വായുപ്രഭൃഗ്നാമിവ മേഘരേഖാം ||5.5.26 || 378

സീതാമപശ്യൻ മനുജേഷ്വരസ്യ
 രാമസ്യ പത്നീം വദതാം വരസ്യ |
 ബഭൂവ ദുഃഖോപഹതശ്ചിരസ്യ
 പ്ലവംഗമോ മന ഇവാചിരസ്യ ||5.5.27 || 379

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ പഞ്ചമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഷഷ്ടഃ സർഗഃ ||

ഹനുമതാ രാവണസ്യാൻയേഷാം ച രക്ഷസാം ഗൃഹേഷു സീതായാ
അനുസന്ധാനം

സ നീകാമം വിമാനേഷു
വിചരൻ കാമരുപധൃക് |
വിചചാര കപിർലങ്കാം
ലഘുവേന സമൻവിതഃ || 5.6.1 || 380

ആസസാദ ച ലക്ഷ്മീവാൻ
രാക്ഷസേന്ദ്രനിവേശനം |
പ്രാകാരേണാർകവർണേന
ഭാസ്യരേണാഭിസംവൃതം || 5.6.2 || 381

രക്ഷിതം രാക്ഷസൈർഭീമൈഃ
സിംഹൈരിവ മഹദ് വനം |
സമീക്ഷമാണോ ഭവനം
ചകാശേ കപികുഞ്ജരഃ || 5.6.3 || 382

രൂപ്യകോപഹിതൈശ്ചിത്രൈ -
സ്തോരണൈർഹേമഭൂഷണൈഃ |
വിചിത്രാഭിശ്ച കക്ഷ്യാഭി -
ർദ്യാരൈശ്ച രൂചിരൈർവൃതം || 5.6.4 || 383

ഗജാസ്ഥിതൈർമഹാമാത്രൈഃ
 ശൂരൈശ്ച വിഗതശ്രമൈഃ |
 ഉപസ്ഥിതമസംഹാർയൈ -
 രഹയൈഃ സ്വന്ദനയായിഭിഃ || 5.6.5 || 384

സിംഹവ്യാഘ്രതനുത്രാണൈ -
 ര്ദാന്തകാഞ്ചനരാജ്ഞീഃ |
 ഘോഷവദ്ഭിർവിചിത്രൈശ്ച
 സദാ വിചരിതം രമൈഃ || 5.6.6 || 385

ബഹുരത്നസമാകീർണം
 പരാർധ്യാസനഭൂഷിതം |
 മഹാരഥസമാവാപം
 മഹാരഥമഹാസനം || 5.6.7 || 386

ദ്യശൈശ്വൈ പരമോദാരൈ -
 സ്തൈസ്തൈശ്ച മൃഗപക്ഷിഭിഃ |
 വിവിധൈർബഹുസാഹസ്രൈഃ
 പരിപൂർണം സമന്തതഃ || 5.6.8 || 387

വിനീതൈരന്തപാലൈശ്ച
 രക്ഷോഭിശ്ച സുരക്ഷിതം |
 മുഖ്യാഭിശ്ച വരസ്തീഭിഃ
 പരിപൂർണം സമന്തതഃ || 5.6.9 || 388

മുദിതപ്രമദാരത്നം
 രാക്ഷസേന്ദ്രനിവേശനം |
 വരാഭരണസംഹാരൈഃ
 സമുദ്രസ്വനനിഃസ്വനം || 5.6.10 || 389

തദ് രാജഗുണസമ്പന്നം
 മുഖ്യൈശ്ച വരചന്ദനൈഃ |
 മഹാജനസമാകീർണം
 സിംഹൈരിവ മഹദ് വനം ||5.6.11 || 390

ദേരീമൃദംഗാദിരുതം
 ശംഖഘോഷവിനാദിതം |
 നിത്യാർചിതം പർവസുതം
 പൂജിതം രാക്ഷസൈഃ സദാ ||5.6.12 || 391

സമുദ്രമീവ ഗംഭീരം
 സമുദ്രസമനീഃസ്വനം |
 മഹാത്തനോ മഹദ് വേശ്ശ
 മഹാരത്നപരിച്ഛദം ||5.6.13 || 392

മഹാരത്നസമാകീർണം
 ദദർശ സ മഹാകപിഃ |
 വിരാജമാനം വപുഷാ
 ഗജാശ്വരഥസങ്കുലം ||5.6.14 || 393

ലങ്കാഭരണമിത്യേവ
 സോമന്ദയത മഹാകപിഃ |
 ചചാര ഹനുമാംസ്തത്ര
 രാവണസ്യ സമീപതഃ ||5.6.15 || 394

ഗൃഹാദ് ഗൃഹം രാക്ഷസാനാ -
 മുദ്യാനാനി ച സർവശഃ |
 വീക്ഷമാണോഽപ്യസന്ത്രസ്തുഃ
 പ്രാസാദാംശ്ച ചചാര സഃ ||5.6.16 || 395

അവപ്ലുത്യ മഹാവേഗഃ
 പ്രഹസ്തസ്യ നിവേശനം |
 തത്ത്യാൻയത് പുപ്ലുവേ വേശു
 മഹാപാർശ്വസ്യ വീര്യവാൻ ||5.6.17 || 396

അഥ മേഘപ്രതീകാശം
 കുന്ദകർണനിവേശനം |
 വിദീഷണസ്യ ച തഥാ
 പുപ്ലുവേ സ മഹാകപിഃ ||5.6.18 || 397

മഹോദരസ്യ ച തഥാ
 വിരുപാക്ഷസ്യ ചൈവ ഹി |
 വിദ്യുജ്ജിഹ്വസ്യ ഭവനം
 വിദ്യുൻമാലേസ്തമൈവ ച ||5.6.19 || 398

വജ്രദംശ്രസ്യ ച തഥാ
 പുപ്ലുവേ സ മഹാകപിഃ |
 ശുകസ്യ ച മഹാവേഗഃ
 സാരണസ്യ ച ധീമതഃ ||5.6.20 || 399

തഥാ ചേന്ദ്രജിതോ വേശു
 ജഗാമ ഹരിയുമപഃ |
 ജംബുമാലേഃ സുമാലേശ്ച
 ജഗാമ ഹരിസത്തമഃ ||5.6.21 || 400

രശ്മികേതോശ്ച ഭവനം
 സൂര്യശത്രോസ്തമൈവ ച |
 വജ്രകായസ്യ ച തഥാ
 പുപ്ലുവേ സ മഹാകപിഃ ||5.6.22 || 401

<p>ധൂമ്രാക്ഷസ്യാഥ സമ്പാതേ - ര്ഭവനം മാരുതാത്മജഃ വിദ്യുദ്ഭൂപസ്യ ഭീമസ്യ ഘനസ്യ വിഘനസ്യ ച 5.6.23 </p>	402
<p>ശുകനാഭസ്യ ചക്രസ്യ ശരസ്യ കപടസ്യ ച ഹ്രസ്വകർണസ്യ ദംശ്രസ്യ ലോമശസ്യ ച രക്ഷസഃ 5.6.24 </p>	403
<p>യുദ്ധോൻമത്തസ്യ മത്തസ്യ ധ്വജഗ്രീവസ്യ സാദിനഃ വിദ്യുജ്ജിഹ്വദ്വിജിഹ്വാനാം തഥാ ഹസ്തിമുഖസ്യ ച 5.6.25 </p>	404
<p>കരാലസ്യ പിശാചസ്യ ശോണിതാക്ഷസ്യ ചൈവ ഹി പ്ലവമാനഃ ക്രമേണൈവ ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ 5.6.26 </p>	405
<p>തേഷു തേഷു മഹാർഹേഷു ഭവനേഷു മഹായശാഃ തേഷാമൃദ്ധിമതാമൃദ്ധിം ദദർശ സ മഹാകപിഃ 5.6.27 </p>	406
<p>സർവേഷാം സമതിക്രമ്യ ഭവനാനി സമന്തതഃ ആസസാദാഥ ലക്ഷ്മീവാൻ രാക്ഷസേന്ദ്രനിവേശനം 5.6.28 </p>	407

രാവണസ്യാപശായിന്യോ
 ദദർശ ഹരിസത്തമഃ |
 വിചരൻ ഹരിശാർദൂലോ
 രാക്ഷസീർവികൃതേക്ഷണാഃ || 5.6.29 || 408

ശൂലമുദ്ഗരഹസ്താംശ്ച
 ശക്തിതോമരയാരിണഃ |
 ദദർശ വിവിധാൻ ഗുൽമാം -
 സ്തസ്യ രക്ഷഃപതേർഗൃഹേ || 5.6.30 || 409

രാക്ഷസാംശ്ച മഹാകായാൻ
 നാനാപ്രഹരണോദ്യതാൻ |
 രക്താൻ ശ്വേതാൻ സിതാംശ്ചാപി
 ഹരീംശ്ചാപി മഹാജവാൻ || 5.6.31 || 410

കുലീനാൻ രൂപസമ്പന്നാൻ
 ഗജാൻ പരഗജാരുജാൻ |
 ശിക്ഷിതാൻ ഗജശിക്ഷായാ -
 മൈരാവതസമാൻ യുധി || 5.6.32 || 411

നിഹന്ത്യൻ പരസൈന്യാനാം
 ഗൃഹേ തന്മിൻ ദദർശ സഃ |
 ക്ഷരതശ്ച യഥാ മേഘാൻ
 സ്രവതശ്ച യഥാ ഗിരീൻ || 5.6.33 || 412

മേഘസ്തനിതനിർഘോഷാൻ
 ദുർധർഷാൻ സമരേ പരൈഃ |
 സഹസ്രം വാഹിനീസ്തത്ര
 ജാംബുനദപരിഷ്കൃതാഃ || 5.6.34 || 413

ഹേമജ്ജാലൈരവിച്ഛിന്നാ -
 സ്തൂരുണാദിത്യസന്നിഭാഃ |
 ദദർശ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 രാവണസ്യ നിവേശനേ || 5.6.35 || 414

ശിബികാ വിവിധാകാരാഃ
 സ കപിർമാരുതാത്മജഃ |
 ലതാഗൃഹാണി ചിത്രാണി
 ചിത്രശാലാ ഗൃഹാണി ച || 5.6.36 || 415

ക്രീഡാഗൃഹാണി ചാൻയാനി
 ദാരുപർവതകാനി ച |
 കാമസ്യ ഗൃഹകം രമ്യം
 ദിവാഗൃഹകമേവ ച || 5.6.37 || 416

ദദർശ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 രാവണസ്യ നിവേശനേ |
 സ മന്ദരസമപ്രഖ്യം
 മയൂരസ്ഥാനസങ്കുലം || 5.6.38 || 417

ധൃജയഷ്ടിദിരാകീർണം
 ദദർശ ദവനോത്തമം |
 അനന്തരത്നനിചയം
 നിധിജ്ജാലം സമന്തതഃ |
 ധീരനിഷ്ഠിതകർമാംഗം
 ഗൃഹം ഭൂതപതേരിവ || 5.6.39 || 418

അർചിർദിശ്ചാപി രത്നാനാം
 തേജസാ രാവണസ്യ ച |

വിരരാജ ച തദ് വേശ്ശ
 രശ്മിവാനിവ രശ്മിഭിഃ || 5.6.40 || 419

ജാംബുനദമയാൻയേവ
 ശയനാൻയാസനാനി ച |
 ഭാജനാനി ച ശുഭ്രാണി
 ദദർശ ഹരിയുമപഃ || 5.6.41 || 420

മധ്യാസവകൃതക്ലേദം
 മണിഭാജനസങ്കുലം |
 മനോരമമസംബാധം
 കുബേരഭവനം യഥാ || 5.6.42 || 421

നൂപുരാണാം ച ഘോഷേണ
 കാഞ്ചീനാം നിഃസ്വനേന ച |
 മൃദംഗതലനിർഘോഷൈ -
 ര്ഘോഷവദ്ഭിർവിനാദിതം || 5.6.43 || 422

പ്രാസാദസംഘാതയുതം
 സ്ത്രീരതശതസങ്കുലം |
 സുവ്യൂഢകക്ഷ്യം ഹനുമാൻ
 പ്രവിവേശ മഹാഗൃഹം || 5.6.44 || 423

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തമഃ സർഗഃ ॥

രാവണഭവനസ്യ പുഷ്പകവിമാനസ്യ ച വർണനം

സ വേശ്ശജാലം ബലവാൻ ദദർശ

വ്യാസകൃതവൈദൂർയസുവർണജാലം |

യഥാ മഹത്പ്രാവൃഷ്ടി മേഘജാലം

വിദ്യുത്പിനഡം സവിഹംഗജാലം || 5.7.1 ||

424

നിവേശനാനാം വിവിധാശ്ച ശാലാഃ

പ്രധാനശംഖായുധചാപശാലാഃ |

മനോഹരാശ്ചാപി പുനർവിശാലാ

ദദർശ വേശ്ശാദ്രിഷു ചന്ദ്രശാലാഃ || 5.7.2 ||

425

ഗൃഹാണി നാനാവസുരാജിതാനി

ദേവാസുരൈശ്ചാപി സുപൂജിതാനി |

സർവൈശ്ച ദോഷൈഃ പരിവർജിതാനി

കപിർദദർശ സ്വബലാർജിതാനി || 5.7.3 ||

426

താനി പ്രയത്താദിസമാഹിതാനി

മയേന സാക്ഷാദിവ നിർമിതാനി |

മഹീതലേ സർവഗുണോത്തരാണി

ദദർശ ലങ്കാധിപതേർഗൃഹാണി || 5.7.4 ||

427

തതോ ദദർശോച്ഛിതമേഘരൂപം

മനോഹരം കാഞ്ചനചാരൂരൂപം |

രക്ഷോഽധിപസ്യാത്മബലാനുരൂപം
 ഗൃഹോത്തമം ഹൃപ്രതിരുപരൂപം || 5.7.5 || 428

മഹീതലേ സ്വർഗമിവ പ്രകീർണം
 ശ്രീയാ ജ്വലന്തം ബഹുരന്തകീർണം |
 നാനാതരുണാം കൂസുമാവകീർണം
 ഗിരേരിവാഗ്രം രജസാവകീർണം || 5.7.6 || 429

നാരിപ്രവേകൈരിവ ദീപ്യമാനം
 തഡിദ്ഭിരംഭോധരമർച്യമാനം |
 ഹംസപ്രവേകൈരിവ വാഹ്യമാനം
 ശ്രീയാ യുതം വേ സുകൃതം വിമാനം || 5.7.7 || 430

യഥാ നഗാഗ്രം ബഹുധാതുചിത്രം
 യഥാ നഭശ്ച ഗ്രഹചന്ദ്രചിത്രം |
 ദദർശ യുക്തീകൃതചാരുമേഘ -
 ചിത്രം വിമാനം ബഹുരന്തചിത്രം || 5.7.8 || 431

മഹീ കൃതാ പർവതരാജിപൂർണാ
 ശൈലാഃ കൃതാ വൃക്ഷവിതാനപൂർണാഃ |
 വൃക്ഷാഃ കൃതാഃ പുഷ്പവിതാനപൂർണാഃ
 പുഷ്പം കൃതം കേസരപത്രപൂർണം || 5.7.9 || 432

കൃതാനി വേശ്ഠാനി ച പാണ്ഡുരാണി
 തഥാ സുപുഷ്പാൺയപി പുഷ്കരാണി |
 പുനശ്ച പദ്മാനി സകേസരാണി
 വനാനി ചിത്രാണി സരോവരാണി || 5.7.10 || 433

പുഷ്പാഹൃയം നാമ വിരാജമാനം
 രന്തപ്രഭാഭിശ്ച വിഘൂർണമാനം |

വേശ്ലോത്തമാനാമപി ചോച്ചമാനം
 മഹാകപിസ്ത്ര മഹാവിമാനം ||5.7.11 || 434

കൃതാശ്ച വൈദുർയമയാ വിഹംഗാ
 രൂപ്യപ്രവാലൈശ്ച തഥാ വിഹംഗാഃ |
 ചിത്രാശ്ച നാനാവസുഭിർഭുജംഗാ
 ജാത്യാനുരൂപാസ്തുരഗാഃ ശുഭാംഗാഃ ||5.7.12 || 435

പ്രവാലജാംബൂനദപുഷ്പപക്ഷാഃ
 സലീലമാവർജ്ജിതജിഹ്വപക്ഷാഃ |
 കാമസ്യ സാക്ഷാദിവ ഭാന്തി പക്ഷാഃ
 കൃതാ വിഹംഗാഃ സുമുഖാഃ സുപക്ഷാഃ ||5.7.13 || 436

നിയുജ്യമാനാശ്ച ഗജാഃ സുഹസ്താഃ
 സകേസരാശ്ചോത്പലപത്രഹസ്താഃ |
 ബഭൂവ ദേവീ ച കൃതാസുഹസ്താ
 ലക്ഷ്മീസ്തഥാ പദ്മിനി പദ്മഹസ്താ ||5.7.14 || 437

ഇതീവ തദ് ഗൃഹമഭിഗമ്യ ശോഭനം
 സവിസ്മയോ നഗമിവ ചാരുകന്ദരം |
 പുനശ്ച തത്പരമസുഗന്ധിസുന്ദരം
 ഹിമാത്യയേ നഗമിവ ചാരുകന്ദരം ||5.7.15 || 438

തതഃ സ താം കപിരഭിപത്യ പൂജിതാം
 ചരൻ പുരീം ദശമുഖബാഹുപാലിതാം |
 അദ്യശ്യ താം ജനകസുതാം സുപൂജിതാം
 സുദുഃഖിതാം പതിഗുണവേഗനിർജ്ജിതാം ||5.7.16 || 439

തതസ്തദാ ബഹുവിധഭാവിതാത്മനഃ
 കൃതാത്മനോ ജനകസുതാം സുവർത്തനഃ |

അപശ്യത്യേഭവദതിദുഃഖിതം മനഃ

സചക്ഷുഃ പ്രവിചരതോ മഹാത്മനഃ || 5.7.17 ||

440

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ സപ്തമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസുതേ ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| അഷ്ടമഃ സർഗഃ ||

ഹനുമാതാ പുനഃ പുഷ്പകസ്യ ദർശനം

സ തസ്യ മധ്യേ ദവനസ്യ സംസ്ഥിതോ

മഹദ്വിമാനം മണിരത്നചിത്രീതം |

പ്രതപ്തജാംബൂനദജാലകൃത്രിമം

ദദർശ ധീമാൻ പവനാത്മജഃ കപിഃ ||5.8.1||

441

തദപ്രമേയപ്രതികാരകൃത്രിമം

കൃതം സ്വയം സാധ്വിതി വിശ്വകർമ്മണാ |

ദിവം ഗതേ വായുപഥേ പ്രതിഷ്ഠിതം

വ്യരാജതാദിത്യപഥസ്യ ലക്ഷ്മ തത് ||5.8.2 ||

442

ന തത്ര കിഞ്ചിന്ന കൃതം പ്രയത്തതോ

ന തത്ര കിഞ്ചിന്ന മഹാർഘരത്നവത് |

ന തേ വിശേഷാ നിയതാഃ സുരേഷ്വപി

ന തത്ര കിഞ്ചിന്ന മഹാവിശേഷവത് ||5.8.3 ||

443

തപഃ സമാധാനപരാക്രമാർജ്ജിതം

മനഃസമാധാനവിചാരചാരിണം |

അനേകസംസ്ഥാനവിശേഷനിർമ്മിതം

തതസ്തുതസ്തുൽയവിശേഷനിർമ്മിതം ||5.8.4 ||

444

മനഃ സമാധായ തു ശീഘ്രഗാമിനം

ദുരാസദം മാരുതതുൽയഗാമിനം |

മഹാത്മനാം പുൺയകൃതാം മഹർദ്ധിനാം
 യശസ്വിനാമഗ്ര്യ മുദാമിവാലയം || 5.8.5 || 445

വിശേഷമാലംബ്യ വിശേഷസംസ്ഥിതം
 വിചിത്രകൂടം ബഹുകൂടമണ്ഡിതം |
 മനോഭിരാമം ശരദിന്ദുനിർമലം
 വിചിത്രകൂടം ശിവരം ഗിരേർയഥാ || 5.8.6 || 446

വഹന്തി യത്കുണ്ഡലശോഭിതാനനാ
 മഹാശനാ വ്യോമചരാ നിശാചരാഃ |
 വിവൃത്തവിധൃസ്തുവിശാലലോചനാ
 മഹാജവാ ഭൂതഗണാഃ സഹസ്രശഃ || 5.8.7 || 447

വസന്തപുഷ്പോത്കരചാരുദർശനം
 വസന്തമാസാദപി ചാരുദർശനം |
 സ പുഷ്പകം തത്ര വിമാനമുത്തമം
 ദദർശ തദ് വാനരവീരസത്തമഃ || 5.8.8 || 448

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ അഷ്ടമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| നവമഃ സർഗഃ ||

രാവണസ്യ ഭവനം പുഷ്പകവിമാനം സുന്ദരനിവേശനം ചാവലോക്യ
ഹനുമാതാ തത്ര സുപ്താനാം സഹസ്രശഃ സുന്ദരീണാം സമവലോകനം

തസ്യാലയവരിഷ്ടസ്യ

മധ്യേ വിമലമായതം |

ദദർശ ഭവനശ്രേഷ്ഠം

ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ || 5.9.1 ||

449

അർധയോജനവിസ്തീർണ്ണ -

മായതം യോജനം മഹത് |

ഭവനം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ

ബഹുപ്രാസാദസങ്കുലം || 5.9.2 ||

450

മാർഗമാണസ്തു വൈദേഹീം

സീതായതലോചനാം |

സർവതഃ പരിചക്രാമ

ഹനുമാനരിസുദനഃ || 5.9.3 ||

451

ഉത്തമം രാക്ഷസാവാസം

ഹനുമാനവലോകയൻ |

ആസസാദാഥ ലക്ഷ്മീവാൻ

രാക്ഷസേന്ദ്രനിവേശനം || 5.9.4 ||

452

<p>ചതുർവിഷാണൈർദ്വിരദൈ - സ്ത്രിവിഷാണൈസ്തമൈവ ച പരിക്ഷിപ്തസംബാധം രക്ഷ്യമാണമുദായുധൈഃ 5.9.5 </p>	453
<p>രാക്ഷസീഭിശ്ച പത്നീഭി രാവണസ്യ നിവേശനം ആഹൃതാഭിശ്ച വിക്രമ്യ രാജകന്യാഭിരാവൃതം 5.9.6 </p>	454
<p>തന്നക്രമകരാകീർണം തിമിംഗിലത്യാഷാകുലം വായുവേഗസമാധൃതം പന്നഗൈരിവ സാഗരം 5.9.7 </p>	455
<p>യാ ഹി വൈശ്രവണേ ലക്ഷ്മീ - ര്യാ ചന്ദ്രേ ഹരിവാഹനേ സാ രാവണഗൃഹേ രദ്യാ നിത്യമേവാനപായിനീ 5.9.8 </p>	456
<p>യാ ച രാജന്തഃ കുബേരസ്യ യമസ്യ വരുണസ്യ ച താദൃശീ തദ്വിശിഷ്ടാ വാ ഋദ്ധീ രക്ഷോഗൃഹേഷ്വിഹ 5.9.9 </p>	457
<p>തസ്യ ഹർദ്യസ്യ മധ്യസ്ഥ - വേശ്ശ ചാന്യത് സുനിർമിതം ബഹുനിർയൂഹസംയുക്തം ദദർശ പവനാത്മജഃ 5.9.10 </p>	458

ബ്രഹ്മണോർമേ കൃതം ദിവ്യം
 ദിവി യദ് വിശ്വകർമ്മണാ |
 വിമാനം പുഷ്പകം നാമ
 സർവരത്നവിഭൂഷിതം ||5.9.11 || 459

പരേണ തപസാ ലേഭേ
 യത് കുബേരഃ പിതാമഹാത് |
 കുബേരമോജസാ ജിത്വാ
 ലേഭേ തദ് രാക്ഷസേശ്വരഃ ||5.9.12 || 460

ഈഹാമൃഗസമായുക്തൈഃ
 കാർതസ്വരഹിരൺമയൈഃ |
 സുകൃതൈരാചിതം സ്തന്ദൈഃ
 പ്രദീപ്തമിവ ച ശ്രിയാ ||5.9.13 || 461

മേരുമന്ദരസങ്കാശൈഃ -
 രുൽലിഖദ്ദിരിവാംബരം |
 കൂടാഗാശൈഃ ശുഭാഗാശൈഃ
 സർവതഃ സമലകൃതം ||5.9.14 || 462

ജ്വലനാർകപ്രതീകാശൈഃ
 സുകൃതം വിശ്വകർമ്മണാ |
 ഹേമസോപാനയുക്തം ച
 ചാരുപ്രവരവേദികം ||5.9.15 || 463

ജ്വലവാതായനൈർയുക്തം
 കാഞ്ചനൈഃ സ്താടികൈരപി |
 ഇന്ദ്രനീലമഹാനീല -
 മണിപ്രവരവേദികം ||5.9.16 || 464

വിദ്രുമേണ വിചിത്രേണ
 മണിഭിശ്ച മഹാധനൈഃ |
 നിസ്സുലാഭിശ്ച മുക്താഭി -
 സ്തലേനാഭിവിരാജിതം || 5.9.17 || 465

ചന്ദനേന ച രക്തേന
 തപനീയനിഭേന ച |
 സുപുണ്യഗന്ധിനാ യുക്ത -
 മാദിത്യതരുണോപമം || 5.9.18 || 466

കൂടാഗാരൈർവരാകാരൈ -
 ര്വിവിധൈഃ സമലങ്കൃതം |
 വിമാനം പുഷ്പകം ദിവ്യ -
 മാരുരോഹ മഹാകപിഃ |
 തത്രസ്ഥഃ സർവഥോ ഗന്ധം
 പാനഭക്ഷ്യാനസംഭവം || 5.9.19 || 467

ദിവ്യം സമ്മുർച്ഛിതം ജിഹ്വേൻ
 രൂപവന്തമിവാനിലം |
 സ ഗന്ധസ്തം മഹാസത്യം
 ബന്ധുർബന്ധുമിവോത്തമം || 5.9.20 || 468

ഇത ഏഹീത്യുവാചേവ
 തത്ര യത്ര സ രാവണഃ |
 തതസ്താം പ്രസ്ഥിതഃ ശാലാം
 ദദർശ മഹതീം ശിവാം || 5.9.21 || 469

രാവണസ്യ മഹാകാന്താം
 കാന്താമിവ വരസ്ത്രിയം |

മണീസോപാനവികൃതാം ഹേമജ്ജാലവിരാജിതാം 5.9.22	470
സ്താടികൈരാവൃതതലാം ദന്താന്തരിതരൂപികാം മുക്താവജ്രപ്രവാലൈശ്ച രൂപ്യാമീകരൈരപി 5.9.23	471
വിഭൂഷിതാം മണിസ്തംഭൈഃ സുബഹുസ്തംഭഭൂഷിതാം സമൈര്യജുഭിരത്യുച്ചൈഃ സമന്താത് സുവിഭൂഷിതൈഃ 5.9.24	472
സ്തംഭൈഃ പക്ഷൈരിവാത്യുച്ചൈ - ർഭിവം സമ്പ്രസ്ഥിതാമിവ മഹത്യാ കുമയാസ്തീർണാം പൃഥിവീലക്ഷണാങ്കയാ 5.9.25	473
പൃഥിവീമിവ വിസ്തീർണാം സരാശ്രഗൃഹശാലിനീം നാദിതാം മത്തവിഹഗൈ - ർഭിവ്യഗന്ധാധിവാസിതാം 5.9.26	474
പരാർധ്യാസ്തരണോപേതാം രക്ഷാധിപനിഷേവിതാം ധൂമ്രാമഗുരുധൂപേന വിമലാം ഹംസപാണ്ഡുരാം 5.9.27	475
പത്രപുഷ്പോപഹാരേണ കൽമാഷീമിവ സുപ്രഭാം	

- മനസോ മോദജനനീം
 വർണസ്യാപി പ്രസാധിനീം || 5.9.28 || 476
- താം ശോകനാശിനീം ദിവ്യാം
 ശ്രിയഃ സഞ്ജനനീമിവ |
 ഇന്ദ്രിയാണീന്ദ്രിയാർമൈസ്തു
 പഞ്ച പഞ്ചദിരുത്തമൈഃ || 5.9.29 || 477
- തർപയാമാസ മാതേവ
 തദാ രാവണപാലിതാ |
 സ്വർഗ്ഗോയം ദേവലോകോയ -
 മിന്ദ്രസ്യാപി പുരീ ഭവേത് |
 സിദ്ധിർവേയം പരാ ഹി സ്യാ -
 ദിത്യമന്യത മാരുതിഃ || 5.9.30 || 478
- പ്രധ്യായത ഇവാപശ്യത്
 പ്രദീപാംസ്തുത്ര കാഞ്ചനാൻ |
 ധൂർതാനിവ മഹാധൂർതൈ -
 ര്ദേവനേന പരാജിതാൻ || 5.9.31 || 479
- ദീപാനാം ച പ്രകാശേന
 തേജസാ രാവണസ്യ ച |
 അർചിർദിർഭൂഷണാനാം ച
 പ്രദീപ്ലേത്യഭ്യമന്യത || 5.9.32 || 480
- തത്ത്വോപശ്യത് കുമാസീനം
 നാനാവർണാംബരസ്രജം |
 സഹസ്രം വരനാരിണാം
 നാനാവേഷവിഭൂഷിതം || 5.9.33 || 481

പരിവൃത്തേത്രിധരാത്രേ തു
 പാനനിദ്രാവശം ഗതം |
 ക്രീഡിത്യോപരതം രാത്രൗ
 പ്രസുപ്തം ബലവത് തദാ ||5.9.34 || 482

തത് പ്രസുപ്തം വിരുരുചേ
 നിഃശബ്ദാന്തരഭൂഷിതം |
 നിഃശബ്ദഹംസഭ്രമരം
 യഥാ പദ്മവനം മഹത് ||5.9.35 || 483

താസാം സംവൃതദാന്താനി
 മീലിതാക്ഷീണി മാരുതിഃ |
 അപശ്യത് പദ്മഗന്ധീനി
 വദനാനി സുയോഷിതാം ||5.9.36 || 484

പ്രബുദ്ധാനീവ പദ്മാനി
 താസാം ഭൂത്യാ ക്ഷപാക്ഷയേ |
 പുനഃ സംവൃതപത്രാണി
 രാത്രോവിവ ബഭൂസ്സദാ ||5.9.37 || 485

ഇമാനി മുഖപദ്മാനി
 നിയതം മത്തഷ്ടപദാഃ |
 അംബുജാനീവ ഫുൽലാനി
 പ്രാർഥയന്തി പുനഃ പുനഃ ||5.9.38 || 486

ഇതി വാമന്യത ശ്രീമാ -
 നുപപത്ത്യാ മഹാകപിഃ |
 മേനേ ഹി ഗുണതസ്താനി
 സമാനി സലിലോദ്ഭവൈഃ ||5.9.39 || 487

സാ തസ്യ ശുശുഭേ ശാലാ
 താഭിഃ സ്ത്രീഭിർവിരാജിതാ |
 ശരഭീവ പ്രസന്നാ ദ്യൗ -
 സ്താരാഭിരഭിശോഭിതാ ||5.9.40 || 488

സ ച താഭിഃ പരിവൃതഃ
 ശുശുഭേ രാക്ഷസാധിപഃ |
 യഥാ ഹൃദുപതിഃ ശ്രീമാം -
 സ്താരാഭിരിവ സംവൃതഃ ||5.9.41 || 489

യാശ്ച്യവന്ത്യേംബരാത് താരാഃ
 പുൺയശേഷസമാവൃതാഃ |
 ഇമാസ്താഃ സംഗതാഃ കൃത്സ്മനാ
 ഇതി മേനേ ഹരിസ്തദാ ||5.9.42 || 490

താരാണാമിവ സുവൃക്തം
 മഹതീനാം ശുഭാർചിഷാം |
 പ്രഭാവർണപ്രസാദാശ്ച
 വിരേജുസ്തത്ര യോഷിതാം ||5.9.43 || 491

വ്യാവൃത്തകചപീനസ്ര -
 ക്ഷപ്രകീർണവരഭൂഷണാഃ |
 പാനവ്യായാമകാലേഷു
 നിദ്രോപഹതചേതസഃ ||5.9.44 || 492

വ്യാവൃത്തതിലകാഃ കാശ്ചിത്
 കാശ്ചിദുദ്ഭ്രാന്തനൃപുരാഃ |
 പാർശ്വേ ഗലിതഹാരാശ്ച
 കാശ്ചിത് പരമയോഷിതഃ ||5.9.45 || 493

മുക്താഹാരവൃതാശ്ചാന്യാഃ
 കാശ്ചിത് പ്രസ്രസ്തവാസസഃ |
 വ്യാവിദ്ധരശനാദാമാഃ
 കിശോർയ ഇവ വാഹിതാഃ || 5.9.46 || 494

അകുണ്ഡലധരാശ്ചാന്യാ
 വിച്ഛിന്നമൃദിതസ്രജഃ |
 ഗജേന്ദ്രമൃദിതാഃ ഫുൽലാ
 ലതാ ഇവ മഹാവനേ || 5.9.47 || 495

ചന്ദ്രാംശുകിരണാഭാശ്ച
 ഹാരാഃ കാസാഞ്ചിദുദ്ഗതാഃ |
 ഹംസാ ഇവ ബഭുഃ സുപ്താഃ
 സ്തനമധ്യേഷു യോഷിതാം || 5.9.48 || 496

അപരാസാം ച വൈദുർയാഃ
 കാദംബാ ഇവ പക്ഷിണഃ |
 ഹേമസൂത്രാണി ചാന്യാസാം
 ചക്രവാകാ ഇവാഭവൻ || 5.9.49 || 497

ഹംസകാരണ്ഡവോപേതാ -
 ശ്ചക്രവാകോപശോഭിതാഃ |
 ആപഗാ ഇവ താ രേജു -
 ര്ജുഘനൈഃ പുലിനൈരിവ || 5.9.50 || 498

കിങ്കിണീജാലസങ്കാശാ -
 സ്താ ഹേമവിപുലാംബുജാഃ |
 ഭാവഗ്രാഹാ യശസ്തീരാഃ
 സുപ്താ നദ്യ ഇവാബഭുഃ || 5.9.51 || 499

<p>മൃദുഷ്ഠംഗേഷു കാസാഞ്ചിത് കുചാഗ്രേഷു ച സംസ്ഥിതാഃ ബഭൂവുർഭൂഷണാനീവ ശുഭാ ഭൂഷണരാജയഃ 5.9.52 </p>	500
<p>അംശുകാന്താശ്ച കാസാഞ്ചി - ൻമുഖമാരുതകമ്പിതാഃ ഉപർയുപരി വക്ത്രാണാം വ്യാധൂയന്തേ പുനഃ പുനഃ 5.9.53 </p>	501
<p>താഃ പതാകാ ഇവോദ്ധുതാഃ പത്നീനാം രുചിരപ്രഭാഃ നാനാവർണസുവർണാനാം വക്ത്രമുലേഷു രേജിരേ 5.9.54 </p>	502
<p>വവൽഗുശ്ചാത്ര കാസാഞ്ചിത് കുണ്ഡലാനി ശുഭാർചിഷാം മുഖമാരുതസങ്കമ്പൈ - ർമന്ദം മന്ദം ച യോഷിതാം 5.9.55 </p>	503
<p>ശർകരാസവഗന്ധഃ സ പ്രകൃത്യാ സുരഭിഃ സുഖഃ താസാം വദനനിഃശ്യാസഃ സിഷേവേ രാവണം തദാ 5.9.56 </p>	504
<p>രാവണാനനശങ്കാശ്ച കാശ്ചിദ് രാവണയോഷിതഃ മുഖാനി ച സപത്നീനാ - മുപാജിഘ്രൻ പുനഃ പുനഃ 5.9.57 </p>	505

അത്യർഥം സകൃതമനസോ
 രാവണേ താ വരസ്ത്രിയഃ |
 അസ്വതന്ത്രാഃ സപത്നീനാം
 പ്രിയമേവാചരംസ്തദാ || 5.9.58 || 506

ബാഹുനുപനിധായാൻയാഃ
 പാരിഹാർയവിഭൂഷിതാൻ |
 അംശുകാനി ച രദ്യാണി
 പ്രമദാസ്തത്ര ശിശ്യാരേ || 5.9.59 || 507

അന്യാ വക്ഷസി ചാന്യന്യാ -
 സ്തന്യാഃ കാചിത് പുനർഭുജം |
 അപരാ ത്വക്മന്യന്യാ -
 സ്തന്യാശ്ചാപ്യപരാ കുചൗ || 5.9.60 || 508

ഊരുപാർശ്വകടീപൃഷ്ഠ -
 മന്യോന്യന്യ സമാശ്രിതാഃ |
 പരസ്തരനിവിഷ്ടാംഗേയാ
 മദസ്തേഹവശാനുഗാഃ || 5.9.61 || 509

അന്യോന്യന്യാംഗസംസ്തർശാത്
 പ്രിയമാണാഃ സുമധ്യമാഃ |
 ഏകീകൃതഭുജാഃ സർവാഃ
 സുഷുപുസ്തത്ര യോഷിതഃ || 5.9.62 || 510

അന്യോന്യഭുജസുത്രേണ
 സ്ത്രിമാലാ ഗ്രമിതാ ഹി സാ |
 മാലേവ ഗ്രമിതാ സുത്രേ
 ശുശുഭേ മത്തഷ്ടപദാ || 5.9.63 || 511

ലതാനാം മായവേ മാസി
 ഘൃൽലാനാം വായുസേവനാത് |
 അന്യോന്യമാലാഗ്രമിതം
 സംസക്തകുസുമോച്ചയം || 5.9.64 || 512

പ്രതിവേഷിതസുസ്തസ -
 മന്യോന്യഭ്രമരാകുലം |
 ആസീദ് വനമിവോദ്ധൂതം
 സ്തീവനം രാവണസ്യ തത് || 5.9.65 || 513

ഉചിതേഷ്യപി സുവ്യക്തം
 ന താസാം യോഷിതാം തദാ |
 വിവേകഃ ശക്യ ആധാതും
 ഭൂഷണാംഗാംബരസ്രജാം || 5.9.66 || 514

രാവണേ സുഖസംവിഷ്ടേ
 താഃ സ്തീയോ വിവിധപ്രഭാഃ |
 ജ്വലന്തഃ കാഞ്ചനാ ദീപാഃ
 പ്രേക്ഷന്തോ നിമിഷാ ഇവ || 5.9.67 || 515

രാജർഷിവിപ്രദൈത്യാനാം
 ഗന്ധർവാണാം ച യോഷിതഃ |
 രക്ഷസാം ചാഭവൻ കന്യാ -
 സ്തസ്യ കാമവശംഗതാഃ || 5.9.68 || 516

യുദ്ധകാമേന താഃ സർവാ
 രാവണേന ഹൃതാഃ സ്തീയഃ |
 സമദാ മദനേനൈവ
 മോഹിതാഃ കാശ്ചിദാഗതാഃ || 5.9.69 || 517

ന തത്ര കാശ്ചിത് പ്രമദാഃ പ്രസഹ്യ
 വീര്യോപപന്നേന ഗുണേന ലബ്ധാഃ |
 ന ചാന്യകാമാപി ന ചാന്യപൂർവാ
 വിനാ വരാർഹാം ജനകാത്മജാം തു || 5.9.70 || 518

ന ചാകുലീനാ ന ച ഹീനരൂപാ
 നാദക്ഷിണാ നാനുപചാരയുക്താ |
 ഭാർയാഭവത് തസ്യ ന ഹീനസത്ത്യാ
 ന ചാപി കാന്തസ്യ ന കാമനീയാ || 5.9.71 || 519

ബഭൂവ ബുദ്ധിസ്തു ഹരീശ്വരസ്യ
 യദീദ്യശീ രാഘവധർമപത്നീ |
 ഇമാ മഹാരാക്ഷസരാജഭാർയാഃ
 സുജാതമന്വേതി ഹി സാധുബുദ്ധോഃ || 5.9.72 || 520

പുനശ്ച സോഽചിന്തയദാത്തരുപോ
 ധ്രുവം വിശിഷ്ടാ ഗുണതോ ഹി സീതാ |
 അഥായമന്യാം കൃതവാൻ മഹാത്മാ
 ലങ്കേശ്വരഃ കഷ്ടമനാർയകർമ || 5.9.73 || 521

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ നവമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ദശമഃ സർഗഃ ||

അന്തഃപുരേ സുപ്തം രാവണം പ്രഗാഡനിദ്രാനിമഗ്നാസ്സ്യ സ്ത്രിയശ്ച
ദ്യുഷ്ട്യാ മന്ദോദരീം സീതാം മത്യാ ഹനുമതോ ഹർഷഃ

തത്ര ദിവ്യോപമം മുഖ്യം

സ്താദികം രത്നഭൂഷിതം |

അവേക്ഷമാണോ ഹനുമാൻ

ദദർശ ശയനാസനം ||5.10.1 ||

522

ദാന്തകാഞ്ചനചിത്രാംഗൈ -

ർവൈദുർവയൈശ്ച വരാസനൈഃ |

മഹാർഹാസ്സരണോപേതൈ -

രുപപന്നം മഹാധനൈഃ ||5.10.2 ||

523

തസ്യ ചൈകതമേ ദേശേ

ദിവ്യമാലോപശോഭിതം |

ദദർശ പാണ്ഡുരം ഛത്രം

താരാധിപതിസന്നിഭം ||5.10.3 ||

524

ജാതരൂപപരിക്ഷിപ്തം

ചിത്രദാനോഃ സമപ്രഭം |

അശോകമാലാവിതതം

ദദർശ പരമാസനം ||5.10.4 ||

525

- വാലവ്യജ്ഞനഹസ്താഭി -
 ര്വീജ്യമാനം സമന്തതഃ |
 ഗന്ധൈശ്ച വിവിധൈർജുഷും
 വരധൂപേന ധൂപിതം || 5.10.5 || 526
- പരമാസ്തരണാസ്തീർണ -
 മാവികാജിനസംവൃതം |
 ദാമഭിർവരമാൽയാനാം
 സമന്താദുപശോഭിതം || 5.10.6 || 527
- തസ്മിൻ ജീമുതസങ്കാശം
 പ്രദീപ്തോജ്ജ്വലകുണ്ഡലം |
 ലോഹിതാക്ഷം മഹാബാഹും
 മഹാരജതവാസസം || 5.10.7 || 528
- ലോഹിതേനാനുലിപ്താംഗം
 ചന്ദനേന സുഗന്ധിനാ |
 സന്ധ്യാരക്തമിവാകാശേ
 തോയദം സതഡിദ്ഗുണം || 5.10.8 || 529
- വൃതമാദരണൈർദിവൈഃ
 സുരൂപം കാമരൂപിണം |
 സവൃക്ഷവനഗുൽമാദ്യം
 പ്രസുപ്തമിവ മന്ദരം || 5.10.9 || 530
- ക്രീഡിത്യോപരതം രാത്രൗ
 വരാദരണഭൂഷിതം |
 പ്രിയം രാക്ഷസകന്യാനാം
 രാക്ഷസാനാം സുഖാവഹം || 5.10.10 || 531

- പീത്യാപ്യുപരതം ചാപി
 ദദർശ സ മഹാകപിഃ |
 ഭാസ്യരേ ശയനേ വിരം
 പ്രസുപ്തം രാക്ഷസാധിപം || 5.10.11 || 532
- നിഃശ്വസന്തം യഥാ നാഗം
 രാവണം വാനരോത്തമഃ |
 ആസാദ്യ പരമോദ്ദിഗ്നഃ
 സോപാസർപത് സുഭീതവത് || 5.10.12 || 533
- അഥാരോഹണമാസാദ്യ
 വേദികാന്തരമാശ്രിതഃ |
 ക്ഷീബം രാക്ഷസശാർദൂലം
 പ്രേക്ഷതേ സു മഹാകപിഃ || 5.10.13 || 534
- ശുശുഭേ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 സ്വപതഃ ശയനം ശുഭം |
 ഗന്ധഹസ്തിനി സംവിഷ്ടേ
 യഥാ പ്രസ്രവണം മഹത് || 5.10.14 || 535
- കാഞ്ചനാംഗദസന്നദ്ധൗ
 ദദർശ സ മഹാത്മനഃ |
 വിക്ഷിപ്തൗ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 ഭുജാവിന്ദ്രധ്വജോപമൗ || 5.10.15 || 536
- ഐരാവതവിഷാണാഗ്രൈ -
 രാപീഡനകൃതവ്രണൗ |
 വജ്രോൽലിഖിതപീനാംസൗ
 വിഷ്ണുചക്രപരിക്ഷതൗ || 5.10.16 || 537

പീനൗ സമസുജ്ഞാതാംസൗ
 സംഗതൗ ബലസംയുതൗ |
 സുലക്ഷണനവാംഗുഷ്ടൗ
 സ്വംഗുലീയകലക്ഷിതൗ ||5.10.17 || 538

സംഹതൗ പരിഘാകാരൗ
 വൃത്തൗ കരികരോപമൗ |
 വിക്ഷിപ്തൗ ശയനേ ശുഭ്രേ
 പഞ്ചശീർഷാവിവോരഗൗ ||5.10.18 || 539

ശശക്ഷതജുകൽപേന
 സുശീതേന സുഗന്ധിനാ |
 ചന്ദനേന പരാർധ്യേന
 സ്വന്നുലിപ്തൗ സ്വലക്യുതൗ ||5.10.19 || 540

ഉത്തമസ്ത്രീവിമൃദിതൗ
 ഗന്ധോത്തമനിഷേവിതൗ |
 യക്ഷപന്നഗഗന്ധർവ -
 ദേവദാനവരാവിണൗ ||5.10.20 || 541

ദദർശ സ കപിസ്തസ്യ
 ബാഹു ശയനസംസ്ഥിതൗ |
 മന്ദരസ്യാന്തരേ സുപ്തൗ
 മഹാഹീ രുഷിതാവിവ ||5.10.21 || 542

താഭ്യാം സ പരിപൂർണാഭ്യാ -
 മൂഭാഭ്യാം രാക്ഷസേശ്വരഃ |
 ശുശുഭ്രേച്ഛലസങ്കാശഃ
 ശൃംഗാഭ്യാമിവ മന്ദരഃ ||5.10.22 || 543

<p>ചുതപുന്നാഗസുരഭി - ര്ബകുലോത്തമസംയുതഃ മൃഷ്ടാനരസസംയുക്തഃ പാനഗന്ധപുരഃ സരഃ 5.10.23 </p>	544
<p>തസ്യ രാക്ഷസരാജസ്യ നിശ്ചക്രാമ മഹാമുഖാത് ശയാനസ്യ വിനിഃശ്യാസഃ പുരയന്നിവ തദ് ഗൃഹം 5.10.24 </p>	545
<p>മുക്താമണിവിചിത്രേണ കാഞ്ചനേന വിരാജിതാ മുകുടേനാപവൃത്തേന കുണ്ഡലോജ്ജ്വലിതാനനം 5.10.25 </p>	546
<p>രക്തചന്ദനദിഗ്ധേന തഥാ ഹാരേണ ശോഭിനാ പീനായതവിശാലേന വക്ഷസാഭിവിരാജിതാ 5.10.26 </p>	547
<p>പാണ്ഡുരേണോപവിദ്ധേന ക്ഷൗമേണ ക്ഷതജ്ജക്ഷണം മഹാർഹേണ സുസംവീതം പീതേനോത്തരവാസസാ 5.10.27 </p>	548
<p>മാഷരാശിപ്രതീകാശം നിഃശ്യാസന്തം ഭുജംഗവത് ഗാംഗേ മഹതി തോയാനേ പ്രസുപ്തമിവ കുഞ്ജരം 5.10.28 </p>	549

- ചതുർഭിഃ കാഞ്ചനൈർഭിപൈ -
 ഭിപ്യമാനം ചതുർഭിശം |
 പ്രകാശീകൃതസർവാംഗം
 മേഘം വിദ്യുദ്ഗണൈരിവ ||5.10.29 || 550
- പാദമൂലഗതാശ്ചാപി
 ദദർശ സുമഹാത്മനഃ |
 പത്നീഃ സ പ്രിയഭാര്യസ്യ
 തസ്യ രക്ഷഃപതേർഗൃഹേ ||5.10.30 || 551
- ശശിപ്രകാശവദനാ
 വരകുണ്ഡലഭൂഷണാഃ |
 അല്ലാനമാൽയാദരണാ
 ദദർശ ഹരിയുമപഃ ||5.10.31 || 552
- നൃത്യവാദിത്രകുശലാ
 രാക്ഷസേന്ദ്രഭൂജാങ്കഗാഃ |
 വരാദരണധാരിൺയോ
 നിഷണ്ണാ ദദ്യശേ കപിഃ ||5.10.32 || 553
- വജ്രവൈദ്യുർയഗർഭാണി
 ശ്രവണാന്തേഷു യോഷിതാം |
 ദദർശ താപനീയാനി
 കുണ്ഡലാൻയംഗദാനി ച ||5.10.33 || 554
- താസാം ചന്ദ്രോപമൈർവക്ത്രൈഃ
 ശൂഭൈർലലിതകുണ്ഡലൈഃ |
 വിരരാജ വിമാനം ത -
 നദസ്സാരാഗണൈരിവ ||5.10.34 || 555

മദവ്യായാമവിന്നാസ്താ
 രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ യോഷിതഃ |
 തേഷു തേഷ്യവകാശേഷു
 പ്രസുപ്താസ്തനുമധ്യമാഃ || 5.10.35 || 556

അംഗഹാരൈസ്തമൈവാൻയാ
 കോമലൈർന്യത്യശാലിനീ |
 വിൻയസ്തശുഭസർവാംഗീ
 പ്രസുപ്താ വരവർണിനീ || 5.10.36 || 557

കാചിദ് വീണാം പരിഷ്വജ്യ
 പ്രസുപ്താ സമ്പ്രകാശതേ |
 മഹാനദീപ്രകീർണേവ
 നലിനീ പോതമാശ്രിതാ || 5.10.37 || 558

അൻയാ കക്ഷഗതേനൈവ
 മസ്തുക്നേനാസിതേക്ഷണാ |
 പ്രസുപ്താ ഭാമിനീ ഭാതി
 ബാലപുത്രേവ വത്സലാ || 5.10.38 || 559

പടഹം ചാരുസർവാംഗീ
 ന്യസ്യ ശേതേ ശുഭസ്തനീ |
 ചിരസ്യ രമണം ലബ്ധ്യാ
 പരിഷ്വജ്യേവ കാമിനീ || 5.10.39 || 560

കാചിദ് വീണാം പരിഷ്വജ്യ
 സുപ്താ കമലലോചനാ |
 വരം പ്രിയതമം ഗൃഹ്യ
 സകാമേവ ഹി കാമിനീ || 5.10.40 || 561

- വിപഞ്ചീം പരിഗൃഹ്യാൻയാ
 നിയതാ നൃത്യശാലിനീ |
 നിദ്രാവശമനുപ്രാപ്താ
 സഹകാന്തേവ ഭാമിനീ || 5.10.41 || 562
- അൻയാ കനകസങ്കാശൈ -
 ര്മ്യദൂപീനൈർമനോരമൈഃ |
 മൃദംഗം പരിവിദ്യാംഗൈഃ
 പ്രസുപ്താ മത്തലോചനാ || 5.10.42 || 563
- ഭുജപാശാന്തരസ്ഥേന
 കക്ഷഗേന കൃശോദരീ |
 പണവേന സഹാനിന്ദ്രാ
 സുപ്താ മദകൃതശ്രമാ || 5.10.43 || 564
- ഡിണ്ഡിമം പരിഗൃഹ്യാൻയാ
 തമൈവാസകൃതഡിണ്ഡിമാ |
 പ്രസുപ്താ തരുണം വത്സ -
 മുപഗുഹ്യേവ ഭാമിനീ || 5.10.44 || 565
- കാചിദാഡംബരം നാരി
 ഭുജസംഭോഗപീഡിതം |
 കൃത്യാ കമലപത്രാക്ഷീ
 പ്രസുപ്താ മദമോഹിതാ || 5.10.45 || 566
- കലശീമപവിദ്യാൻയാ
 പ്രസുപ്താ ഭാതി ഭാമിനീ |
 വസന്തേ പുഷ്പശബലാ
 മാലേവ പരിമാർജ്ജിതാ || 5.10.46 || 567

- പാണിദ്യാം ച കുചൗ കാചിത്
 സുവർണകലശോപമൗ |
 ഉപഗുഹ്യാബലാ സുക്ലാ
 നിദ്രാബലപരാജിതാ || 5.10.47 || 568
- അന്യാ കമലപത്രാക്ഷീ
 പൂർണേന്ദുസദ്യശാനനാ |
 അന്യാമാലിംഗ്യ സുശ്രോണീം
 പ്രസുക്ലാ മദവിഹ്വലാ || 5.10.48 || 569
- ആതോദ്യാനി വിചിത്രാണി
 പരിഷ്വജ്യ വരസ്ത്രിയഃ |
 നിപീഡ്യ ച കുചൈഃ സുക്ലാഃ
 കാമിന്യഃ കാമുകാനിവ || 5.10.49 || 570
- താസാമേകാന്തവിന്യസ്തേ
 ശയാനാം ശയനേ ശുഭേ |
 ദദർശ രൂപസമ്പന്നാ -
 മഥ താം സ കപിഃ സ്ത്രിയം || 5.10.50 || 571
- മുക്താമണിസമായുക്തൈ -
 ര്ഭൂഷണൈഃ സുവിഭൂഷിതാം |
 വിഭൂഷയന്തീമിവ ച
 സ്വശ്രിയാ ദവനോത്തമം || 5.10.51 || 572
- ഗൗരീം കനകവർണാഭാ -
 മിഷ്ടാമന്തഃ പുരേശ്വരീം |
 കപിർമന്ദോദരീം തത്ര
 ശയാനാം ചാരുരൂപിണീം || 5.10.52 || 573

സ താം ദൃഷ്ട്വാ മഹാബാഹു -
 ര്ഭൂഷിതാം മാരുതാത്മജഃ |
 തർകയാമാസ സീതേതി
 രൂപയൗവനസമ്പദാ |
 ഹർഷേണ മഹതാ യുക്തോ
 നനന്ദ ഹരിയുമപഃ || 5.10.53 ||

574

ആസ്തോഽയാമാസ ചുചുംബ പുച്ഛം
 നനന്ദ ചിക്രീഡ ജഗൗ ജഗാമ |
 സ്തംഭാനരോഹന്നിപപാത ഭൂമൗ
 നിദർശയൻ സ്യാം പ്രകൃതിം കപീനാം || 5.10.54 ||

575

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ദശമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകാദശഃ സർഗഃ ||

നാസൗ സീതേതി നിശ്ചിത്യ ഹനുമതാ പുനരന്തഃപുരേ പാനഭൂമൗ ച
സീതായാ അനുസന്ധാനം തൻമനസി ധർമലോപാശങ്കാ തസ്യഃ
സ്വതോ നിവാരണം ച

അവധൂയ ച താം ബുദ്ധിം

ബഭൂവാവസ്ഥിതസ്തദാ |

ജഗാമ ചാപരാം ചിന്താം

സീതാം പ്രതി മഹാകപിഃ ||5.11.1 ||

576

ന രാമേണ വിയുക്താ സാ

സ്വപ്നമർഹതി ഭാമിനീ |

ന ഭോക്തും നാപ്യലങ്കർതും

ന പാനമുപസേവിതും ||5.11.2 ||

577

നാൻയം നരമുപസ്ഥാതും

സുരാണാമപി ചേശ്വരം |

ന ഹി രാമസമഃ കശ്ചിദ്

വിദ്യതേ ത്രിദശേഷ്യപി ||5.11.3 ||

578

അൻയേയമിതി നിശ്ചിത്യ

ഭൂയസ്സത്ര ചചാര സഃ |

പാനഭൂമൗ ഹരിശ്രേഷ്ഠഃ

സീതാസന്ദർശനോത്സുകഃ ||5.11.4 ||

579

ക്രീഡിതേനാപരാഃ ക്ലാന്താ
 ഗീതേന ച തമാപരാഃ |
 നൃത്യേന ചാപരാഃ ക്ലാന്താഃ
 പാനവിപ്രഹതാസ്തഥാ ||5.11.5 || 580

മുരജേഷു മുദംഗേഷു
 ചേലികാസു ച സംസ്ഥിതാഃ |
 തമാസ്സരണമുവ്യേഷു
 സംവിഷ്യാശ്ചാപരാഃ സ്ത്രിയഃ ||5.11.6 || 581

അംഗനാനാം സഹസ്രേണ
 ഭൂഷിതേന വിഭൂഷണൈഃ |
 രൂപസംലാപശീലേന
 യുക്തഗീതാർഥഭാഷിണാ ||5.11.7 || 582

ദേശകാലാഭിയുക്തേന
 യുക്തവാക്യാഭിധായിനാ |
 രതാധികേന സംയുക്താം
 ദദർശ ഹരിയുമപഃ ||5.11.8 || 583

അന്യത്രാപി വരസ്ത്രിണാം
 രൂപസംലാപശായിനാം |
 സഹസ്രം യുവതീനാം തു
 പ്രസുപ്തം സ ദദർശ ഹ ||5.11.9 || 584

ദേശകാലാഭിയുക്തം തു
 യുക്തവാക്യാഭിധായി തത് |
 രതാവിരതസംസുപ്തം
 ദദർശ ഹരിയുമപഃ ||5.11.10 || 585

താസാം മധ്യേ മഹാബാഹുഃ
 ശുശുഭേ രാക്ഷസേശ്വരഃ |
 ഗോഷ്ടേ മഹതി മുഖ്യാനാം
 ഗവാം മധ്യേ യഥാ വൃഷഃ ||5.11.11 || 586

സ രാക്ഷസേന്ദ്രഃ ശുശുഭേ
 താഭിഃ പരിവൃതഃ സ്വയം |
 കരേണുഭിര്യഥാരൺയേ
 പരികീർണോ മഹാദ്വിപഃ ||5.11.12 || 587

സർവകാമൈരുപേതാം ച
 പാനഭൂമിം മഹാത്മനഃ |
 ദദർശ കപിശാർഭുല -
 സ്തസ്യ രക്ഷഃപതേർഗൃഹേ ||5.11.13 || 588

മൃഗാണാം മഹിഷാണാം ച
 വരാഹാണാം ച ഭാഗശഃ |
 തത്ര ന്യസ്താനി മാംസാനി
 പാനഭൂമൗ ദദർശ സഃ ||5.11.14 || 589

രൗക്മേഷു ച വിശാലേഷു
 ഭാജനേഷ്യപ്യഭക്ഷിതാൻ |
 ദദർശ കപിശാർഭുലോ
 മയൂരാൻ കുക്കുടാസ്തഥാ ||5.11.15 || 590

വരാഹവാദ്യീണസകാൻ
 ദധിസൗവർചലായുതാൻ |
 ശൽയാൻ മൃഗമയൂരാംശ്ച
 ഹനുമാനൻവവൈക്ഷത ||5.11.16 || 591

- കൃകലാൻ വിവിധാംശരാഗാ -
 ംശരകാനർധഭക്ഷിതാൻ |
 മഹിഷാനേകശൽയാംശ
 മേഷാംശ കൃതനിഷിതാൻ ||5.11.17 || 592
- ലേഹ്യാനുച്ചാവചാൻ പേയാൻ
 ഭോജ്യാൻയുച്ചാവചാനി ച |
 തമാമ്ബലവണോത്തംസൈ -
 ര്വിവിധൈ രാഗഖാണ്ഡവൈഃ ||5.11.18 || 593
- മഹാനുപുരകേയുരൈ -
 രപവിദ്ധൈർമഹായനൈഃ |
 പാനഭാജനവിക്ഷിപ്തൈഃ
 ഫലൈശ്ച വിവിധൈരപി ||5.11.19 || 594
- കൃതപുഷ്പോപഹാരാ ഭു -
 രധികാം പുഷ്യതി ശ്രിയം |
 തത്ര തത്ര ച വിൻയസൈഃ
 സുശ്രീഷ്ടശയനാസനൈഃ ||5.11.20 || 595
- പാനഭൂമിർവിനാ വഹ്നിം
 പ്രദീപ്തേവോപലക്ഷ്യതേ |
 ബഹുപ്രകാരൈർവിവിധൈ -
 ര്വരസംസ്കാരസംസ്കൃതൈഃ ||5.11.21 || 596
- മാംസൈഃ കുശലസംയുക്തൈഃ
 പാനഭൂമിഗതൈഃ പൃഥക് |
 ദിവ്യാഃ പ്രസന്നാ വിവിധാഃ
 സുരാഃ കൃതസുരാ അപി ||5.11.22 || 597

ശർകരാസവമാധ്വീകാഃ
 പുഷ്പാസവഫലാസവാഃ |
 വാസചൂർണൈശ്ച വിവിധൈ -
 ര്മ്യഷ്ടാസ്സൈസ്സൈഃ പൃഥക് പൃഥക് || 5.11.23 || 598

സന്തതാ ശുശുഭേ ഭൂമി -
 ര്മാൽയൈശ്ച ബഹുസംസ്ഥിതൈഃ |
 ഹിരണ്മയൈശ്ച കലശൈ -
 ര്ഭാജനൈഃ സ്താടികൈരപി || 5.11.24 || 599

ജാംബൂനദമയൈശ്ചാൻയൈഃ
 കരകൈരഭിസംവൃതാ |
 രാജതേഷു ച കുന്ദേഷു
 ജാംബൂനദമയേഷു ച || 5.11.25 || 600

പാനശ്രേഷ്ഠാം തഥാ ഭൂമിം
 കപിസ്തത്ര ദദർശ സഃ |
 സോപശൃച്ഛാതകുംഭാനി
 സീധോർമണിമയാനി ച || 5.11.26 || 601

താനി താനി ച പൂർണാനി
 ഭാജനാനി മഹാകപിഃ |
 ക്വചിദർധാവശേഷാണി
 ക്വചിത് പീതാൻയശേഷതഃ || 5.11.27 || 602

ക്വചിന്നൈവ പ്രപീതാനി
 പാനാനി സ ദദർശ ഹ |
 ക്വചിദ് ഭക്ഷ്യാംശ്ച വിവിധാൻ
 ക്വചിത് പാനാനി ഭാഗശഃ || 5.11.28 || 603

ക്വചിദർധാവശേഷാണി
 പശ്യൻ വൈ വിചചാര ഹ |
 ശയനാൻയത്ര നാരീണാം
 ശൂന്യാനി ബഹുധാ പുനഃ |
 പരസ്വരം സമാശ്ലിഷ്യ
 കാശ്ചിത് സുപ്താവരാംഗനാഃ || 5.11.29 || 604

കാചിച്ച വസ്രമന്യസ്യ
 അപഹൃത്യോപഗൃഹ്യ ച |
 ഉപഗദ്യാബലാ സുപ്താ
 നിദ്രാബലപരാജിതാ || 5.11.30 || 605

താസാമുച്ഛ്യാസവാതേന
 വസ്രം മാൽയം ച ഗാത്രജം |
 നാത്യർഥം സ്തന്ദതേ ചിത്രം
 പ്രാപ്യ മന്ദമിവാനിലം || 5.11.31 || 606

ചന്ദനസ്യ ച ശീതസ്യ
 സീധോർമധുരസസ്യ ച |
 വിവിധസ്യ ച മാൽയസ്യ
 പുഷ്പസ്യ വിവിധസ്യ ച || 5.11.32 || 607

ബഹുധാ മാരുതസ്തസ്യ
 ഗന്ധം വിവിധമുദ്വഹൻ |
 സ്താനാനാം ചന്ദനാനാം ച
 യുപാനാം ചൈവ മുർച്ഛിതഃ || 5.11.33 || 608

പ്രവവൗ സുരഭിർഗന്ധോ
 വിമാനേ പുഷ്പകേ തദാ |

ശ്യാമാവദാതാസ്തുത്രാൻയാഃ
 കാശ്ചിത് കൃഷ്ണാ വരാംഗനാഃ ||5.11.34 || 609

കാശ്ചിത് കാഞ്ചനവർണാംഗ്യഃ
 പ്രമദാ രാക്ഷസാലയേ |
 താസാം നിദ്രാവശത്യാച്ച
 മദനേന വിമൂർച്ഛിതം ||5.11.35 || 610

പദ്മിനീനാം പ്രസുപ്താനാം
 രൂപമാസീദ് യഥൈവ ഹി |
 ഏവം സർവമശേഷേണ
 രാവണാന്തഃ പുരം കപിഃ |
 ദദർശ സ മഹാതേജാ
 ന ദദർശ ച ജാനകീം ||5.11.36 || 611

നിരീക്ഷമാണശ്ച തത -
 സ്താഃ സ്ത്രിയഃ സ മഹാകപിഃ |
 ജഗാമ മഹതീം ശങ്കാം
 ധർമസാധ്യസശങ്കിതഃ ||5.11.37 || 612

പരദാരാവരോധസ്യ
 പ്രസുപ്തസ്യ നിരീക്ഷണം |
 ഇദം ഖലു മമാത്യർഥം
 ധർമലോപം കരിഷ്യതി ||5.11.38 || 613

ന ഹി മേ പരദാരാണാം
 ദൃഷ്ടിർവിഷയവർതിനീ |
 അയം ചാത്ര മയാ ദൃഷ്ടഃ
 പരദാരപരിഗ്രഹഃ ||5.11.39 || 614

- തസ്യ പ്രാദുരഭൂച്ചിന്താ
 പുനരന്യാ മനസിനഃ |
 നിശ്ചിതൈകാന്തചിത്തസ്യ
 കാർയനിശ്ചയദർശിനീ || 5.11.40 || 615
- കാമം ദൃഷ്ട്വാ മയാ സർവാ
 വിശ്വസ്താ രാവണസ്ത്രിയഃ |
 ന തു മേ മനസാ കിഞ്ചിദ്
 വൈകൃത്യമുപപദ്യതേ || 5.11.41 || 616
- മനോ ഹി ഹേതുഃ സർവേഷാ -
 മിന്ദ്രിയാണാം പ്രവർത്തനേ |
 ശുഭാശുഭാസ്വവസ്ഥാസു
 തച്ച മേ സുവ്യവസ്ഥിതം || 5.11.42 || 617
- നാൻയത്ര ഹി മയാ ശക്യാ
 വൈദേഹീ പരിമാർഗിതും |
 സ്ത്രിയോ ഹി സ്ത്രിഷു ദൃശ്യന്തേ
 സദാ സമ്പരിമാർഗണേ || 5.11.43 || 618
- യസ്യ സത്ത്യസ്യ യാ യോനി -
 സ്തസ്യാം തത് പരിമാർഗതേ |
 ന ശക്യം പ്രമദാ നഷ്ടാ
 മൃഗീഷു പരിമാർഗിതും || 5.11.44 || 619
- തദിദം മാർഗിതം താവ -
 ച്ഛുദ്ധേന മനസാ മയാ |
 രാവണാന്തഃപുരം സർവം
 ദൃശ്യതേ ന ച ജാനകീ || 5.11.45 || 620

ദേവഗന്ധർവകന്യാശ്ച
 നാഗകന്യാശ്ച വീര്യവാൻ |
 അവേക്ഷമാണോ ഹനുമാൻ
 നൈവാപശ്യത ജാനകീം || 5.11.46 || 621

താമപശ്യൻ കപിസ്തുത്ര
 പശ്യണ്ശ്ചാന്യാ വരസ്ത്രിയഃ |
 അപക്രമ്യ തദാ വീരഃ
 പ്രസ്ഥാതുമുപചക്രമേ || 5.11.47 || 622

സ ഭൂയഃ സർവതഃ ശ്രീമാൻ
 മാരുതിര്യത്നമാശ്രിതഃ |
 ആപാനഭൂമിമുത്സൃജ്യ
 താം വിചേതും പ്രചക്രമേ || 5.11.48 || 623

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഏകാദശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ദ്വാദശഃ സർഗഃ ||

സീതാമരണാശങ്കയാ ഹനുമതഃ ശൈമിൽയം

പുനരുത്സാഹമവലംബ്യ സ്ഥാനാന്തരേഷു തേന തസ്യ

അൻവേഷണം കുത്രാപി താമനവാപ്യ തസ്യ പുനശ്ചിന്താ ച

സ തസ്യ മധ്യേ ഭവനസ്യ സംസ്ഥിതോ

ലതാഗൃഹാംശ്ചിത്രഗൃഹാൻ നിശാഗൃഹാൻ |

ജഗാമ സീതാം പ്രതിദർശനോത്സുകോ

ന ചൈവ താം പശ്യതി ചാരുദർശനാം ||5.12.1 ||

624

സ ചിന്തയാമാസ തതോ മഹാകപിഃ

പ്രിയാമപശ്യൻ രഘുനന്ദനസ്യ താം |

ധ്രുവം ന സീതാ ധ്രിയതേ യഥാ ന മേ

വിചിൻവതോ ദർശനമേതി മൈമിലീ ||5.12.2 ||

625

സാ രാക്ഷസാനാം പ്രവരേണ ജാനകീ

സ്വശീലസംരക്ഷണതത്പരാ സതീ |

അനേന നൂനം പ്രതി ദുഷ്ടകർമ്മണാ

ഹതാ ഭവേദാർത്ഥപഥേ പരേ സ്ഥിതാ ||5.12.3 ||

626

വിരുപരൂപാ വികൃതാ വിവർചസോ

മഹാനനാ ദീർഘവിരുപദർശനാഃ |

സമീക്ഷ്യ താ രാക്ഷസരാജയോഷിതോ

ഭയാദ് വിനശ്ചാ ജനകേശ്വരാത്മജാ ||5.12.4 ||

627

സീതാമദൃഷ്ട്യാ ഹൃന്വാപ്യ പൗരൂഷം
 വിഹൃത്യ കാലം സഹ വാനരൈശ്ചിരം |
 ന മേന്തി സുഗ്രീവസമീപഗാ ഗതിഃ
 സുതീക്ഷ്ണദണ്ഡോ ബലവാംശ്ച വാനരഃ ||5.12.5 || 628

ദൃഷ്ടമന്തഃപുരം സർവം
 ദൃഷ്ടാ രാവണയോഷിതഃ |
 ന സീതാ ദൃശ്യതേ സാധ്വീ
 വൃഥാ ജാതോ മമ ശ്രമഃ ||5.12.6 || 629

കിം നു മാം വാനരാഃ സർവേ
 ഗതം വക്ഷ്യന്തി സംഗതാഃ |
 ഗത്യാ തത്ര ത്വയാ വീര
 കിം കൃതം തദ് വദസ്വ നഃ ||5.12.7 || 630

അദൃഷ്ട്യാ കിം പ്രവക്ഷ്യാമി
 താമഹം ജനകാത്മജാം |
 ധ്രുവം പ്രായമുപാസിഷ്യേ
 കാലസ്യ വൃതിവർതനേ ||5.12.8 || 631

കിം വാ വക്ഷ്യന്തി വൃദ്ധാശ്ച
 ജാംബവാനംഗദശ്ച സഃ |
 ഗതം പാരം സമുദ്രസ്യ
 വാനരാശ്ച സമാഗതാഃ ||5.12.9 || 632

അനിർവേദഃ ശ്രിയോ മൂല -
 മനിർവേദഃ പരം സുഖം |
 ഭൂയസ്തത്ര വിചേഷ്യാമി
 ന യത്ര വിചയഃ കൃതഃ ||5.12.10 || 633

അനിർവേദോ ഹി സതതം
 സർവാർഥേഷു പ്രവർതകഃ |
 കരോതി സഫലം ജനോഃ
 കർമ യച്ച കരോതി സഃ ||5.12.11 || 634

തസ്മാദനിർവേദകരം
 യത്തം ചേഷ്യേഹമുത്തമം |
 അദ്യഷ്ടാംശു വിചേഷ്യാമി
 ദേശാൻ രാവണപാലിതാൻ ||5.12.12 || 635

ആപാനശാലാ വിചിതാ -
 സ്തഥാ പുഷ്പഗൃഹാണി ച |
 ചിത്രശാലാശു വിചിതാ
 ഭൂയഃ ക്രീഡാഗൃഹാണി ച ||5.12.13 || 636

നിഷ്കൂടാന്തരമ്യാശു
 വിമാനാനി ച സർവശഃ |
 ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ ഭൂയോപി
 വിചേതുമുപചക്രമേ ||5.12.14 || 637

ഭൂമീഗൃഹാംശൈത്യഗൃഹാൻ
 ഗൃഹാതിഗൃഹകാനപി |
 ഉത്പതൻ നിപതംശ്ചാപി
 തിഷ്ഠൻ ഗച്ഛൻ പുനഃ ക്വചിത് ||5.12.15 || 638

അപവൃൺവംശു ദ്വാരാണി
 കപാടാൻയവഘട്ടയൻ |
 പ്രവിശൻ നിഷ്കൃതംശ്ചാപി
 പ്രപതന്നുത്പതന്നിവ ||5.12.16 || 639

സർവമപ്യവകാശം സ
 വിചചാര മഹാകപിഃ |
 ചതുരംഗുലമാത്രോപി
 നാവകാശഃ സ വിദ്യതേ |
 രാവണാന്തഃപുരേ തസ്മിൻ
 യം കപിർന ജഗാമ സഃ ||5.12.17 || 640

പ്രാകാരാന്തരവീഥ്യശ്ച
 വേദികാശ്ചൈത്യസംശ്രയാഃ |
 ശ്യാഭാശ്ച പുഷ്കരിൺയശ്ച
 സർവം തേനാവലോകിതം ||5.12.18 || 641

രാക്ഷസ്യോ വിവിധാകാരാ
 വിരൂപാ വികൃതാസ്തഥാ |
 ദൃഷ്ട്വാ ഹനുമതാ തത്ര
 ന തു സാ ജനകാത്മജാ ||5.12.19 || 642

രൂപേണാപ്രതിമാ ലോകേ
 പരാ വിദ്യാധരസ്ത്രിയഃ |
 ദൃഷ്ട്വാ ഹനുമതാ തത്ര
 ന തു രാഘവനന്ദിനീ ||5.12.20 || 643

നാഗകന്യാ വരാഭോഹാഃ
 പൂർണ്ണചന്ദ്രനിദാനനാഃ |
 ദൃഷ്ട്വാ ഹനുമതാ തത്ര
 ന തു സാ ജനകാത്മജാ ||5.12.21 || 644

പ്രമഥ്യ രാക്ഷസേന്ദ്രേണ
 നാഗകന്യാ ബലാദ്ധ്യതാഃ |

ദൃഷ്ട്വാ ഹനുമതാ തത്ര
 ന സാ ജനകനന്ദിനീ ||5.12.22 || 645

സോപശ്യംസ്താം മഹാബാഹുഃ
 പശ്യംശ്ചാന്യാ വരസ്ത്രിയഃ |
 വിഷസാദ മഹാബാഹു -
 രഹനുമാൻ മാരുതാഞ്ചജഃ ||5.12.23 || 646

ഉദ്യോഗം വാനരേന്ദ്രാണാം
 പ്ലവനം സാഗരസ്യ ച |
 വ്യർഥം വീക്ഷ്യാനിലസുത -
 ശ്ചിന്താം പുനരുപാഗതഃ ||5.12.24 || 647

അവതീര്യ വിമാനാച്ച
 ഹനുമാൻ മാരുതാഞ്ചജഃ |
 ചിന്താമുപജഗാമാ
 ശോകോപഹതചേതനഃ ||5.12.25 || 648

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ദ്വാദശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ത്രയോദശഃ സർഗഃ ||

സീതാവിനാശാശങ്കയാ ഹനുമതശ്ചിന്താ

സീതാനുപലബ്ധിസുചനാദനർഥം സംഭാവ്യ

ഹനുമതോപരാവർത്തനായ നിശ്ചയഃ പുനരൻവേഷണവിചാരശ്ച

അശോകവാടികായാമനുസന്ധാനവിഷയേ വിവിധം പർയാലോചനം

ച

വിമാനാത് തു സ സക്രമ്യ

പ്രാകാരം ഹരിയൂഥപഃ |

ഹനുമാൻ വേഗവാനാസീദ്

യഥാ വിദ്യുദ് ഘനാന്തരേ ||5.13.1 ||

649

സമ്പരിക്രമ്യ ഹനുമാൻ

രാവണസ്യ നിവേശനാൻ |

അദ്യഷ്ട്യാ ജാനകീം സീതാ -

മബ്രവീദ് വചനം കപിഃ ||5.13.2 ||

650

ഭൂയിഷ്ഠം ലോലിതാ ലങ്കാ

രാമസ്യ ചരതാ പ്രിയം |

ന ഹി പശ്യാമി വൈദേഹീം

സീതാം സർവാംഗശോഭനാം ||5.13.3 ||

651

പൽവലാനി തടാകാനി

സരാംസി സരിതസ്തഥാ |

<p>നദ്വ്യന്തുപവനാന്താശ്ച ദുർഗാശ്ച ധരണീധരാഃ 5.13.4 </p>	<p>652</p>
<p>ലോലിതാ വസുധാ സർവാ ന ച പശ്യാമി ജാനകീം ഇഹ സമ്പാതിനാ സീതാ രാവണസ്യ നിവേശനേ ആഖ്യാതാ ഗൃധ്രരാജേന ന ച സാ ദൃശ്യതേ ന കിം 5.13.5 </p>	<p>653</p>
<p>കിം നു സീതാമ വൈദേഹീ മൈമിലീ ജനകാത്മജാ ഉപതിഷ്ഠേത വിവശാ രാവണേന ഹൃതാ ബലാത് 5.13.6 </p>	<p>654</p>
<p>ക്ഷിപ്രമുത്പതതോ മന്യേ സീതാമാദായ രക്ഷസഃ ബിദ്യതോ രാമബാണാനാ - മന്തരാ പതിതാ ഭവേത് 5.13.7 </p>	<p>655</p>
<p>അഥവാ ഹ്രിയമാണായാഃ പഥി സിദ്ധനിഷേവിതേ മന്യേ പതിതമാർയായാ ഹൃദയം പ്രേക്ഷ്യ സാഗരം 5.13.8 </p>	<p>656</p>
<p>രാവണസ്യോരുവേഗേന ഭുജാഭ്യാം പീഡിതേന ച തയാ മന്യേ വിശാലാക്ഷ്യാ ത്യക്തം ജീവിതമാർയയാ 5.13.9 </p>	<p>657</p>

- ഉപർയുപരി സാ നൂനം
 സാഗരം ക്രമതസ്തദാ |
 വിചേഷ്ടമാനാ പതിതാ
 സമുദ്രേ ജനകാത്മജാ ||5.13.10 || 658
- ആഹോ ക്ഷുദ്രേണ ചാനേന
 രക്ഷന്തീ ശീലമാത്മനഃ |
 അബന്ധൂർഭക്ഷിതാ സീതാ
 രാവണേന തപസ്വിനീ ||5.13.11 || 659
- അഥവാ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 പത്നീഭിരസിതേക്ഷണാ |
 അദുഷ്ടാ ദുഷ്ടഭാവാഭി -
 രഭക്ഷിതാ സാ ഭവിഷ്യതി ||5.13.12 || 660
- സമ്പൂർണചന്ദ്രപ്രതിമം
 പദ്മപത്രനിഭേക്ഷണം |
 രാമസ്യ ധ്യായതീ വക്ത്രം
 പഞ്ചത്വം കൃപണാ ഗതാ ||5.13.13 || 661
- ഹാ രാമ ലക്ഷ്മണേത്യേവം
 ഹായോധ്യേ ചേതി മൈമിലീ |
 വിലപ്യ ബഹു വൈദേഹീ
 ന്വയസ്തദേഹാ ഭവിഷ്യതി ||5.13.14 || 662
- അഥവാ നിഹിതാ മന്വയേ
 രാവണസ്യ നിവേശനേ |
 ഭൃശം ലാലപ്യതേ ബാലാ
 പഞ്ജരസ്ഥേവ സാരികാ ||5.13.15 || 663

- ജനകസ്യ കുലേ ജാതാ
 രാമപത്നീ സുമധ്യമാ |
 കഥമുത്പലപത്രാക്ഷീ
 രാവണസ്യ വശം വ്രജേത് ||5.13.16 || 664
- വിനഷ്ടാ വാ പ്രണഷ്ടാ വാ
 മൃതാ വാ ജനകാത്മജാ |
 രാമസ്യ പ്രിയഭാര്യസ്യ
 ന നിവേദയിതും ക്ഷമം ||5.13.17 || 665
- നിവേദ്യമാനേ ദോഷഃ സ്യാദ്
 ദോഷഃ സ്യാദനിവേദനേ |
 കഥം നു ഖലു കർതവ്യം
 വിഷമം പ്രതിഭാതി മേ ||5.13.18 || 666
- അസ്മിന്നേവംഗതേ കാർയേ
 പ്രാപ്തകാലം ക്ഷമം ച കിം |
 ഭവേദിതി മതിം ഭൂയോ
 ഹനുമാൻ പ്രവിചാരയൻ ||5.13.19 || 667
- യദി സീതാമദ്യഷ്ട്യാഹം
 വാനരേന്ദ്രപുരീമിതഃ |
 ഗമിഷ്യാമി തതഃ കോ മേ
 പുരുഷാർഥോ ഭവിഷ്യതി ||5.13.20 || 668
- മമേദം ലംഘനം വ്യർഥം
 സാഗരസ്യ ഭവിഷ്യതി |
 പ്രവേശശ്ചൈവ ലങ്കായാം
 രാക്ഷസാനാം ച ദർശനം ||5.13.21 || 669

- കിം വാ വക്ഷ്യതി സുഗ്രീവോ
 ഹരയോ വാപി സംഗതാഃ |
 കിഷ്കിന്ധാമനുസമ്പ്രാപ്തം
 തൗ വാ ദശരമാത്മജൗ || 5.13.22 || 670
- ഗത്യാ തൗ യദി കാകുത്സ്മം
 വക്ഷ്യാമി പരുഷം വചഃ |
 ന ദൃഷ്ടേതി മയാ സീതാ
 തതസ്സ്യക്ഷ്യതി ജീവിതം || 5.13.23 || 671
- പരുഷം ദാരുണം തീക്ഷ്ണം
 ക്രൂരമിന്ദ്രിയതാപനം |
 സീതാനിമിത്തം ദുർവാക്യം
 ശ്രുത്യാ സ ന ഭവിഷ്യതി || 5.13.24 || 672
- തം തൗ കൃച്ഛഗതം ദൃഷ്ട്വാ
 പഞ്ചത്വഗതമാനസം |
 ഭൃശാനുരക്തമേധാവി
 ന ഭവിഷ്യതി ലക്ഷ്മണഃ || 5.13.25 || 673
- വിനഷ്ടൗ ഭ്രാതരൗ ശ്രുത്യാ
 ഭരതോപി മരിഷ്യതി |
 ഭരതം ച മൃതം ദൃഷ്ട്വാ
 ശത്രുഘ്നോ ന ഭവിഷ്യതി || 5.13.26 || 674
- പുത്രാൻ മൃതാൻ സമീക്ഷ്യാഥ
 ന ഭവിഷ്യന്തി മാതരഃ |
 കൗസൽയാ ച സുമിത്രാ ച
 കൈകേയീ ച ന സംശയഃ || 5.13.27 || 675

- കൃതജ്ഞഃ സത്യസന്ധശ്ച
 സുഗ്രീവഃ പ്ലവഗാധിപഃ |
 രാമം തഥാ ഗതം ദൃഷ്ട്വാ
 തതസ്സ്യക്ഷ്യതി ജീവിതം || 5.13.28 || 676
- ദുർമനാ വ്യഥിതാ ദീനാ
 നിരാനന്ദാ തപസ്വിനീ |
 പീഡിതാ ഭർത്യശോകേന
 രുമാ ത്യക്ഷ്യതി ജീവിതം || 5.13.29 || 677
- വാലിജ്ഞേന തു ദുഃഖേന
 പീഡിതാ ശോകകർശിതാ |
 പഞ്ചത്വമാഗതാ രാജ്ഞീ
 താരാപി ന ഭവിഷ്യതി || 5.13.30 || 678
- മാതാപിത്രോർവിനാശേന
 സുഗ്രീവവ്യസനേന ച |
 കുമാരോപ്യംഗദസ്തസ്മാദ്
 വിജഹിഷ്യതി ജീവിതം || 5.13.31 || 679
- ഭർത്യജ്ഞേന തു ദുഃഖേന
 അഭിഭൂതാ വനൗകസഃ |
 ശിരാംസ്യഭിഹനിഷ്യന്തി
 തലൈർമുഷ്ടിഭിരേവ ച || 5.13.32 || 680
- സാന്ത്യേനാനുപ്രദാനേന
 മാനേന ച യശസ്വിനാ |
 ലാലിതാഃ കപിനാഥേന
 പ്രാണാസ്സ്യക്ഷ്യന്തി വാനരാഃ || 5.13.33 || 681

- ന വനേഷു ന ശൈലേഷു
 ന നിരോധേഷു വാ പുനഃ |
 ക്രീഡാമനുഭവിഷ്യന്തി
 സമേത്യ കപികുഞ്ജരാഃ || 5.13.34 || 682
- സപുത്രദാരാഃ സാമാത്യാ
 ഭർതൃവ്യസനപീഡിതാഃ |
 ശൈലാഗ്രഭ്യഃ പതിഷ്യന്തി
 സമേഷു വിഷമേഷു ച || 5.13.35 || 683
- വിഷമുദ്ബന്ധനം വാപി
 പ്രവേശം ജ്വലനസ്യ വാ |
 ഉപവാസമഥോ ശസ്ത്രം
 പ്രചരിഷ്യന്തി വാനരാഃ || 5.13.36 || 684
- ഘോരമാരോദനം മന്യേ
 ഗതേ മയി ഭവിഷ്യതി |
 ഇക്ഷ്യാകുകുലനാശശ്ച
 നാശശ്ചൈവ വനൗകസാം || 5.13.37 || 685
- സോഹം നൈവ ഗമിഷ്യാമി
 കിഷ്കിന്ധാം നഗരീമിതഃ |
 നഹി ശക്ഷ്യാമ്യഹം ഭ്രഷ്ടും
 സുഗ്രീവം മൈമിലീം വിനാ || 5.13.38 || 686
- മയ്യഗച്ഛതി ചേഹന്ഥേ
 ധർമാത്മാനൗ മഹാരഥൗ |
 ആശയാ തൗ ധരിഷ്യതേ
 വാനരാശ്ച തരസ്വിനഃ || 5.13.39 || 687

- ഹസ്താദാനോ മുഖാദാനോ
 നിയതോ വൃക്ഷമൂലികഃ |
 വാനപ്രസ്ഥോ ഭവിഷ്യാമി
 ഹൃദ്യഷ്ട്യാ ജനകാത്മജാം ||5.13.40 || 688
- സാഗരാനുപജ്ഞേ ദേശേ
 ബഹുമൂലഫലോദകേ |
 ചിതിം കൃത്യാ പ്രവേക്ഷ്യാമി
 സമീദ്ധമരണീസുതം ||5.13.41 || 689
- ഉപവിഷ്ടസ്യ വാ സമൃഗ്
 ലിംഗിനം സാധയിഷ്യതഃ |
 ശരീരം ഭക്ഷയിഷ്യന്തി
 വായസാഃ ശ്യാപദാനി ച ||5.13.42 || 690
- ഇദമപ്യഷിഭിർദ്ദൃഷ്ടം
 നിർയാണമിതി മേ മതിഃ |
 സമൃഗാപഃ പ്രവേക്ഷ്യാമി
 ന ചേത് പശ്യാമി ജാനകീം ||5.13.43 || 691
- സുജാതമൂലാ സുഭഗാ
 കീർത്തിമാലാ യശസ്വിനീ |
 പ്രഭഗ്നാ ചിരരാത്രായ
 മമ സീതാമപശ്യതഃ ||5.13.44 || 692
- താപസോ വാ ഭവിഷ്യാമി
 നിയതോ വൃക്ഷമൂലികഃ |
 നേതഃ പ്രതിഗമിഷ്യാമി
 താമദ്യഷ്ട്യാസിതേക്ഷണാം ||5.13.45 || 693

യദി തു പ്രതിഗച്ഛാമി
 സീതാമനധിഗമ്യ താം |
 അംഗദഃ സഹിതഃ സർവൈ -
 ര്വാനരൈർന ഭവിഷ്യതി || 5.13.46 || 694

വിനാശേ ബഹവോ ദോഷാ
 ജീവൻ പ്രാപ്നോതി ഭദ്രകം |
 തസ്മാത് പ്രാണാൻ ധരിഷ്യാമി
 ധ്രുവോ ജീവതി സംഗമഃ || 5.13.47 || 695

ഏവം ബഹുവിധം ദുഃഖം
 മനസാ ധാരയൻ ബഹു |
 നാധ്യഗച്ഛത് തദാ പാരം
 ശോകസ്യ കപികുഞ്ജരഃ || 5.13.48 || 696

തതോ വിക്രമമാസാദ്യ
 ധൈര്യവാൻ കപികുഞ്ജരഃ |
 രാവണം വാ വധിഷ്യാമി
 ദശഗ്രീവം മഹാബലം |
 കാമമന്യൂ ഹൃതാ സീതാ
 പ്രത്യാചീർണം ഭവിഷ്യതി || 5.13.49 || 697

അഥവൈനം സമുത്ക്ഷിപ്യ
 ഉപർയുപരി സാഗരം |
 രാമായോപഹരിഷ്യാമി
 പശൂം പശുപതേരിവ || 5.13.50 || 698

ഇതി ചിന്താസമാപനഃ
 സീതാമനധിഗമ്യ താം |

<p>ധ്യാനശോകപരിതാതാ ചിന്തയാമാസ വാനരഃ 5.13.51 </p>	<p>699</p>
<p>യാവത് സീതാം ന പശ്യാമി രാമപത്നീം യശസ്വിനീം താവദേതാം പുരീം ലങ്കാം വിചിന്തോമി പുനഃ പുനഃ 5.13.52 </p>	<p>700</p>
<p>സമ്പാതിവചനാച്ചാപി രാമം യദ്യാനയാമ്യഹം അപശ്യൻ രാഘവോ ഭാർയാം നിർഭഹേത് സർവവാനരാൻ 5.13.53 </p>	<p>701</p>
<p>ഇഹൈവ നിയതാഹാരോ വത്സ്യാമി നിയതേന്ദ്രിയഃ ന മത്കൃതേ വിനശ്യേയുഃ സർവേ തേ നരവാനരാഃ 5.13.54 </p>	<p>702</p>
<p>അശോകവനികാ ചാപി മഹതീയം മഹാഭ്രുമാ ഇമാമധിഗമിഷ്യാമി നഹീയം വിചിതാ മയാ 5.13.55 </p>	<p>703</p>
<p>വസുൻ രുദ്രാസ്തമാദ്വിദ്വിത്യാ - നശ്ചിനൗ മരുതോഽപി ച നമസ്തുത്യാ ഗമിഷ്യാമി രക്ഷസാം ശോകവർധനഃ 5.13.56 </p>	<p>704</p>
<p>ജിത്യാ തു രാക്ഷസാൻ ദേവീ - മിക്ഷ്യാകുകുലനന്ദിനീം </p>	

സമ്പ്രദാസ്യാമി രാമായ
 സിദ്ധീമിവ തപസ്വിനേ ||5.13.57 || 705

സ മുഹൂർത്തമിവ ധ്യാത്വാ
 ചിന്താവിഗ്രഹിതേന്ദ്രിയഃ |
 ഉദതിഷ്ഠൻ മഹാബാഹു -
 രഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ ||5.13.58 || 706

നമോസ്തു രാമായ സലക്ഷണായ
 ദേവൈ ച തസ്യൈ ജനകാത്മജായൈ |
 നമോസ്തു രുദ്രേന്ദ്രയമാനിലേഭ്യോ
 നമോസ്തു ചന്ദ്രാഗ്നിമരുദ്ഗണേഭ്യഃ ||5.13.59 || 707

സ തേഭ്യസ്തു നമസ്കൃത്വാ
 സുഗ്രീവായ ച മാരുതിഃ |
 ദിശഃ സർവാഃ സമാലോക്യ
 സോഽശോകവനികാം പ്രതി ||5.13.60 || 708

സ ഗത്വാ മനസാ പൂർവ -
 മശോകവനികാം ശുഭാം |
 ഉത്തരം ചിന്തയാമാസ
 വാനരോ മാരുതാത്മജഃ ||5.13.61 || 709

ധ്രുവം തു രക്ഷോബഹുലാ
 ദവിഷ്യതി വനാകുലാ |
 അശോകവനികാ പുൺയാ
 സർവസംസ്കാരസംസ്കൃതാ ||5.13.62 || 710

രക്ഷിണശ്ചാത്ര വിഹിതാ
 നൂനം രക്ഷന്തി പാദപാൻ |

ഭഗവാനപി വിശ്വാതമാ
 നാതിക്ഷോഭം പ്രവായതി ||5.13.63 || 711

സക്ഷിപ്ലോയം മയാത്ഥാ ച
 രാമാർഥേ രാവണസ്യ ച |
 സിദ്ധിം ദിശന്തു മേ സർവേ
 ദേവാഃ സർഷിഗണാസ്ത്രിഹ ||5.13.64 || 712

ബ്രഹ്മാ സ്വയംഭൂർഭഗവാൻ
 ദേവാശ്ചൈവ തപസ്വിനഃ |
 സിദ്ധിമഗ്നിശ്ച വായുശ്ച
 പുരുഹൂതശ്ച വജ്രഭൃത് ||5.13.65 || 713

വരുണഃ പാശഹസ്തശ്ച
 സോമാദിത്യൗ തഥൈവ ച |
 അശ്വിനൗ ച മഹാത്മാനൗ
 മരുതഃ സർവ ഏവ ച ||5.13.66 || 714

സിദ്ധിം സർവാണി ഭൂതാനി
 ഭൂതാനാം ചൈവ യഃ പ്രഭുഃ |
 ദാസ്യന്തി മമ യേ ചാൻയേ -
 പ്ര്യഭൃഷ്ടാഃ പഥി ഗോചരാഃ ||5.13.67 || 715

തദുന്നസം പാണ്ഡുരദന്തമവ്രണം
 ശുചിസ്മിതം പദ്മപലാശലോചനം |
 ദ്രക്ഷ്യ തദാർയാവദനം കദാൻവഹം
 പ്രസന്നതാരാധിപതുൽയവർചസം ||5.13.68 || 716

ക്ഷുദ്രേണ ഹീനേന നൃശംസമൂർതിനാ
 സുദാരുണാലങ്കൃതവേഷധാരിണാ |

ബലാഭിഭൂതാ ഹൃബലാ തപസ്വിനീ

കഥം നു മേ ദൃഷ്ടിപഥേദ്വിദ്യ സാ ഭവേത് ||5.13.69 ||

717

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ ത്രയോദശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ചതുർദശഃ സർഗഃ ||

അശോകവനികായാം പ്രവിശ്യ തന്യാഃ ശോഭായാ

ദർശനമേകന്യീനശോകേ പ്രച്ഛന്നീഭൂതേന ഹനുമതാ തത ഏവ

തന്യാ അനുസന്ധാനം

സ മുഹൂർത്തമിവ ധ്യാത്വാ

മനസാ ചാധിഗമ്യ താം |

അവപ്സുതോ മഹാതേജാഃ

പ്രാകാരം തന്യ വേശ്മനഃ ||5.14.1 ||

718

സ തു സംഹൃഷ്ടസർവാംഗഃ

പ്രാകാരസ്ഥോ മഹാകപിഃ |

പുഷ്പിതാഗ്രാൻ വസന്താദൗ

ദദർശ വിവിധാൻ ദ്രുമാൻ ||5.14.2 ||

719

സാലാനശോകാൻ ദവ്യാംശു

ചമ്പകാംശു സുപുഷ്പിതാൻ |

ഉദാലകാൻ നാഗവൃക്ഷാം -

ശ്ചൂതാൻ കപിമുഖാനപി ||5.14.3 ||

720

തഥാദ്ഭവണസമ്പന്നാൻ

ലതാശതസമൻവിതാൻ |

ജ്യാമുക്ത ഇവ നാരാചഃ

പുഷ്പുവേ വൃക്ഷവാടികാം ||5.14.4 ||

721

സ പ്രവിശ്യ വിചിത്രാം താം
 വിഹഗൈരഭിനാഭിതാം |
 രാജതൈഃ കാഞ്ചനൈശ്ചൈവ
 പാദപൈഃ സർവതോ വൃതാം || 5.14.5 || 722

വിഹഗൈർമൃഗസംഘൈശ്ച
 വിചിത്രാം ചിത്രകാനനാം |
 ഉദിതാദിത്യസങ്കാശാം
 ദദർശ ഹനുമാൻ ബലീ || 5.14.6 || 723

വൃതാം നാനാവിധൈർവൃക്ഷൈഃ
 പുഷ്പോപഗന്ധലോപഗൈഃ |
 കോകിലൈർഭൃംഗരാജൈശ്ച
 മത്തൈർനിത്യനിഷേവിതാം || 5.14.7 || 724

പ്രഹൃഷ്ടമനുജാം കാലേ
 മൃഗപക്ഷിമദാകുലാം |
 മത്തബർഹിണസംഘുഷ്ടാം
 നാനാദ്വിജഗണായുതാം || 5.14.8 || 725

മാർഗമാണോ വരാഭോഹാം
 രാജപുത്രീമനിന്ദിതാം |
 സുഖപ്രസുപ്താൻ വിഹഗാൻ
 ബോധയാമാസ വാനരഃ || 5.14.9 || 726

ഉത്പതദ്ഭിർദ്വിജഗണൈഃ
 പക്ഷൈർവാതൈഃ സമാഹതാഃ |
 അനേകവർണാ വിവിധാ
 മുമുചുഃ പുഷ്പവൃഷ്ടയഃ || 5.14.10 || 727

പുഷ്പാവകീർണം ശുശുഭേ
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 അശോകവനികാമധ്യേ
 യഥാ പുഷ്പമയോ ഗിരിഃ || 5.14.11 || 728

ദിശഃ സർവാഭിധാവന്തം
 വൃക്ഷവണ്ഡഗതം കപിം |
 ദൃഷ്ട്വാ സർവാണി ഭൂതാനി
 വസന്ത ഇതി മേനിരേ || 5.14.12 || 729

വൃക്ഷേഭ്യഃ പതിതൈഃ പുഷ്പൈ -
 രവകീർണാഃ പൃഥഗ്ഗിയൈഃ |
 രരാജ വസുധാ തത്ര
 പ്രമദേവ വിഭൂഷിതാ || 5.14.13 || 730

തരസ്വിനാ തേ തരവ -
 സ്തരസാ ബഹു കമ്പിതാഃ |
 കുസുമാനി വിചിത്രാണി
 സസ്യജ്ജുഃ കപിനാ തദാ || 5.14.14 || 731

നിർധൂതപത്രശിഖരാഃ
 ശീർണ്ണപുഷ്പഫലദ്രുമാഃ |
 നിക്ഷിപ്തവസ്ത്രാഭരണാ
 ധൂർതാ ഇവ പരാജിതാഃ || 5.14.15 || 732

ഹനുമതാ വേഗവതാ
 കമ്പിതാസ്തേ നഗോത്തമാഃ |
 പുഷ്പപത്രഫലാൻയാശു
 മുമുചുഃ ഫലശാലിനഃ || 5.14.16 || 733

വിഹംഗസംഘൈർഹീനാസ്തേ
 സ്തന്ധമാത്രാശ്രയാ ഭൂമാഃ |
 ബഭൂവുരഗമാഃ സർവേ
 മാരുതേന വിനിർധൂതാഃ ||5.14.17 || 734

വിയുതകേശീ യുവതി -
 ര്യമാ മൃദിതവർണകാ |
 നിപീതശൂഭദന്തോഷ്ടീ
 നഖൈർദന്തൈശ്ച വിക്ഷതാ ||5.14.18 || 735

തമാ ലാംഗുലഹസ്തൈസ്തു
 ചരണാഭ്യാം ച മർദിതാ |
 തമൈവാശോകവനികാ
 പ്രഭഗവനപാദപാ ||5.14.19 || 736

മഹാലതാനാം ദാമാനി
 വ്യധമത് തരസാ കപിഃ |
 യഥാ പ്രാവൃഷ്ടി വേഗേന
 മേഘജാലാനി മാരുതഃ ||5.14.20 || 737

സ തത്ര മണിഭൂമീശ്ച
 രാജതീശ്ച മനോരമാഃ |
 തഥാ കാഞ്ചനഭൂമീശ്ച
 വിചരൻ ദദ്യുശേ കപിഃ ||5.14.21 || 738

വാപീശ്ച വിവിധാകാരാഃ
 പൂർണാഃ പരമവാരിണാ |
 മഹാർഹൈർമണിസോപാനൈ -
 രൂപപന്നാസ്തതസ്തതഃ ||5.14.22 || 739

മുക്തപ്രവാലസികതാഃ
 സ്താടികാന്തരകുട്ടിമാഃ |
 കാഞ്ചനൈസ്സരുദിശ്ചിത്രൈ -
 സ്തീരജൈരുപശോഭിതാഃ || 5.14.23 || 740

ബുദ്ധപദ്മോത്പലവനാ -
 ശ്ചക്രവാകോപശോഭിതാഃ |
 നത്യുഹരുതസംഘൃഷ്ടാ
 ഹംസസാരസനാദിതാഃ || 5.14.24 || 741

ദീർഘാദിർദ്രുമയുക്താഭിഃ
 സരിദ്ഭിശ്ച സമന്തതഃ |
 അമൃതോപമതോയാഭിഃ
 ശിവാദിരുപസംസ്കൃതാഃ || 5.14.25 || 742

ലതാശരൈരവതതാഃ
 സന്താനകുസുമാവൃതാഃ |
 നാനാഗുൽമാവൃതവനാഃ
 കരവീരക്യതാന്തരാഃ || 5.14.26 || 743

തത്ത്വോബുധരസങ്കാശം
 പ്രവൃദ്ധശിവരം ഗിരിം |
 വിചിത്രകൂടം കൂടൈശ്ച
 സർവതഃ പരിവാരിതം || 5.14.27 || 744

ശിലാഗൃഹൈരവതതം
 നാനാവൃക്ഷസമാവൃതം |
 ദദർശ കപിശാർദൂലോ
 രദ്യം ജഗതി പർവതം || 5.14.28 || 745

ദദർശ ച നഗാത് തസ്മാ -
 നദീം നിപതിതാം കപിഃ |
 അങ്കാദിവ സമുത്പത്യ
 പ്രിയസ്യ പതിതാം പ്രിയാം ||5.14.29 || 746

ജലേ നിപതിതാഗ്രൈശ്ച
 പാദപൈരുപശോഭിതാം |
 വാർയമാണാമിവ ക്രുദ്ധാം
 പ്രമദാം പ്രിയബന്ധുഭിഃ ||5.14.30 || 747

പുനരാവൃത്തതോയാം ച
 ദദർശ സ മഹാകപിഃ |
 പ്രസന്നാമിവ കാന്തസ്യ
 കാന്താം പുനരുപസ്ഥിതാം ||5.14.31 || 748

തസ്യാദുരാത് സ പദ്മിന്യോ
 നാനാദ്വിജഗണായുതാഃ |
 ദദർശ കപിശാർദുലോ
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ ||5.14.32 || 749

കൃത്രിമാം ദീർഘികാം ചാപി
 പൂർണാം ശീതേന വാരിണാ |
 മണിപ്രവരസോപാനാം
 മുകുതാസികതശോഭിതാം ||5.14.33 || 750

വിവിയൈർമൃഗസംഘൈശ്ച
 വിചിത്രാം ചിത്രകാനനാം |
 പ്രാസാദൈഃ സുമഹദ്ഭിശ്ച
 നിർമിതൈർവിശ്വകർമ്മണാ ||5.14.34 || 751

കാനനൈഃ കൃത്രിമൈശ്ചാപി
 സർവതഃ സമലക്യതാം |
 യേ കേചിത് പാദപാസ്തുത്ര
 പുഷ്പോപഗഹലോപഗാഃ || 5.14.35 || 752

സച്ഛത്രാഃ സവിതർദീകാഃ
 സർവേ സൗവർണവേദികാഃ |
 ലതാപ്രതാനൈർബഹുഭിഃ
 പർണ്ണൈശ്ച ബഹുഭിർവൃതാം || 5.14.36 || 753

കാഞ്ചനീം ശിംശപാമേകാം
 ദദർശ സ മഹാകപിഃ |
 വൃതാം ഹേമമയീഭിസ്തു
 വേദികാഭിഃ സമന്തതഃ || 5.14.37 || 754

സോപശ്യദ് ഭൂമിഭാഗാംശ്ച
 നഗപ്രസ്രവണാനി ച |
 സുവർണവൃക്ഷാനപരാൻ
 ദദർശ ശിഖിസന്നിഭാൻ || 5.14.38 || 755

തേഷാം ദ്രുമാണാം പ്രഭയാ
 മേരോരിവ മഹാകപിഃ |
 അമന്യത തദാ വീരഃ
 കാഞ്ചനോസ്തീതി സർവതഃ || 5.14.39 || 756

താൻ കാഞ്ചനാൻ വൃക്ഷഗണാൻ
 മാരുതേന പ്രകമ്പിതാൻ |
 കിങ്കിണീശതനിർഘോഷാൻ
 ദൃഷ്ട്വാ വിസ്മയമാഗമത് || 5.14.40 || 757

സുപുഷ്പിതാഗ്രാൻ രുചിരാം -
 സ്തരുണാങ്കുരപൽലവാൻ |
 താമാരുഹ്യ മഹാവേഗഃ
 ശിംശപാം പർണസംവൃതാം ||5.14.41 || 758

ഇതോ ദ്രക്ഷ്യാമി വൈദേഹീം
 രാമദർശനലാലസാം |
 ഇതശ്ചേതശ്ച ദുഃഖാർതാം
 സമ്പതന്തീം യദൃച്ഛയാ ||5.14.42 || 759

അശോകവനികാ ചേയം
 ദൃശ്യം രമ്യം ദുരാത്മനഃ |
 ചന്ദനൈശ്ചമ്പകൈശ്ചാപി
 ബകുലൈശ്ച വിഭൂഷിതാ ||5.14.43 || 760

ഇയം ച നലിനീ രമ്യം
 ദ്വിജസംഘനിഷേവിതാ |
 ഇമാം സാ രാജമഹിഷീ
 നൂനമേഷ്യതി ജാനകീ ||5.14.44 || 761

സാ രാമാ രാജമഹിഷീ
 രഘവസ്യ പ്രിയാ സതീ |
 വനസഞ്ചാരകുശലാ
 ധ്രുവമേഷ്യതി ജാനകീ ||5.14.45 || 762

അഥവാ മൃഗശാവാക്ഷീ
 വനസ്യാസ്യ വിചക്ഷണാ |
 വനമേഷ്യതി സാദ്വേഹ
 രാമചിന്താസുകർശിതാ ||5.14.46 || 763

രാമശോകാഭിസന്തപ്താ
 സാ ദേവീ വാമലോചനാ |
 വനവാസരതാ നിത്യ-
 മേഷ്യതേ വനചാരിണീ ||5.14.47 || 764

വനേചരാണാം സതതം
 നൂനം സ്സൃഹയതേ പുരാ |
 രാമസ്യ ദധിതാ ചാർയാ
 ജനകസ്യ സുതാ സതീ ||5.14.48 || 765

സന്ധ്യാകാലമനാഃ ശ്യാമാ
 ധ്രുവമേഷ്യതി ജാനകീ |
 നദീം ചേമാം ശുഭജലാം
 സന്ധ്യാർഥേ വരവർണിനീ ||5.14.49 || 766

തസ്യാശ്ചാപ്യനുരുപേയ -
 മശോകവനികാ ശുഭാ |
 ശുഭായാഃ പാർഥിവേന്ദ്രസ്യ
 പത്നീ രാമസ്യ സമ്മതാ ||5.14.50 || 767

യദി ജീവതി സാ ദേവീ താരാധിപനിഭാനനാ |
 ആഗമിഷ്യതി സാവശ്യമിമാം ശീതജലാം നദീം ||5.14.51 || 768

ഏവം തു മത്യാ ഹനുമാൻ മഹാത്മാ
 പ്രതീക്ഷമാണോ മനുജേന്ദ്രപത്നീം |
 അവേക്ഷമാണശ്ച ദദർശ സർവം
 സുപുഷ്പിതേ പർണ്ണഘനേ നിലീനഃ ||5.14.52 || 769

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ചതുർദശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| പഞ്ചദശഃ സർഗഃ ||

വനസുഷമാമവലോകയതാ ഹനുമതാ ചൈത്യപ്രാസാദസന്നിധൗ
ദയനീയാം സീതാമാലോക്യേയമേവ സേതി തർകണം തസ്യ
പ്രസന്നതാ ച

സ വീക്ഷമാണസ്തുത്രസ്ഥോ
മാർഗമാണശ്ച മൈമിലീം |
അവേക്ഷമാണശ്ച മഹീം
സർവാം താമൻവവൈക്ഷത ||5.15.1 || 770

സന്താനകലതാഭിശ്ച
പാദപൈരുപശോഭിതാം |
ഭിവൃഗന്ധരസോപേതാം
സർവതഃ സമലക്യതാം ||5.15.2 || 771

താം സ നന്ദനസങ്കാശാം
മൃഗപക്ഷിഭിരാവൃതാം |
ഹർദ്യപ്രാസാദസംബാധാം
കോകിലാകുലനിഃ സ്വനാം ||5.15.3 || 772

കാഞ്ചനോത്പലപദ്മാഭി -
ർവാപീഭിരുപശോഭിതാം |
ബഹ്യാസനകുമോപേതാം
ബഹുഭൂമിഗൃഹായുതാം ||5.15.4 || 773

സർവർതുകുസുഗൈ രചൈഃ
 ഫലവദ്ഭിശ്ച പാദപൈഃ |
 പുഷ്പിതാനാമശോകാനാം
 ശ്രിയാ സൂര്യോദയപ്രഭാം ||5.15.5 || 774

പ്രദീപ്താമിവ തത്രസ്ഥോ
 മാരുതിഃ സമുദൈക്ഷത |
 നിഷ്പത്രശാഖാം വിഹഗൈഃ
 ക്രിയമാണാമിവാസക്യത് ||5.15.6 || 775

വിനിഷ്ഠതദ്ഭിഃ ശതശ -
 ശ്ചിത്രൈഃ പുഷ്പാവതംസകൈഃ |
 സമുലപുഷ്പരചിതൈ -
 രശോകൈഃ ശോകനാശനൈഃ ||5.15.7 || 776

പുഷ്പഭാരാതിഭാരൈശ്ച
 സ്തൃശദ്ഭിരിവ മേദിനീം |
 കർണികാരൈഃ കുസുമിതൈഃ
 കിംശുകൈശ്ച സുപുഷ്പിതൈഃ ||5.15.8 || 777

സ ദേശഃ പ്രഭയാ തേഷാം
 പ്രദീപ്ത ഇവ സർവതഃ |
 പുന്നാഗാഃ സപ്തപർണാശ്ച
 ചമ്പകോദ്യാലകാസ്തഥാ ||5.15.9 || 778

വിവൃദ്ധമൂലാ ബഹവഃ
 ശോഭന്തേ നൃ സുപുഷ്പിതാഃ |
 ശാതകുന്ദനിഭാഃ കേചിത്
 കേചിദഗ്നിശിഖപ്രഭാഃ ||5.15.10 || 779

<p>നീലാഞ്ജനനിദാഃ കേചിത് തത്രാശോകാഃ സഹസ്രശഃ നന്ദനം വിബുധോദ്യാനം ചിത്രം ചൈത്രമഥം യഥാ 5.15.11 </p>	780
<p>അതിവൃത്തമിവാചിന്ത്യം ദിവ്യം രദ്യശ്രീയായുതം ദ്വിതീയമിവ ചാകാശം പുഷ്പജ്യോതിർഗണായുതം 5.15.12 </p>	781
<p>പുഷ്പരത്തശതൈശ്ചിത്രം പഞ്ചമം സാഗരം യഥാ സർവർതുപുഷ്പൈർനിചിതം പാദപൈർമധുഗന്ധിഭിഃ 5.15.13 </p>	782
<p>നാനാനിനാദൈരുദ്യാനം രദ്യം മൃഗഗണദ്വിജൈഃ അനേകഗന്ധപ്രവഹം പുൺയഗന്ധം മനോഹരം 5.15.14 </p>	783
<p>ശൈലേന്ദ്രമിവ ഗന്ധാദ്യം ദ്വിതീയം ഗന്ധമാദനം അശോകവനികായാം തു തസ്യാം വാനരപുംഗവഃ 5.15.15 </p>	784
<p>സ ദദർശാവിദൂരസ്ഥം ചൈത്യപ്രാസാദമൂർജ്ജിതം മധ്യേ സ്തംഭസഹസ്രേണ സ്ഥിതം കൈലാസപാണ്ഡുരം 5.15.16 </p>	785

- പ്രവാലക്യുതസോപാനം
 തപ്തകാഞ്ചനവേദികം |
 മുഷ്ണന്തമിവ ചക്ഷുഃഷി
 ദ്യോതമാനമിവ ശ്രിയാ ||5.15.17 || 786
- നിർമലം പ്രാംശുഭാവത്യാ -
 ദുൽലിഖന്തമിവാംബരം |
 തതോ മലിനസംവീതാം
 രാക്ഷസീഭിഃ സമാവൃതാം ||5.15.18 || 787
- ഉപവാസകൃശാം ദീനാം
 നിഃശ്വസന്തീം പുനഃ പുനഃ |
 ദദർശ ശുക്ലപക്ഷാദൗ
 ചന്ദ്രരേഖാമിവാമലാം ||5.15.19 || 788
- മന്ദപ്രഖ്യായമാനേന
 രൂപേണ രുചിരപ്രഭാം |
 പിനഢാം ധുമജ്ജാലേന
 ശിഖാമിവ വിഭാവസോഃ ||5.15.20 || 789
- പീതേനൈകേന സംവീതാം
 ക്ലിഷ്ടേനോത്തമവാസസാ |
 സപങ്കാമനലങ്കാരാം
 വിപദ്മാമിവ പദ്മിനീം ||5.15.21 || 790
- പീഡിതാം ദുഃഖസന്തപ്താം
 പരിക്ഷീണാം തപസ്വിനീം |
 ഗ്രഹേണാംഗാരകേണേവ
 പീഡിതാമിവ രോഹിണീം ||5.15.22 || 791

- അശ്രുപൂർണമുഖീം ദീനാം
 കൃശാമനശനേന ച |
 ശോകധ്യാനപരാം ദീനാം
 നിത്യം ദുഃഖപരായണാം || 5.15.23 || 792
- പ്രിയം ജനമപശ്യന്തിം
 പശ്യന്തിം രാക്ഷസീഗണം |
 സ്വഗണേന മൃഗീം ഹീനാം
 ശ്വഗണേനാവൃതാമിവ || 5.15.24 || 793
- നീലനാഗാഭയാ വേൺയാ
 ജഘനം ഗതയൈകയാ |
 നീലയാ നീരദാപായേ
 വനരാജ്യാ മഹീമിവ || 5.15.25 || 794
- സുഖാർഹാം ദുഃഖസന്തപ്താം
 വ്യസനാനാമകോവിദാം |
 താം വിലോക്യ വിശാലാക്ഷീ -
 മധികം മലിനാം കൃശാം || 5.15.26 || 795
- തർകയാമാസ സീതേതി
 കാരണൈരുപപാദിഭിഃ |
 ഹ്രിയമാണാ തദാ തേന
 രക്ഷസാ കാമരൂപിണാ || 5.15.27 || 796
- യഥാരുപാ ഹി ദൃഷ്ട്വാ സാ
 തഥാരുപേയമംഗനാ |
 പൂർണചന്ദ്രാനനാം സുദ്രൂം
 ചാരുവൃത്തപയോധരാം || 5.15.28 || 797

<p>കുർവതിം പ്രഭയാ ദേവീം സർവാ വിതിമിരാ ദിശഃ താം നീലകംഠീം ബിംബോഷ്ഠീം സുമധ്യാം സുപ്രതിഷ്ഠിതാം 5.15.29 </p>	798
<p>സീതാം പദ്മപലാശാക്ഷീം മൻമഥസ്യ രതിം യഥാ ഇഷ്ടാം സർവസ്യ ജഗതഃ പൂർണ്ണചന്ദ്രപ്രഭാമിവ 5.15.30 </p>	799
<p>ഭൂമൗ സുതനുമാസീനാം നിയതാമിവ താപസീം നിഃശ്വാസബഹുലാം ഭീരും ഭൂജഗേന്ദ്രവധുമിവ 5.15.31 </p>	800
<p>ശോകജ്വാലേന മഹതാ വിതതേന ന രാജതീം സംസക്താം ധൂമജ്വാലേന ശിഖാമിവ വിഭാവസോഃ 5.15.32 </p>	801
<p>താം സ്മൃതീമിവ സന്ദിഗ്ധാ - മൃദ്ധിം നിപതിതാമിവ വിഹതാമിവ ച ശ്രദ്ധാ - മാശാം പ്രതിഹതാമിവ 5.15.33 </p>	802
<p>സോപസർഗാം യഥാ സിദ്ധിം ബുദ്ധിം സകലുഷാമിവ അഭൂതേനാപവാദേന കീർതിം നിപതിതാമിവ 5.15.34 </p>	803

രാമോപരോധവ്യഥിതാം
 രക്ഷോഗണനിപീഡിതാം |
 അബലാം മൃഗശാവാക്ഷീം
 വീക്ഷമാണാം തതസ്തതഃ || 5.15.35 || 804

ബാഷ്പാംബുപരിപൂർണേന
 കൃഷ്ണവക്രാക്ഷിപക്ഷണാ |
 വദനേനാപ്രസന്നേന
 നിഃശ്വസന്തിം പുനഃ പുനഃ || 5.15.36 || 805

മലപങ്കധരാം ദീനാം
 മണ്ഡനാർഹാമമണ്ഡിതാം |
 പ്രഭാം നക്ഷത്രരാജസ്യ
 കാലമേഘൈരിവാവൃതാം || 5.15.37 || 806

തസ്യ സന്ദിദിഹേ ബുദ്ധി -
 സ്തമാ സീതാം നിരീക്ഷ്യ ച |
 ആല്ലായാനാമയോഗേന
 വിദ്യാം പ്രശിമിലാമിവ || 5.15.38 || 807

ദുഃഖേന ബുബുധേ സീതാം
 ഹനുമാനനലങ്കൃതാം |
 സംസ്താരേണ യഥാ ഹീനാം
 വാചമർമാന്തരം ഗതാം || 5.15.39 || 808

താം സമീക്ഷ്യ വിശാലാക്ഷീം
 രാജപുത്രീമനിന്ദിതാം |
 തർകയാമാസ സീതേതി
 കാരണൈരുപപാദയൻ || 5.15.40 || 809

- വൈദേഹ്യാ യാനി ചാംഗേഷു
 തദാ രാമോൻവകീർതയത് |
 താൻയാദരണജ്ജാലാനി
 ഗാത്രശോഭീൻയലക്ഷയത് || 5.15.41 || 810
- സുകൃതൗ കർണവേഷ്ടൗ ച
 ശ്വദംശ്രൗ ച സുസംസ്ഥിതൗ |
 മണിവിദ്രുമചിത്രാണി
 ഹസ്തേഷ്യാദരണാനി ച || 5.15.42 || 811
- ശ്യാമാനി ചിരയുക്തത്യാത്
 തഥാ സംസ്ഥാനവന്തി ച |
 താൻയേവൈതാനി മൻയേഹം
 യാനി രാമോൻവകീർതയത് || 5.15.43 || 812
- തത്ര യാൻയവഹീനാനി
 താൻയഹം നോപലക്ഷയേ |
 യാൻയസ്യ നാവഹീനാനി
 താനീമാനി ന സംശയഃ || 5.15.44 || 813
- പീതം കനകപട്ടാഭം
 സ്രസ്തം തദ്വസനം ശുഭം |
 ഉത്തരീയം നഗാസക്തം
 തദാ ദൃഷ്ടം പ്ലവംഗമൈഃ || 5.15.45 || 814
- ദൃഷണാനി ച മുഖ്യാനി
 ദൃഷ്ടാനി ധരണീതലേ |
 അനയൈവാപവിദ്ധാനി
 സ്വനവന്തി മഹാന്തി ച || 5.15.46 || 815

- ഇദം ചിരഗൃഹീതത്യാദ്
 വസനം ക്ലിഷ്ടവത്തരം |
 തമാപ്യനുനം തദ്വർണം
 തമാ ശ്രീമദ്യഥേതരത് ||5.15.47 || 816
- ഇയം കനകവർണാംഗീ
 രാമസ്യ മഹിഷീ പ്രിയാ |
 പ്രണശ്യാപി സതീ യസ്യ
 മനസോ ന പ്രണശ്യതി ||5.15.48 || 817
- ഇയം സാ യത്കൃതേ രാമ -
 ശ്ചതുർഭിരിഹ തപ്യതേ |
 കാരുൺധേനാനൃശംസ്യേന
 ശോകേന മദനേന ച ||5.15.49 || 818
- സ്ത്രീ പ്രണശ്യാതി കാരുൺയാ -
 ദാശ്രിതേത്യാനൃശംസ്യതഃ |
 പത്നീ നശ്യാതി ശോകേന
 പ്രിയേതി മദനേന ച ||5.15.50 || 819
- അന്യാ ദേവ്യാ യഥാരൂപ -
 മംഗപ്രത്യംഗസൗഷ്ഠവം |
 രാമസ്യ ച യഥാരൂപം
 തസ്യേയമസിതേക്ഷണാ ||5.15.51 || 820
- അന്യാ ദേവ്യാ മനസ്സന്ധിം -
 സ്തസ്യ ചാന്യാം പ്രതിഷ്ഠിതം |
 തേനേയം സ ച ധർമാത്മാ
 മുഹൂർത്തമപി ജീവതി ||5.15.52 || 821

ദുഷ്കരം കൃതവാൻ രാമോ
 ഹീനോ യദനയാ പ്രഭുഃ |
 ധാരയത്യാത്മനോ ദേഹം
 ന ശോകേനാവസീദതി ||5.15.53 ||

822

ഏവം സീതാം തഥാ ദൃഷ്ട്വാ
 ഹൃഷ്ടഃ പവനസംഭവഃ |
 ജഗാമ മനസാ രാമം
 പ്രശശംസ ച തം പ്രഭും ||5.15.54 ||

823

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ പഞ്ചദശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഷോഡശഃ സർഗഃ ||

സീതായാഃ ശീലം സൗന്ദര്യം ച മനസാ പ്രശസ്യ താം ദുഃഖമഗ്നാം
നിരീക്ഷ്യ തദർഥം ഹനുമതോപി ശോകഃ

പ്രശസ്യ തു പ്രശസ്തുവ്യാം
സീതാം താം ഹരിപുംഗവഃ |
ഗുണാഭിരാമം രാമം ച
പുനശ്ചിന്താപരോഭവത് ||5.16.1 || 824

സ മുഹൂർത്തമിവ ധ്യാത്വാ
ബാഷ്പപർയാകുലേക്ഷണഃ |
സീതാമാശ്രിത്യ തേജസ്വി
ഹനുമാൻ വിലലാപ ഹ ||5.16.2 || 825

മാന്ധയാ ഗുരുവിനീതസ്യ
ലക്ഷ്മണസ്യ ഗുരുപ്രിയായാ |
യദി സീതാ ഹി ദുഃഖാർതാ
കാലോ ഹി ദുരതിക്രമഃ ||5.16.3 || 826

രാമസ്യ വ്യവസായജ്ഞാ
ലക്ഷ്മണസ്യ ച ധീമതഃ |
നാത്യർഥം ക്ഷുഭ്യതേ ദേവീ
ഗംഗേവ ജലദാഗമേ ||5.16.4 || 827

- തുൽയശീലവയോവൃത്താം
 തുൽയാദിജനലക്ഷണാം |
 രാഘവോർഹതി വൈദേഹീം
 തം ചേയമസിതേക്ഷണാ ||5.16.5 || 828
- താം ദൃഷ്ട്യാ നവഹേമാദാം
 ലോകകാന്താമിവ ശ്രിയം |
 ജഗാമ മനസാ രാമം
 വചനം ചേദമബ്രവീത് ||5.16.6 || 829
- അന്യാ ഹേതോർവിശാലാക്ഷ്യാ
 ഹതോ വാലീ മഹാബലഃ |
 രാവണപ്രതിമോ വീര്യേ
 കബന്ധശ്ച നിപാതിതഃ ||5.16.7 || 830
- വീരാധശ്ച ഹതഃ സംഖ്യേ
 രാക്ഷസോ ഭീമവിക്രമഃ |
 വനേ രാമേണ വിക്രമ്യ
 മഹേന്ദ്രേണേവ ശംബരഃ ||5.16.8 || 831
- ചതുർദശ സഹസ്രാണി
 രക്ഷസാം ഭീമകർമണാം |
 നിഹതാനി ജനസ്ഥാനേ
 ശരൈരഗ്നിശിഖോപമൈഃ ||5.16.9 || 832
- ഖരശ്ച നിഹതഃ സംഖ്യേ
 ത്രിശിരാശ്ച നിപാതിതഃ |
 ദുഷ്ഠനശ്ച മഹാതേജാ
 രാമേണ വിദിതാത്മനാ ||5.16.10 || 833

ഐശ്വര്യം വാനരാണാം ച
 ദൂർലഭം വാലിപാലിതം |
 അന്ധ്യാ നിമിത്തേ സുഗ്രീവഃ
 പ്രാപ്തവാൻ ലോകവിശ്രൂതഃ ||5.16.11 || 834

സാഗരശ്ച മയാജ്ജ്വലാതഃ
 ശ്രീമാൻ നദനദീപതിഃ |
 അന്ധ്യാ ഹേതോർവിശാലാക്ഷ്യാഃ
 പുരി ചേയം നിരീക്ഷിതാ ||5.16.12 || 835

യദി രാമഃ സമുദ്രാന്താം
 മേദിനീം പരിവർതയേത് |
 അന്ധ്യാഃ കൃതേ ജഗച്ചാപി
 യുക്തമിത്യേവ മേ മതിഃ ||5.16.13 || 836

രാജ്യം വാ ത്രിഷു ലോകേഷു
 സീതാ വാ ജനകാത്മജാ |
 ത്രൈലോക്യരാജ്യം സകലം
 സീതായാ നാപ്സയാത് കലാം ||5.16.14 || 837

ഇയം സാ ധർമശീലസ്യ
 ജനകസ്യ മഹാത്മനഃ |
 സുതാ മൈഥിലരാജസ്യ
 സീതാ ഭർത്യഭ്യുവ്രതാ ||5.16.15 || 838

ഉത്ഥിതാ മേദിനീം ഭിത്ത്യാ
 ക്ഷേത്രേ ഹലമുഖക്ഷതേ |
 പദ്മരേണുനിദൈഃ കീർണാ
 ശൂദൈഃ കേദാരപാംസുഭിഃ ||5.16.16 || 839

- വിക്രാന്തസ്യാർയശീലസ്യ
 സംയുഗേഷ്ചനിവർതിനഃ |
 സ്കൂഷാ ദശരഥസ്യൈഷാ
 ജ്യേഷ്ഠാ രാജേണാ യശസ്വിനീ ||5.16.17 || 840
- ധർമജ്ഞസ്യ കൃതജ്ഞസ്യ
 രാമസ്യ വിദിതാത്മനഃ |
 ഇയം സാ ദധിതാ ഭാർയാ
 രാക്ഷസീവശമാഗതാ ||5.16.18 || 841
- സർവാൻ ഭോഗാൻ പരിത്യജ്യ
 ഭർതൃസ്നേഹബലാത് കൃതാ |
 അചിന്തയിത്യാ കഷ്ടാനി
 പ്രവിഷ്ടാ നിർജനം വനം ||5.16.19 || 842
- സന്തുഷ്ടാ ഫലമൂലേന
 ഭർതൃശൂശ്രൂഷണാപരാ |
 യാ പരാം ഭജതേ പ്രീതിം
 വന്ദ്യേപി ഭവന്തേ യഥാ ||5.16.20 || 843
- സേയം കനകവർണാംഗീ
 നിത്യം സുസ്മിതഭാഷിണീ |
 സഹതേ യാതനാമേതാ -
 മനർമാനാമഭാഗിനീ ||5.16.21 || 844
- ഇമാം തു ശീലസമ്പന്നാം
 ഭൃഷ്ടുമിച്ഛതി രാഘവഃ |
 രാവണേന പ്രമഥിതാം
 പ്രപാമിവ പിപാസിതഃ ||5.16.22 || 845

അസ്യാ നൂനം പുനർലാഭാദ്
 രാഘവഃ പ്രീതിമേഷ്യതി |
 രാജാ രാജ്യപരിഭ്രഷ്ടഃ
 പുനഃ പ്രാപ്യേവ മേദിനീം || 5.16.23 || 846

കാമഭോഗൈഃ പരിത്യക്താ
 ഹീനാ ബന്ധുജനേന ച |
 ധാരയത്യാത്മനോ ദേഹം
 തത്സമാഗമകാക്ഷിണീ || 5.16.24 || 847

നൈഷാ പശ്യതി രാക്ഷസ്യോ
 നേമാൻ പുഷ്പഫലദ്രുമാൻ |
 ഏകസ്ഥഹൃദയാ നൂനം
 രാമമേവാനുപശ്യതി || 5.16.25 || 848

ഭർതാ നാമ പരം നാർയാഃ
 ശോഭനം ഭൂഷണാദപി |
 ഏഷാ ഹി രഹിതാ തേന
 ശോഭനാർഹാ ന ശോഭതേ || 5.16.26 || 849

ദുഷ്കരം കുരുതേ രാമോ
 ഹീനോ യദനയാ പ്രഭുഃ |
 ധാരയത്യാത്മനോ ദേഹം
 ന ദുഃഖേനാവസീദതി || 5.16.27 || 850

ഇമാമസിതകേശാന്താം
 ശതപത്രനിഭക്ഷണാം |
 സുവാർഹാം ദുഃഖിതാം ഇതാത്യാ
 മമാപി വ്യഥിതം മനഃ || 5.16.28 || 851

ക്ഷിതിക്ഷമാ പുഷ്കരസന്നിഭാക്ഷീ
 യാ രക്ഷിതാ രഘവലക്ഷ്മണാഭ്യാം |
 സാ രാക്ഷസീഭിർവികൃതേക്ഷണാഭിഃ
 സംരക്ഷ്യതേ സമ്പ്രതി വൃക്ഷമൂലേ ||5.16.29 || 852

ഹിമഹതനലിനീവ നഷ്ടശോഭാ
 വ്യസനപരമ്പരയാ നിപീഡ്യമാനാ |
 സഹചരരഹിതേവ ചക്രവാകീ
 ജനകസുതാ കൃപണാം ദശാം പ്രപന്നാ ||5.16.30 || 853

അസ്യാ ഹി പുഷ്പാവനതാഗ്രശാഖാഃ
 ശോകം ദുഃഖം വൈ ജനയന്ത്യശോകാഃ |
 ഹിമവ്യപായേന ച ശീതരശ്മി -
 രഭ്യത്ഥിതോ നൈകസഹസ്രരശ്മിഃ ||5.16.31 || 854

ഇത്യേവമർഥം കപിരൻവവേക്ഷ്യ
 സീതേയമിത്യേവ തു ജാതബുദ്ധിഃ |
 സംശ്രിത്യ തസ്മിൻ നിഷസാദ വൃക്ഷേ
 ബലീ ഹരീണാമൃഷഭസ്തൂരസ്യീ ||5.16.32 || 855

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഷോഡശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| സപ്തദശഃ സർഗഃ ||

ഭീഷണരാക്ഷസീഭീർവൃതായാഃ സീതായാ ദർശനേന ഹനുമതോ
ഹർഷഃ

തതഃ കുമുദഖണ്ഡാഭോ
നിർമലം നിർമലോദയഃ |
പ്രജഗാമ നദശ്ചന്ദ്രോ
ഹംസോ നീലമീവോദകം ||5.17.1 || 856

സാചിവ്യമിവ കുർവൻ സ
പ്രഭയാ നിർമലപ്രഭഃ |
ചന്ദ്രമാ രശ്മിഭിഃ ശീതൈഃ
സിഷേവേ പവനാത്മജം ||5.17.2 || 857

സ ദദർശ തതഃ സീതാം
പൂർണ്ണചന്ദ്രനിഭാനനാം |
ശോകഭാരൈരിവ ന്യസ്താം
ഭാരൈർനാവമിവാംഭസി ||5.17.3 || 858

ദിദ്യക്ഷമാണോ വൈദേഹീം
ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
സ ദദർശാവിദൂരസ്ഥാ
രാക്ഷസീർഘോരദർശനാഃ ||5.17.4 || 859

ഏകാക്ഷീമേകകർണാം ച
 കർണപ്രാവരണാം തഥാ |
 അകർണാം ശങ്കുകർണാം ച
 മസ്തുകോച്ഛ്യാസനാസികാം ||5.17.5 || 860

അതികായോത്തമാംഗീം ച
 തനുദീർഘശിരോധരാം |
 ധൃസ്തുകേശീം തഥാകേശീം
 കേശകംബലയാരിണീം ||5.17.6 || 861

ലംബകർണലലാടാം ച
 ലംബോദരപയോധരാം |
 ലംബോഷ്ഠീം ചിബുകോഷ്ഠീം ച
 ലംബാസ്യാം ലംബജാനുകാം ||5.17.7 || 862

ഹ്രസ്യാം ദീർഘാം ച കുബ്ജാം ച
 വിക്ടാം വാമനാം തഥാ |
 കരാലാം ഭൃഗവക്ത്രാം ച
 പിംഗാക്ഷീം വിക്രതാനനാം ||5.17.8 || 863

വിക്രതാഃ പിംഗലാഃ കാലീഃ
 ക്രോധനാഃ കലഹപ്രിയാഃ |
 കാലായസമഹാശൂല -
 കൂടമുദ്ഗരയാരിണീഃ ||5.17.9 || 864

വരാഹമൃഗശാർദൂല -
 മഹിഷാജശിവാമുഖാഃ |
 ഗജോഷ്ട്രഹയപാദാശ്ച
 നിഖാതശിരസോപരാഃ ||5.17.10 || 865

ഏകഹസ്തൈകപാദാശ്ച
 വരകർണ്യശ്ചകർണികാഃ |
 ഗോകർണീർഹസ്തികർണീശ്ച
 ഹരികർണീസ്തമാപരാഃ || 5.17.11 || 866

അതിനാസാശ്ച കാശ്ചിച്ഛ
 തിര്യങ്നാസാ അനാസികാഃ |
 ഗജസന്നിഭനാസാശ്ച
 ലലാടോച്ഛ്യാസനാസികാഃ || 5.17.12 || 867

ഹസ്തിപാദാ മഹാപാദാ
 ഗോപാദാഃ പാദചൂലികാഃ |
 അതിമാത്രശിരോഗ്രീവാ
 അതിമാത്രകുചോദരീഃ || 5.17.13 || 868

അതിമാത്രാസ്യനേത്രാശ്ച
 ദീർഘജിഹ്വാനനാസ്തമാ |
 അജാമുഖീർഹസ്തിമുഖീ -
 രോഗോമുഖീഃ സുകരീമുഖീഃ || 5.17.14 || 869

ഹയോഘ്രവരവക്ത്രാശ്ച
 രാക്ഷസീർഘോരദർശനാഃ |
 ശൂലമുദ്ഗരഹസ്താശ്ച
 ക്രോധനാഃ കലഹപ്രിയാഃ || 5.17.15 || 870

കരാലാ ധൂമ്രകേശിൻയോ
 രാക്ഷസീർവികൃതാനനാഃ |
 പിബന്തി സതതം പാനം
 സുരാമാംസസദാപ്രിയാഃ || 5.17.16 || 871

മാംസശോണിതദിഗ്യാംഗീ -
 ര്മാംസശോണിതഭോജനാഃ |
 താ ദദർശ കപിശ്രേഷ്ഠോ
 രോമഹർഷണദർശനാഃ ||5.17.17 || 872

സ്തന്ധവന്തമുപാസീനാഃ
 പരിവാർയ വനസ്തതിം |
 തസ്യായസ്താച്ച താം ദേവീം
 രാജപുത്രീമനിന്ദിതാം ||5.17.18 || 873

ലക്ഷയാമാസ ലക്ഷ്മീവാൻ
 ഹനുമമാഞ്ജനകാത്മജാം |
 നിഷ്പ്രഭാം ശോകസന്തപ്താം
 മലസങ്കുലമൂർധ്യാജാം ||5.17.19 || 874

ക്ഷീണപുൺയാം ച്യുതാം ഭൂമൗ
 താരാം നിപതിതാമിവ |
 ചാരിത്രവ്യപദേശാഽഗ്യാം
 ഭർത്യദർശനദുർഗതാം ||5.17.20 || 875

ഭൂഷണൈരുത്തമൈർഹീനാം
 ഭർത്യവാത്സൽയഭൂഷിതാം |
 രാക്ഷസാധിപസംരുദ്ധാം
 ബന്ധുഭിശ്ച വിനാകൃതാം ||5.17.21 || 876

വിയുഥാം സിംഹസംരുദ്ധാം
 ബദ്ധാം ഗജവധൂമിവ |
 ചന്ദ്രരേഖാം പയോദാന്തേ
 ശാരദാഭ്രൈരിവാവൃതാം ||5.17.22 || 877

ക്ലിഷ്ടരുപാമസംസ്തർശാ -
 ദയുക്താമിവ വൽലകീം |
 സ താം ദർത്യഹിതേ യുക്താ -
 മയുക്താം രക്ഷസാം വശേ ||5.17.23 || 878

അശോകവനികാമധ്യേ
 ശോകസാഗരമാപ്തതാം |
 താഭിഃ പരിവൃതാം തത്ര
 സഗ്രഹാമിവ രോഹിണീം ||5.17.24 || 879

ദദർശ ഹനുമാംസ്തത്ര
 ലതാമകുസുമാമിവ |
 സാ മലേന ച ദിഗ്ധാംഗീ
 വപുഷാ ചാപ്യലങ്കൃതാ |
 മൃണാലീ പങ്കദിഗ്ധേവ
 വിഭാതി ച ന ഭാതി ച ||5.17.25 || 880

മലിനേന തു വന്ദ്രേണ
 പരിക്ലിഷ്ടേന ഭാമിനീം |
 സംവൃതാം മൃഗശാവാക്ഷീം
 ദദർശ ഹനുമാൻ കപിഃ ||5.17.26 || 881

താം ദേവീം ദീനവദനാ -
 മദീനാം ദർത്യതേജസാ |
 രക്ഷിതാം സ്വേന ശീലേന
 സീതാമസിതലോചനാം ||5.17.27 || 882

താം ദൃഷ്ട്വാ ഹനുമാൻ സീതാം
 മൃഗശാവനിഭക്ഷണാം |

മൃഗകന്യാമിവ ത്രസ്താം
 വീക്ഷമാണാം സമന്തതഃ ||5.17.28 || 883

ദഹന്തീമിവ നിഃശ്യാസൈ -
 രവ്യക്ഷാൻ പൽലവധാരിണഃ |
 സംഘാതമിവ ശോകാനാം
 ദുഃഖസ്യോർമിമിവോത്ഥിതാം ||5.17.29 || 884

താം ക്ഷമാം സുവിഭക്താംഗീം
 വിനാഭരണശോഭിനീം |
 പ്രഹർഷമതുലം ലേഭേ
 മാരുതിഃ പ്രേക്ഷ്യ മൈമിലീം ||5.17.30 || 885

ഹർഷജ്ഞാനി ച സോശ്രൂണി
 താം ദൃഷ്ട്വാ മദിരേക്ഷണാം |
 മുമോച ഹനുമാൻസുത്ര
 നമശ്ചക്രേ ച രഘവം ||5.17.31 || 886

നമസ്തുത്യാഥ രാമായ
 ലക്ഷണായ ച വീര്യവാൻ |
 സീതാദർശനസംഹൃഷ്ടോ
 ഹനുമാൻ സംവൃത്യോഭവത് ||5.17.32 || 887

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ സപ്തദശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| അഷ്ടാദശഃ സർഗഃ ||

സ്വകീയസ്തീഭിഃ പരിവൃതസ്യ രാവണസ്യാശോകവനികായാമാഗമനം
 ഹനുമതാ തസ്യ ദർശനം ച

തഥാ വിപ്രേഷ്യമാണസ്യ
 വനം പുഷ്പിതപാദപം |
 വിചിന്ദവതശ്ച വൈദേഹീം
 കിഞ്ചിച്ഛേഷാ നിശാഭവത് ||5.18.1 || 888

ഷഡംഗവേദവിദുഷാം
 ക്രതുപ്രവരയാജിനാം |
 ശുശ്രാവ ബ്രഹ്മഘോഷാൻ സ
 വിരാത്രേ ബ്രഹ്മരക്ഷസാം ||5.18.2 || 889

അഥ മംഗലവാദിത്രൈഃ
 ശബ്ദൈഃ ശ്രോത്രമനോഹരൈഃ |
 പ്രാബോധ്യത മഹാബാഹു -
 ര്ദശഗ്രീവോ മഹാബലഃ ||5.18.3 || 890

വിബുധ്യ തു മഹാഭാഗോ
 രാക്ഷസേന്ദ്രഃ പ്രതാപവാൻ |
 സ്രസ്തമാൽയാംബരധരോ
 വൈദേഹീമൻവചിന്തയത് ||5.18.4 || 891

ഭൃശം നിയുക്തസ്തസ്യാം ച
 മദനേന മദോക്തഃ |
 ന തു തം രാക്ഷസഃ കാമം
 ശശാകാത്മനി ഗൃഹിതും ||5.18.5 || 892

സ സർവാദരണൈർയുക്തോ
 ബിഭ്രച്ഛ്രിയമനുത്തമാം |
 താം നഗൈർവിവിധൈർജുഷ്യാം
 സർവപുഷ്പഫലോപഗൈഃ ||5.18.6 || 893

വൃതാം പുഷ്കരിണീഭിശ്ച
 നാനാപുഷ്പോപശോഭിതാം |
 സദാ മന്തൈശ്ച വിഹഗൈ -
 ര്വിചിത്രാം പരമാദ്ഭുതൈഃ ||5.18.7 || 894

ഈഹാമൃഗൈശ്ച വിവിധൈ -
 ര്വൃതാം ദൃഷ്ടിമനോഹരൈഃ |
 വീഥീഃ സന്ദ്രവക്ഷമാണശ്ച
 മണികാഞ്ചനതോരണാം ||5.18.8 || 895

നാനാമൃഗഗണാകീർണാം
 ഫലൈഃ പ്രപതിതൈർവൃതാം |
 അശോകവനികാമേവ
 പ്രാവിശത് സന്തതദ്രുമാം ||5.18.9 || 896

അംഗനാഃ ശതമാത്രം തു
 തം വ്രജന്തമനുവ്രജൻ |
 മഹേന്ദ്രമീവ പൗലസ്ത്യം
 ദേവഗന്ധർവയോഷിതഃ ||5.18.10 || 897

ദീപികാഃ കാഞ്ചനീഃ കാശ്ചി -
 ഇജഗൃഹുസ്തുത്ര യോഷിതഃ |
 വാലവ്യജ്ജനഹസ്താശ്ച
 താലവൃന്താനി ചാപരാഃ || 5.18.11 || 898

കാഞ്ചനൈശ്ചൈവ ഭൃംഗാരൈ -
 ര്ജഹ്രുഃ സലിലമഗ്രതഃ |
 മണ്ഡലാഗ്രാ ബൃസീശ്ചൈവ
 ഗൃഹ്യാന്യാഃ പുഷ്പതോ യയുഃ || 5.18.12 || 899

കാചിദ് രത്നമയീം പാത്രിം
 പൂർണാം പാനസ്യ ഭ്രാജതീം |
 ദക്ഷിണാ ദക്ഷിണേനൈവ
 തദാ ജഗ്രാഹ പാണിനാ || 5.18.13 || 900

രാജഹംസപ്രതീകാശം
 ഛത്രം പൂർണശശിപ്രഭം |
 സൗവർണ്ണദണ്ഡമപരാ
 ഗൃഹീത്യാ പുഷ്പതോ യയൗ || 5.18.14 || 901

നിദ്രാമദപരീതാക്ഷ്യാ
 രാവണസ്യോത്തമസ്ത്രിയഃ |
 അനുജഗ്മുഃ പതിം വീരം
 ഘനം വിദ്യുൽപതാ ഇവ || 5.18.15 || 902

വ്യാവിദ്ധഹാരകേയുരാഃ
 സമാമൃദിതവർണകാഃ |
 സമാഗലിതകേശാന്താഃ
 സസ്യേദവദനാസ്തഥാ || 5.18.16 || 903

ഘൃർണന്ത്യോ മദശേഷേണ
 നിദ്രയാ ച ശുഭാനനാഃ |
 സ്വേദക്ലിഷ്ടാംഗകുസുമാഃ
 സമാൽയാകുലമൂർധ്യാഃ || 5.18.17 || 904

പ്രയാന്തം നൈര്യുതപതിം
 നാർയോ മദിരലോചനാഃ |
 ബഹുമാനാച്ച കാമാച്ച
 പ്രിയഭാർയാസ്തമൻവയുഃ || 5.18.18 || 905

സ ച കാമപരാധീനഃ
 പതിസ്താസാം മഹാബലഃ |
 സീതാസക്തമനാ മന്ദോ
 മന്ദാഞ്ചിതഗതിർബഭൗ || 5.18.19 || 906

തതഃ കാഞ്ചീനിനാദം ച
 നൂപുരാണാം ച നിഃസ്വനം |
 ശുശ്രാവ പരമസ്ത്രീണാം
 കപിർമാരുതനന്ദനഃ || 5.18.20 || 907

തം ചാപ്രതിമകർമാണ -
 മചിന്ത്യബലപൗരുഷം |
 ദ്വാരദേശമനുപ്രാപ്തം
 ദദർശ ഹനുമാൻ കപിഃ || 5.18.21 || 908

ദീപികാഭിരനേകാഭിഃ
 സമന്താദവഭാസിതം |
 ഗന്ധതൈലാവസികൃതാഭി -
 ര്വ്രിയമാണാഭിരഗ്രതഃ || 5.18.22 || 909

കാമദർപമദൈർയുക്തം
 ജിഹ്വതാമ്രായതേക്ഷണം |
 സമക്ഷമീവ കന്ദർപ -
 മപവിദ്ധശരാസനം ||5.18.23 || 910

മഥിതാമൃതഫേനാദ -
 മരജോവസ്രൂമുത്തമം |
 സപുഷ്പമവകർഷന്തം
 വിമുക്തം സക്തമംഗദേ ||5.18.24 || 911

തം പത്രവിടപേ ലീനഃ
 പത്രപുഷ്പശതാവൃതഃ |
 സമീപമുപസക്രാന്തം
 വിജ്ഞാതുമുപചക്രമേ ||5.18.25 || 912

അവേക്ഷമാണസ്തു തദാ
 ദദർശ കപികുഞ്ജരഃ |
 രൂപയൗവനസമ്പന്നാ
 രാവണസ്യ വരസ്ത്രിയഃ ||5.18.26 || 913

താഭിഃ പരിവൃതോ രാജാ
 സുരൂപാഭിർമഹായശാഃ |
 തന്മൃഗദ്വിജസംഘുഷ്ടം
 പ്രവിഷ്ടഃ പ്രമദാവനം ||5.18.27 || 914

ക്ഷീബ്ബോ വിചിത്രാദരണഃ
 ശങ്കുകർണോ മഹാബലഃ |
 തേന വിശ്രവസഃ പുത്രഃ
 സ ദൃഷ്ടോ രാക്ഷസാധിപഃ ||5.18.28 || 915

വൃതഃ പരമനാരിഭി -

സ്താരാഭിരിവ ചന്ദ്രമാഃ |

തം ദദർശ മഹാതേജാ -

സ്തേജോവന്തം മഹാകപിഃ || 5.18.29 ||

916

രാവണോഽയം മഹാബാഹു -

രിതി സഞ്ചിന്ത്യ വാനരഃ |

സോഽയമേവ പുരാ ശേതേ

പുരമധ്യേ ഗൃഹോത്തമേ |

അവപ്സുതോ മഹാതേജാ

ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ || 5.18.30 ||

917

സ തഥാപ്യുഗ്രതേജാഃ സ

നിർധൂതസ്തസ്യ തേജസാ |

പത്രേ ഗൃഹ്യാന്തരേ സകുതോ

മതിമാൻ സംവൃത്യോഭവത് || 5.18.31 ||

918

സ താമസിതകേശാന്താം

സുശ്രോണീം സംഹതസ്തനീം |

ദിദ്യക്ഷുരസിതാപാംഗീ -

മുപാവർത്ത രാവണഃ || 5.18.32 ||

919

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ അഷ്ടാദശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ ||

രാവണം ദൃഷ്ട്വാ ദുഃഖഭയചിന്താസു മഗ്നായാഃ സീതായാ അവസ്ഥാ
തസ്മിന്നേവ തതഃ കാലേ

രാജപുത്രീ ത്വനിന്ദിതാ |
രൂപയൗവനസമ്പന്നം
ദുഃഖണോത്തമദുഃഖിതം ||5.19.1 ||

920

തതോ ദൃഷ്ട്വൈവ വൈദേഹീ
രാവണം രാക്ഷസാധിപം |

പ്രാവേപത വരാഭോഹാ
പ്രവാതേ കദലീ യഥാ ||5.19.2 ||

921

ഊരുദ്യാമുദരം ചരാദ്യ
ബാഹുദ്യാം ച പയോധരൗ |

ഉപവിഷ്യാ വിശാലാക്ഷീ
രുദതീ വരവർണിനീ ||5.19.3 ||

922

ദശഗ്രീവസ്തു വൈദേഹീം
രക്ഷിതാം രാക്ഷസീഗണൈഃ |

ദദർശ ദീനാം ദുഃഖാർതാം
നാവം സന്നാമിവാർണവേ ||5.19.4 ||

923

അസംവൃതായാമാസീനാം
ധരൺയാം സംശിതവ്രതാം |

<p>ഛരിന്നാം പ്രപതിതാം ഭൂമൗ ശാഖാമിവ വനസ്തുതേഃ 5.19.5 </p>	924
<p>മലമണ്ഡനദിഗ്ധാംഗീം മണ്ഡനാർഹാമമണ്ഡനാം മൃണാലീ പങ്കദിഗ്ധേവ വിഭാതി ന വിഭാതി ച 5.19.6 </p>	925
<p>സമീപം രാജസിംഹസ്യ രാമസ്യ വിദിതാത്മനഃ സങ്കൽപഹയസംയുക്തൈ - ര്യാന്തീമിവ മനോരമൈഃ 5.19.7 </p>	926
<p>ശുഷ്യന്തീം രുദതീമേകാം ധ്യാനശോകപരായണാം ദുഃഖസ്യാന്തമപശ്യന്തീം രാമാം രാമമനുവ്രതാം 5.19.8 </p>	927
<p>ചേഷ്ടമാനാമമാവിഷ്ടാം പന്നഗേന്ദ്രവധുമിവ ധൂപ്യമാനാം ഗ്രഹേണേവ രോഹിണീം ധൂമകേതുനാ 5.19.9 </p>	928
<p>വൃത്തശീലേ കുലേ ജാതാ - മാചാരവതി ധാർമികേ പുനഃസംസ്കാരമാപന്നാം ജാതാമിവ ച ദുഷ്കുലേ 5.19.10 </p>	929
<p>സന്നാമിവ മഹാകീർതിം ശ്രദ്ധാമിവ വിമാനിതാം </p>	

പ്രജ്ഞാമിവ പരീക്ഷീണാ -
 മാശാം പ്രതിഹതാമിവ ||5.19.11 || 930

ആയതീമിവ വിധ്യസ്താ -
 മാജ്ഞാം പ്രതിഹതാമിവ |
 ദീപ്താമിവ ദിശം കാലേ
 പുജാമപഹതാമിവ ||5.19.12 || 931

പൗർണമാസീമിവ നിശാം
 തമോഗ്രസ്തേന്ദുമണ്ഡലാം |
 പദ്മീനീമിവ വിധ്യസ്താം
 ഹതശൂരാം ചമുമിവ ||5.19.13 || 932

പ്രഭാമിവ തമോധ്യസ്താ -
 മുപക്ഷീണാമിവാപഗാം |
 വേദീമിവ പരാമൃഷ്ടാം
 ശാന്താമഗ്നിശിഖാമിവ ||5.19.14 || 933

ഉത്കൃഷ്ടപർണകമലാം
 വിത്രാസിതവിഹംഗമാം |
 ഹസ്തിഹസ്തുപരാമൃഷ്ടാ -
 മാകുലാമിവ പദ്മീനീം ||5.19.15 || 934

പതിശോകാതുരാം ശുഷ്കാം
 നദീം വിസ്രാവിതാമിവ |
 പരയാ മൃജയാ ഹീനാം
 കൃഷ്ണപക്ഷേ നിശാമിവ ||5.19.16 || 935

സുകുമാരീം സുജാതാംഗീം
 രത്നഗർഭഗൃഹോചിതാം |

തപ്യമാനാമിവോഷ്ണേന
 മൃണാലീമചിരോദ്ധ്യതാം || 5.19.17 || 936

ഗൃഹീതാമാലിതാം സ്തംഭേ
 യുഥപേന വിനാകൃതാം |
 നിഃശ്വസന്തീം സുദുഃഖാർതാം
 ഗജരാജവധുമിവ || 5.19.18 || 937

ഏകയാ ദീർഘയാ വേൺയാ
 ശോഭമാനാമയത്തതഃ |
 നീലയാ നീരദാപായേ
 വനരാജ്യാ മഹീമിവ || 5.19.19 || 938

ഉപവാസേന ശോകേന
 ധ്യാനേന ച ഭയേന ച |
 പരിക്ഷിണാം കൃശാം ദീനാ -
 മൽപാഹാരാം തപോധനാം || 5.19.20 || 939

ആയാചമാനാം ദുഃഖാർതാം
 പ്രാഞ്ജലിം ദേവതാമിവ |
 ഭാവേന രഘുമുഖ്യസ്യ
 ദശഗ്രീവപരാഭവം || 5.19.21 || 940

സമീക്ഷമാണാം രുദതീമനിന്ദിതാം
 സുപക്ഷ്യാതാമ്രായതശുക്ലലോചനാം |
 അനുവ്രതാം രാമമതീവ മൈമിലീം
 പ്രലോഭയാമാസ വധായ രാവണഃ || 5.19.22 || 941

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ വിംശഃ സർഗഃ ॥

രാവണകർത്യകം സീതായാഃ പ്രലോഭനം

സ താം പരിവൃതാം ദീനാം
നിരാനന്ദാം തപസ്വിനീം |
സാകാരൈർമധുരൈർവാക്യൈ-
ർന്യദർശയത രാവണഃ || 5.20.1 || 942

മാം ദൃഷ്ട്വാ നാഗനാസോരു
ഗൃഹമാനാ സ്തനോദരം |
അദർശനമിവാത്മാനം
ഭയാന്നേതും ത്വമിച്ഛസി || 5.20.2 || 943

കാമയേ ത്യാം വിശാലാക്ഷി
ബഹു മന്യസ്യ മാം പ്രിയേ |
സർവാംഗഗുണസമ്പന്നേ
സർവലോകമനോഹരേ || 5.20.3 || 944

നേഹ കിഞ്ചിൻമനുഷ്യാ വാ
രാക്ഷസാഃ കാമരുപിണഃ |
വ്യപസർപതു തേ സീതേ
ഭയം മത്തഃ സമുത്ഥിതം || 5.20.4 || 945

സ്വധർമ്മോ രക്ഷസാം ഭീരു
സർവദൈവ ന സംശയഃ |

ഗമനം വാ പരസ്ത്രീണാം
 ഹരണം സമ്പ്രമഥ്യ വാ ||5.20.5 || 946

ഏവം ചൈവമകാമാം ത്യാം
 ന ച സ്രുക്ഷ്യാമി മൈമിലി |
 കാമം കാമഃ ശരീരേ മേ
 യഥാകാമം പ്രവർത്താം ||5.20.6 || 947

ദേവി നേഹ ഭയം കാർയം
 മയി വിശ്വസിഹി പ്രിയേ |
 പ്രണയസ്യ ച തത്തേന
 മൈവം ഭൂഃ ശോകലാലസാ ||5.20.7 || 948

ഏകവേണീ അധഃശയാ
 ധ്യാനം മലിനമംബരം |
 അസ്ഥാന്വേപ്യുപവാസശ്ച
 നൈതാൻയൗപയികാനി തേ ||5.20.8 || 949

വിചിത്രാണി ച മാൽയാനി
 ചന്ദനാൻയഗുരുണി ച |
 വിവിധാനി ച വാസാംസി
 ദിവ്യാൻയാദരണാനി ച ||5.20.9 || 950

മഹാർഹാണി ച പാനാനി
 ശയനാൻയാസനാനി ച |
 ഗീതം നൃത്യം ച വാദ്യം ച
 ലഭ മാം പ്രാപ്യ മൈമിലി ||5.20.10 || 951

സ്ത്രീരത്നമസി മൈവം ഭൂഃ
 കുരു ഗാത്രേഷു ഭൂഷണം |

മാം പ്രാപ്യ ഹി കഥം വാ സ്യാ -
 സ്ത്വമനർഹാ സുവിഗ്രഹേ ||5.20.11 || 952

ഇദം തേ ചാരു സഞ്ജാതം
 യൗവനം ഹൃതിവർതതേ |
 യദതീതം പുനർനൈതി
 ഭ്രസാതഃ ഭ്രസാതസ്വിനാമിവ ||5.20.12 || 953

ത്യാം കൃത്യോപരതോ മന്യേ
 രൂപകർതാ സ വിശ്വകൃത് |
 നഹി രൂപോപമാ ഹൃന്യാ
 തവാസ്തി ശുഭദർശനേ ||5.20.13 || 954

ത്യാം സമാസാദ്യ വൈദേഹി
 രൂപയൗവനശാലിനീം |
 കഃ പുനർനാതിവർതേത
 സാക്ഷാദപി പിതാമഹഃ ||5.20.14 || 955

യദ് യത് പശ്യാമി തേ ഗാത്രം
 ശീതാംശുസദ്യശാനനേ |
 തസ്തിംസ്തസ്തിൻ പുഥുശ്രോണി
 ചക്ഷുർമമ നിബധ്യതേ ||5.20.15 || 956

ഭവ മൈമിലി ഭാർയാ മേ
 മോഹമേതം വിസർജയ |
 ബഹ്വിനാമുത്തമസ്ത്രീണാം
 മമാഗ്രമഹിഷീ ഭവ ||5.20.16 || 957

ലോകേഭ്യോ യാനി രത്നാനി
 സമ്പ്രമഥ്യാഹൃതാനി മേ |

താനി തേ ഭീരു സർവാണി രാജ്യം ചൈവ ദദാമി തേ 5.20.17	958
വിജിത്യ പുഥിവിം സർവാം നാനാനഗരമാലിനീം ജനകായ പ്രദാസ്യാമി തവ ഹേതോർവിലാസിനി 5.20.18	959
നേഹ പശ്യാമി ലോക്യേന്ദ്രയം യോ മേ പ്രതിബലോ ദവേത് പശ്യ മേ സുമഹദ്വീര്യ - മപ്രതിദ്വന്ദ്വമാഹവേ 5.20.19	960
അസക്യത് സംയുഗേ ഭഗ്നാ മയാ വിമൃദിതധ്വജാഃ അശക്താഃ പ്രത്യനീകേഷു സ്ഥാതും മമ സുരാസുരാഃ 5.20.20	961
ഇച്ഛ മാം ക്രിയതാമദ്യ പ്രതികർമ തവോത്തമം സുപ്രഭാഞ്ചയവസജ്ജന്താം തവാംഗേ ഭൂഷണാനി ഹി 5.20.21	962
സായു പശ്യാമി തേ രൂപം സുയുക്തം പ്രതികർമണാ പ്രതികർമാദിസംയുക്താ ദാക്ഷിണ്യേന വരാനനേ 5.20.22	963
ഭുക്ഷ്യ ഭോഗാൻ യഥാകാമം പിബ ഭീരു രമസ്വ ച	

<p>യഥേഷ്ടം ച പ്രയച്ഛ ത്വം പൃഥ്വിവീം വാ ധനാനി ച 5.20.23 </p>	<p>964</p>
<p>ലലസ്യ മയി വിസ്രബ്ധാ ധൃഷ്ടമാജ്ഞാപയസ്യ ച മത്പ്രസാദാൽലലന്ത്യാശ്ച ലലതാം ബാന്ധവസ്തുവ 5.20.24 </p>	<p>965</p>
<p>ഋദ്ധിം മമാനുപശ്യ ത്വം ശ്രീയം ഭദ്രേ യശസിനി കിം കരിഷ്യസി രാമേണ സുഭഗേ ചീരവാസിനാ 5.20.25 </p>	<p>966</p>
<p>നിക്ഷിപ്തവിജയോ രാമോ ഗതശ്രീർവനഗോചരഃ വ്രതീ സ്ഥണ്ഡിലശായി ച ശങ്കേ ജീവതി വാ ന വാ 5.20.26 </p>	<p>967</p>
<p>നഹി വൈദേഹി രാമസ്ത്വാം ഭൃഷ്ടും വാപ്യുപലഭ്യതേ പുരോബലാകൈരസിതൈ - ര്മേഘൈർജ്ജ്യാത്സനാമിവാവൃതാം 5.20.27 </p>	<p>968</p>
<p>ന ചാപി മമ ഹസ്താത് ത്വാം പ്രാപ്തുമർഹതി രാഘവഃ ഹിരണ്യകശിപുഃ കീർതി - മിന്ദ്രഹസ്തഗതാമിവ 5.20.28 </p>	<p>969</p>
<p>ചാരുന്ദിതേ ചാരുദതി ചാരുനേത്രേ വിലാസിനി </p>	

മനോ ഹരസി മേ ഭീരു
 സുപർണഃ പന്നഗം യഥാ ||5.20.29 || 970

ക്ലിഷ്ടകൗശേയവസനാം
 തൻവീമപ്യനലങ്കൃതാം |
 ത്യാം ദൃഷ്ട്യാ സ്യേഷു ദാരേഷു
 രതിം നോപലഭാമ്യഹം ||5.20.30 || 971

അന്തഃപുരനിവാസിൻയഃ
 സ്ത്രീയഃ സർവഗുണാൻവിതാഃ |
 യാവത്യോ മമ സർവാസാ -
 മൈശ്വര്യം കൂരു ജാനകി ||5.20.31 || 972

മമ ഹൃസിതകേശാന്തേ
 ത്രൈലോക്യപ്രവരസ്ത്രീയഃ |
 താസ്ത്യാം പരിചരിഷ്യന്തി
 ശ്രീയമ്നരസോ യഥാ ||5.20.32 || 973

യാനി വൈശ്രവണേ സുഭ്രു
 രത്താനി ച ധനാനി ച |
 താനി ലോകാംശ്ച സുശ്രോണി
 മയാ ഭുക്ഷ്യ യഥാസുഖം ||5.20.33 || 974

ന രാമസ്തപസാ ദേവി
 ന ബലേന ന വിക്രമൈഃ |
 ന ധനേന മയാ തുൽയ -
 സ്തേജസാ യശസാപി വാ ||5.20.34 || 975

പിബ വിഹര രമസ്യ ഭുക്ഷ്യ ഭോഗാൻ
 ധനനിചയം പ്രദിശാമി മേദിനീം ച |

മയി ലല ലലനേ യമാസുഖം ത്വം

ത്വയി ച സമേത്യ ലലന്തു ബാന്ധവാന്യേ ||5.20.35 ||

976

കുസുമിതതരുജാലസന്തതാനി

ഭ്രമരയുതാനി സമുദ്രതീരജാനി |

കനകവിമലഹാരഭൂഷിതാംഗീ

വിഹര മയാ സഹ ഭീരു കാന്താനി ||5.20.36 ||

977

|| ഇത്യർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ വിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകവിംശഃ സർഗഃ ||

സീതാകർത്യകം രാവണസ്യ പ്രബോധനം ശ്രീരാമേണ സഹ
 തുലനായാം തസ്യ തുച്ഛതായാഃ പ്രതിപാദനം

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 സീതാ രൗദ്രസ്യ രക്ഷസഃ |
 ആർതാ ദീനസ്വരാ ദീനം
 പ്രത്യുവാച തതഃ ശരണൈഃ ||5.21.1 || 978

ദുഃഖാർതാ രുദതീ സീതാ
 വേപമാനാ തപസ്വിനീ |
 ചിന്തയന്തീ വരാഭോഹാ
 പതിമേവ പതിവ്രതാ ||5.21.2 || 979

തൃണമന്തരതഃ കൃത്വാ
 പ്രത്യുവാച ശുചിസ്മിതാ |
 നിവർതയ മനോ മത്തഃ
 സ്വജ്ജനേ പ്രീയതാം മനഃ ||5.21.3 || 980

ന മാം പ്രാർഥയിതും യുക്ത -
 സ്ത്വം സിദ്ധിമിവ പാപകൃത് |
 അകാർയം ന മയാ കാർയ -
 മേകപത്യാ വിഗർഹിതം ||5.21.4 || 981

കുലം സമ്പ്രാപ്തയാ പുൺയം
 കുലേ മഹതി ജാതയാ |
 ഏവമുക്ത്യാ തു വൈദേഹീ
 രാവണം തം യശസ്വിനീ ||5.21.5 || 982

രാവണം പുഷ്പതഃ കൃത്യാ
 ഭൂയോ വചനമബ്രവീത് |
 നാഹമൗപയികീ ഭാർയാ
 പരഭാർയാ സതീ തവ ||5.21.6 || 983

സാധു ധർമ്മമവേക്ഷസ്യ
 സാധു സാധുവ്രതം ചര |
 യഥാ തവ തമാന്യേഷാം
 രക്ഷ്യാ ദാരാ നിശാചര ||5.21.7 || 984

ആത്മാനമുപമാം കൃത്യാ
 സ്വേഷു ദാരേഷു രമ്യതാം |
 അതൃഷ്ടം സ്വേഷു ദാരേഷു
 ചപലം ചപലേന്ദ്രിയം |
 നയന്തി നികൃതിപ്രജ്ഞം
 പരദാരാഃ പരാഭവം ||5.21.8 || 985

ഇഹ സന്തോ ന വാ സന്തി
 സന്തോ വാ നാനുവർതസേ |
 യഥാ ഹി വിപരീതാ തേ
 ബുദ്ധിരാചാരവർജ്ജിതാ ||5.21.9 || 986

വചോ മിഥ്യാപ്രണീതാത്മാ
 പഥ്യമുക്തം വിചക്ഷണൈഃ |

രാക്ഷസാനാമദാവായ
 ത്വം വാ ന പ്രതിപദ്യസേ ||5.21.10 || 987

അകൃതാത്മാനമാസാദ്യ
 രാജാനമനയേ രതം |
 സമൃദ്ധാനി വിനശ്യന്തി
 രാഷ്ട്രാണി നഗരാണി ച ||5.21.11 || 988

തഥൈവ ത്വാം സമാസാദ്യ
 ലങ്കാ രത്തൗഘസങ്കുലാ |
 അപരാധാത് തവൈകസ്യ
 നചിരാദ് വിനശിഷ്യതി ||5.21.12 || 989

സ്വകൃതൈർഹന്യമാനസ്യ
 രാവണാദീർഘദർശിനഃ |
 അഭിനന്ദന്തി ഭൂതാനി
 വിനാശേ പാപകർമണഃ ||5.21.13 || 990

ഏവം ത്വാം പാപകർമാണം
 വക്ഷ്യന്തി നികൃതാ ജനാഃ |
 ദിഷ്യൈതദ് വ്യസനം പ്രാപ്തോ
 രൗദ്ര ഇത്യേവ ഹർഷിതാഃ ||5.21.14 || 991

ശക്യാ ലോഭയിതും നാഹ -
 മൈശ്വർയേണ ധനേന വാ |
 അനന്തയാ രാഘവേണാഹം
 ദാസ്തരേണ യഥാ പ്രഭാ ||5.21.15 || 992

ഉപധായ ഭുജം തസ്യ
 ലോകനാഥസ്യ സത്കൃതം |

കഥം നാമോപയാസ്യാമി ഭുജുമന്യസ്യ കന്യചിത് 5.21.16	993
അഹമൗപയികീ ഭാർയാ തസ്യൈവ ച ധരാപതേഃ വ്രതസ്താതസ്യ വിദ്യേവ വിപ്രസ്യ വിദിതാത്മനഃ 5.21.17	994
സാധു രാവണ രാമേണ മാം സമാനയ ദുഃഖിതാം വനേ വാസിതയാ സാർധം കരേൺവേവ ഗജാധിപം 5.21.18	995
മിത്രമൗപയികം കർതും രാമഃ സ്ഥാനം പരീപ്ലതാ ബന്ധം ചാനിച്ഛതാ ഘോരം ത്വയാസൗ പുരുഷർഷഭഃ 5.21.19	996
വിദിതഃ സർവധർമജ്ഞഃ ശരണാഗതവത്സലഃ തേന മൈത്രീ ഭവതു തേ യദി ജീവിതുമിച്ഛസി 5.21.20	997
പ്രസാദയസ്യ ത്വം ചൈനം ശരണാഗതവത്സലം മാം ചാസ്മൈ പ്രയതോ ഭൂത്വാ നിർയാതയിതുമർഹസി 5.21.21	998
ഏവം ഹി തേ ഭവേത് സ്വസ്തി സമ്പ്രദായ രഘുത്തമേ	

അന്യമാ ത്വം ഹി കുർവാണഃ പരാം പ്രാപ്സ്യസി ചാപദം 5.21.22	999
വർജയേദ് വജ്രമുത്സൃഷ്ടം വർജയേദന്തകശ്ചിരം ത്വദ്വിധം ന തു സക്രൂദ്ധോ ലോകനാമഃ സ രഘവഃ 5.21.23	1000
രാമസ്യ ധനുഷഃ ശബ്ദം ശ്രോഷ്യസി ത്വം മഹാസ്വനം ശതക്രതുവിസൃഷ്ടസ്യ നിർഘോഷമശനേരിവ 5.21.24	1001
ഇഹ ശീഘ്രം സുപർവാനോ ജ്വലിതാസ്യാ ഇവോരഗാഃ ഇഷവോ നിപതിഷ്യന്തി രാമലക്ഷ്മണലക്ഷിതാഃ 5.21.25	1002
രക്ഷാംസി നിഹനിഷ്യന്തഃ പൂർയാമസ്യാം ന സംശയഃ അസമ്പാതം കരിഷ്യന്തി പതന്തഃ കങ്കവാസസഃ 5.21.26	1003
രാക്ഷസേന്ദ്രമഹാസർപാൻ സ രാമഗരുഡോ മഹാൻ ഉദ്ധരിഷ്യതി വേഗേന വൈനതേയ ഇവോരഗാൻ 5.21.27	1004
അപനേഷ്യതി മാം ദർതാ ത്വന്തഃ ശീഘ്രമരിന്ദമഃ	

അസുരേഭ്യഃ ശ്രീയം ദീപ്താം
 വിഷ്ണുസ്ത്രിഭിരിവ ക്രമൈഃ || 5.21.28 || 1005

ജനസ്ഥാനേ ഹതസ്ഥാനേ
 നിഹതേ രക്ഷസാം ബലേ |
 അശക്തേന ത്വയാ രക്ഷഃ
 കൃതമേതദസാധു വൈ || 5.21.29 || 1006

ആശ്രമം തത്തയോഃ ശൂന്യം
 പ്രവിശ്യ നരസിംഹയോഃ |
 ഗോചരം ഗതയോർഭ്രാത്രോ -
 രപനീതാ ത്വയാധമ || 5.21.30 || 1007

നഹി ഗന്ധമുപാഘ്രായ
 രാമലക്ഷ്മണയോസ്ത്വയാ |
 ശക്യം സന്ദർശനേ സ്ഥാതും
 ശൂനാ ശാർദൂലയോരിവ || 5.21.31 || 1008

തസ്യ തേ വിഗ്രഹേ താഭ്യാം
 യുഗഗ്രഹണമസ്ഥിരം |
 വ്യത്രസ്യേവേന്ദ്രബാഹുഭ്യാം
 ബാഹോരേകസ്യ വിഗ്രഹേ || 5.21.32 || 1009

ക്ഷിപ്രം തവ സ നാഥോ മേ
 രാമഃ സൗമിത്രിണാ സഹ |
 തോയമൽപമിവാദിത്യഃ
 പ്രാണാനാദാസ്യതേ ശരൈഃ || 5.21.33 || 1010

ഗിരിം കുബേരസ്യ ഗതോഽഥവാഽഽലയം
 സഭാം ഗതോ വാ വരുണസ്യ രാജ്ഞഃ |

അസംശയം ദാശരഥേർവിഭോക്ഷ്യസേ

മഹാദ്രുമഃ കാലഹത്യോശനേരിവ ||5.21.34 ||

1011

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ ഏകവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വാവിംശഃ സർഗഃ ॥

രാവണേന തസ്യഃ കൃതേ മാസദ്വയാവധേഃ പ്രദാനം സീതാകർത്യകം
തസ്യ ഭർത്തനം രാവണസ്യ താം നിർഭർത്യ രാക്ഷസീനാം
നിയന്ത്രണേ സംസ്ഥാപ്യ സ്ത്രീഭിഃ സഹ സ്വഭവനേ ഗമനം

സീതായാ വചനം ശ്രുത്വാ

പരുഷം രാക്ഷസേശ്വരഃ |

പ്രത്യുവാച തതഃ സീതാം

വിപ്രിയം പ്രിയഭർശനാം || 5.22.1 ||

1012

യഥാ യഥാ സാന്ത്വയിതാ

വശ്യഃ സ്ത്രീണാം തഥാ തഥാ |

യഥാ യഥാ പ്രിയം വക്താ

പരിഭൂതസ്തഥാ തഥാ || 5.22.2 ||

1013

സന്നിയച്ഛതി മേ ക്രോധം

ത്വയി കാമഃ സമുത്ഥിതഃ |

ഭവതോ മാർഗമാസാദ്യ

ഹയാനിവ സുസാരഥിഃ || 5.22.3 ||

1014

വാമഃ കാമോ മനുഷ്യാണാം

യസ്മിൻ കില നിബധ്യതേ |

ജനേ തസ്മിംസ്ത്വനുക്രോശഃ

സ്നേഹശ്ച കില ജായതേ || 5.22.4 ||

1015

ഏതസ്മാത് കാരണാന ത്യാം
 ഘാതയാമി വരാനനേ |
 വധാർഹാമവമാനാർഹാം
 മിഥ്യാ പ്രവ്രജനേ രതാം || 5.22.5 || 1016

പരുഷാണി ഹി വാക്യാനി
 യാനി യാനി ബ്രവീഷി മാം |
 തേഷു തേഷു വധോ യുക്ത -
 സ്തവ മൈമിലി ദാരുണഃ || 5.22.6 || 1017

ഏവമുക്ത്യാ തു വൈദേഹീം
 രാവണോ രാക്ഷസാധിപഃ |
 ക്രോധസംരംഭസംയുക്തഃ
 സീതാമുത്തരമബ്രവീത് || 5.22.7 || 1018

ദ്വൗ മാസൗ രക്ഷിതവ്യൗ മേ
 യോവധിസ്തേ മയാ കൃതഃ |
 തതഃ ശയനമാരോഹ
 മമ ത്യാം വരവർണിനി || 5.22.8 || 1019

ദ്വാദ്യാമൂർധ്യാം തു മാസാദ്യാം
 ഭർതാരം മാമനിച്ഛതിം |
 മമ ത്യാം പ്രാതരാശാർഥേ
 സുദാശേരത്യന്തി ഖണ്ഡശഃ || 5.22.9 || 1020

താം ഭർത്യമാനാം സമ്പ്രേക്ഷ്യ
 രാക്ഷസേന്ദ്രേണ ജാനകീം |
 ദേവഗന്ധർവകന്ധയാസ്താ
 വിഷേദുർവികൃതേക്ഷണാഃ || 5.22.10 || 1021

ഓഷ്ഠപ്രകാരൈരപരാ
 നേത്രൈർവക്ത്രൈസ്തമാപരാഃ |
 സീതാമാശ്വാസയാമാസു -
 സ്തർജ്ജിതാം തേന രക്ഷസാ || 5.22.11 || 1022

താഭിരാശ്വാസിതാ സീതാ
 രാവണം രാക്ഷസാധിപം |
 ഉവാചാത്മഹിതം വാക്യം
 വൃത്തശൗടീർയഗർവിതം || 5.22.12 || 1023

നൂനം ന തേ ജനഃ കശ്ചി -
 ദസ്മിന്നിഃശ്രേയസി സ്ഥിതഃ |
 നിവാരയതി യോ ന ത്യാം
 കർമണോസ്താദ് വിഗർഹിതാത് || 5.22.13 || 1024

മാം ഹി ധർമാത്മനഃ പത്നീം
 ശ്ചീമിവ ശ്ചീപതേഃ |
 ത്വദന്യസ്മിഷു ലോകേഷു
 പ്രാർഥയേൻമനസാപി കഃ || 5.22.14 || 1025

രാക്ഷസാധമ രാമസ്യ
 ഭാർയാമമിതതേജസഃ |
 ഉക്തവാനസി യത് പാപം
 ക്വ ഗതസ്തസ്യ മോക്ഷ്യസേ || 5.22.15 || 1026

യഥാ ദൃപ്തശ്ച മാതംഗഃ
 ശശശ്ച സഹിതൗ വനേ |
 തഥാ ദ്വിരദവദ് രാമ -
 സ്ത്വം നീചഃ ശശവത് സ്തുതഃ || 5.22.16 || 1027

- സ ത്വമിക്ഷ്യാകുനാഥം വൈ
 ക്ഷിപന്നിഹ ന ലജ്ജസേ |
 ചക്ഷുഷോ വിഷയേ തസ്യ
 ന യാവദുപഗച്ഛസി || 5.22.17 || 1028
- ഇമേ തേ നയനേ ക്രൂരേ
 വികൃതേ കൃഷ്ണപിംഗലേ |
 ക്ഷിതൗ ന പതിതേ കന്യാ -
 ന്മാമനാർയ നിരീക്ഷതഃ || 5.22.18 || 1029
- തസ്യ ധർമാത്മനഃ പത്നീ
 സ്തൃഷ്യാ ദശരഥസ്യ ച |
 കഥം വ്യാഹരതോ മാം തേ
 ന ജിഹ്യാ പാപ ശീർയതി || 5.22.19 || 1030
- അസന്ദേശാത്തു രാമസ്യ
 തപസശ്ചാനുപാലനാത് |
 ന ത്യാം കുർമി ദശഗ്രീവ
 ദസു ദസ്താർഹതേജസാ || 5.22.20 || 1031
- നാപഹർതുമഹം ശക്യാ
 തസ്യ രാമസ്യ ധീമതഃ |
 വിധിസ്ത്വ വധാർഥായ
 വിഹിതോ നാത്ര സംശയഃ || 5.22.21 || 1032
- ശൂരേണ ധനദ്രാത്രോ
 ബലൈഃ സമുദിതേന ച |
 അപോഹ്യ രാമം കന്യാച്ചിദ്
 ദാരചൗർയം ത്വയാ കൃതം || 5.22.22 || 1033

സീതായാ വചനം ശ്രുത്വാ
 രാവണോ രാക്ഷസാധിപഃ |
 വിവൃത്യ നയനേ ക്രൂരേ
 ജാനകീമൻവവൈക്ഷത || 5.22.23 || 1034

നീലജീമൂതസങ്കാശോ
 മഹാഭൂജശിരോധരഃ |
 സിംഹസത്തൃഗതിഃ ശ്രീമാൻ
 ദീപ്തജിഹ്വോഗ്രലോചനഃ || 5.22.24 || 1035

ചലാഗ്രമുകുട്രപ്രാംശു-
 ശ്ചിത്രമാൽയാനൂലേപനഃ |
 രക്തമാൽയാംബരധര -
 സ്തപ്താംഗദവിഭൂഷണഃ || 5.22.25 || 1036

ശ്രോണീസുത്രേണ മഹതാ
 മേചകേന സുസംവൃതഃ |
 അമൃതോത്പാദനേ നഭോ
 ഭൂജംഗേനേവ മന്ദരഃ || 5.22.26 || 1037

താഭ്യാം സ പരിപൂർണാഭ്യാം
 ഭൂജാഭ്യാം രാക്ഷസേശ്വരഃ |
 ശുശ്രൂഭ്യേചലസങ്കാശഃ
 ശൃംഗാഭ്യാമിവ മന്ദരഃ || 5.22.27 || 1038

തരുണാദിത്യവർണാഭ്യാം
 കുമ്പസലാഭ്യാം വിഭൂഷിതഃ |
 രക്തപൽലവപുഷ്പാഭ്യാ -
 മശോകാഭ്യാമിവാചലഃ || 5.22.28 || 1039

- സ കൽപവൃക്ഷപ്രതിമോ
 വസന്ത ഇവ മുർത്തിമാൻ |
 ശൃശാനചൈത്യപ്രതിമോ
 ഭൂഷിതോഽപി ഭയങ്കരഃ || 5.22.29 || 1040
- അവേക്ഷമാണോ വൈദേഹീം
 കോപസംരക്തലോചനഃ |
 ഉവാച രാവണഃ സീതാം
 ഭൂജംഗ ഇവ നിഃശ്വസൻ || 5.22.30 || 1041
- അനയേനാഭിസമ്പന്ന -
 മർഥഹീനമനുവ്രതേ |
 നാശയാമ്യഹമദ്യ ത്യാം
 സൂര്യഃ സന്ധ്യാമിവൗജസാ || 5.22.31 || 1042
- ഇത്യുക്ത്യാ മൈമിലീം രാജാ
 രാവണഃ ശത്രുരാവണഃ |
 സന്ദർശ തതഃ സർവാ
 രാക്ഷസീർഘോരദർശനാഃ || 5.22.32 || 1043
- ഏകാക്ഷീമേകകർണാം ച
 കർണപ്രാവരണാം തഥാ |
 ഗോകർണീം ഹസ്തികർണീം ച
 ലംബകർണീമകർണികാം || 5.22.33 || 1044
- ഹസ്തിപദ്യശ്ചപദ്യൗ ച
 ഗോപദീം പാദചൂലികാം |
 ഏകാക്ഷീമേകപാദീം ച
 പൃഥുപാദീമപാദികാം || 5.22.34 || 1045

- അതിമാത്രശിരോഗ്രീവാ -
 മതിമാത്രകുചോദരീം |
 അതിമാത്രാസ്യനേത്രാം ച
 ദീർഘജിഹ്യാനവാമപി || 5.22.35 || 1046
- അനാസികാം സിംഹമുഖീം
 ഗോമുഖീം സുകരീമുഖീം |
 യഥാ മദ്യശഗാ സീതാ
 ക്ഷിപ്രം ദവതി ജാനകീ || 5.22.36 || 1047
- തഥാ കുരുത രാക്ഷസ്യഃ
 സർവാഃ ക്ഷിപ്രം സമേത്യ വാ |
 പ്രതിലോമാനൂലോമൈശ്ച
 സാമദാനാദിഭേദഭൈഃ || 5.22.37 || 1048
- ആവർജയത വൈദേഹീം
 ദണ്ഡസ്യാദ്യമനേന ച |
 ഇതി പ്രതിസമാദിശ്യ
 രാക്ഷസേന്ദ്രഃ പുനഃ പുനഃ || 5.22.38 || 1049
- കാമമന്യുപരിതാത്മാ
 ജാനകീം പ്രതി ഗർജത |
 ഉപഗദ്യ തതഃ ക്ഷിപ്രം
 രാക്ഷസീ ധാന്യമാലിനീ || 5.22.39 || 1050
- പരിഷ്വജ്യ ദശഗ്രീവ -
 മിദം വചനമബ്രവീത് |
 മയാ ക്രീഡ മഹാരാജ
 സീതയാ കിം തവാനയാ || 5.22.40 || 1051

- വിവർണയാ കൃപണയാ
 മാനുഷ്യാ രാക്ഷസേശ്വര |
 നൂനമന്യാം മഹാരാജ
 ന ദേവാ ഭോഗസത്തമാൻ || 5.22.41 || 1052
- വിദധത്യമരശ്രേഷ്ഠാ -
 സ്തുവ ബാഹുബലാർജിതാൻ |
 അകാമാം കാമയാനസ്യ
 ശരീരമുപതപ്യതേ || 5.22.42 || 1053
- ഇച്ഛതീം കാമയാനസ്യ
 പ്രീതിർഭവതി ശോഭനാ |
 ഏവമുക്തസ്തു രാക്ഷസ്യ
 സമുത്ക്ഷിപ്തസ്തോ ബലീ |
 പ്രഹസൻ മേഘസങ്കാശോ
 രാക്ഷസഃ സ ന്യവർത്തത || 5.22.43 || 1054
- പ്രസ്ഥിതഃ സ ദശഗ്രീവഃ
 കമ്പയന്നിവ മേദിനീം |
 ജ്വലദ്ഭാസ്തരസങ്കാശം
 പ്രവിവേശ നിവേശനം || 5.22.44 || 1055
- ദേവഗന്ധർവകന്യാശ്ച
 നാഗകന്യാശ്ച താസ്തതഃ |
 പരിവാർയ ദശഗ്രീവം
 പ്രവിശുസ്താ ഗൃഹോത്തമം || 5.22.45 || 1056
- സ മൈഥിലീം ധർമപരാമവസ്ഥിതാം
 പ്രവേപമാനാം പരിഭർത്സ്യ രാവണഃ |

വിഹായ സീതാം മദനേന മോഹിതഃ

സ്വമേവ വേശ്ഠ പ്രവിവേശ രാവണഃ || 5.22.46 ||

1057

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്ദ്രാമയണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ ദ്വാവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ ||
രാക്ഷസിഭിഃ സീതായാഃ പ്രബോധനം

ഇത്യുക്ത്വാ മൈഥിലീം രാജാ
രാവണഃ ശത്രുരാവണഃ |
സന്ദിശ്യ ച തതഃ സർവാ
രാക്ഷസീർനിർജഗാമ ഹ || 5.23.1 || 1058

നിഷ്ക്രാന്തേ രാക്ഷസേന്ദ്രേ തു
പുനരന്തഃപുരം ഗതേ |
രാക്ഷസ്യോ ഭീമരുപാസ്താഃ
സീതാം സമഭിദുഃഭുവുഃ || 5.23.2 || 1059

തതഃ സീതാമുപാഗമ്യ
രാക്ഷസ്യഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതാഃ |
പരം പരുഷയാ വാചാ
വൈദേഹീമിദമബ്രുവൻ || 5.23.3 || 1060

പൗലസ്ത്യസ്യ വരിഷ്ടസ്യ
രാവണസ്യ മഹാത്മനഃ |
ദശഗ്രീവസ്യ ഭാർയാത്വം
സീതേ ന ബഹു മന്യസേ || 5.23.4 || 1061

തതസ്തേകജ്ഞാ നാമ
രാക്ഷസീ വാക്യമബ്രവീത് |

<p>ആമന്തര്യ ക്രോധതാമ്രാക്ഷീ സീതാം കരതലോദരീം 5.23.5 </p>	<p>1062</p>
<p>പ്രജാപതീനാം ഷണ്ണാം തു ചതുർഥോഽയം പ്രജാപതിഃ മാനസോ ബ്രഹ്മണഃ പുത്രഃ പുലസ്ത്യ ഇതി വിശ്രുതഃ 5.23.6 </p>	<p>1063</p>
<p>പുലസ്ത്യസ്യ തു തേജസ്വീ മഹർഷിർമാനസഃ സുതഃ നാമ്നാ സ വിശ്രവാ നാമ പ്രജാപതിസമപ്രഭഃ 5.23.7 </p>	<p>1064</p>
<p>തസ്യ പുത്രോ വിശാലാക്ഷീ രാവണഃ ശത്രുരാവണഃ തസ്യ ത്വം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ ഭാർയാ ഭവിതുമർഹസി 5.23.8 </p>	<p>1065</p>
<p>മയോക്തം ചാരുസർവാംഗി വാക്യം കിം നാനുമന്യസേ തതോ ഹരിജ്യാ നാമ രാക്ഷസീ വാക്യമബ്രവീത് 5.23.9 </p>	<p>1066</p>
<p>വിവൃത്യ നയനേ കോപാ - ന്മാർജ്ജാരസദ്യശേക്ഷണാ യേന ദേവാസ്ത്രയസ്ത്രിംശദ് ദേവരാജശ്ച നിർജ്ജിതഃ 5.23.10 </p>	<p>1067</p>
<p>തസ്യ ത്വം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ ഭാർയാ ഭവിതുമർഹസി </p>	

വീര്യോത്സികൃതസ്യ ശൂരസ്യ
 സംഗ്രാമേഷ്യനിവർതിനഃ |
 ബലിനോ വീര്യയുക്തസ്യ
 ഭാർയാ ത്വം കിം ന ലിപ്ലസേ || 5.23.11 || 1068

പ്രിയാം ബഹുമതാം ഭാർയാം
 ത്യക്ത്വാ രാജാ മഹാബലഃ |
 സർവാസാം ച മഹാഭാഗാം
 ത്വാമുപൈഷ്യതി രാവണഃ || 5.23.12 || 1069

സമൃദ്ധം സ്ത്രീസഹസ്രേണ
 നാനാരത്നോപശോഭിതം |
 അന്തഃപുരം തദുത്സൃജ്യ
 ത്വാമുപൈഷ്യതി രാവണഃ || 5.23.13 || 1070

അന്യാ തു വികടാ നാമ
 രാക്ഷസീ വാക്യമബ്രവീത് |
 അസക്യദ് ഭീമവീര്യേണ
 നാഗാ ഗന്ധർവദാനവാഃ |
 നിർജ്ജിതാഃ സമരേ യേന
 സ തേ പാർശ്വമുപാഗതഃ || 5.23.14 || 1071

തസ്യ സർവസമൃദ്ധസ്യ
 രാവണസ്യ മഹാത്മനഃ |
 കിമർഥം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 ഭാർയാത്വം നേച്ഛസ്യേധമേ || 5.23.15 || 1072

തതസ്താം ദുർമുഖീ നാമ
 രാക്ഷസീ വാക്യമബ്രവീത് |

യസ്യ സൂർയോ ന തപതി
 ഭീതോ യസ്യ സ മാരുതഃ |
 ന വാതി സ്മായതാപാംഗി
 കിം ത്വം തസ്യ ന തിഷ്ടസേ ||5.23.16 || 1073

പുഷ്പവൃഷ്ടിം ച തരവോ
 മുമുചുർയസ്യ വൈ ഭയാത് |
 ശൈലാഃ സുസ്രുവുഃ പാനീയം
 ജലദാശ്ച യദേച്ഛതി ||5.23.17 || 1074

തസ്യ നൈര്യതരാജസ്യ
 രാജരാജസ്യ ഭാമിനി |
 കിം ത്വം ന കുരുഷേ ബുദ്ധിം
 ഭാർയാർഥേ രാവണസ്യ ഹി ||5.23.18 || 1075

സാധു തേ തത്ത്വതോ ദേവി
 കഥിതം സാധു ഭാമിനി |
 ഗൃഹാണ സുസ്മിതേ വാക്യ-
 മൻയഥാ ന ഭവിഷ്യസി ||5.23.19 || 1076

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ||

സീതയാ രാക്ഷസീനാം വചസോനംഗീകരണം രാക്ഷസീകർത്യകം
തസ്യ ഭർത്സനം ച

തതഃ സീതാം സമസ്താസ്താ
രാക്ഷസ്യോ വിക്യുതാനനാഃ |

പരുഷം പരുഷാനർഹാ -
മുചുസ്സദ്യാക്യമപ്രിയം || 5.24.1 ||

1077

കിം ത്വമന്തഃപുരേ സീതേ
സർവഭൂതമനോരമേ |
മഹാർഹശയനോപേതേ
ന വാസമനുമന്യസേ || 5.24.2 ||

1078

മാനുഷീ മാനുഷസ്യൈവ
ഭാർയാത്വം ബഹു മന്യസേ |
പ്രത്യാഹര മനോ രാമാ -
നൈവം ജാതു ഭവിഷ്യതി || 5.24.3 ||

1079

ത്രൈലോക്യവസുഭോക്താരം
രാവണം രാക്ഷസേശ്വരം |
ഭർതാരമുപസംഗമ്യ
വിഹരസ്യ യമാസുഖം || 5.24.4 ||

1080

മാനുഷീ മാനുഷം തം തു
 രാമമിച്ഛസി ശോഭനേ |
 രാജ്യാദ് ഭൃഷ്യമസിദ്ധാർഥം
 വിക്ലവന്തമനിന്ദിതേ ||5.24.5 || 1081

രാക്ഷസീനാം വചഃ ശ്രുത്യാ
 സീതാ പദ്മനിഭക്ഷണാ |
 നേത്രോദ്യാമശ്രുപൂർണോദ്യാ -
 മിദം വചനമബ്രവീത് ||5.24.6 || 1082

യദിദം ലോകവിദ്വിഷ്ട -
 മുദാഹരത സംഗതാഃ |
 നൈതൻമനസി വാക്യം മേ
 കിൽബിഷം പ്രതിതിഷ്ഠതി ||5.24.7 || 1083

ന മാനുഷീ രാക്ഷസസ്യ
 ഭാർയാ ഭവിതുമർഹതി |
 കാമം ഖാദത മാം സർവാ
 ന കരിഷ്യാമി വോ വചഃ ||5.24.8 || 1084

ദീനോ വാ രാജ്യഹീനോ വാ
 യോ മേ ഭർതാ സ മേ ഗുരുഃ |
 തം നിത്യമനുരക്താസ്മി
 യഥാ സൂർയം സുവർചലാ ||5.24.9 || 1085

യഥാ ശചീ മഹാഭാഗാ
 ശക്രം സമുപതിഷ്ഠതി |
 അരുന്ധതീ വസിഷ്ഠം ച
 രോഹിണീ ശശിനം യഥാ ||5.24.10 || 1086

ലോപാമുദ്രാ യമാഗസ്ത്യം
 സുകന്യാ ച്യവനം യമാ |
 സാവിത്രി സത്യവന്തം ച
 കപിലം ശ്രീമതീ യമാ ||5.24.11 || 1087

സൗദാസം മദയന്തീവ
 കേശിനീ സഗരം യമാ |
 നൈഷധം ദമയന്തീവ
 ദൈമീ പതിമനുവ്രതാ ||5.24.12 || 1088

തമാഹമിക്ഷ്യാകുവരം
 രാമം പതിമനുവ്രതാ |
 സീതായാ വചനം ശ്രുത്യാ
 രാക്ഷസ്യഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതാഃ |
 ഭർത്സയന്തി സു പരുഷൈ -
 ര്വാക്യൈ രാവണചോദിതാഃ ||5.24.13 || 1089

അവലീനഃ സ നിർവാക്യോ
 ഹനുമാൻ ശിംശപാദ്രുദേ |
 സീതാം സന്തർജയന്തിസ്താ
 രാക്ഷസീരശൂണോത് കപിഃ ||5.24.14 || 1090

താമദിക്രമ്യ സംരണ്യാ
 വേപമാനാം സമന്തതഃ |
 ഭൃശം സംലിലിഹൂർദ്ദീപ്താൻ
 പ്രലംബാൻ ദശനച്ഛദാൻ ||5.24.15 || 1091

ഊചുശ്ച പരമക്രൂദ്ധാഃ
 പ്രഗൃഹ്യാശു പരശ്വധാൻ |

നേയമർഹതി ഭർതാരം രാവണം രാക്ഷസാധിപം 5.24.16	1092
സാ ഭർത്സ്യമാനാ ഭീമാഭി രാക്ഷസീഭിർവരാംഗനാ സാ ബാഷ്പമപമാർജ്ജന്തി ശിംശപാം താമുപാഗമത് 5.24.17	1093
തതസ്താം ശിംശപാം സീതാ രാക്ഷസീഭിഃ സമാവൃതാ അഭിഗമ്യ വിശാലാക്ഷീ തസ്ഥൗ ശോകപരിപ്ലൂതാ 5.24.18	1094
താം കൃശാം ദീനവദനാം മലിനാംബരവാസിനീം ഭർത്സയാഞ്ചക്രിരേ ഭീമാ രാക്ഷസ്യസ്താഃ സമന്തതഃ 5.24.19	1095
തതസ്തു വിനതാ നാമ രാക്ഷസീ ഭീമദർശനാ അബ്രവീത് കുപിതാകാരാ കരാലാ നിർണതോദരീ 5.24.20	1096
സീതേ പർയാപ്തമേതാവദ് ഭർതൂഃ സ്നേഹഃ പ്രദർശിതഃ സർവത്രാതികൃതം ഭദ്രേ വ്യസനായോപകൽപതേ 5.24.21	1097
പരിതുഷ്ടാസ്മി ഭദ്രം തേ മാനുഷന്തേ കൃതോ വിധിഃ	

മമാപി തു വചഃ പഥ്യം
 ബ്രുവന്ത്യാഃ കുരു മൈമിലി || 5.24.22 || 1098

രാവണം ഭജ ഭർതാരം
 ഭർതാരം സർവരക്ഷസാം |
 വിക്രാന്തമാപതന്തം ച
 സുരേശമിവ വാസവം || 5.24.23 || 1099

ദക്ഷിണം ത്യാഗശീലം ച
 സർവസ്യ പ്രിയവാദിനം |
 മാനുഷം കൃപണം രാമം
 ത്യക്ത്വാ രാവണമാശ്രയ || 5.24.24 || 1100

ദിവ്യാംഗരാഗാ വൈദേഹി
 ദിവ്യാഭരണഭൂഷിതാ |
 അദ്യപ്രഭൃതി ലോകാനാം
 സർവേഷാമീശ്വരീ ഭവ || 5.24.25 || 1101

അഗ്നേഃ സ്യാഹാ യഥാ ദേവീ
 ശചീ വേന്ദ്രസ്യ ശോഭനേ |
 കിം തേ രാമേണ വൈദേഹി
 കൃപണേന ഗതായുഷാ || 5.24.26 || 1102

ഏതദുകൃതം ച മേ വാക്യം
 യദി ത്വം ന കരിഷ്യസി |
 അസ്മിൻ മൂഹൂർത്തേ സർവാസ്ത്യാം
 ദക്ഷയിഷ്യാമഹേ വയം || 5.24.27 || 1103

അന്യാ തു വിക്ടാ നാമ
 ലംബമാനപയോധരാ |

- അബ്രവീത് കുപിതാ സീതാം
 മുഷ്ടിമുദ്യദ്യ തർജ്ജതീ || 5.24.28 || 1104
- ബഹുൻയപ്രതിരൂപാണി
 വചനാനി സുദുർമതേ |
 അനുക്രോശാൻമ്യദുത്യാച്ച
 സോഽഗ്നി തവ മൈമിലി || 5.24.29 || 1105
- ന ച നഃ കുരുഷേ വാക്യം
 ഹിതം കാലപുരസ്ക്യതം |
 ആനീതാസി സമുദ്രസ്യ
 പാരമൻയൈർദുരാസദം || 5.24.30 || 1106
- രാവണാന്തഃപുരേ ഘോരേ
 പ്രവിഷ്ടാ ചാസി മൈമിലി |
 രാവണസ്യ ഗൃഹേ രുദ്ധാ
 അസ്മാദിസ്ത്വദിരക്ഷിതാ || 5.24.31 || 1107
- ന ത്യാം ശക്തഃ പരിത്രാതു -
 മപി സാക്ഷാത് പുരന്ദരഃ |
 കുരുഷ്യ ഹിതവാദിൻയാ
 വചനം മമ മൈമിലി || 5.24.32 || 1108
- അലമശ്രുനിപാതേന
 ത്യജ ശോകമനർഥകം |
 ഭജ പ്രീതിം പ്രഹർഷം ച
 ത്യജന്തീ നിത്യദൈൻയതാം || 5.24.33 || 1109
- സീതേ രാക്ഷസരാജേന
 പരിക്രിഡ യമാസുഖം |

- ജാനീമഹേ യഥാ ഭീരു
 സ്ത്രീണാം യൗവനമധ്രുവം ||5.24.34 || 1110
- യാവന്ന തേ വൃതിക്രാമേത്
 താവത് സുഖമവാപ്സുഹി |
 ഉദ്യാനാനി ച രദ്യാണി
 പർവതോപവനാനി ച ||5.24.35 || 1111
- സഹ രാക്ഷസരാജേന
 ചര ത്വം മദിരേക്ഷണേ |
 സ്ത്രീസഹസ്രാണി തേ ദേവി
 വശേ സ്ഥാസ്യന്തി സുന്ദരി ||5.24.36 || 1112
- രാവണം ഭജ ഭർതാരം
 ഭർതാരം സർവരക്ഷസാം |
 ഉത്പാദ്യ വാ തേ ഹൃദയം
 ഭക്ഷയിഷ്യാമി മൈമിലി ||5.24.37 || 1113
- യദി മേ വ്യാഹൃതം വാക്യം
 ന യഥാവത് കരിഷ്യസി |
 തതശ്ചണ്ഡോദരീ നാമ
 രാക്ഷസി ക്രൂരദർശനാ ||5.24.38 || 1114
- ഭ്രാമയന്തി മഹച്ഛൂല -
 മിദം വചനമബ്രവീത് |
 ഇമാം ഹരിണശാവാക്ഷീം
 ത്രാസോക്തമ്പപയോധരാം ||5.24.39 || 1115
- രാവണേന ഹൃതാം ദൃഷ്ട്യാ
 ദൗർഹൃദോ മേ മഹാനയം |

യക്യത്പ്ലീഹം മഹത് ക്രോഡം
 ഹൃദയം ച സബന്ധനം || 5.24.40 || 1116

ഗാത്രാൺയപി തഥാ ശീർഷം
 ഖാദേയമിതി മേ മതിഃ |
 തതസ്തു പ്രഘസാ നാമ
 രാക്ഷസീ വാക്യമബ്രവീത് || 5.24.41 || 1117

കുംഭസ്യ നൃശംസായാഃ
 പീഡയാമഃ കിമാസ്യതേ |
 നിവേദ്യതാം തതോ രാജേണ
 മാനുഷീ സാ മൃതേതി ഹ || 5.24.42 || 1118

നാത്ര കശ്ചന സന്ദേഹഃ
 ഖാദതേതി സ വക്ഷ്യതി |
 തതസ്തുജാമുഖീ നാമ
 രാക്ഷസീവാക്യമബ്രവീത് || 5.24.43 || 1119

വിശസ്യേമാം തതഃ സർവാൻ
 സമാൻ കുരുത പിണ്ഡകാൻ |
 വിഭജാമ തതഃ സർവാ
 വിവാദോ മേ ന രോചതേ || 5.24.44 || 1120

പേയമാനീയതാം ക്ഷിപ്രം
 മാൽയം ച വിവിധം ബഹു |
 തതഃ ശൂർപണഖാ നാമ
 രാക്ഷസീ വാക്യമബ്രവീത് || 5.24.45 || 1121

അജാമുഖ്യാ യദുകൃതം വൈ
 തദേവ മമ രോചതേ |

സുരാ ചാനീയതാം ക്ഷിപ്രം
 സർവശോകവിനാശിനീ ||5.24.46 || 1122

മാനുഷം മാംസമാസ്യാദ്യ
 നൃത്യാമോഽഥ നികുംഭിലാം |
 ഏവം നിർഭർത്യമാനാ സാ
 സീതാ സുരസുതോപമാ |
 രാക്ഷസീഭിർവിരുപാഭി -
 റ്റൈര്യമുത്സൃജ്യ രോദിതി ||5.24.47 || 1123

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| പഞ്ചവിംശഃ സർഗഃ ||

രാക്ഷസീവചോനംഗീകൃത്യ ശോകസംതപ്തായഃ സീതായാ വിലാപഃ

അഥ താസാം വദന്തിനാം

പരുഷം ദാരുണം ബഹു |

രാക്ഷസീനാമസൗമ്യാനാം

രുരോദ ജനകാത്മജാ ||5.25.1 ||

1124

ഏവമുക്താ തു വൈദേഹീ

രാക്ഷസീഭിർമനസിനീ |

ഉവാച പരമത്രസ്താ

ബാഷ്പഗർഭയാ ഗിരാ ||5.25.2 ||

1125

ന മാനുഷീ രാക്ഷസസ്യ

ഭാർയാ ഭവിതുമർഹതി |

കാമം ഖാദത മാം സർവാ

ന കരിഷ്യാമി വോ വചഃ ||5.25.3 ||

1126

സാ രാക്ഷസീമധ്യഗതാ

സീതാ സുരസുതോപമാ |

ന ശർമ ലേഭേ ശോകാർതാ

രാവണേനേവ ഭർത്സിതാ ||5.25.4 ||

1127

വേപതേ സ്മാധികം സീതാ

വിശന്തിവാംഗമാത്മനഃ |

<p>വനേ യുഥപരിഭ്രഷ്ടാ മൃഗീ കോകൈരിവാർദിതാ 5.25.5 </p>	<p>1128</p>
<p>സാ ത്യശോകസ്യ വിപുലാം ശാഖാമാലംബ്യ പുഷ്പിതാം ചിന്തയാമാസ ശോകേന ഭർതാരം ഭഗ്നമാനസാ 5.25.6 </p>	<p>1129</p>
<p>സാ സ്താപയന്തീ വിപുലൗ സ്തനൗ നേത്രജലസ്രവൈഃ ചിന്തയന്തീ ന ശോകസ്യ തദാന്തമധിഗച്ഛതി 5.25.7 </p>	<p>1130</p>
<p>സാ വേപമാനാ പതിതാ പ്രവാതേ കദലീ യഥാ രാക്ഷസീനാം ഭയത്രസ്താ വിവർണ്ണവദനാഭവത് 5.25.8 </p>	<p>1131</p>
<p>തസ്യാഃ സാ ദീർഘബഹുലാ വേപന്ത്യാഃ സീതയാ തദാ ദദ്യുശേ കമ്പിതാ വേണീ വ്യാലീവ പരിസർപതി 5.25.9 </p>	<p>1132</p>
<p>സാ നിഃശ്വസന്തീ ശോകാർതാ കോപോപഹതചേതനാ ആർതാ വ്യസ്മജദശ്രൂണി മൈഥിലീ വിലലാപ ച 5.25.10 </p>	<p>1133</p>
<p>ഹാ രാമേതി ച ദുഃഖാർതാ ഹാ പുനർലക്ഷ്മണേതി ച </p>	

ഹാ ശ്യാശ്രൂർമമ കൗസൽയേ
 ഹാ സുമിത്രേതി ഭാമിനീ || 5.25.11 || 1134

ലോകപ്രവാദഃ സത്യോഽയം
 പണ്ഡിതൈഃ സമുദാഹൃതഃ |
 അകാലേ ദുർലഭോ മൃത്യുഃ
 സ്ത്രിയാ വാ പുരുഷസ്യ വാ || 5.25.12 || 1135

യത്രാഹമാഭിഃ ക്രൂരാഭീ
 രാക്ഷസീഭിരിഹാർഭിതാ |
 ജീവാമി ഹീനാ രാമേണ
 മുഹൂർത്തമപി ദുഃഖിതാ || 5.25.13 || 1136

ഏഷാൽപപുൺയാ കൃപണാ
 വിനശിഷ്യാമ്യനാഥവത് |
 സമുദ്രമധ്യേ നൗഃ പൂർണാ
 വായുവേഗൈരിവാഹതാ || 5.25.14 || 1137

ഭർതാരം തമപശ്യന്തി
 രാക്ഷസീവശമാഗതാ |
 സീദാമി ഖലു ശോകേന
 കൂലം തോയഹതം യഥാ || 5.25.15 || 1138

തം പദ്മദലപത്രാക്ഷം
 സിംഹവിക്രാന്തഗാമിനം |
 ധന്യാഃ പശ്യന്തി മേ നാഥം
 കൃതജ്ഞം പ്രിയവാദിനം || 5.25.16 || 1139

സർവഥാ തേന ഹീനായാ
 രാമേണ വിഭിതാത്മനാ |

തീക്ഷ്ണം വിഷമിവാസ്യാദ്യ
 ദുർലഭം മമ ജീവനം ||5.25.17 || 1140

കീദൃശം തു മഹാപാപം
 മയാ ദേഹാന്തരേ കൃതം |
 തേനേദം പ്രാപ്യതേ ഘോരം
 മഹാദുഃഖം സുദാരുണം ||5.25.18 || 1141

ജീവിതം ത്യക്തുമിച്ഛാമി
 ശോകേന മഹതാ വൃതാ |
 രാക്ഷസീഭിശ്ച രക്ഷന്ത്യാ
 രാമോ നാസാദ്യതേ മയാ ||5.25.19 || 1142

ധിഗന്ധു ഖലു മാനുഷ്യം
 ധിഗന്ധു പരവശ്യതാം |
 ന ശക്യം യത് പരിത്യക്തു -
 മാതച്ഛന്ദേന ജീവിതം ||5.25.20 || 1143

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ പഞ്ചവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസുതേ ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ ||

സീതായാഃ കരുണോ വിലാപഃ സ്വപ്രാണപരിത്യാഗനിശ്ചയശ്ച

പ്രസക്താശ്രമുഖീ ത്വേവം

ബ്രുവതീ ജനകാത്മജാ |

അധോഗതമുഖീ ബാലാ

വിലപ്തമുപചക്രമേ ||5.26.1 ||

1144

ഉൻമത്തേവ പ്രമത്തേവ

ഭ്രാന്തചിത്തേവ ശോചതീ |

ഉപാവൃത്താ കിശോരീവ

വിചേഷ്ടന്തീ മഹീതലേ ||5.26.2 ||

1145

രാഘവസ്യ പ്രമത്തസ്യ

രക്ഷസാ കാമരൂപിണാ |

രാവണേന പ്രമഥ്യാഹ -

മാനീതാ ക്രോശതീ ബലാത് ||5.26.3 ||

1146

രാക്ഷസീവശമാപന്നാ

ഭർത്സ്യമാനാ ച ദാരുണം |

ചിന്തയന്തീ സുദുഃഖാർതാ

നാഹം ജീവിതുമുത്സഹേ ||5.26.4 ||

1147

നഹി മേ ജീവിതേനാർഥോ

നൈവാർഥൈർന ച ഭൂഷണൈഃ |

<p>വസന്ത്യാ രാക്ഷസീമധ്യേ വിനാ രാമം മഹാരഥം 5.26.5 </p>	<p>1148</p>
<p>അശ്ശസാരമിദം നൂന - മഥവാപ്യജരാമരം ഹൃദയം മമ യേനേദം ന ദുഃഖേന വിശീര്യതേ 5.26.6 </p>	<p>1149</p>
<p>ധിങ്മാമനാർയാമസതിം യാഹം തേന വിനാ കൃതാ മുഹൂർതമപി ജീവാമി ജീവിതം പാപജീവികാ 5.26.7 </p>	<p>1150</p>
<p>ചരണേനാപി സവ്യേന ന സ്യശേയം നിശാചരം രാവണം കിം പുനരഹം കാമയേയം വിഗർഹിതം 5.26.8 </p>	<p>1151</p>
<p>പ്രത്യാഖ്യാനം ന ജാനാതി നാത്മാനം നാത്മനഃ കുലം യോ നൃശംസസ്വഭാവേന മാം പ്രാർഥയിതുമിച്ഛതി 5.26.9 </p>	<p>1152</p>
<p>ശരിന്നാ ഭിന്നാ പ്രഭിന്നാ വാ ദീപ്താ വാഗൗ പ്രദീപിതാ രാവണം നോപതിഷ്ഠേയം കിം പ്രലാപേന വശ്ചിരം 5.26.10 </p>	<p>1153</p>
<p>ഖ്യാതഃ പ്രാജ്ഞഃ കൃതജ്ഞശ്ച സാനുക്രോശശ്ച രാഘവഃ </p>	

സദ്യുത്തോ നിരനുക്രാശഃ
 ശങ്കേ മദ്ദാഗ്യസക്ഷയാത് ||5.26.11 || 1154

രാക്ഷസാനാം ജനസ്ഥാനേ
 സഹസ്രാണി ചതുർദശ |
 ഏകേനൈവ നിരസ്താനി
 സ മാം കിം നാഭിപദ്യതേ ||5.26.12 || 1155

നിരുദ്ധാ രാവണേനാഹ -
 മൽപവീര്യേണ രക്ഷസാ |
 സമർഥഃ ഖലു മേ ഭർതാ
 രാവണം ഹന്തുമാഹവേ ||5.26.13 || 1156

വീരായോ ദണ്ഡകാരൺയേ
 യേന രാക്ഷസപുംഗവഃ |
 രണേ രാമേണ നിഹതഃ
 സ മാം കിം നാഭിപദ്യതേ ||5.26.14 || 1157

കാമം മധ്യേ സമുദ്രസ്യ
 ലങ്കേയം ദുഷ്ടധർഷണാ |
 ന തു രാഘവബാണാനാം
 ഗതിരോധോ ഭവിഷ്യതി ||5.26.15 || 1158

കിം നു തത് കാരണം യേന
 രാമോ ദൃഢപരാക്രമഃ |
 രക്ഷസാപഹൃതാം ഭാർയാ -
 മിഷ്ടാം യോ നാഭിപദ്യതേ ||5.26.16 || 1159

ഇഹസ്ഥാം മാം ന ജാനീതേ
 ശങ്കേ ലക്ഷ്മണപൂർവജഃ |

- ജാനനപി സ തേജസ്വി
 ധർഷണാം മർഷയിഷ്യതി || 5.26.17 || 1160
- ഹൃതേതി മാം യോധിഗത്യ
 രഘവായ നിവേദയേത് |
 ഗൃധ്രരാജ്ഞാപി സ രണേ
 രാവണേന നിപാതിതഃ || 5.26.18 || 1161
- കൃതം കർമ മഹത് തേന
 മാം തമാഭ്യവപദ്യതാ |
 തിഷ്ഠതാ രാവണവധേ
 വൃദ്ധേനാപി ജ്ഞായുഷാ || 5.26.19 || 1162
- യദി മാമിഹ ജാനീയാദ്
 വർത്തമാനാം ഹി രഘവഃ |
 അദ്യ ബാണൈരഭിക്രൂദ്ധഃ
 കുർയാൽലോകമരാക്ഷസം || 5.26.20 || 1163
- നിർഭഹേച്ച പുരീം ലങ്കാം
 നിർഭഹേച്ച മഹോദധിം |
 രാവണസ്യ ച നീചസ്യ
 കീർതിം നാമ ച നാശയേത് || 5.26.21 || 1164
- തതോ നിഹതനാമാനാം
 രാക്ഷസീനാം ഗൃഹേ ഗൃഹേ |
 യഥാഹമേവം രുദതീ
 തഥാ ഭൂയോ ന സംശയഃ || 5.26.22 || 1165
- അൻവിഷ്യ രക്ഷസാം ലങ്കാം
 കുർയാദ് രാമഃ സലക്ഷ്മണഃ |

- നഹി താഭ്യാം രിപുർഭൃഷോ
 മുഹൂർതമപി ജീവതി || 5.26.23 || 1166
- ചിതായുമാകുലപമാ
 ഗൃധ്രമണ്ഡലമണ്ഡിതാ |
 അചിരേണൈവ കാലേന
 ശൃശാനസദൃശീ ഭവേത് || 5.26.24 || 1167
- അചിരേണൈവ കാലേന
 പ്രാപ്യാമ്യേനം മനോരഥം |
 ദുഷ്ടസ്ഥാനോഽയമാഭാതി
 സർവേഷാം വോ വിപര്യയഃ || 5.26.25 || 1168
- യാദൃശാനി തു ദൃശ്യന്തേ
 ലങ്കായാമശുഭാനി തു |
 അചിരേണൈവ കാലേന
 ഭവിഷ്യതി ഹതപ്രഭാ || 5.26.26 || 1169
- നൂനം ലങ്കാ ഹതേ പാപേ
 രാവണേ രാക്ഷസാധിപേ |
 ശോഷമേഷ്യതി ദുർധർഷാ
 പ്രമദാ വിധവാ യഥാ || 5.26.27 || 1170
- പുൺയോത്സവസമൃദ്ധാ ച
 നഷ്ടഭർത്രി സരാക്ഷസാ |
 ഭവിഷ്യതി പുരീ ലങ്കാ
 നഷ്ടഭർത്രി യഥാഗതാ || 5.26.28 || 1171
- നൂനം രാക്ഷസകന്യാനാം
 രൂദതീനാം ഗൃഹേ ഗൃഹേ |

ശ്രോഷ്യാമി നചിരാദേവ
 ദുഃഖാർത്താനാമിഹ ധ്വനിം || 5.26.29 || 1172

സാന്ധകാരാ ഹതദ്വേതാ
 ഹതരാക്ഷസപുംഗവാ |
 ദവിഷ്യതി പുരീ ലങ്കാ
 നിർദഗ്ധാ രാമസായകൈഃ || 5.26.30 || 1173

യദി നാമ സ ശൂരോ മാം
 രാമോ രക്താന്തലോചനഃ |
 ജാനീയാദ് വർത്തമാനാം യാം
 രാക്ഷസസ്യ നിവേശനേ || 5.26.31 || 1174

അനേന തു നൃശംസേന
 രാവണേനാധമേന മേ |
 സമയോ യസ്തു നിർദിഷ്ട -
 സ്തസ്യ കാലോഽയമാഗതഃ || 5.26.32 || 1175

സ ച മേ വിഹിതോ മൃത്യു -
 രസ്തിൻ ദുഷ്ടേന വർത്തതേ |
 അകാർയം യേ ന ജാനന്തി
 നൈര്യുതാഃ പാപകാരിണഃ || 5.26.33 || 1176

അധർമാത് തു മഹോത്പാതോ
 ദവിഷ്യതി ഹി സാന്വ്രതം |
 നൈതേ ധർമം വിജാനന്തി
 രാക്ഷസാഃ പിശിതാശനാഃ || 5.26.34 || 1177

ധ്രുവം മാം പ്രാതരാശാർഥം
 രാക്ഷസഃ കൽപയിഷ്യതി |

സാഹം കഥം കരിഷ്യാമി തം വിനാ പ്രിയദർശനം 5.26.35	1178
രാമം രക്താന്തനയന - മപശ്യന്തീ സുദുഃഖിതാ ക്ഷിപ്രം വൈവസ്വതം ദേവം പശ്യേയം പതിനാ വിനാ 5.26.36	1179
നാജാനാജ്ജീവതീം രാമഃ സ മാം ഭരതപൂർവജഃ ജാനന്തൗ തൗ ന കുർയാതാം നോർവ്യാം ഹി പരിമാർഗണം 5.26.37	1180
നൂനം മമൈവ ശോകേന സ വീരോ ലക്ഷ്മണാഗ്രജഃ ദേവലോകമിതോ യാത - സ്ത്യക്ത്യാ ദേഹം മഹീതലേ 5.26.38	1181
ധന്യാ ദേവാഃ സഗന്ധർവാഃ സിദ്ധാശ്ച പരമർഷയഃ മമ പശ്യന്തി യേ വീരം രാമം രാജീവലോചനം 5.26.39	1182
അഥവാ നഹി തസ്യാർഥോ ധർമകാമസ്യ ധീമതഃ മയാ രാമസ്യ രാജർഷേ - ർഭാർയയാ പരമാത്മനഃ 5.26.40	1183
ദൃശ്യമാനേ ഭവേത് പ്രീതിഃ സൗഹൃദം നാസ്ത്യദൃശ്യതഃ	

നാശയന്തി കൃതഘ്നാസ്തു
 ന രാമോ നാശയിഷ്യതി ||5.26.41 || 1184

കിം വാ മയുഗുണാഃ കേചിത്
 കിം വാ ഭാഗ്യക്ഷയോ ഹി മേ |
 യാ ഹി സീതാ വരാർഹേണ
 ഹീനാ രാമേണ ഭാമിനീ ||5.26.42 || 1185

ശ്രേയോ മേ ജീവിതാൻമർതും
 വിഹീനായാ മഹാത്മനാ |
 രാമാദക്ലിഷ്ടചാരിത്രാ -
 ച്ഛൂരാച്ഛൂത്രുനിബർഹണാത് ||5.26.43 || 1186

അഥവാ ന്ധസ്തുശസ്ത്രൗ തൗ
 വനേ മൂലഫലാശനൗ |
 ഭ്രാതരൗ ഹി നരശ്രേഷ്ഠൗ
 ചരന്തൗ വനഗോചരൗ ||5.26.44 || 1187

അഥവാ രാക്ഷസേന്ദ്രേണ
 രാവണേന ദുരാത്മനാ |
 ഛരദ്മനാ ഘാതിതൗ ശൂരൗ
 ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ ||5.26.45 || 1188

സാഹമേവംവിയേ കാലേ
 മർതുമിച്ഛാമി സർവതഃ |
 ന ച മേ വിഹിതോ മൃത്യു -
 രസ്തിൻ ദുഃഖ്യേതിവർതതി ||5.26.46 || 1189

ധന്യാഃ ഖലു മഹാത്മാനോ
 മൂന്യഃ സത്യസമ്മതാഃ |

ജിതാത്മാനോ മഹാഭാഗാ

യേഷാം ന സ്തുഃ പ്രിയാപ്രിയേ ||5.26.47 ||

1190

പ്രിയാന്ന സംഭവേദ് ദുഃഖ -

മപ്രിയാദധികം ഭവേത് |

താഭ്യാം ഹി തേ വിയുജ്യന്തേ

നമസ്തേഷാം മഹാത്മനാം ||5.26.48 ||

1191

സാഹം തൃക്താ പ്രിയേണൈവ

രാമേണ വിദിതാത്മനാ |

പ്രാണാംസ്തൃക്ഷ്യാമി പാപസ്യ

രാവണസ്യ ഗതാ വശം ||5.26.49 ||

1192

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| സപ്തവിംശഃ സർഗഃ ||

ത്രിജടായാഃ സ്വപ്നസ്തത്ര രക്ഷസാം വിനാശസ്യ ശ്രീരാഘവവിജയസ്യ ച
സൂചനം

ഇത്യുക്താഃ സീതയാ ഘോരം
രാക്ഷസ്യഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതാഃ |
കാശ്ചിഇജുമുസ്തദാവ്യാതും
രാവണസ്യ ദുരാത്മനഃ ||5.27.1 || 1193

തതഃ സീതാമുപാഗമ്യ
രാക്ഷസ്യോ ഭീമദർശനാഃ |
പുനഃ പരുഷമേകാർഥ -
മനർഥാർഥമമാബ്രുവൻ ||5.27.2 || 1194

അദ്വേദാനീം തവാനാർയേ
സീതേ പാപവിനിശ്ചയേ |
രാക്ഷസ്യോ ഭക്ഷയിഷ്യന്തി
മാംസമേതദ് യഥാസുഖം ||5.27.3 || 1195

സീതാം താഭിരനാർയാഭി -
ർദ്ദൃഷ്ട്യാ സന്തർജ്ജിതാം തദാ |
രാക്ഷസീ ത്രിജടാ വൃദ്ധാ
പ്രബുദ്ധാ വാക്യമബ്രവീത് ||5.27.4 || 1196

ആത്മാനം ഖാദതാനാർയാ
 ന സീതാം ഭക്ഷയിഷ്യഥ |
 ജനകസ്യ സുതാമിഷ്ടാം
 സ്തൂഷാം ദശരഥസ്യ ച ||5.27.5 || 1197

സ്വപ്നോ ഹൃദ്യ മയാ ദൃഷ്ടോ
 ദാരുണോ രോമഹർഷണഃ |
 രാക്ഷസാനാമദാവായ
 ഭർതുരസ്യ ദവായ ച ||5.27.6 || 1198

ഏവമുക്താസ്ത്രിജടയാ
 രാക്ഷസ്യഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതാഃ |
 സർവാ ഏവാബ്രുവൻ ഭീതാ -
 സ്ത്രിജടാം താമിദം വചഃ ||5.27.7 || 1199

കഥയസ്യ ത്വയാ ദൃഷ്ടഃ
 സ്വപ്നോഽയം കീദൃശോ നിശി |
 താസാം ശ്രുത്വാ തു വചനം
 രാക്ഷസീനാം മൂഖോദ്ഗതം ||5.27.8 || 1200

ഉവാച വചനം കാലേ
 ത്രിജടാ സ്വപ്നസംശ്രിതം |
 ഗജദന്തമയീം ദിവ്യാം
 ശിബികാമന്തരിക്ഷഗാം ||5.27.9 || 1201

യുക്താം വാജിസഹസ്രേണ
 സ്വയമാസ്ഥായ രാഘവഃ |
 ശുക്ലമാൽയാംബരധരോ
 ലക്ഷ്മണേന സമാഗതഃ ||5.27.10 || 1202

സ്വപ്നേ ചാദ്യ മയാ ദൃഷ്ടാ
 സീതാ ശുക്ലാംബരാവൃതാ |
 സാഗരേണ പരിക്ഷിപ്തം
 ശ്വേതപർവതമാസ്ഥിതാ ||5.27.11 || 1203

രാമേണ സംഗതാ സീതാ
 ഭാസ്കരേണ പ്രഭാ യഥാ |
 രാഘവശ്ച പുനർദ്ദൃഷ്ട -
 ശ്ചതുർദന്തം മഹാഗജം ||5.27.12 || 1204

ആരുഢഃ ശൈലസങ്കാശം
 ചകാസ സഹലക്ഷ്മണഃ |
 തതസ്തു സൂര്യസങ്കാശൗ
 ദീപ്യമാനൗ സ്വതേജസാ ||5.27.13 || 1205

ശുക്ലമാൽയാംബരധരൗ
 ജാനകീം പര്യുപസ്ഥിതൗ |
 തതസ്സ്യ നഗന്ധ്യാഗ്രേ
 ഹ്യാകാശസ്ഥസ്യ ദന്തിനഃ ||5.27.14 || 1206

ഭർത്രാ പരിഗൃഹീതസ്യ
 ജാനകീ സ്തന്ധമാശ്രിതാ |
 ഭർതൂരകാത് സമുത്പത്യ
 തതഃ കമലലോചനാ ||5.27.15 || 1207

ചന്ദ്രസൂര്യൗ മയാ ദൃഷ്ടാ
 പാണിദ്യാം പരിമാർജ്ജതീ |
 തതസ്താദ്യാം കുമാരാദ്യാ -
 മാസ്ഥിതഃ സ ഗജോത്തമഃ |

- സീതയാ ച വിശാലാക്ഷ്യാ
 ലങ്കായാ ഉപരി സ്ഥിതഃ ||5.27.16 || 1208
- പാണ്ഡുരർഷഭയുക്തേന
 രഥേനാഷ്ടയുജ്ജാ സ്വയം |
 ഇഹോപയാതഃ കാകുസ്ഥഃ
 സീതയാ സഹ ഭാര്യയാ ||5.27.17 || 1209
- ശുക്ലമാൽയാംബരധരോ
 ലക്ഷ്മണേന സഹാഗതഃ |
 തത്ത്വോന്യത്ര മയാ ദൃഷ്ടോ
 രാമഃ സത്യപരാക്രമഃ ||5.27.18 || 1210
- ലക്ഷ്മണേന സഹ ഭ്രാന്തോ
 സീതയാ സഹ വീര്യവാൻ |
 ആരുഹ്യ പുഷ്പകം ദിവ്യം
 വിമാനം സൂര്യസന്നിഭം ||5.27.19 || 1211
- ഉത്തരാം ദിശമാലോച്യ
 പ്രസ്ഥിതഃ പുരുഷോത്തമഃ |
 ഏവം സ്വപ്നേ മയാ ദൃഷ്ടോ
 രാമോ വിഷ്ണുപരാക്രമഃ ||5.27.20 || 1212
- ലക്ഷ്മണേന സഹ ഭ്രാന്തോ
 സീതയാ സഹ ഭാര്യയാ |
 ന ഹി രാമോ മഹാതേജാഃ
 ശക്ത്യാ ജേതും സുരാസുരൈഃ ||5.27.21 || 1213
- രാക്ഷസൈർവാപി ചാൻയൈർവാ
 സ്വർഗഃ പാപജനൈരിവ |

രാവണശ്ച മയാ ദൃഷ്ടോ
 മൂണ്ഡസ്തൈലസമുക്ഷിതഃ || 5.27.22 || 1214

രക്തവാസാഃ പിബൻമത്തഃ
 കരവീരകൃതസ്രജഃ |
 വിമാനാത് പുഷ്പകാഭദ്യ
 രാവണഃ പതിതഃ ക്ഷിതൗ || 5.27.23 || 1215

കൃഷ്യമാണഃ സ്ത്രിയാ മൂണ്ഡോ
 ദൃഷ്ടഃ കൃഷ്ണാംബരഃ പുനഃ |
 രഥേന ഖരയുക്തേന
 രക്തമാൽയാനുലേപനഃ || 5.27.24 || 1216

പിബംസ്തൈലം ഹസൻ നൃത്യൻ
 ഭ്രാന്തചിത്താകുലേന്ദ്രിയഃ |
 ഗർഭഭേദന യയൗ ശീഘ്രം
 ദക്ഷിണാം ദിശമാസ്ഥിതഃ || 5.27.25 || 1217

പുനരേവ മയാ ദൃഷ്ടോ
 രാവണോ രാക്ഷസേശ്വരഃ |
 പതിത്വോവാക്ശിരാ ഭൂമൗ
 ഗർഭഭാദ് ഭയമോഹിതഃ || 5.27.26 || 1218

സഹസോത്ഥായ സംഭ്രാന്തോ
 ഭയാർതോ മദവിഹ്വലഃ |
 ഉൻമത്തരുപോ ദിഗ്യാസാ
 ദൂർവാക്യം പ്രലപൻ ബഹു || 5.27.27 || 1219

ദൂർഗന്ധം ദുഃസഹം ഘോരം
 തിമിരം നരകോപമം |

മലപങ്കം പ്രവിശ്യാശു
 മഗസ്തത്ര സ രാവണഃ || 5.27.28 || 1220

പ്രസ്ഥിതോ ദക്ഷിണാമാശാം
 പ്രവിഷ്ഠോക്തദമം ഹ്രദം |
 കംഠോ ബദ്ധ്യാ ദശഗ്രീവം
 പ്രമദാ രക്തവാസിനീ || 5.27.29 || 1221

കാലീ കർദമലിപ്താംഗീ
 ദിശം യാത്യാം പ്രകർഷതി |
 ഏവം തത്ര മയാ ദൃഷ്ടഃ
 കുന്ദകർണോ മഹാബലഃ || 5.27.30 || 1222

രാവണസ്യ സുതാഃ സർവേ
 മുണ്ഡാസ്തൈലസമുക്ഷിതാഃ |
 വരാഹേണ ദശഗ്രീവഃ
 ശിശുമാരേണ ചേന്ദ്രജിത് || 5.27.31 || 1223

ഉഷ്ട്രേണ കുന്ദകർണശ്ച
 പ്രയാതോ ദക്ഷിണാം ദിശം |
 ഏകസ്തത്ര മയാ ദൃഷ്ടഃ
 ശ്വേതച്ഛത്രോ വിഭീഷണഃ || 5.27.32 || 1224

ശുക്ലമാൽയാംബരധരഃ
 ശുക്ലഗന്ധാനുലേപനഃ |
 ശംഖദുന്ദുഭിനിർഘോഷൈ -
 ര്നൃത്തഗീതൈരലങ്കൃതഃ || 5.27.33 || 1225

ആരുഹ്യ ശൈലസങ്കാശം
 മേഘസ്തനിതനിഃസ്വനം |

<p>ചതുർദന്തം ഗജം ദിവ്യ - മാന്യേ തത്ര വിഭീഷണഃ 5.27.34 </p>	<p>1226</p>
<p>ചതുർഭിഃ സചിവൈഃ സാർധം വൈഹായസമുപസ്ഥിതഃ 5.27.35 </p>	<p>1227</p>
<p>സമാജശ്ച മഹാൻ വൃത്തോ ഗീതവാദിത്രനിഃസ്വനഃ പിബതാം രക്തമാൽയാനാം രക്ഷസാം രക്തവാസസാം 5.27.36 </p>	<p>1228</p>
<p>ലങ്കാ ചേയം പുരീ രദ്യാ സവാജിരഥകുഞ്ജരാ സാഗരേ പതിതാ ദൃഷ്ട്യാ ഭഗഗോപുരതോരണാ 5.27.37 </p>	<p>1229</p>
<p>ലങ്കാ ദൃഷ്ട്യാ മയാ സ്വപ്നേ രാവണേനാഭിരക്ഷിതാ ദഗ്ധാ രാമസ്യ ദൂതേന വാനരേണ തരസ്വിനാ 5.27.38 </p>	<p>1230</p>
<p>പീത്യാ തൈലം പ്രമത്താശ്ച പ്രഹസന്ത്യോ മഹാസ്വനാഃ ലങ്കായാം ദസ്മുരൂക്ഷായാം സർവാ രാക്ഷസയോഷിതഃ 5.27.39 </p>	<p>1231</p>
<p>കുംഭകർണാദയശ്ചേമേ സർവേ രാക്ഷസപുംഗവാഃ രക്തം നിവസനം ഗൃഹ്യ പ്രവിഷ്ട്യാ ഗോമയഹ്രദം 5.27.40 </p>	<p>1232</p>

അപഗച്ഛത പശ്യധ്വം

സീതമാപ്നോതി രാഘവഃ |

ഘാതയേത് പരമാമർഷീ

യുഷ്മാൻ സാർധം ഹി രാക്ഷസൈഃ || 5.27.41 ||

1233

പ്രിയാം ബഹുമതാം ഭാർയാം

വനവാസമനുവ്രതാം |

ഭർത്സിതാം തർജ്ജിതാം വാപി

നാനുമംസ്യതി രാഘവഃ || 5.27.42 ||

1234

തദലം ക്രൂരവാക്യൈശ്ച

സാന്ത്യമേവാഭിധീയതാം |

അഭിയാചാമ വൈദൈഹീ -

മേതദ്വി മമ രോചതേ || 5.27.43 ||

1235

യസ്യ ഹ്യേവംവിധഃ സ്വപ്നോ

ദുഃഖിതായാഃ പ്രദൃശ്യതേ |

സാ ദുഃഖൈർബഹുഭിർമുക്താ

പ്രിയം പ്രാപ്നോത്യനുത്തമം || 5.27.44 ||

1236

ഭർത്സിതാമപി യാചധ്വം

രാക്ഷസ്യഃ കിം വിവക്ഷയാ |

രാഘവാദ്ധി ഭയം ഘോരം

രാക്ഷസാനാമുപസ്ഥിതം || 5.27.45 ||

1237

പ്രണിപാതപ്രസന്നാ ഹി

മൈഥിലീ ജനകാത്മജാ |

അലമേഷാ പരിത്രാതും

രാക്ഷസ്യോ മഹതോ ഭയാത് || 5.27.46 ||

1238

അപി ചാസ്യ വിശാലാക്ഷ്യ
 ന കിഞ്ചിദുപലക്ഷയേ |
 വിരുപമപി ചാംഗേഷു
 സുസൂക്ഷ്മമപി ലക്ഷണം ||5.27.47 || 1239

ഛായാവൈഗുണ്യമാത്രം തു
 ശങ്കേ ദുഃഖമുപസ്ഥിതം |
 അദുഃഖാർഹാമിമാം ദേവീം
 വൈഹായസമുപസ്ഥിതാം ||5.27.48 || 1240

അർഥസിദ്ധിം തു വൈദേഹ്യാഃ
 പശ്യാമ്യഹമുപസ്ഥിതാം |
 രാക്ഷസേന്ദ്രവിനാശം ച
 വിജയം രാഘവസ്യ ച ||5.27.49 || 1241

നിമിത്തഭൂതമേതത് തു
 ശ്രോതുമസ്യ മഹത് പ്രിയം |
 ദൃശ്യതേ ച സ്തുരച്ചക്ഷുഃ
 പദ്മപത്രമിവായതം ||5.27.50 || 1242

ഈഷദ്ധി ഹൃഷിതോ വാസ്യ
 ദക്ഷിണായാ ഹൃദക്ഷിണം |
 അകന്യാദേവ വൈദേഹ്യാ
 ബാഹുരേകഃ പ്രകമ്പതേ ||5.27.51 || 1243

കരേണുഹസ്തപ്രതിമഃ
 സവ്യശ്ചോരുരനുത്തമഃ |
 വേപൻ കഥയതീവാസ്യ
 രാഘവം പുരതഃ സ്ഥിതം ||5.27.52 || 1244

പക്ഷീ ച ശാഖാനിലയം പ്രവിഷ്ടഃ

പുനഃ പുനശ്ചോത്തമസാന്ത്യവാദി |

സുസ്യാഗതം വാചമുദീരയാണഃ

പുനഃ പുനശ്ചോദയതിവ ഹൃഷ്ടഃ || 5.27.53 ||

1245

തതഃ സാ ഹ്രീമതീ ബാലാ

ഭർതൂർവിജയഹർഷിതാ |

അവോചദ് യദി തത് തഥ്യം

ഭവേയം ശരണം ഹി വഃ || 5.27.54 ||

1246

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ സപ്തവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസുതേ ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടാവിംശഃ സർഗഃ ॥

വിലപന്ത്യാഃ സീതായാഃ പ്രാണപരിത്യാഗായോദ്യമഃ

സാ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ വചോ നിശമ്യ
തദ് രാവണസ്യ പ്രിയമപ്രിയാർതാ |
സീതാ വിതത്രാസ യഥാ വനാനേതേ
സിംഹാഭിപന്നാ ഗജരാജകന്യാ || 5.28.1 || 1247

സാ രാക്ഷസീമധ്യഗതാ ച ഭീരു -
ർവാഗ്ഭീർഭൃശം രാവണതർജ്ജിതാ ച |
കാന്താരമധ്യേ വിജനേ വിസൃഷ്ടാ
ബാലേവ കന്യാ വിലലാപ സീതാ || 5.28.2 || 1248

സത്യം ബതേദം പ്രവദന്തി ലോകേ
നാകാലമൃത്യുർഭവതീതി സന്തഃ |
യത്രാഹമേവം പരിഭർത്സ്യമാനാ
ജീവാമി യസ്മാത് ക്ഷണമപ്യപുൺയാ || 5.28.3 || 1249

സുഖാദ് വിഹീനം ബഹുദുഃഖപൂർണ -
മിദം തു നൂനം ഹൃദയം സ്ഥിരം മേ |
വിദീർയതേ യന്ന സഹസ്രധാദ്യ
വജ്രാഹതം ശുംഗമിവാചലസ്യ || 5.28.4 || 1250

നൈവാസ്തി നൂനം മമ ദോഷമത്ര
വധ്യാഹമസ്മാപ്രിയദർശനസ്യ |

ഭാവം ന ചാസ്യാഹമനുപ്രദാതു -
 മലം ദ്വിജോ മന്ത്രമിവാദ്വിജായ || 5.28.5 || 1251

തസ്മിന്നനാഗച്ഛതി ലോകനാഥേ
 ഗർഭസ്ഥജന്തോരിവ ശൽയകൃന്തഃ |
 നൂനം മമാംഗാൻയചിരാദനാർയഃ
 ശന്വൈസ്രേഃ ശിതൈശ്ചേരത്സ്യതി രാക്ഷസേന്ദ്രഃ || 5.28.6 || 1252

ദുഃഖം ബതേദം നനു ദുഃഖിതായാ
 മാസൗ ചിരായാദിഗമിഷ്യതോ ദ്വൗ |
 ബദ്ധസ്യ വധ്യസ്യ യഥാ നിശാന്തേ
 രാജോപരോധാദിവ തസ്തുരസ്യ || 5.28.7 || 1253

ഹാ രാമ ഹാ ലക്ഷ്മണ ഹാ സുമിത്രേ
 ഹാ രാമമാതഃ സഹ മേ ജനൻയഃ |
 ഏഷാ വിപദ്യാമൃഹമൽപദാഗ്യാ
 മഹാർണവേ നൗരിവ മൂഢവാതാ || 5.28.8 || 1254

തരസ്മിന്നൗ ധാരയതാ മൃഗസ്യ
 സത്തേന രൂപം മനുജേന്ദ്രപുത്രൗ |
 നൂനം വിശസ്തൗ മമ കാരണാത് തൗ
 സിംഹർഷഭൗ ദ്വാവിവ വൈദ്യുതേന || 5.28.9 || 1255

നൂനം സ കാലോ മൃഗരൂപധാരി
 മാമൽപദാഗ്യാം ലുലുഭേ തദാനീം |
 യത്രാർയപുത്രൗ വിസസർജ മൂഢാ
 രാമാനുജം ലക്ഷ്മണപൂർവജം ച || 5.28.10 || 1256

ഹാ രാമ സത്യവ്രത ദീർഘബാഹോ
 ഹാ പൂർണ്ണചന്ദ്രപ്രതിമാനവകൃത്ര |

ഹാ ജീവലോകസ്യ ഹിതഃ പ്രിയശ്ച
 വധ്യാം ന മാം വേത്സി ഹി രാക്ഷസാനാം ||5.28.11 || 1257

അനന്യദേവത്വമിയം ക്ഷമാ ച
 ഭൂമൗ ച ശയ്യാ നിയമശ്ച ധർമ്മേ |
 പതിവ്രതാത്വം വിഫലം മമേദം
 കൃതം കൃതഘ്നേഷ്വിവ മാനുഷാണാം ||5.28.12 || 1258

മോഘോ ഹി ധർമശ്ചരിതോ മയാഽയം
 തഥൈകപത്നീത്വമിദം നിരർഥം |
 യാ ത്യാം ന പശ്യാമി കൃശാ വിവർണാ
 ഹീനാ ത്വയാ സംഗമനേ നിരാശാ ||5.28.13 || 1259

പിതൂർനിദേശം നിയമേന കൃത്യാ
 വനാനിവൃത്തശ്ചരിതവ്രതശ്ച |
 സ്ത്രീഭിസ്സു മന്യേ വിപുലേക്ഷണാഭിഃ
 സംരംസ്യസേ വീതഭയഃ കൃതാർഥഃ ||5.28.14 || 1260

അഹം തു രാമ ത്വയി ജാതകാമാ
 ചിരം വിനാശായ നിബദ്ധഭാവാ |
 മോഘം ചരിത്യാഥ തപോ വ്രതം ച
 ത്യക്ഷ്യാമി ധിഗ്ജീവിതമൽപഭാഗ്യാം ||5.28.15 || 1261

സഞ്ജീവിതം ക്ഷിപ്രമഹം ത്യജേയം
 വിഷേണ ശസ്ത്രേണ ശിതേന വാപി |
 വിഷസ്യ ദാതാ ന തു മ്യേസ്തി കശ്ചി -
 ച്ഛസ്ത്രസ്യ വാ വേശ്മനി രാക്ഷസസ്യ ||5.28.16 || 1262

ശോകാഭിതപ്താ ബഹുധാ വിചിന്ത്യ
 സീതാഥ വേണീഗ്രഥനം ഗൃഹീത്യാ |

ഉദ്ബദ്ധ്യ വേൺയുദ്ഗ്രഥനേന ശീഘ്ര -
 മഹം ഗമിഷ്യാമി യമസ്യ മൂലം ||5.28.17 || 1263

ഉപസ്ഥിതാ സാ മൃദുസർവഗാത്രീ
 ശാഖാം ഗൃഹീത്യാ ച നഗസ്യ തസ്യ |
 തസ്യാസ്തു രാമം പരിചിന്തയന്ത്യാ
 രാമാനുജം സ്വം ച കുലം ശുഭാംഗ്യാഃ ||5.28.18 || 1264

തസ്യാ വിശോകാനി തദാ ബഹൂനി
 ധൈർയാർജ്ജിതാനി പ്രവരാണി ലോകേ |
 പ്രാദുർനിമിത്താനി തദാ ബഭൂവുഃ
 പുരാപി സിദ്ധാന്യുപലക്ഷിതാനി ||5.28.19 || 1265

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ അഷ്ടാവിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകോനത്രിംശഃ സർഗഃ ||
സീതായാഃ ശുഭശകുനാനി

തമാഗതാം താം വ്യഥിതാനിന്ദിതാം
വ്യതീതഹർഷാം പരിദിനമാനസാം |
ശുഭാം നിമിത്താനി ശുഭാനി ഭേജിരേ
നരം ശ്രീയാ ജുഷ്ടമിവോപസേവിനഃ || 5.29.1 || 1266

തസ്യാഃ ശുഭം വാമമരാലപക്ഷ -
രാജ്യാവൃതം കൃഷ്ണവിശാലശുക്ലം |
പ്രാസ്പന്ദതൈകം നയനം സുകേശ്യാ
മീനാഹതം പദ്മമിവാഭിതാമ്രം || 5.29.2 || 1267

ഭുജശ്ച ചാർവഞ്ചിതവൃത്തപീനഃ
പരാർധ്യകാലാഗുരുചന്ദനാർഹഃ |
അനുത്തമേനാധ്യുഷിതഃ പ്രിയേണ
ചിരേണ വാമഃ സമവേപതാശു || 5.29.3 || 1268

ഗജേന്ദ്രഹസ്തപ്രതിമശ്ച പിന -
സ്തയോർദ്വയോഃ സംഹതയോസ്തു ജാതഃ |
പ്രസ്പന്ദമാനഃ പുനരുരൂരസ്യ
രാമം പുരസ്താത് സ്ഥിതമാചചക്ഷേ || 5.29.4 || 1269

ശുഭം പുനർഹേമസമാനവർണ -
മീഷദ്രജോധ്യസ്തമിവാതുലാക്ഷ്യാഃ |

വാസഃ സ്ഥിതായാഃ ശിവരാഗ്രന്യാഃ
 കിഞ്ചിത് പരിസ്രംസത ചാരുഗാത്ര്യാഃ || 5.29.5 || 1270

ഏതൈർനിമിത്തൈരപരൈശ്ച സുഭ്രൂഃ
 സഞ്ചോദിതാ പ്രാഗപി സാധുസിദ്ധൈഃ |
 വാതാതപക്ലാന്തമിവ പ്രണഷ്ടം
 വർഷേണ ബീജം പ്രതിസഞ്ജഹർഷ || 5.29.6 || 1271

തസ്യാഃ പുനർബിംബഫലോപമോഷ്ടം
 സ്വക്ഷിഭ്രുകേശാന്തമരാലപക്ഷു |
 വക്ത്രം ബഭാസേ സിതശുക്ലദംഘ്രം
 രാഹോർമുഖാച്ചന്ദ്ര ഇവ പ്രമുക്തഃ || 5.29.7 || 1272

സാ വീതശോകാ വ്യപനീതതന്ദ്രാ
 ശാന്തജ്വരാ ഹർഷവിബുദ്ധസത്ത്യാ |
 അശോഭതാർയാ വദനേന ശുക്ലേ
 ശീതാംശുനാ രാത്രിരിവോദിതേന || 5.29.8 || 1273

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഏകോനത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ത്രിംശഃ സർഗഃ ||

സീതയാ സഹ കർതവ്യേ വാർതാലാപേ ഹനുമതോ വിചാരണാ

ഹനുമാനപി വിക്രാന്തഃ

സർവം ശുശ്രാവ തത്ത്വതഃ |

സീതായാസ്ത്രിജടായാശ്ച

രാക്ഷസീനാം ച തർജ്ജിതം ||5.30.1 ||

1274

അവേക്ഷമാണസ്താം ദേവീം

ദേവതാമിവ നന്ദനേ |

തതോ ബഹുവിധാം ചിന്താം

ചിന്തയാമാസ വാനരഃ ||5.30.2 ||

1275

യാം കപീനാം സഹസ്രാണി

സുബഹുൻയയുതാനി ച |

ദിക്ഷു സർവാസു മാർഗ്ഗന്തേ

സേയമാസാദിതാ മയാ ||5.30.3 ||

1276

ചാരേണ തു സുയുക്തേന

ശത്ത്രോഃ ശക്തിമവേക്ഷതാ |

ഗുഡേന ചരതാ താവ -

ദവേക്ഷിതമിദം മയാ ||5.30.4 ||

1277

രാക്ഷസാനാം വിശേഷശ്ച

പുരി ചേയം നിരീക്ഷിതാ |

രാക്ഷസാധിപതേരസ്യ പ്രഭാവോ രാവണസ്യ ച 5.30.5	1278
യഥാ തന്യാപ്രമേയസ്യ സർവസത്തദ്ദയാവതഃ സമാശ്വാസയിതും ഭാർയാം പതിദർശനകാക്ഷിണീം 5.30.6	1279
അഹമാശ്വാസയാദ്യേനാം പൂർണ്ണചന്ദ്രനിഭാനനാം അദ്യഷ്ടദുഃഖാം ദുഃഖസ്യ ന ഹ്യന്തമധിഗച്ഛതിം 5.30.7	1280
യദി ഹൃഹം സതീമേനാം ശോകോപഹതചേതനാം അനാശ്വാസ്യ ഗമിഷ്യാമി ദോഷവദ് ഗമനം ഭവേത് 5.30.8	1281
ഗതേ ഹി മധി തത്രേയം രാജപുത്രീ യശസ്വിനീ പരിത്രാണമപശ്യന്തി ജാനകീ ജീവിതം ത്യജേത് 5.30.9	1282
യഥാ ച സ മഹാബാഹുഃ പൂർണ്ണചന്ദ്രനിഭാനനഃ സമാശ്വാസയിതും ന്വായുഃ സീതാദർശനലാലസഃ 5.30.10	1283
നിശാചരീണാം പ്രത്യക്ഷ - മക്ഷമം ചാഭിഭാഷിതം	

- കഥം നു ഖലു കർതവ്യ -
 മീദം കൃച്ഛഗതോ ഹൃഹം ||5.30.11 || 1284
- അനേന രാത്രിശേഷേണ
 യദി നാശ്യാസ്യതേ മയാ |
 സർവമാ നാസ്തി സന്ദേഹഃ
 പരിത്യക്ഷ്യതി ജീവിതം ||5.30.12 || 1285
- രാമസ്തു യദി പുച്ഛേൻമാം
 കിം മാം സീതാബ്രവീദ് വചഃ |
 കിമഹം തം പ്രതിബ്രൂയാ -
 മസംഭാഷ്യ സുമധ്യമാം ||5.30.13 || 1286
- സീതാസന്ദേശരഹിതം
 മാമിതസ്സ്യരയാ ഗതം |
 നിർഭഹേദപി കാകുത്ഥഃ
 ക്രോധതീവ്രേണ ചക്ഷുഷാ ||5.30.14 || 1287
- യദി വോദ്യോജയിഷ്യാമി
 ഭർതാരം രാമകാരണാത് |
 വ്യർഥമാഗമനം തസ്യ
 സസൈന്യസ്യ ഭവിഷ്യതി ||5.30.15 || 1288
- അന്തരം ത്വഹമാസാദ്യ
 രാക്ഷസീനാമവസ്ഥിതഃ |
 ശനൈരാശ്യാസയാമ്യദ്യ
 സന്താപബഹുലാമിമാം ||5.30.16 || 1289
- അഹം ഹൃതിതനുശ്ചൈവ
 വാനരശ്ച വിശേഷതഃ |

വാചം ചോദാഹരിഷ്യാമി മാനുഷീമിഹ സംസ്കൃതാം 5.30.17	1290
യദി വാചം പ്രദാസ്യാമി ദ്വിജാതിരിവ സംസ്കൃതാം രാവണം മന്യമാനാ മാം സീതാ ഭീതാ ഭവിഷ്യതി 5.30.18	1291
അവശ്യമേവ വക്തവ്യം മാനുഷം വാക്യമർഥവത് മയാ സാന്ത്യയിതും ശക്യാ നാന്യമേയമനിന്ദിതാ 5.30.19	1292
സേയമാലോക്യ മേ രൂപം ജാനകീ ഭാഷിതം തഥാ രക്ഷോഭിസ്രാസിതാ പൂർവം ഭൂയസ്രാസമുപൈഷ്യതി 5.30.20	1293
തതോ ജാതപരിത്രാസാ ശബ്ദം കുർയാൻമനസിനീ ജാനാനാ മാം വിശാലാക്ഷീ രാവണം കാമരൂപിണം 5.30.21	1294
സീതയാ ച കൃതേ ശബ്ദേ സഹസാ രാക്ഷസീഗണഃ നാനാപ്രഹരണോ ഘോരഃ സമേയാദന്തകോപമഃ 5.30.22	1295
തതോ മാം സമ്പരിക്ഷിപ്യ സർവതോ വികൃതാനനാഃ	

<p>വധേ ച ഗ്രഹണേ ചൈവ കുർയുർയത്നം മഹാബലഃ 5.30.23 </p>	<p>1296</p>
<p>തം മാം ശാഖാഃ പ്രശാഖാശ്ച സ്തന്ധാംശോത്തമശാഖിനാം ദൃഷ്ട്വാ ച പരിധാവന്തം ഭവേയുഃ പരിശങ്കിതാഃ 5.30.24 </p>	<p>1297</p>
<p>മമ രൂപം ച സന്ദ്രവക്ഷ്യ വനേ വിചരതോ മഹത് രാക്ഷസ്യോ ഭയവിത്രസ്തോ ഭവേയുർവികൃതസ്വരാഃ 5.30.25 </p>	<p>1298</p>
<p>തതഃ കുർയുഃ സമാഹ്യാനം രാക്ഷസ്യോ രക്ഷസാമപി രാക്ഷസേന്ദ്രനിയുക്താനാം രാക്ഷസേന്ദ്രനിവേശനേ 5.30.26 </p>	<p>1299</p>
<p>തേ ശൂലശരനിസ്ത്രിംശ - വിവിധായുധപാണയഃ ആപതേയുർവിമർദ്ഭ്യസ്തിൻ വേഗേനോദ്ഭൃഗകാരണാത് 5.30.27 </p>	<p>1300</p>
<p>സംരൂഢാസ്തൈസ്തു പരിതോ വിധമേ രാക്ഷസം ബലം ശക്നൂയാം ന തു സമ്പ്രാപ്തം പരം പാരം മഹോദധേഃ 5.30.28 </p>	<p>1301</p>
<p>മാം വാ ഗൃഹ്ണീയുരാവൃത്യ ബഹവഃ ശീഘ്രകാരിണഃ </p>	

- സ്യാദിയം ചാഗൃഹീതാർഥമാ
 മമ ച ഗ്രഹണം ഭവേത് || 5.30.29 || 1302
- ഹിംസാദിരുചയോ ഹിംസ്യു-
 റിമാം വാ ജനകാത്മജാം |
 വിപന്നം സ്യാത് തതഃ കാർയം
 രാമസുഗ്രീവയോരിദം || 5.30.30 || 1303
- ഉദ്ദേശേ നഷ്ടമാർഗ്യേന്ദ്രിൻ
 രാക്ഷസൈഃ പരിവാരിതേ |
 സാഗരേണ പരിക്ഷിപ്തേ
 ഗുപ്തേ വസതി ജാനകീ || 5.30.31 || 1304
- വിശന്തേ വാ ഗൃഹീതേ വാ
 രക്ഷോദിർമയി സംയുഗേ |
 നാൻയം പശ്യാമി രാമസ്യ
 സഹായം കാർയസാധനേ || 5.30.32 || 1305
- വിമൃശംശ്ച ന പശ്യാമി
 യോ ഹതേ മയി വാനരഃ |
 ശതയോജനവിസ്തീർണം
 ലഘുലയേത മഹോദധിം || 5.30.33 || 1306
- കാമം ഹന്തും സമർഥോഽസ്മി
 സഹസ്രാൺയപി രക്ഷസാം |
 ന തു ശക്ഷ്യാമ്യഹം പ്രാപ്തും
 പരം പാരം മഹോദധേഃ || 5.30.34 || 1307
- അസത്യാനി ച യുദ്ധാനി
 സംശയോ മേ ന രോചതേ |

കശ്ച നിഃസംശയം കാർയം കൂർയാത് പ്രാജ്ഞഃ സസംശയം 5.30.35	1308
ഏഷ ദോഷോ മഹാൻ ഹി സ്യാ - ൻമമ സീതാഭിഭാഷണേ പ്രാണത്യാഗശ്ച വൈദേഹ്യാ ഭവേദനഭിഭാഷണേ 5.30.36	1309
ഭൂതാശ്ചാർമാ വിരുധ്വന്തി ദേശകാലവിരോധിതാഃ വിക്ലവം ഭൂതമാസാദ്യ തമഃ സൂർയോദയേ യഥാ 5.30.37	1310
അർമാനർമാന്തരേ ബുദ്ധി - ർനിശ്ചിതാപി ന ശോഭതേ ഘാതയന്തി ഹി കാർയാണി ഭൂതാഃ പണ്ഡിതമാനിനഃ 5.30.38	1311
ന വിനശ്യേത് കഥം കാർയം വൈക്ലവ്യം ന കഥം മമ ലഘ്വനം ച സമുദ്രസ്യ കഥം നു ന വൃഥാ ഭവേത് 5.30.39	1312
കഥം നു ഖലു വാക്യം മേ ശ്രുണുയാനോദ്ദിജ്ജേത ച ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ ഹനുമാം - ശ്ചകാര മതിമാൻ മതിം 5.30.40	1313
രാമമക്ലിഷ്ടകർമാണം സുബന്ധുമനുക്രീർതയൻ	

- നൈനാമുദ്യേജ്ജയിഷ്യാമി
 തദ്ബന്ധുഗതചേതനാം ||5.30.41 || 1314
- ഇക്ഷ്യാകുണാം വരിഷ്ടസ്യ
 രാമസ്യ വിദിതാത്മനഃ |
 ശുഭാനി ധർമയുക്താനി
 വചനാനി സമർപയൻ ||5.30.42 || 1315
- ശ്രാവയിഷ്യാമി സർവാണി
 മധുരാം പ്രബ്രൂവൻ ഗിരം |
 ശ്രദ്ധാസ്യതി യഥാ സീതാ
 തഥാ സർവം സമാദധേ ||5.30.43 || 1316
- ഇതി സ ബഹുവിധം മഹാപ്രഭാവോ
 ജഗതിപതേഃ പ്രമദാമവേക്ഷമാണഃ |
 മധുരമവിതഥം ജഗാദ വാക്യം
 ദ്രുമവിടപാന്തരമാസ്ഥിതോ ഹനൂമാൻ ||5.30.44 || 1317

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ത്രിശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ഹനുമതാ സീതാം ശ്രാവയിതും ശ്രീരാമകഥായാ വർണനം

ഏവം ബഹുവിധാം ചിന്താം

ചിന്തയിത്യാ മഹാമതിഃ |

സംശ്രവേ മധുരം വാക്യം

വൈദേഹ്യാ വ്യാജഹാര ഹ ||5.31.1 ||

1318

രാജാ ദശരഥോ നാമ

രഥകുഞ്ജരവാജിമാൻ |

പുണ്യശീലോ മഹാകീർത്തി -

രിക്ഷ്യാകുണാം മഹായശാഃ ||5.31.2 ||

1319

രാജർഷീണാം ഗുണശ്രേഷ്ഠ -

സ്തപസാ ചർഷിഭിഃ സമഃ |

ചക്രവർതികുലേ ജാതഃ

പുരന്ദരസമോ ബലേ ||5.31.3 ||

1320

അഹിംസാരതിരക്ഷുദ്രോ

ഘൃണീ സത്യപരാക്രമഃ |

മുഖ്യസ്യേഷ്യാകുവംശസ്യ

ലക്ഷ്മീവാൻ ലക്ഷ്മീവർധനഃ ||5.31.4 ||

1321

പാർഥിവവ്യഞ്ജനൈർയുക്തഃ

പൃഥുശ്രീഃ പാർഥിവർഷഭഃ |

<p>പൃഥ്വിവ്യാം ചതുരന്തായാം വിശ്രുതഃ സുഖദഃ സുഖീ 5.31.5 </p>	<p>1322</p>
<p>തസ്യ പുത്രഃ പ്രിയോ ജ്യേഷ്ഠ - സ്താരാധിപനിഭാനനഃ രാമോ നാമ വിശേഷജ്ഞഃ ശ്രേഷ്ഠഃ സർവധനുഷ്ഠതാം 5.31.6 </p>	<p>1323</p>
<p>രക്ഷിതാ സ്വസ്യ വൃത്തസ്യ സ്വജനസ്യാപി രക്ഷിതാ രക്ഷിതാ ജീവലോകസ്യ ധർമസ്യ ച പരന്തപഃ 5.31.7 </p>	<p>1324</p>
<p>തസ്യ സത്യാഭിസന്ധസ്യ വൃദ്ധസ്യ വചനാത് പിതൂഃ സഭാർയഃ സഹ ച ഭ്രാത്രോ വീരഃ പ്രവ്രജിതോ വനം 5.31.8 </p>	<p>1325</p>
<p>തേന തത്ര മഹാരൺയേ മൃഗയാം പരിധാവതാ രാക്ഷസാ നിഹതാഃ ശൂരാ ബഹവഃ കാമരൂപിണഃ 5.31.9 </p>	<p>1326</p>
<p>ജനസ്ഥാനവധം ശ്രുത്വാ നിഹതൗ ഖരദുഷണൗ തതസ്ത്വമർഷാപഹൃതാ ജാനകീ രാവണേന തു 5.31.10 </p>	<p>1327</p>
<p>വഞ്ചയിത്യാ വനേ രാമം മൃഗരൂപേണ മായയാ </p>	

- സ മാർഗമാണസ്താം ദേവീം
 രാമഃ സീതാമനിന്ദിതാം ||5.31.11 || 1328
- ആസസാദ വനേ മിത്രം
 സുഗ്രീവം നാമ വാനരം |
 തതഃ സ വാലിനം ഹത്യാ
 രാമഃ പരപുരഞ്ജയഃ ||5.31.12 || 1329
- ആയച്ഛത് കപിരാജ്യം തു
 സുഗ്രീവായ മഹാത്മനേ |
 സുഗ്രീവേണാഭിസന്ദിഷ്ടാ
 ഹരയഃ കാമരുപിണഃ ||5.31.13 || 1330
- ദിക്ഷു സർവാസു താം ദേവീം
 വിചിന്ദന്വന്തഃ സഹസ്രശഃ |
 അഹം സമ്പാതിവചനാ -
 ച്ഛതയോജനമായതം ||5.31.14 || 1331
- തസ്യാ ഹേതോർവിശാലാക്ഷ്യാഃ
 സമുദ്രം വേഗവാൻ പ്ലുതഃ |
 യഥാരുപാം യഥാവർണാം
 യഥാലക്ഷ്യവതീം ച താം ||5.31.15 || 1332
- അശ്രൗഷം രാഘവസ്യാഹം
 സേയമാസാദിതാ മയാ |
 വിരരാമൈവമുക്ത്യാ സ
 വാചം വാനരപുംഗവഃ ||5.31.16 || 1333
- ജാനകീ ചാപി തച്ഛുത്യാ
 വിസ്മയം പരമം ഗതാ |

തതഃ സാ വക്രകേശാന്താ

സുകേശീ കേശസംവൃതം |

ഉന്നമ്യ വദനം ഭീരുഃ

ശിംശപാമൻവവൈക്ഷത ||5.31.17 ||

1334

നിശമ്യ സീതാ വചനം കപേഷ്വ

ദിശശ്വ സർവാഃ പ്രദിശശ്വ വീക്ഷ്യ |

സ്വയം പ്രഹർഷം പരമം ജഗാമ

സർവാത്മനാ രാമമനുസ്മരന്തീ ||5.31.18 ||

1335

സാ തിർയഗൂർധ്യം ച തഥാ ഹൃധസ്താ -

ന്നിരീക്ഷമാണാ തമചിന്ത്യബുദ്ധിം |

ദദർശ പിംഗാധിപതേരമാത്യം

വാതാത്മജം സൂർയമിവോദയസ്ഥം ||5.31.19 ||

1336

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ ഏകത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വാത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

സീതയാ വിതർകഃ

തതഃ ശാഖാന്തരേ ലീനം

ദൃഷ്ട്യാ ചലിതമാനസാ |

വേഷിതാർജുനവസ്ത്രം തം

വിദ്യുത്സംഘാതപിംഗലം ||5.32.1 ||

1337

സാ ദദർശ കപിം തത്ര

പ്രശ്രിതം പ്രിയവാദിനം |

ഘൃൽലാശോകോക്തരാദാസം

തപ്തചാമീകരേക്ഷണം ||5.32.2 ||

1338

സാഥ ദൃഷ്ട്യാ ഹരിശ്രേഷ്ഠം

വിനീതവദവസ്ഥിതം |

മൈഥിലീ ചിന്തയാമാസ

വിസ്മയം പരമം ഗതാ ||5.32.3 ||

1339

അഹോ ഭീമമിദം സത്ത്വം

വാനരസ്യ ദുരാസദം |

ദുർനിരീക്ഷ്യമിദം മത്യാ

പുനരേവ മുദോഹ സാ ||5.32.4 ||

1340

വിലലാപ ദൃശം സീതാ

കരുണം ദയമോഹിതാ |

രാമരാമേതി ദുഃഖാർതാ
 ലക്ഷ്മണേതി ച ഭാമിനീ ||5.32.5 || 1341

രുരോദ സഹസാ സീതാ
 മന്ദമന്ദസ്വരാ സതീ |
 സാമ ദൃഷ്ട്യാ ഹരിവരം
 വിനീതവദുപാഗതം |
 മൈമിലീ ചിന്തയാമാസ
 സ്വപ്നോത്ഥിതി ഭാമിനീ ||5.32.6 || 1342

സാ വീക്ഷമാണാ പുഥുദുഗ്ദ്ധവക്ത്രം
 ശാഖാമൃഗേന്ദ്രസ്യ യഥോക്തകാരം |
 ദദർശ പിംഗപ്രവരം മഹാർഹം
 വാതാത്മജം ബുദ്ധിമതാം വരിഷ്ഠം ||5.32.7 || 1343

സാ തം സമീകൈശ്വവ ഭൃശം വിപന്നാ
 ഗതാസുകൽപേവ ബഭൂവ സീതാ |
 ചിരേണ സംജ്ഞാം പ്രതിലഭ്യ ചൈവം
 വിചിന്തയാമാസ വിശാലനേത്രാ ||5.32.8 || 1344

സ്വപ്നോ മയായം വികൃത്യോദ്യ ദൃഷ്ടഃ
 ശാഖാമൃഗഃ ശാസ്ത്രഗണൈർനിഷിദ്ധഃ |
 സ്വസ്ത്യസ്തു രാമായ സലക്ഷ്മണായ
 തഥാ പിതൂർമേ ജനകസ്യ രാജ്ഞഃ ||5.32.9 || 1345

സ്വപ്നോ ഹി നായം നഹി മ്യേന്തി നിദ്രാ
 ശോകേന ദുഃഖേന ച പീഡിതായാഃ |
 സുഖം ഹി മേ നാസ്തി യതോ വിഹീനാ
 തേനേനുപൂർണ്ണപ്രതിമാനനേന ||5.32.10 || 1346

രാമേതി രാമേതി സദൈവ ബുദ്ധ്യാ
 വിചിന്ത്യ വാചാ ബ്രൂവതീ തമേവ |
 തസ്യാനുരൂപം ച കഥാം തദർഥാ -
 മേവം പ്രപശ്യാമി തഥാ ശൃണോമി ||5.32.11 || 1347

അഹം ഹി തസ്യാദ്യ മനോഭവേന
 സമ്പീഡിതാ തദ്ഗതസർവഭാവാ |
 വിചിന്തയന്തീ സതതം തമേവ
 തഥൈവ പശ്യാമി തഥാ ശൃണോമി ||5.32.12 || 1348

മനോരമഃ സ്യാദിതി ചിന്തയാമി
 തഥാപി ബുദ്ധ്യാപി വിതർകയാമി |
 കിം കാരണം തസ്യ ഹി നാസ്തി രൂപം
 സുവ്യക്തരൂപശ്ച വദത്യയം മാം ||5.32.13 || 1349

നമോസ്തു വാചസ്പതയേ സവജ്ജിണേ
 സ്വയംഭുവേ ചൈവ ഹുതാശനായ ച |
 അനേന ചോക്തം യദിദം മമാഗ്രതോ
 വനൗകസാ തച്ച തഥാസ്തു നാൻയഥാ ||5.32.14 || 1350

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്ദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ദ്വാത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ത്രയസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ആത്മാനം പരിചായയന്ത്യാ സീതയാ

സ്വവനാഗമനാപഹരണയോർവൃത്താന്തസ്യ വർണനം

സോഽവതീർയ ഭൂമാൽ തസ്മാദ്

വിഭൂമപ്രതിമാനനഃ |

വിനീതവേഷഃ കൃപണഃ

പ്രണിപത്യോപസ്യത്യ ച ||5.33.1 ||

1351

താമബ്രവീൻമഹാതേജാ

ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |

ശിരസ്യഞ്ജലിമാധായ

സീതാം മധുരയാ ഗിരാ ||5.33.2 ||

1352

കാ നു പദ്മപലാശാക്ഷി

ക്ലിഷ്ടകൗശേയവാസിനി |

ഭൂമസ്യ ശാഖാമാലംബ്യ

തിഷ്ടസി ത്വമനിന്ദിതേ ||5.33.3 ||

1353

കിമർഥം തവ നേത്രാഭ്യാം

വാരി സ്രവതി ശോകജം |

പുണ്ഡരീകപലാശാഭ്യാം

വിപ്രകീർണമിവോദകം ||5.33.4 ||

1354

- സുരാണാമസുരാണാം ച
 നാഗഗന്ധർവരക്ഷസാം |
 യക്ഷാണാം കിന്നരാണാം ച
 കാ ത്വം ഭവസി ശോഭനേ || 5.33.5 || 1355
- കാ ത്വം ഭവസി രുദ്രാണാം
 മരുതാം വാ വരാനനേ |
 വസൂനാം വാ വരാഭോഹേ
 ദേവതാ പ്രതിഭാസി മേ || 5.33.6 || 1356
- കിന്നു ചന്ദ്രമസാ ഹീനാ
 പതിതാ വിബുധാലയാത് |
 രോഹിണീ ജ്യോതിഷാം ശ്രേഷ്ഠാ
 ശ്രേഷ്ഠാ സർവഗുണാധികാ || 5.33.7 || 1357
- കോപാദ് വാ യദി വാ മോഹാദ്
 ഭർതാരമസിതേക്ഷണേ |
 വസിഷ്ഠം കോപയിത്യാ ത്വം
 വാസി കൽയാൺയരുന്ധതി || 5.33.8 || 1358
- കോ നു പുത്രഃ പിതാ ഭ്രാതാ
 ഭർതാ വാ തേ സുമധ്യമേ |
 അസ്മാൽലോകാദമും ലോകം
 ഗതം ത്വമനുശോചസി || 5.33.9 || 1359
- രോദനാദതിനിഃശ്വാസാദ്
 ഭൂമിസംസ്തർശനാദപി |
 ന ത്യാം ദേവീമഹം മൻയേ
 രാജ്ഞഃ സഞ്ജ്ഞാവധാരണാത് || 5.33.10 || 1360

വ്യഞ്ജനാനി ഹി തേ യാനി
 ലക്ഷണാനി ച ലക്ഷയേ |
 മഹിഷീ ഭൂമിപാലസ്യ
 രാജകന്യാ ച മേ മതാ ||5.33.11 || 1361

രാവണേന ജനസ്ഥാനാദ്
 ബലാത് പ്രമഥിതാ യദി |
 സീതാ ത്വമസി ഭദ്രം തേ
 തൻമമാചക്ഷ്യ പൃച്ഛതഃ ||5.33.12 || 1362

യഥാ ഹി തവ വൈ ദൈന്യം
 രൂപം ചാപ്യതിമാനുഷം |
 തപസാ ചാൻവിതോ വേഷ -
 സ്ത്വം രാമമഹിഷീ ധ്രുവം ||5.33.13 || 1363

സാ തസ്യ വചനം ശ്രുത്വാ
 രാമകീർത്തനഹർഷിതാ |
 ഉവാച വാക്യം വൈദേഹീ
 ഹനുമന്തം ഭൂമാശ്രിതം ||5.33.14 || 1364

പൃഥിവ്യാം രാജസിംഹാനാം
 മുഖ്യസ്യ വിദിതാത്മനഃ |
 സ്തുഷാ ദശരഥസ്യാഹം
 ശത്രുസൈന്യപ്രണാശിനഃ ||5.33.15 || 1365

ദുഹിതാ ജനകസ്യാഹം
 വൈദേഹസ്യ മഹാത്മനഃ |
 സീതേതി നാല്ലാ ചോക്താഹം
 ഭാർയാ രാമസ്യ ധീമതഃ ||5.33.16 || 1366

സമാ ദ്വാദശ തത്രാഹം
 രാഘവസ്യ നിവേശനേ |
 ഭുഞ്ജാനാ മാനുഷാൻ ഭോഗാൻ
 സർവകാമസമൃദ്ധിനീ ||5.33.17 || 1367

തതസ്ത്രയോദശേ വർഷേ
 രാജ്യേ ചേക്ഷ്യാകുനന്ദനം |
 അഭിഷേചയിതും രാജാ
 സോപാധ്യായഃ പ്രചക്രമേ ||5.33.18 || 1368

തസ്മിൻ സംഭ്രിയമാണേ തു
 രാഘവസ്യാഭിഷേചനേ |
 കൈകേയീ നാമ ഭർതാര -
 മിദം വചനമബ്രവീത് ||5.33.19 || 1369

ന പിബേയം ന ഖാദേയം
 പ്രത്യഹം മമ ഭോജനം |
 ഏഷ മേ ജീവിതസ്യാനോ
 രാമോ യദ്യദിഷിച്യതേ ||5.33.20 || 1370

യത് തദുക്തം ത്വയാ വാക്യം
 പ്രീത്യാ നൃപതിസത്തമ |
 തച്ചേന്ന വിതഥം കാർയം
 വനം ഗച്ഛതു രാഘവഃ ||5.33.21 || 1371

സ രാജാ സത്യവാഗ് ദേവ്യാ
 വരദാനമനുസ്മരൻ |
 മുമോഹ വചനം ശ്രുത്വാ
 കൈകേയാഃ ക്രൂരമപ്രിയം ||5.33.22 || 1372

തതസ്തം സ്ഥവീരോ രാജാ
 സത്യധർമേ വ്യവസ്ഥിതഃ |
 ജ്യേഷ്ഠം യശസ്വിനം പുത്രം
 രുദൻ രാജ്യമയാചത || 5.33.23 || 1373

സ പിതൂർവചനം ശ്രീമാ -
 നഭിഷേകാത് പരം പ്രിയം |
 മനസാ പൂർവമാസാദ്യ
 വാചാ പ്രതിഗൃഹീതവാൻ || 5.33.24 || 1374

ദദ്യാന്ന പ്രതിഗൃഹ്ണീയാത്
 സത്യം ബ്രൂയാന്ന ചാനൃതം |
 അപി ജീവിതഹേതോർഹി
 രാമഃ സത്യപരാക്രമഃ || 5.33.25 || 1375

സ വിഹായോത്തരീയാണി
 മഹാർഹാണി മഹായശാഃ |
 വിസൃജ്യ മനസാ രാജ്യം
 ജനൻയൈ മാം സമാദിശത് || 5.33.26 || 1376

സാഹം തസ്യാഗ്രതസ്തൂർണം
 പ്രസ്ഥിതാ വനചാരിണീ |
 നഹി മേ തേന ഹീനായാ
 വാസഃ സ്വർഗ്ഗേപി രോചതേ || 5.33.27 || 1377

പ്രാഗേവ തു മഹാഭാഗഃ
 സൗമിത്രിർമിത്രനന്ദനഃ |
 പൂർവജസ്യാനുയാത്രാർഥേ
 കുശചീരൈരലങ്കൃതഃ || 5.33.28 || 1378

തേ വയം ഭർതുരാദേശം
 ബഹുമാന്യ ദുഃഖവ്രതാഃ |
 പ്രവിഷ്ടാഃ സു പുരാദൃഷ്ടം
 വനം ഗംഭീരദർശനം ||5.33.29 || 1379

വസതോ ദണ്ഡകാരണ്യേ
 തസ്യാഹമമിതൗജസഃ |
 രക്ഷസാപഹൃതാ ഭാർയാ
 രാവണേന ദുരാത്മനാ ||5.33.30 || 1380

ദ്വൗ മാസൗ തേന മേ കാലോ
 ജീവിതാനുഗ്രഹഃ കൃതഃ |
 ഊർധ്വം ദ്വാദ്വാം തു മാസാദ്വാം
 തതസ്സ്യക്ഷ്യാമി ജീവിതം ||5.33.31 || 1381

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ത്രയസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ചതുസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ഹനുമതി സീതായാഃ സന്ദേഹഃ സ്വത ഏവ തസ്യ സമാധാനം ച
സീതായാ ആദേശേന ഹനുമതാ ശ്രീരാമഗുണാനാം വർണനം

തസ്യാസ്തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

ഹനുമാൻ ഹരിപുംഗവഃ |

ദുഃഖാദ് ദുഃഖാഭിഭൂതായാഃ

സാന്ത്വമുത്തരമബ്രവീത് ||5.34.1 ||

1382

അഹം രാമസ്യ സന്ദേശാദ്

ദേവി ദൂതസ്തുവാഗതഃ |

വൈദേഹി കുശലീ രാമഃ

സ ത്യാം കൗശലമബ്രവീത് ||5.34.2 ||

1383

യോ ബ്രാഹ്മമസ്ത്രം വേദാംശ്ച

വേദ വേദവിദാം വരഃ |

സ ത്യാം ദാശരഥീ രാമോ

ദേവി കൗശലമബ്രവീത് ||5.34.3 ||

1384

ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാതേജാ

ദർതുസ്തേന്നുചരഃ പ്രിയഃ |

കൃതവാംചേരാകസന്തപ്തഃ

ശിരസാ ത്യേദിവാദനം ||5.34.4 ||

1385

- സാ തയോഃ കുശലം ദേവീ
 നിശദ്യ നരസിംഹയോഃ |
 പ്രതിസംഹൃഷ്ടസർവാംഗീ
 ഹനുമന്തമമാബ്രവീത് ||5.34.5 || 1386
- കൽയാണീ ബത ഗാഥേയം
 ലൗകികീ പ്രതിഭാതി മാ |
 ഏതി ജീവന്തമാനന്ദോ
 നരം വർഷശതാദപി ||5.34.6 || 1387
- തയോഃ സമാഗമേ തസ്മിൻ
 പ്രീതിരുത്പാദിതാദ്ഭുതാ |
 പരസ്വരേണ ചാലാപം
 വിശ്വസ്തൗ തൗ പ്രചക്രതുഃ ||5.34.7 || 1388
- തസ്യാസ്തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 ഹനുമാൻ മാരുതാഞ്ചജഃ |
 സീതായാഃ ശോകതപ്തായാഃ
 സമീപമുപചക്രമേ ||5.34.8 || 1389
- യഥാ യഥാ സമീപം സ
 ഹനുമാനുപസർപതി |
 തഥാ തഥാ രാവണം സാ
 തം സീതാ പരിശങ്കതേ ||5.34.9 || 1390
- അഹോ ധിഗ് ധിക്യുതമിദം
 കഥിതം ഹി യദസ്യ മേ |
 രൂപാന്തരമുപാഗമ്യ
 സ ഏവായം ഹി രാവണം ||5.34.10 || 1391

താമശോകസ്യ ശാഖാം തു
 വിമുക്ത്യാ ശോകകർശിതാ |
 തസ്യാമേവാനവദ്യാംഗീ
 ധരൺയാം സമുപാവിശത് ||5.34.11 || 1392

അവന്ദത മഹാബാഹു -
 സ്തതസ്താം ജനകാത്മജാം |
 സാ ചൈനം ഭയസന്ത്രസ്താ
 ഭൂയോ നൈനമുദൈക്ഷത ||5.34.12 || 1393

തം ദൃഷ്ട്യാ വന്ദമാനം ച
 സീതാ ശശിനിഭാനനാ |
 അബ്രവീദ് ദീർഘമുച്ഛസ്യ
 വാനരം മധുരസ്വരാ ||5.34.13 || 1394

മായാം പ്രവിഷ്ടോ മായാവി
 യദി ത്വം രാവണഃ സ്വയം |
 ഉത്പാദയസി മേ ഭൂയഃ
 സന്താപം തന്ന ശോഭനം ||5.34.14 || 1395

സ്വം പരിത്യജ്യ രൂപം യഃ
 പരിവ്രാജകരൂപവാൻ |
 ജനസ്ഥാനേ മയാ ദൃഷ്ട -
 സ്ത്വം സ ഏവ ഹി രാവണഃ ||5.34.15 || 1396

ഉപവാസകൃശാം ദീനാം
 കാമരൂപ നിശാചര |
 സന്താപയസി മാം ഭൂയഃ
 സന്താപം തന്ന ശോഭനം ||5.34.16 || 1397

അഥവാ നൈതദേവം ഹി
 യൻമയാ പരിശങ്കിതം |
 മനസോ ഹി മമ പ്രീതി -
 രുത്പന്നാ തവ ദർശനാത് ||5.34.17 || 1398

യദി രാമസ്യ ദുതസ്ത്വ -
 മാഗതോ ഭദ്രമസ്തു തേ |
 പൃച്ഛാമി ത്യാം ഹരിശ്രേഷ്ഠ
 പ്രിയാ രാമകഥാ ഹി മേ ||5.34.18 || 1399

ഗുണാൻ രാമസ്യ കഥയ
 പ്രിയസ്യ മമ വാനര |
 ചിത്തം ഹരസി മേ സൗമ്യ
 നദീകുലം യഥാ രയഃ ||5.34.19 || 1400

അഹോ സ്വപ്നസ്യ സുഖതാ
 യാഹമേവ ചിരാഹൃതാ |
 പ്രേഷിതം നാമ പശ്യാമി
 രാഘവേണ വനൗകസം ||5.34.20 || 1401

സ്വപ്നേപി യദ്യഹം വീരം
 രാഘവം സഹലക്ഷ്മണം |
 പശ്യേയം നാവസീദേയം
 സ്വപ്നേപി മമ മത്സരീ ||5.34.21 || 1402

നാഹം സ്വപ്നമിമം മൻയേ
 സ്വപ്നേ ദൃഷ്ട്യാ ഹി വാനരം |
 ന ശക്ത്യാഭ്യുദയഃ പ്രാപ്തം
 പ്രാപ്തശ്ചാഭ്യുദയോ മമ ||5.34.22 || 1403

കിന്നു സ്യാച്ചിത്തമോഹോഽയം
 ദവേദ് വാതഗതിസ്ത്രിയം |
 ഉൻമാദജോ വികാരോ വാ
 സ്യാദയം മൃഗത്യുഷ്ണികാ ||5.34.23 || 1404

അഥവാ നായമുൻമാദോ
 മോഹോഽപ്യുൻമാദലക്ഷണം |
 സംബുധ്യേ ചാഹമാത്മാന -
 മിമം ചാപി വനൗകസം ||5.34.24 || 1405

ഇത്യേവം ബഹുധാ സീതാ
 സമ്പ്രധാർയ ബലാബലം |
 രക്ഷസാം കാമരൂപത്യാ -
 ന്മേനേ തം രാക്ഷസാധിപം ||5.34.25 || 1406

ഏതാം ബുദ്ധിം തദാ കൃത്യാ
 സീതാ സാ തനുമധ്യമാ |
 ന പ്രതിവ്യാജഹാരാഥ
 വാനരം ജനകാത്മജാ ||5.34.26 || 1407

സീതായാ നിശ്ചിതം ബുദ്ധ്യാ
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 ശ്രോത്രാനുകൂലൈർവചനൈ -
 സ്തദാ താം സമ്പ്രഹർഷയൻ ||5.34.27 || 1408

ആദിത്യ ഇവ തേജസ്വി
 ലോകകാന്തഃ ശശീ യഥാ |
 രാജാ സർവസ്യ ലോകസ്യ
 ദേവോ വൈശ്രവണോ യഥാ ||5.34.28 || 1409

വിക്രമേണോപപന്നശ്ച
 യഥാ വിഷ്ണുർമഹായശാഃ |
 സത്യവാദീ മധുരവാഗ്
 ദേവോ വാചസ്സതിർയഥാ || 5.34.29 || 1410

രൂപവാൻ സുഭഗഃ ശ്രീമാൻ
 കന്ദർപ ഇവ മുർതിമാൻ |
 സ്ഥാനക്രോധേ പ്രഹർതാ ച
 ശ്രേഷ്ഠോ ലോകേ മഹാരഥഃ || 5.34.30 || 1411

ബാഹുച്ഛായാമവഷ്ടബ്ധോ
 യസ്യ ലോകോ മഹാത്മനഃ |
 അപക്രമ്യാശ്രമപദാ -
 ന്മദ്യഗരൂപേണ രാഘവം || 5.34.31 || 1412

ശൂന്ധേ യേനാപനീതാസി
 തസ്യ ഭക്ഷ്യസി തത്ഫലം |
 അചിരാദ് രാവണം സംഖ്യേ
 യോ വധിഷ്യതി വീര്യവാൻ || 5.34.32 || 1413

ക്രോധപ്രമുക്തൈരിഷുഭി -
 ര്ജ്ജുലദ്ഭിരിവ പാവകൈഃ |
 തേനാഹം പ്രേഷിതോ ദൂത -
 സ്ത്വസുകാശമിഹാഗതഃ || 5.34.33 || 1414

ത്വദ്വിയോഗേന ദുഃഖാർതഃ
 സ ത്യാം കൗശലമബ്രവീത് |
 ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാതേജഃ
 സുമിത്രാനന്ദവർധനഃ || 5.34.34 || 1415

അഭിവാദ്യ മഹാബാഹുഃ
 സ ത്യാം കൗശലമബ്രവീത് |
 രാമസ്യ ച സഖാ ദേവി
 സുഗ്രീവോ നാമ വാനരഃ ||5.34.35 || 1416

രാജാ വാനരമുഖ്യാനാം
 സ ത്യാം കൗശലമബ്രവീത് |
 നിത്യം സ്മരതി തേ രാമഃ
 സസുഗ്രീവഃ സലക്ഷ്മണഃ ||5.34.36 || 1417

ദിഷ്ട്യാ ജീവസി വൈദേഹി
 രാക്ഷസീവശമാഗതാ |
 നചിരാദ് ഭക്ഷ്യസേ രാമം
 ലക്ഷ്മണം ച മഹാരഥം ||5.34.37 || 1418

മധ്യേ വാനരകോടീനാം
 സുഗ്രീവം ചാമിതൗജസം |
 അഹം സുഗ്രീവസചിവോ
 ഹനുമാൻ നാമ വാനരഃ ||5.34.38 || 1419

പ്രവിഷ്ടോ നഗരീം ലങ്കാം
 ലഘ്വയിത്യാ മഹോദധിം |
 കൃത്യാ മൂർധ്നി പദന്യാസം
 രാവണസ്യ ദുരാത്മനഃ ||5.34.39 || 1420

ത്യാം ഭൃഷ്ടുമുപയാത്ത്വേഹം
 സമാശ്രിത്യ പരാക്രമം |
 നാഹമസ്മി തഥാ ദേവി
 യഥാ മാമവഗച്ഛസി |

വിശങ്കാ തൃജ്യതാമേഷാ

ശ്രദ്ധത്വ വദതോ മമ ||5.34.40 ||

1421

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ ചതുസ്ത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| പഞ്ചത്രിംശഃ സർഗഃ ||

സീതയാ പൃഷ്ഠേന ഹനുമതാ ശ്രീരാമസ്യ ശാരീരികലക്ഷണാനാം
 ഗുണാനാം ച വർണനം നരവാനരമൈത്രിപ്രസംഗം ശ്രാവയിത്യാ
 സീതയാ മനസി സ്വകീയവിശ്വാസസ്യോത്പാദനം ച

താം തു രാമകഥാം ശ്രുത്യാ

വൈദേഹീ വാനരർഷഭാത് |

ഉവാച വചനം സാന്ത്വ -

മിദം മധുരയാ ഗിരാ ||5.35.1 ||

1422

ക്വ തേ രാമേണ സംസർഗഃ

കഥം ജാനാസി ലക്ഷ്മണം |

വാനരാണാം നരാണാം ച

കഥമാസീത് സമാഗമഃ ||5.35.2 ||

1423

യാനി രാമസ്യ ചിഹ്നാനി

ലക്ഷ്മണസ്യ ച വാനര |

താനി ഭൂയഃ സമാചക്ഷ്യ

ന മാം ശോകഃ സമാവിശേത് ||5.35.3 ||

1424

കീദ്യശം തസ്യ സംസ്ഥാനം

രൂപം തസ്യ ച കീദ്യശം |

കഥമൂരു കഥം ബാഹു

ലക്ഷ്മണസ്യ ച ശംസ മേ ||5.35.4 ||

1425

- ഏവമുകുതസ്തു വൈദേഹ്യാ
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 തതോ രാമം യഥാതത്ത്വ -
 മാഖ്യാതുമുപചക്രമേ ||5.35.5 || 1426
- ജാനന്തീ ബത ദിഷ്ട്യാ മാം
 വൈദേഹി പരിപൃച്ഛസി |
 ഭർതൃഃ കമലപത്രാക്ഷി
 സംസ്ഥാനം ലക്ഷ്മണസ്യ ച ||5.35.6 || 1427
- യാനി രാമസ്യ ചിഹ്നാനി
 ലക്ഷ്മണസ്യ ച യാനി വൈ |
 ലക്ഷിതാനി വിശാലാക്ഷി
 വദതഃ ശൃണു താനി മേ ||5.35.7 || 1428
- രാമഃ കമലപത്രാക്ഷഃ
 പൂർണ്ണചന്ദ്രനിദാനനഃ |
 രൂപദാക്ഷിൺയസമ്പന്നഃ
 പ്രസൂതോ ജനകാത്മജേ ||5.35.8 || 1429
- തേജസാദ്വിദിത്യസങ്കാശഃ
 ക്ഷമയാ പുഥിവീസമഃ |
 ബൃഹസ്പതിസമോ ബുദ്ധ്യാ
 യശസാ വാസവോപമഃ ||5.35.9 || 1430
- രക്ഷിതാ ജീവലോകസ്യ
 സ്വജനസ്യ ച രക്ഷിതാ |
 രക്ഷിതാ സ്വസ്യ വൃത്തസ്യ
 ധർമസ്യ ച പരന്തപഃ ||5.35.10 || 1431

- രാമോ ഭാമിനി ലോകസ്യ
 ചാതുർവർണ്യസ്യ രക്ഷിതാ |
 മർയാദാനാം ച ലോകസ്യ
 കർതാ കാരയിതാ ച സഃ || 5.35.11 || 1432
- അർചിഷ്ഠാനർചിത്യേത്യർഥം
 ബ്രഹ്മചര്യവ്രതേ സ്ഥിതഃ |
 സാധൂനാമുപകാരജ്ഞഃ
 പ്രചാരജ്ഞശ്ച കർമണാം || 5.35.12 || 1433
- രാജനീത്യാം വിനീതശ്ച
 ബ്രാഹ്മണാനാമുപാസകഃ |
 ഇതാനവാൻ ശീലസമ്പന്നോ
 വിനീതശ്ച പരന്തപഃ || 5.35.13 || 1434
- യജുർവേദവിനീതശ്ച
 വേദവിദ്ഭിഃ സുപൂജിതഃ |
 ധനുർവേദേ ച വേദേ ച
 വേദാംഗേഷു ച നിഷ്ഠിതഃ || 5.35.14 || 1435
- വിപുലാംസോ മഹാബാഹുഃ
 കംബുഗ്രീവഃ ശുഭാനനഃ |
 ഗൂഢജന്തുഃ സുതാമ്രാക്ഷോ
 രാമോ നാമ ജ്ഞൈഃ ശ്രുതഃ || 5.35.15 || 1436
- ദുന്ദുഭിസ്ത്വനനിർഘോഷഃ
 സ്തിഗ്ധവർണഃ പ്രതാപവാൻ |
 സമശ്ച സുവിഭക്താംഗോ
 വർണം ശ്യാമം സമാശ്രിതഃ || 5.35.16 || 1437

ത്രിസ്ഥിരസ്ത്രിപ്രലംബശ്ച
 ത്രിസമസ്ത്രിഷു ചോന്നതഃ |
 ത്രിതാമ്രസ്ത്രിഷു ച സ്ത്രിഗ്ധോ
 ഗംഭീരസ്ത്രിഷു നിത്യശഃ || 5.35.17 || 1438

ത്രിവലീമാംസ്തൂർയവനത -
 ശ്ചതുർവ്യംഗസ്ത്രിശീർഷവാൻ |
 ചതുഷ്ഠലശ്ചതുർലേഖ -
 ശ്ചതുഷ്ഠിഷ്ടുശ്ചതുഃ സമഃ || 5.35.18 || 1439

ചതുർദശസമദ്വന്ദ്വ -
 ശ്ചതുർദംശ്രശ്ചതുർഗതിഃ |
 മഹോഷ്ഠഹനൂനാസശ്ച
 പഞ്ചസ്ത്രിഗ്ധോഽഷ്ടവംശവാൻ || 5.35.19 || 1440

ദശപദ്മോ ദശബൃഹത്
 ത്രിഭിർവ്യാപ്തോ ദ്വിശുക്ലവാൻ |
 ഷഡൂന്നതോ നവതനു -
 സ്ത്രിഭിർവ്യാപ്തോതി രാഘവഃ || 5.35.20 || 1441

സത്യധർമരതഃ ശ്രീമാൻ
 സംഗ്രഹാനുഗ്രഹേ രതഃ |
 ദേശകാലവിഭാഗജ്ഞഃ
 സർവലോകപ്രിയംവദഃ || 5.35.21 || 1442

ഭ്രാതാ ചാസ്യ ച വൈമാത്രഃ
 സൗമിത്രിരമിതപ്രഭഃ |
 അനുരാഗേണ രൂപേണ
 ഗുണൈശ്ചാപി തഥാവിധഃ || 5.35.22 || 1443

സ സുവർണച്ഛവിഃ ശ്രീമാൻ
 രാമഃ ശ്യാമോ മഹായശാഃ |
 താവുഭൃ നരശാർദൂലൗ
 ത്വദ്ദർശനകൃതോത്സവൗ || 5.35.23 || 1444

വിചിൻവന്തൗ മഹീം കൃത്സ്മ്നാ -
 മസ്മാഭിഃ സഹ സംഗതൗ |
 ത്യാമേവ മാർഗമാണൗ തൗ
 വിചരന്തൗ വസുന്ധരാം || 5.35.24 || 1445

ദദർശതുർമൃഗപതിം
 പൂർവജ്ഞനാവരോപിതം |
 ഋഷ്യമുകസ്യ മൂലേ തു
 ബഹുപാദപസങ്കുലേ || 5.35.25 || 1446

ഭ്രാതൂർഭയാർതമാസീനം
 സുഗ്രീവം പ്രിയദർശനം |
 വയം ച ഹരിരാജം തം
 സുഗ്രീവം സത്യസംഗരം || 5.35.26 || 1447

പരിചർയാമഹേ രാജ്യാത്
 പൂർവജ്ഞനാവരോപിതം |
 തതസ്തൗ ചീരവസനൗ
 ധനുഃപ്രവരപാണിനൗ || 5.35.27 || 1448

ഋഷ്യമുകസ്യ ശൈലസ്യ
 രമ്യം ദേശമുപാഗതൗ |
 സ തൗ ദൃഷ്ട്യാ നരവ്യാഘ്രൗ
 ധൻവിനൗ വാനരർഷഭഃ || 5.35.28 || 1449

അഭിപ്ലൂതോ ഗിരേസ്തസ്യ
 ശിവരം ഭയമോഹിതഃ |
 തതഃ സ ശിവരേ തസ്മിൻ
 വാനരേന്ദ്രോ വ്യവസ്ഥിതഃ || 5.35.29 || 1450

തയോഃ സമീപം മാമേവ
 പ്രേഷയാമാസ സത്യരം |
 താവഹം പുരുഷവ്യാഘ്രൗ
 സുഗ്രീവവചനാത് പ്രഭു || 5.35.30 || 1451

രൂപലക്ഷണസമ്പന്നൗ
 കൃതാഞ്ജലിരൂപസ്ഥിതഃ |
 തൗ പരിജ്ഞാതതത്ത്വാർഥൗ
 മയാ പ്രീതിസമൻവിതൗ || 5.35.31 || 1452

പൃഷ്ഠമാരോപ്യ തം ദേശം
 പ്രാപിതൗ പുരുഷർഷഭൗ |
 നിവേദിതൗ ച തത്തേന
 സുഗ്രീവായ മഹാത്മനേ || 5.35.32 || 1453

തയോരന്യോന്യസംഭാഷാദ്
 ഭൃശം പ്രീതിരജായത |
 തത്ര തൗ കീർതിസമ്പന്നൗ
 ഹരീശ്വരനരേശ്വരൗ || 5.35.33 || 1454

പരസ്തരകൃതാശ്യാസൗ
 കഥയാ പൂർവവൃത്തയാ |
 തം തതഃ സാന്ത്യയാമാസ
 സുഗ്രീവം ലക്ഷ്മണാഗ്രജഃ || 5.35.34 || 1455

സ്ത്രീഹേതോർവാലിനാ ഭ്രാത്രോ
 നിരസ്തം പുരുതേജസാ |
 തതസ്ത്വന്നാശജം ശോകം
 രാമസ്യാക്ലിഷ്ടകർമണഃ || 5.35.35 || 1456

ലക്ഷ്മണോ വാനരേന്ദ്രായ
 സുഗ്രീവായ ന്യവേദയത് |
 സ ശ്രുത്വാ വാനരേന്ദ്രസ്തു
 ലക്ഷ്മണേനേരിതം വചഃ || 5.35.36 || 1457

തദാസീന്നിഷ്ഠഭോദ്യർഥം
 ഗ്രഹഗ്രസ്തു ഇവാംശുമാൻ |
 തതസ്ത്വദ്ഗാത്രശോഭിനി
 രക്ഷസാ ഹ്രിയമാണയാ || 5.35.37 || 1458

യാന്യാഭരണജാലാനി
 പാതിതാനി മഹീതലേ |
 താനി സർവാണി രാമായ
 ആനീയ ഹരിയുമപാഃ || 5.35.38 || 1459

സംഹൃഷ്ടാ ദർശയാമാസു -
 ര്ഗതിം തു ന വിദുസ്സവ |
 താനി രാമായ ദത്താനി
 മയൈവോപഹൃതാനി ച || 5.35.39 || 1460

സ്വനവന്ത്യവകീർണാനി
 തസ്മിൻ വിഹതചേതസി |
 താൻയങ്കേ ദർശനീയാനി
 കൃത്വാ ബഹുവിധം തദാ || 5.35.40 || 1461

<p>തേന ദേവപ്രകാശേന ദേവേന പരിദേവിതം പശ്യതസ്താനി രൂദത - സ്താമൃതശ്ച പുനഃ പുനഃ 5.35.41 </p>	1462
<p>പ്രാദീപയദ് ദാശരഥേ - സ്തദാ ശോകഹുതാശനം 5.35.42 </p>	1463
<p>ശായിതം ച ചിരം തേന ദുഃഖാർതേന മഹാത്മനാ മയാപി വിവിധൈർവാക്യൈഃ കൃച്ഛ്യാദുത്ഥാപിതഃ പുനഃ 5.35.43 </p>	1464
<p>താനി ദൃഷ്ട്വാ മഹാർഹാണി ദർശയിത്യാ മൂഹൂർമൂഹുഃ രാഘവഃ സഹസൗമിത്രിഃ സുഗ്രീവേ സംന്യവേശയത് 5.35.44 </p>	1465
<p>സ തവാദർശനാദാർഭയേ രാഘവഃ പരിതപ്യതേ മഹതാ ജ്വലതാ നിത്യ - മഗ്നിനേവാഗ്നിപർവതഃ 5.35.45 </p>	1466
<p>ത്വക്യുതേ തമനിദ്രാ ച ശോകശ്ചിന്താ ച രാഘവം താപയന്തി മഹാത്മാന - മഗ്ന്യാരാമിവാഗ്നയഃ 5.35.46 </p>	1467
<p>തവാദർശനശോകേന രാഘവഃ പരിചാൽയതേ </p>	

മഹതാ ഭൂമികമ്പേന മഹാനിവ ശിലോച്ചയഃ 5.35.47	1468
കാനനാനി സുരമ്യാണി നദീപ്രസ്രവണാനി ച ചരൻ ന രതിമാപ്നോതി ത്വാമപശ്യൻ നൃപാത്മജേ 5.35.48	1469
സ ത്യാം മനുജശാർദൂലഃ ക്ഷിപ്രം പ്രാപ്സ്യതി രഘവഃ സമീത്രബാന്ധവം ഹത്യാ രാവണം ജനകാത്മജേ 5.35.49	1470
സഹിതൗ രാമസുഗ്രീവാ - വുഭാവകുരുതാം തദാ സമയം വാലിനം ഹന്തും തവ ചാൻവേഷണം പ്രതി 5.35.50	1471
തതസ്താഭ്യാം കുമാരാഭ്യാം വീരാഭ്യാം സ ഹരീശ്വരഃ കിഷ്കിന്ധാം സമുപാഗമ്യ വാലീ യുദ്ധേ നിപാതിതഃ 5.35.51	1472
തതോ നിഹത്യ തരസാ രാമോ വാലിനമാഹവേ സർവർക്ഷഹരിസംഘാനാം സുഗ്രീവമകരോത് പതിം 5.35.52	1473
രാമസുഗ്രീവയോരൈക്യം ദേവ്യേവം സമജായത	

- ഹനുമന്തം ച മാം വിദ്ധി
 തയോർഭൂതമുപാഗതം || 5.35.53 || 1474
- സ്വം രാജ്യം പ്രാപ്യ സുഗ്രീവഃ
 സ്യാനാനീയ മഹാകപീൻ |
 ത്വദർഥം പ്രേഷയാമാസ
 ദിശോ ദശ മഹാബലാൻ || 5.35.54 || 1475
- ആദിഷ്ടാ വാനരേന്ദ്രേണ
 സുഗ്രീവേണ മഹൗജസഃ |
 അദ്രിരാജപ്രതീകാശാഃ
 സർവതഃ പ്രസ്ഥിതാ മഹീം || 5.35.55 || 1476
- തതസ്തേ മാർഗമാണാ വൈ
 സുഗ്രീവവചനാതുരാഃ |
 ചരന്തി വസുധാം കൃത്സ്നാം
 വയമന്യേ ച വാനരാഃ || 5.35.56 || 1477
- അംഗദോ നാമ ലക്ഷ്മീവാൻ
 വാലിസുനൂർമഹാബലഃ |
 പ്രസ്ഥിതഃ കപിശാർദൂല -
 സ്ത്രീഭാഗബലസംവൃതഃ || 5.35.57 || 1478
- തേഷാം നോ വിപ്രണഷ്ടാനാം
 വിന്ധ്യേ പർവതസത്തമേ |
 ഭൃശം ശോകപരീതാനാ -
 മഹോരാത്രഗണാ ഗതാഃ || 5.35.58 || 1479
- തേ വയം കാർയനൈരാശ്യാത്
 കാലസ്യാതിക്രമേണ ച |

ഭയാച്ച കപിരാജസ്യ
 പ്രാണാംസ്ത്യക്തുമുപസ്ഥിതാഃ || 5.35.59 || 1480

വിചിത്യ ഗിരിദുർഗാണി
 നദീപ്രസ്രവണാനി ച |
 അനാസാദ്യ പദം ദേവ്യാഃ
 പ്രാണാംസ്ത്യക്തും വ്യവസ്ഥിതാഃ || 5.35.60 || 1481

തതസ്തസ്യ ഗിരേർമൂർധ്നി
 വയം പ്രായമുപാസ്മഹേ |
 ദൃഷ്ട്വാ പ്രായോപവിഷ്ടാംശ്ച
 സർവാൻ വാനരപുംഗവാൻ || 5.35.61 || 1482

ഭൃശം ശോകാർണവേ മഗ്നഃ
 പർയദേവയദംഗദഃ |
 തവ നാശം ച വൈദേഹി
 വാലിനശ്ച തമാ വധം || 5.35.62 || 1483

പ്രായോപവേശമസ്മാകം
 മരണം ച ജടായുഷഃ |
 തേഷാം നഃ സ്യാമിസന്ദേശാ -
 നിരാശാനാം മുമൂർഷതാം || 5.35.63 || 1484

കാർയഹേതോരിഹായാതഃ
 ശകുനിർവീര്യവാൻ മഹാൻ |
 ഗൃധ്രരാജസ്യ സോദരയഃ
 സമ്പാതിർനാമ ഗൃധ്രരാട് || 5.35.64 || 1485

ശ്രുത്വാ ഭ്രാത്യവധം കോപാ -
 ദിദം വചനമബ്രവീത് |

- യവീയാൻ കേന മേ ദ്രാതാ
 ഹതഃ ക്വ ച നിപാതിതഃ || 5.35.65 || 1486
- ഏതദാവ്യാതുമിച്ഛാമി
 ദവദ്ഭിർവാനരോത്തമാഃ |
 അംഗദ്വ്യാക്രമയത് തസ്യ
 ജനസ്ഥാനേ മഹദ്വധം || 5.35.66 || 1487
- രക്ഷസാ ഭീമരുപേണ
 ത്യാമുദ്ദിശ്യ യഥാർഥതഃ |
 ജടായോസ്തു വധം ശ്രുത്വാ
 ദുഃഖിതഃ സോഽരുണാത്മജഃ || 5.35.67 || 1488
- ത്യാമാഹ സ വരാഭോഹേ
 വസന്തീം രാവണാലയേ |
 തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 സമ്പാതേഃ പ്രീതിവർധനം || 5.35.68 || 1489
- അംഗദപ്രമുഖാഃ സർവേ
 തതഃ പ്രസ്ഥാപിതാ വയം |
 വിന്ധ്യാദുത്ഥായ സമ്പ്രാപ്താഃ
 സാഗരസ്യാന്തമുത്തമം || 5.35.69 || 1490
- ത്വദ്ദർശനേ കൃതോത്സാഹാ
 ഹൃഷ്ടാഃ പുഷ്ടാഃ പ്ലവംഗമാഃ |
 അംഗദപ്രമുഖാഃ സർവേ
 വേലോപാന്തമുപാഗതാഃ || 5.35.70 || 1491
- ചിന്താം ജഗ്മുഃ പുനർഭീമാം
 ത്വദ്ദർശനസമുത്സുകാഃ |

അമാഹം ഹരിസൈന്ധവ്യ
 സാഗരം ദൃശ്യ സീദതഃ ||5.35.71 || 1492

വ്യവധൂയ ഭയം തീവ്രം
 യോജനാനാം ശതം പ്ലുതഃ |
 ലങ്കാ ചാപി മയാ രാത്രൗ
 പ്രവിഷ്ടാ രാക്ഷസാകുലാ ||5.35.72 || 1493

രാവണശ്ച മയാ ദൃഷ്ട -
 സ്ത്വം ച ശോകനിപീഡിതാ |
 ഏതത് തേ സർവമാഖ്യാതം
 യഥാവൃത്തമനിന്ദിതേ ||5.35.73 || 1494

അഭിഭാഷസ്യ മാം ദേവി
 ദൂതോ ദാശരഥേരഹം |
 തൻമാം രാമകൃതോദ്യോഗം
 ത്വന്നിമിത്തമിഹാഗതം ||5.35.74 || 1495

സുഗ്രീവസചിവം ദേവി
 ബുധ്യസ്വ പവനാത്മജം |
 കുശലീ തവ കാകുത്സ്മഃ
 സർവശസ്ത്രഭൃതാം വരഃ ||5.35.75 || 1496

ഗുരോരാദായനേ യുക്തോ
 ലക്ഷ്മണഃ ശുഭലക്ഷണഃ |
 തസ്യ വീര്യവതോ ദേവി
 ഭർതൃസ്തുവ ഹിതേ രതഃ ||5.35.76 || 1497

അഹമേകസ്തു സമ്പ്രാപ്തഃ
 സുഗ്രീവവചനാദിഹ |

മയേയമസഹായേന

ചരതാ കാമരൂപിണാ ||5.35.77 ||

1498

ദക്ഷിണാ ദിഗനുക്രാന്താ

ത്വൻമാർഗവിചയൈഷിണാ |

ദിഷ്ട്യാഹം ഹരിസൈന്യാനാം

ത്വന്നാശമനുശോചതാം ||5.35.78 ||

1499

അപനേഷ്യാമി സന്താപം

തവാധിഗമശാസനാത് |

ദിഷ്ട്യാ ഹി ന മമ വ്യർഥം

സാഗരസ്യേഹ ലംഘനം ||5.35.79 ||

1500

പ്രാപ്ത്യാമൃഹമിദം ദേവി

ത്വദുർഗനകൃതം യശഃ |

രാഘവശ്ച മഹാവീര്യഃ

ക്ഷിപ്രം ത്യാമഭിപത്യതേ ||5.35.80 ||

1501

സപുത്രബാന്ധവം ഹത്യാ

രാവണം രാക്ഷസാധിപം |

മാൽയവാൻ നാമ വൈദേഹി

ഗിരീണാമുത്തമോ ഗിരിഃ ||5.35.81 ||

1502

തതോ ഗച്ഛതി ഗോകർണം

പർവതം കേസരീ ഹരിഃ |

സ ച ദേവർഷിദിർദിഷ്ടഃ

പിതാ മമ മഹാകപിഃ |

തീർഥേ നദീപതേഃ പുൺഡ്രേ

ശംബസാദനമുദ്ധരൻ ||5.35.82 ||

1503

യസ്യാഹം ഹരിണഃ ക്ഷേത്രേ
 ജാതോ വാതേന മൈമിലി |
 ഹനുമാനിതി വിഖ്യാതോ
 ലോകേ സ്വേനൈവ കർമണാ ||5.35.83 || 1504

വിശ്വാസാർഥം തു വൈദേഹി
 ദർതുരുക്താ മയാ ഗുണാഃ |
 അചിരാത് ത്യാമിതോ ദേവി
 രാഘവോ നയിതാ ധ്രുവം ||5.35.84 || 1505

ഏവം വിശ്വാസിതാ സീതാ
 ഹേതുഭിഃ ശോകകർശിതാ |
 ഉപപന്നൈരഭിജ്ഞാനൈ -
 ര്ഭൂതം തമധിഗച്ഛതി ||5.35.85 || 1506

അതുലം ച ഗതാ ഹർഷം
 പ്രഹർഷേണ തു ജാനകീ |
 നേത്രാഭ്യാം വക്രപക്ഷ്യാഭ്യാം
 മുമോചാനന്ദജം ജലം ||5.35.86 || 1507

ചാരു തദ് വദനം തസ്യാ -
 സ്താമ്രശുക്ലായതേക്ഷണം |
 അശോഭത വിശാലാക്ഷ്യാ
 രാഹുമുക്ത ഇവോഡുരാട് ||5.35.87 || 1508

ഹനുമന്തം കപിം വ്യക്തം
 മന്യതേ നാന്യഥേതി സാ |
 അഥോവാച ഹനുമാംസ്താ -
 മുത്തരം പ്രിയദർശനാം ||5.35.88 || 1509

ഏതത്തേ സർവമാഖ്യാതം

സമാശ്വസിഹി മൈമിലി |

കിം കരോമി കഥം വാ തേ

രോചതേ പ്രതിയാദ്യഹം || 5.35.89 ||

1510

ഹത്യേസുരേ സംയതി ശംബസാദനേ

കപിപ്രവീരേണ മഹർഷിചോദനാത് |

തത്ത്വേന്ധി വായുപ്രഭവോ ഹി മൈമിലി

പ്രഭാവതസ്തത്പ്രതിമശ്ച വാനരഃ || 5.35.90 ||

1511

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ പഞ്ചത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷട്ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

ഹനുമതാ സീതായൈ മുദ്രികായാ അർപണം കദാ ശ്രീരാഘവോ
 മാമുദ്ധരിഷ്യതിതി സൗത്സുക്യം സീതായാഃ പ്രശ്നോ ഹനുമതാ
 ശ്രീരാമസ്യ സീതാവിഷയകമനുരാഗം വർണയിത്യാ സീതായാഃ
 സാന്ത്വനം ച

ഭൂയ ഏവ മഹാതേജാ
 ഹനുമാൻ പവനാത്മജഃ |
 അബ്രവീത് പ്രശ്രിതം വാക്യം
 സീതാപ്രത്യയകാരണാത് || 5.36.1 || 1512

വാനരോഹം മഹാഭാഗേ
 ഭൂതോ രാമസ്യ ധീമതഃ |
 രാമനാമാങ്കിതം ചേദം
 പശ്യ ദേവ്യംഗുലീയകം || 5.36.2 || 1513

പ്രത്യയാർഥം തവാനീതം
 തേന ദത്തം മഹാത്മനാ |
 സമാശ്വസിഹി ഭദ്രം തേ
 ക്ഷീണദുഃഖഫലാ ഹ്യസി || 5.36.3 || 1514

ഗൃഹീത്യാ പ്രേക്ഷമാണാ സാ
 ദർതുഃ കരവിഭൂഷിതം |
 ദർതാരമിവ സമ്പ്രാപ്തം
 ജാനകീ മുദ്രിതാവത് || 5.36.4 || 1515

ചാരു തദ് വദനം തസ്യ -
 സ്താമ്രശുക്ലായതേക്ഷണം |
 ബഭൂവ ഹർഷോദഗ്രം ച
 രാഹുമുക്ത ഇവോഡുരാട് || 5.36.5 || 1516

തതഃ സാ ഹ്രീമതീ ബാലാ
 ഭർതുഃ സന്ദേശഹർഷിതാ |
 പരിതുഷ്ടാ പ്രിയം കൃത്യാ
 പ്രശശംസ മഹാകപിം || 5.36.6 || 1517

വിക്രാന്തസ്ത്വം സമർഥസ്ത്വം
 പ്രാജ്ഞസ്ത്വം വാനരോത്തമ |
 യേനേദം രാക്ഷസപദം
 ത്യയൈകേന പ്രധർഷിതം || 5.36.7 || 1518

ശതയോജനവിസ്തീർണ്ണഃ
 സാഗരോ മകരാലയഃ |
 വിക്രമശ്ലാഘനീയേന
 ക്രമതാ ഗോഷ്ഠദീകൃതഃ || 5.36.8 || 1519

ന ഹി ത്യാം പ്രാകൃതം മന്യേ
 വാനരം വാനരർഷഭ |
 യസ്യ തേ നാസ്തി സന്ത്രാസോ
 രാവണാദപി സംഭ്രമഃ || 5.36.9 || 1520

അർഹസേ ച കപിശ്രേഷ്ഠ
 മയാ സമഭിഭാഷിതും |
 യദ്യസി പ്രേഷിതസ്തേന
 രാമേണ വിഭിതാത്മനാ || 5.36.10 || 1521

- പ്രേഷയിഷ്യതി ദുർധർഷോ
 രാമോ നഹ്യപരീക്ഷിതം |
 പരാക്രമമവിജ്ഞായ
 മത്സകാശം വിശേഷതഃ ||5.36.11 || 1522
- ദിഷ്ട്യാ ച കുശലീ രാമോ
 ധർമാന്മാ സത്യസംഗരഃ |
 ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാതേജഃ
 സുമിത്രാനന്ദവർധനഃ ||5.36.12 || 1523
- കുശലീ യദി കാകുത്സ്ഥഃ
 കിം ന സാഗരമേഖലാം |
 മഹീം ദഹതി കോപേന
 യുഗാന്താഗ്നിരിവോത്ഥിതഃ ||5.36.13 || 1524
- അഥവാ ശക്തിമന്തൗ തൗ
 സുരാണാമപി നിഗ്രഹേ |
 മമൈവ തു ന ദുഃഖാനാ -
 മസ്തി മന്യേ വിപര്യയഃ ||5.36.14 || 1525
- കച്ചിന്ന വ്യഥതേ രാമഃ
 കച്ചിന്ന പരിതപ്യതേ |
 ഉത്തരാണി ച കാർയാണി
 കുരുതേ പുരുഷോത്തമഃ ||5.36.15 || 1526
- കച്ചിന്ന ദീനഃ സംഭ്രാന്തഃ
 കാർയേഷു ച ന മൂഹ്യതി |
 കച്ചിത് പുരുഷകാർയാണി
 കുരുതേ നൃപതേഃ സുതഃ ||5.36.16 || 1527

ദ്വിവിധം ത്രിവിധോപായ -
 മൂപായമപി സേവതേ |
 വിജിഗീഷുഃ സുഹൃത് കച്ചി -
 ന്മിത്രേഷു ച പരന്തപഃ || 5.36.17 || 1528

കച്ചിൻമിത്രാണി ലഭതേ -
 ദ്വിത്രൈശ്ചാപ്യഭിഗമ്യതേ |
 കച്ചിത് കൽയാണമിത്രശ്ച
 മിത്രൈശ്ചാപി പുരസ്കൃതഃ || 5.36.18 || 1529

കച്ചിദാശാസ്തി ദേവാനാം
 പ്രസാദം പാർഥിവാത്മജഃ |
 കച്ചിത് പുരുഷകാരം ച
 ദൈവം ച പ്രതിപദ്യതേ || 5.36.19 || 1530

കച്ചിന്ന വിഗതസ്തേഹോ
 വിവാസാൻമയി രാഘവഃ |
 കച്ചിൻമാം വ്യസനാദസ്മാ -
 ന്മോക്ഷയിഷ്യതി രാഘവഃ || 5.36.20 || 1531

സുഖാനാമുചിതോ നിത്യ -
 മസുഖാനാമനുചിതഃ |
 ദുഃഖമുത്തരമാസാദ്യ
 കച്ചിദ് രാമോ ന സീദതി || 5.36.21 || 1532

കൗസൽയായാസ്തമാ കച്ചിത്
 സുമിത്രായാസ്തമൈവ ച |
 അഭീക്ഷ്ണം ശ്രൂയതേ കച്ചിത്
 കുശലം ദരതസ്യ ച || 5.36.22 || 1533

മന്നിമിത്തേന മാനാർഹഃ
 കച്ചിച്ഛോകേന രാഘവഃ |
 കച്ചിന്നാൻയമനാ രാമഃ
 കച്ചിൻമാം താരയിഷ്യതി || 5.36.23 || 1534

കച്ചിദക്ഷൗഹിണീം ഭീമാം
 ദരതോ ഭ്രാതൃവത്സലഃ |
 ധൃജിനീം മന്ത്രിഭിർഗുപ്താം
 പ്രേഷയിഷ്യതി മത്കൃതേ || 5.36.24 || 1535

വാനരാധിപതിഃ ശ്രീമാൻ
 സുഗ്രീവഃ കച്ചിദേഷ്യതി |
 മത്കൃതേ ഹരിഭിർവീരൈ -
 റ്വതോ ദന്തനഖായുധൈഃ || 5.36.25 || 1536

കച്ചിച്ച ലക്ഷ്മണഃ ശൂരഃ
 സുമിത്രാനന്ദവർധനഃ |
 അസ്രുവിച്ഛരജാലേന
 രാക്ഷസാൻ വിധമിഷ്യതി || 5.36.26 || 1537

രൗദ്രേണ കച്ചിദസ്രേണ
 രാമേണ നിഹതം രണേ |
 ഭ്രക്ഷ്യാമൃൽപേന കാലേന
 രാവണം സസുഹൃഇജനം || 5.36.27 || 1538

കച്ചിന്ന തദ്ധേമസമാനവർണം
 തസ്യാനനം പദ്മസമാനഗന്ധി |
 മയാ വിനാ ശുഷ്യതി ശോകദീനം
 ജലക്ഷയേ പദ്മമിവാതപേന || 5.36.28 || 1539

ധർമാപദേശാത് തൃജുതഃ സ്വരാജ്യം
 മാം ചാപ്യരൺധം നയതഃ പദാതേഃ |
 നാസീദ് യഥാ യസ്യ ന ഭീർന ശോകഃ
 കച്ചിത് സ ധൈര്യം ഹൃദയേ കരോതി ||5.36.29 || 1540

ന ചാസ്യ മാതാ ന പിതാ ന ചാൻയഃ
 സ്നേഹാദ് വിശിഷ്ടോസ്തി മയാ സമോ വാ |
 താവദ്യഹം ദൂത ജിജീവിഷേയം
 യാവത് പ്രവൃത്തിം ശൃണുയാം പ്രിയസ്യ ||5.36.30 || 1541

ഇതീവ ദേവീ വചനം മഹാർഥം
 തം വാനരേന്ദ്രം മധുരാർഥമുക്ത്വാ |
 ശ്രോതും പുനസ്സസ്യ വചോഭിരാമം
 രാമാർഥയുക്തം വിരരാമ രാമാ ||5.36.31 || 1542

സീതായാ വചനം ശ്രുത്വാ
 മാരുതിർഭീമവിക്രമഃ |
 ശിരസ്യഞ്ജലിമാധായ
 വാക്യമുത്തരമബ്രവീത് ||5.36.32 || 1543

ന ത്യാമിഹസ്ഥാം ജാനീതേ
 രാമഃ കമലലോചനഃ |
 തേന ത്യാം നാനയത്യാശു
 ശചീമിവ പുരന്ദരഃ ||5.36.33 || 1544

ശ്രുത്യൈവ ച വചോ മഹ്യം
 ക്ഷിപ്രമേഷ്യതി രഘവഃ |
 ചമും പ്രകർഷൻ മഹതീം
 ഹർയുക്ഷഗണസംയുതാം ||5.36.34 || 1545

- വിഷ്ണുഭയിത്യാ ബാണൗഘൈ -
 രക്ഷോഭ്യം വരുണാലയം |
 കരിഷ്യതി പുരീം ലങ്കാം
 കാകുത്സ്മഃ ശാന്തരാക്ഷസാം ||5.36.35 || 1546
- തത്ര യദ്യന്തരാ മൃത്യു -
 ര്യദി ദേവാ മഹാസുരാഃ |
 സ്ഥാസ്യന്തി പഥി രാമസ്യ
 സ താനപി വധിഷ്യതി ||5.36.36 || 1547
- തവാദർശനജ്ഞനാർയേ
 ശോകേന പരിപൂരിതഃ |
 ന ശർമ ലഭതേ രാമഃ
 സിംഹാർദിത ഇവ ദ്വിപഃ ||5.36.37 || 1548
- മന്ദരേണ ച തേ ദേവി
 ശപേ മൂലഫലേന ച |
 മലയേന ച വിന്ധ്യേന
 മേരുണാ ദർഭുരേണ ച ||5.36.38 || 1549
- യഥാ സുനയനം വൽഗു
 ബിംബോഷ്ടം ചാരുകുണ്ഡലം |
 മുഖം ദ്രക്ഷ്യസി രാമസ്യ
 പൂർണ്ണചന്ദ്രമിവോദിതം ||5.36.39 || 1550
- ക്ഷിപ്രം ദ്രക്ഷ്യസി വൈദേഹി
 രാമം പ്രസ്രവണേ ഗിരൗ |
 ശതക്രതുമിവാസിനം
 നാഗപൃഷ്ടസ്യ മുർധനി ||5.36.40 || 1551

ന മാംസം രാഘവോ ഭുങ്ക്തേ
 ന ചൈവ മധു സേവതേ |
 വന്ധം സുവിഹിതം നിത്യം
 ഭക്തമശ്നാതി പഞ്ചമം || 5.36.41 || 1552

നൈവ ദംശാൻ ന മശകാൻ
 ന കീടാൻ ന സരീസൃപാൻ |
 രാഘവോഽപനയേദ് ഗാത്രാത്
 ത്വദ്ഗതേനാന്തരാത്മനാ || 5.36.42 || 1553

നിത്യം ധ്യാനപരോ രാമോ
 നിത്യം ശോകപരായണഃ |
 നാൻയച്ചിന്തയതേ കിഞ്ചിത്
 സ തു കാമവശം ഗതഃ || 5.36.43 || 1554

അനിദ്രഃ സതതം രാമഃ
 സുഷ്ണോഽപി ച നരോത്തമഃ |
 സീതേതി മധുരാം വാണീം
 വ്യാഹരൻ പ്രതിബുദ്ധ്യതേ || 5.36.44 || 1555

ദൃഷ്ട്വാ ഫലം വാ പുഷ്പം വാ
 യച്ചാൻയത് സ്ത്രീമനോഹരം |
 ബഹുശോ ഹാ പ്രിയേത്യേവം
 ശ്യാസംസ്ത്യാമഭിഭാഷതേ || 5.36.45 || 1556

സ ദേവി നിത്യം പരിതപ്യമാന -
 സ്ത്യാമേവ സീതേത്യഭിഭാഷമാണഃ |
 ധൃതവ്രതോ രാജസുതോ മഹാത്മാ
 തവൈവ ലാഭായ കൃതപ്രയതഃ || 5.36.46 || 1557

സാ രാമസങ്കീർത്തനവീതശോകാ
 രാമസ്യ ശോകേന സമാനശോകാ |
 ശരൻമുഖേനാംബുദശേഷചന്ദ്രാ
 നിശേവ വൈദേഹസുതാ ബഭൂവ ||5.36.47 ||

1558

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഷട്ത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീരാമസ്യ ശീഘ്രമാനയനായ ഹനുമന്തം പ്രതി സീതായാ ആഗ്രഹോ
ഹനുമതാജ്ഞനാ സഹ ചലിതും സീതാം പ്രത്യനുനയഃ സീതയാ
തസ്യാനംഗീകരണം ച

സാ സീതാ വചനം ശ്രുത്വാ
പൂർണ്ണചന്ദ്രനിഭാനനാ |

ഹനുമന്തമുവാചേദം

ധർമാർഥസഹിതം വചഃ ||5.37.1 ||

1559

അമൃതം വിഷസമ്പൃക്തം
ത്യയാ വാനര ഭാഷിതം |

യച്ച നാൻയമനാ രാമോ

യച്ച ശോകപരായണഃ ||5.37.2 ||

1560

ഐശ്വര്യേ വാ സുവിസ്തീർണേ
വ്യസനേ വാ സുദാരുണേ |

രജേജ്ജവ പുരുഷം ബദ്ധ്യാ

കൃതാന്തഃ പരികർഷതി ||5.37.3 ||

1561

വിധിർനുമനമസംഹാർയഃ

പ്രാണിനാം പ്ലവഗോത്തമ |

സൗമിത്രിം മാം ച രാമം ച

വ്യസനൈഃ പശ്യ മോഹിതാൻ ||5.37.4 ||

1562

<p>ശോകസ്യാസ്യ കഥം പാരം രാഘവോഽധിഗമിഷ്യതി പ്ലവമാനഃ പരിക്രാന്തോ ഹതനൗഃ സാഗരേ യഥാ 5.37.5 </p>	<p>1563</p>
<p>രാക്ഷസാനാം വധം കൃത്യാ സുദധിത്യാ ച രാവണം ലങ്കാമുൻമഥിതാം കൃത്യാ കദാ ഭ്രക്ഷ്യതി മാം പതിഃ 5.37.6 </p>	<p>1564</p>
<p>സ വാച്യഃ സന്ത്യരന്യേതി യാവദേവ ന പുർയതേ അയം സംവത്സരഃ കാല - സ്താവദ്ധി മമ ജീവിതം 5.37.7 </p>	<p>1565</p>
<p>വർത്തതേ ദശമോ മാസോ ദ്വൗ തു ശേഷൗ പ്ലവംഗമ രാവണേന നൃശംസേന സമയോ യഃ കൃതോ മമ 5.37.8 </p>	<p>1566</p>
<p>വിഭീഷണേന ച ഭ്രാത്രോ മമ നിർയാതനം പ്രതി അനുനീതഃ പ്രയത്നേന ന ച തത് കുരുതേ മതിം 5.37.9 </p>	<p>1567</p>
<p>മമ പ്രതിപ്രദാനം ഹി രാവണസ്യ ന രോചതേ രാവണം മാർഗതേ സംഖ്യേ മൃത്യുഃ കാലവശംഗതം 5.37.10 </p>	<p>1568</p>

- ജ്യേഷ്ഠാ കന്യാ കലാ നാമ
 വിഭീഷണസുതാ കപേ |
 തയാ മമൈതദാവ്യാതം
 മാത്രാ പ്രഹിതയാ സ്വയം ||5.37.11 || 1569
- അവിന്ധ്യാ നാമ മേധാവി
 വിദ്വാൻ രാക്ഷസപുംഗവഃ |
 ധൃതിമാൻ ശീലവാൻ വൃദ്ധോ
 രാവണസ്യ സുസമ്മതഃ ||5.37.12 || 1570
- രാമാൽ ക്ഷയമനുപ്രാപ്തം
 രക്ഷസാം പ്രത്യചോദയത് |
 ന ച തസ്യ സ ദുഷ്ടാത്മാ
 ശൃണോതി വചനം ഹിതം ||5.37.13 || 1571
- ആശംസേയം ഹരിശ്രേഷ്ഠ
 ക്ഷിപ്രം മാം പ്രാപ്സ്യതേ പതിഃ |
 അന്തരാത്മാ ഹി മേ ശുദ്ധ -
 സ്തസ്മിംശ്ച ബഹവോ ഗുണാഃ ||5.37.14 || 1572
- ഉത്സാഹഃ പൗരുഷം സത്യ -
 മാനുശംസ്യം കൃതജ്ഞതാ |
 വിക്രമശ്ച പ്രഭാവശ്ച
 സന്തി വാനര രഘവേ ||5.37.15 || 1573
- ചതുർദശ സഹസ്രാണി
 രാക്ഷസാനാം ജഘാന യഃ |
 ജനസ്ഥാനേ വിനാ ഭ്രാത്രോ
 ശത്രുഃ കസ്തസ്യ നോദിജ്ജേത് ||5.37.16 || 1574

- ന സ ശക്യസ്തുലയിതും
 വ്യസനൈഃ പുരുഷർഷഭഃ |
 അഹം തസ്യാനുഭാവജ്ഞാ
 ശക്രസ്യേവ പുലോമജ്ഞാ ||5.37.17 || 1575
- ശരജ്ജാലാംശുമാംഛരൂരഃ
 കപേ രാമദിവാകരഃ |
 ശത്രുരക്ഷോമയം തോയ -
 മുപശോഷം നയിഷ്യതി ||5.37.18 || 1576
- ഇതി സഞ്ജൽപമാനാം താം
 രാമാർഥേ ശോകകർശിതാം |
 അശ്രുസമ്പൂർണവദനാ -
 മുവാച ഹനുമാൻ കപിഃ ||5.37.19 || 1577
- ശ്രുത്യൈവ ച വചോ മഹ്യം
 ക്ഷിപ്രമേഷ്യതി രാഘവഃ |
 ചമുഃ പ്രകർഷൻ മഹതീം
 ഹർയ്യക്ഷഗണസങ്കുലാം ||5.37.20 || 1578
- അഥവാ മോചയിഷ്യാമി
 ത്യാമദ്ദൈവ സരാക്ഷസാത് |
 അസ്മാദ് ദുഃഖാദുപാരോഹ
 മമ പൃഷ്ടമനിന്ദിതേ ||5.37.21 || 1579
- ത്യാം തു പൃഷ്ടഗതാം കൃത്യാ
 സന്തരിഷ്യാമി സാഗരം |
 ശക്തിരസ്തി ഹി മേ വോഽധും
 ലങ്കാമപി സരാവണാം ||5.37.22 || 1580

അഹം പ്രസ്രവണസ്ഥായ
 രാഘവായാദ്യ മൈമിലി |
 പ്രാപയിഷ്യാമി ശക്രായ
 ഹവ്യം ഹുതമിവാനലഃ || 5.37.23 || 1581

ഭക്ഷ്യന്ത്യദ്യൈവ വൈദേഹി
 രാഘവം സഹലക്ഷ്മണം |
 വ്യവസായസമയുക്തം
 വിഷ്ണും ദൈത്യവധേ യഥാ || 5.37.24 || 1582

ത്വദുർശനക്യതോത്സാഹ -
 മാശ്രമസ്ഥം മഹാബലം |
 പുരന്ദമിവാസിനം
 നഗരാജസ്യ മുർധനി || 5.37.25 || 1583

പൃഷ്ഠമാരോഹ മേ ദേവി
 മാ വികാക്ഷ്ഠസ്യ ശോഭനേ |
 യോഗമൻവിച്ഛ രാമേണ
 ശശാങ്കേനേവ രോഹിണീ || 5.37.26 || 1584

കഥയന്തീവ ശശിനാ
 സംഗമിഷ്യസി രോഹിണീ |
 മത്പൃഷ്ഠമധിരോഹ ത്വം
 തരാകാശം മഹാർണവം || 5.37.27 || 1585

നഹി മേ സമ്പ്രയാതസ്യ
 ത്വാമിതോ നയത്ത്വംഗനേ |
 അനുഗന്തും ഗതിം ശക്താഃ
 സർവേ ലങ്കാനിവാസിനഃ || 5.37.28 || 1586

- യമൈവാഹമീഹ പ്രാപ്ത -
 സ്തുമൈവാഹമസംശയം |
 യാസ്യാമി പശ്യ വൈദേഹി
 ത്യാമുദ്യദ്യ വിഹായസം ||5.37.29 || 1587
- മൈമിലീ തു ഹരിശ്രേഷ്ഠാ -
 ശ്ചൂത്യാ വചനമദ്ഭൂതം |
 ഹർഷവിസ്മിതസർവാംഗീ
 ഹനുമന്തമമാബ്രവീത് ||5.37.30 || 1588
- ഹനുമൻ ദൂരമധ്യാനം
 കഥം മാം നേതുമിച്ഛസി |
 തദേവ ഖലു തേ മന്യേ
 കപിത്വം ഹരിയുമപ ||5.37.31 || 1589
- കഥം ചാൽപശരീരസ്ത്വം
 മാമിതോ നേതുമിച്ഛസി |
 സകാശം മാനവേന്ദ്രസ്യ
 ഭർതൂർമേ പ്ലവഗർഷഭ ||5.37.32 || 1590
- സീതായാസ്തു വചഃ ശ്രുത്യാ
 ഹനൂമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 ചിന്തയാമാസ ലക്ഷ്മീവാൻ
 നവം പരിഭവം കൃതം ||5.37.33 || 1591
- ന മേ ജാനാതി സത്ത്വം വാ
 പ്രഭാവം വാസീതേക്ഷണാ |
 തസ്മാത് പശ്യതു വൈദേഹീ
 യദ് രൂപം മമ കാമതഃ ||5.37.34 || 1592

ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ ഹനുമാം -

സ്തദാ പ്ലവഗസത്തമഃ |

ദർശയാമാസ സീതായാഃ

സ്വരൂപമരിമർദനഃ || 5.37.35 ||

1593

സ തസ്മാത് പാദപാദ് ധീമാ -

നാപ്സത്യ പ്ലവഗർഷഭഃ |

തതോ വർധിതുമാരേഭേ

സീതാപ്രത്യയകാരണാത് || 5.37.36 ||

1594

മേരുമന്ദരസങ്കാശോ

ബഭൗ ദീപ്താനലപ്രഭഃ |

അഗ്രതോ വ്യവതസ്ഥേ ച

സീതായാ വാനരർഷഭഃ || 5.37.37 ||

1595

ഹരിഃ പർവതസങ്കാശ -

സ്താമ്രവക്ത്രോ മഹാബലഃ |

വജ്രദംശ്രുനഖോ ഭീമോ

വൈഭേഹീമിദമബ്രവീത് || 5.37.38 ||

1596

സപർവതവനോദ്ദേശാം

സാട്ടപ്രാകാരതോരണാം |

ലങ്കാമിമാം സനാഥാം വാ

നയിതും ശക്തിരസ്തി മേ || 5.37.39 ||

1597

തദവസ്ഥാപ്യതാം ബുദ്ധി -

രലം ദേവി വികാക്ഷയാ |

വിശോകം കുരു വൈഭേഹി

രാഘവം സഹലക്ഷ്മണം || 5.37.40 ||

1598

- തം ദൃഷ്ട്യാചലസങ്കാശ -
 മുവാച ജനകാത്മജാ |
 പദ്മപത്രവിശാലാക്ഷീ
 മാരുതസ്യൗരസം സുതം ||5.37.41 || 1599
- തവ സത്ത്വം ബലം ചൈവ
 വിജാനാമി മഹാകപേ |
 വായോരിവ ഗതിശ്ചാപി
 തേജശ്ചാഗേരിവാദ്ഭുതം ||5.37.42 || 1600
- പ്രാകൃത്യോന്യഃ കഥം ചേമാം
 ഭൂമിമാഗന്തുമർഹതി |
 ഉദയേരപ്രമേയസ്യ
 പാരം വാനരയുമപ ||5.37.43 || 1601
- ജാനാമി ഗമനേ ശക്തിം
 നയനേ ചാപി തേ മമ |
 അവശ്യം സമ്പ്രധാർയാശു
 കാർയസിദ്ധിരിവാത്മനഃ ||5.37.44 || 1602
- അയുക്തം തു കപിശ്രേഷ്ഠ
 മയാ ഗന്തും ത്വയാ സഹ |
 വായുവേഗസവേഗസ്യ
 വേഗോ മാം മോഹയേത് തവ ||5.37.45 || 1603
- അഹമാകാശമാസക്താ
 ഉപർയുപരി സാഗരം |
 പ്രപതേയം ഹി തേ പുഷ്പാദ്
 ഭൂയോ വേഗേന ഗച്ഛതഃ ||5.37.46 || 1604

പതിതാ സാഗരേ ചാഹം
 തിമിനക്രഡഷാകുലേ |
 ഭവേയമാശു വിവശാ
 യാദസാമന്നമുത്തമം ||5.37.47 || 1605

ന ച ശക്ഷ്യ ത്വയാ സാർധം
 ഗന്തും ശത്രുവിനാശന |
 കലത്രവതി സന്ദേഹ -
 സ്ത്വയി സ്യാദപ്യസംശയം ||5.37.48 || 1606

ഹ്രിയമാണാം തു മാം ദൃഷ്ട്വാ
 രാക്ഷസാ ഭീമവിക്രമാഃ |
 അനുഗച്ഛേയുരാദിഷ്ട്വാ
 രാവണേന ദുരാത്മനാ ||5.37.49 || 1607

തൈസ്ത്വം പരിവൃതഃ ശൂരൈഃ
 ശൂലമുദ്ഗരപാണിഭിഃ |
 ഭവേസ്ത്വം സംശയം പ്രാപ്തോ
 മയാ വീര കലത്രവാൻ ||5.37.50 || 1608

സായുധാ ബഹവോ വ്യോല്ലി
 രാക്ഷസാസ്ത്വം നിരായുധഃ |
 കഥം ശക്ഷ്യസി സംയാതും
 മാം ചൈവ പരിരക്ഷിതും ||5.37.51 || 1609

യുധ്യാനസ്യ രക്ഷോഭി -
 സ്തതസ്തൈഃ ക്രൂരകർമഭിഃ |
 പ്രപതേയം ഹി തേ പൃഷ്ട്വാദ്
 ഭയാർതാ കപിസത്തമ ||5.37.52 || 1610

- അഥ രക്ഷാംസി ഭീമാനി
 മഹാന്തി ബലവന്തി ച |
 കമഞ്ചിത് സാമ്പരായേ ത്യാം
 ജയേയുഃ കപിസത്തമ ||5.37.53 || 1611
- അഥവാ യുധ്യമാനസ്യ
 പതേയം വിമുഖസ്യ തേ |
 പതിതാം ച ഗൃഹീത്യാ മാം
 നയേയുഃ പാപരാക്ഷസാഃ ||5.37.54 || 1612
- മാം വാ ഹരേയുസ്സ്യദ്ധസ്താദ്
 വിശസേയുരമാപി വാ |
 അനവസ്ഥൗ ഹി ദൃശ്യേതേ
 യുദ്ധേ ജയപരാജയൗ ||5.37.55 || 1613
- അഹം വാപി വിപദ്ഭ്യേയം
 രക്ഷോഭിരഭിതർജ്ജിതാ |
 ത്വത്പ്രയത്നോ ഹരിശ്രേഷ്ഠ
 ഭവേന്നിഷ്ഠല ഏവ തു ||5.37.56 || 1614
- കാമം ത്വമപി പർയാപ്തോ
 നിഹന്തും സർവരാക്ഷസാൻ |
 രഘവസ്യ യശോ ഹീയേത്
 ത്വയാ ശന്നൈസ്തു രാക്ഷസൈഃ ||5.37.57 || 1615
- അഥവാദ്വിയായ രക്ഷാംസി
 ന്വയസേയുഃ സംവൃതേ ഹി മാം |
 യത്ര തേ നാഭിജാനീയു -
 ര്ഹരയോ നാപി രഘവഃ ||5.37.58 || 1616

ആരംഭസ്തു മദർഥോഽയം
 തതസ്തവ നിരർഥകഃ |
 ത്വയാ ഹി സഹ രാമസ്യ
 മഹാനാഗമനേ ഗുണഃ ||5.37.59 || 1617

മയി ജീവിതമായത്തം
 രഘവസ്യാമിതൗജസഃ |
 ഭ്രാത്യണാം ച മഹാബാഹോ
 തവ രാജകുലസ്യ ച ||5.37.60 || 1618

തൗ നിരാശൗ മദർഥം ച
 ശോകസന്താപകർശിതൗ |
 സഹ സർവർക്ഷഹരിഭി -
 സ്തൃക്ഷ്യതഃ പ്രാണസംഗ്രഹം ||5.37.61 || 1619

ഭർതൂർഭക്തിം പുരസ്കൃത്യ
 രാമാദന്യസ്യ വാനര |
 നാഹം സ്തൃഷ്ടും സ്വതോ ഗാത്ര -
 മിച്ഛേയം വാനരോത്തമ ||5.37.62 || 1620

യദഹം ഗാത്രസംസ്തർശം
 രാവണസ്യ ഗതാ ബലാത് |
 അനീശാ കിം കരിഷ്യാമി
 വിനാമാ വിവശാ സതീ ||5.37.63 || 1621

യദി രാമോ ദശഗ്രീവ -
 മിഹ ഹത്യാ സരാക്ഷസം |
 മാമിതോ ഗൃഹ്യ ഗച്ഛേത
 തത് തസ്യ സദ്യശം ദവേത് ||5.37.64 || 1622

ശ്രുതാശ്ച ദൃഷ്ടാ ഹി മയാ പരാക്രമാ
 മഹാത്മനസ്തസ്യ രണാവമർഭിനഃ |
 ന ദേവഗന്ധർവഭുജംഗരാക്ഷസാ
 ദവന്തി രാമേണ സമാ ഹി സംയുഗേ || 5.37.65 || 1623

സമീക്ഷ്യ തം സംയതി ചിത്രകാർമുകം
 മഹാബലം വാസവതുൽയവിക്രമം |
 സലക്ഷ്മണം കോ വിഷഹേത രാഘവം
 ഹുതാശനം ദീപ്തമിവാനിലേരിതം || 5.37.66 || 1624

സലക്ഷ്മണം രാഘവമാജിമർദനം
 ദിശാഗജം മത്തമിവ വ്യവസ്ഥിതം |
 സഹേത കോ വാനരമുഖ്യ സംയുഗേ
 യുഗാന്തസൂർയപ്രതിമം ശരാർചിഷം || 5.37.67 || 1625

സ മേ കപിശ്രേഷ്ഠ സലക്ഷ്മണം പ്രിയം
 സയുമപം ക്ഷിപ്രമിഹോപപാദയ |
 ചിരായ രാമം പ്രതി ശോകകർശിതാം
 കുരുഷ്യ മാം വാനരവീര ഹർഷിതാം || 5.37.68 || 1626

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ സപ്തത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| അഷ്ടാത്രിംശഃ സർഗഃ ||

സീതയാ പ്രത്യഭിജ്ഞാനതയാ ചിത്രകുടേ ഘടിതസ്യ കാകപ്രസംഗസ്യ
ശ്രാവണം ശ്രീരാമസ്യ ശിഘ്രമാനയനയാഗ്രഹകരണം ഹനുമതേ
ചുഡാമണേഃ സമർപണം ച

തതഃ സ കപിശാർദൂല -

സ്തേന വാക്യേന തോഷിതഃ |

സീതാമുവാച തച്ഛൂത്യാ

വാക്യം വാക്യവിശാരദഃ || 5.38.1 ||

1627

യുക്തരൂപം ത്വയാ ദേവി

ഭാഷിതം ശുഭദർശനേ |

സദ്യശം സ്ത്രീസ്വഭാവസ്യ

സാധ്വീനാം വിനയസ്യ ച || 5.38.2 ||

1628

സ്ത്രീത്യാന ത്വം സമർമാസി

സാഗരം വ്യതിവർതിതും |

മാമധിഷ്ഠായ വിസ്തീർണം

ശതയോജനമായതം || 5.38.3 ||

1629

ദ്വിതീയം കാരണം യച്ച

ബ്രവീഷി വിനയാൻവിതേ |

രാമാദന്യസ്യ നാർഹാമി

സംസർഗമിതി ജാനകി || 5.38.4 ||

1630

ഏതത് തേ ദേവി സദ്യശം
 പത്യാസ്തസ്യ മഹാത്മനഃ |
 കാ ഹ്യന്യാ ത്യാമൃതേ ദേവി
 ബ്രൂയാദ് വചനമീദൃശം || 5.38.5 || 1631

ശ്രോഷ്യതേ ചൈവ കാകുസ്ഥഃ
 സർവം നിരവശേഷതഃ |
 ചേഷിതം യത് ത്യാ ദേവി
 ദാഷിതം ച മമാഗ്രതഃ || 5.38.6 || 1632

കാരണൈർബഹുഭിർദേവി
 രാമപ്രിയചികീർഷയാ |
 സ്നേഹപ്രസ്തന്നമനസാ
 മയൈതത് സമുദീരിതം || 5.38.7 || 1633

ലങ്കായാ ദുഷ്ടവേശത്യാദ്
 ദുസ്തരത്യാൻമഹോദധഃ |
 സാമർഥ്യാദാത്മനശ്ചൈവ
 മയൈതത് സമുദീരിതം || 5.38.8 || 1634

ഇച്ഛാമി ത്യാം സമാനേതു -
 മദ്യൈവ രഘുനന്ദിനാ |
 ഗുരുസ്നേഹേന ഭക്ത്യാ ച
 നാൻയഥാ തദുദാഹൃതം || 5.38.9 || 1635

യദി നോത്സഹസേ യാതും
 മയാ സാർധമനിന്ദിതേ |
 അഭിജ്ഞാനം പ്രയച്ഛ ത്യാം
 ജാനിയാദ് രാഘവോ ഹി യത് || 5.38.10 || 1636

ഏവമുക്താ ഹനുമതാ
 സീതാ സുരസുതോപമാ |
 ഉവാച വചനം മന്ദം
 ബാഷ്പപ്രഗ്രമിതാക്ഷരം ||5.38.11 || 1637

ഇദം ശ്രേഷ്ഠമഭിജ്ഞാനം
 ബ്രൂയാസ്ത്വം തു മമ പ്രിയം |
 ശൈലസ്യ ചിത്രകൂടസ്യ
 പാദേ പൂർവോത്തരേ പദേ ||5.38.12 || 1638

താപസാശ്രമവാസിന്യാഃ
 പ്രാജ്യമൂലഫലോദകേ |
 തസ്മിൻ സിദ്ധാശ്രിതേ ദേശേ
 മന്ദാകിൻയവിദൂരതഃ ||5.38.13 || 1639

തസ്യോപവനഖണ്ഡേഷു
 നാനാപുഷ്പസുഗന്ധിഷു |
 വിഹൃത്യ സലിലേ ക്ലിന്നോ
 മമാങ്കേ സമുപാവിശഃ ||5.38.14 || 1640

തതോ മാംസസമയുക്തോ
 വായസഃ പര്യതുണ്ഡയത് |
 തമഹം ലോഷ്ടമുദ്യദ്യ
 വാരയാമി സു വായസം ||5.38.15 || 1641

ദാരയൻ സ ച മാം കാക -
 സ്തത്രൈവ പരിലീയതേ |
 ന ചാപ്യുപാരമൻമാംസാദ്
 ഭക്ഷാർഥീ ബലിഭോജനഃ ||5.38.16 || 1642

ഉത്കർഷന്ത്യാം ച രശനാം
 ക്രുദ്ധായാം മയി പക്ഷിണേ |
 സ്രംസമാനേ ച വസനേ
 തതോ ദൃഷ്ടാ ത്വയാ ഹൃഹം ||5.38.17 || 1643

ത്വയാ വിഹസിതാ ചാഹം
 ക്രുദ്ധാ സംലജ്ജിതാ തദാ |
 ഭക്ഷ്യഗൃദ്ധേന കാകേന
 ദാരിതാ ത്വാമുപാഗതാ ||5.38.18 || 1644

തതഃ ശ്രാന്താഹമുത്സംഗ -
 മാസീനസ്യ തവാവിശം |
 ക്രുധ്യന്തീവ പ്രഹൃഷ്ടേന
 ത്വയാഹം പരിസാന്തിതാ ||5.38.19 || 1645

ബാഷ്പപൂർണമുഖീ മന്ദം
 ചക്ഷുഷീ പരിമാർജ്ജതീ |
 ലക്ഷിതാഹം ത്വയാ നാഥ
 വായസേന പ്രകോപിതാ ||5.38.20 || 1646

പരിശ്രമാച്ച സുപ്താ ഹേ
 രഘവാക്യേന്ത്യഹം ചിരം |
 പർയായേണ പ്രസുപ്തശ്ച
 മമാകേ ഭരതാഗ്രജഃ ||5.38.21 || 1647

സ തത്ര പുനരേവഥ
 വായസഃ സമുപാഗമത് |
 തതഃ സുപ്തപ്രബുദ്ധാം മാം
 രഘവാകാത് സമുത്ഥിതാം |

വായസഃ സഹസാഗമ്യ
 വിദദാര സ്തനാന്തരേ || 5.38.22 || 1648

പുനഃ പുനരഥോത്പത്യ
 വിദദാര സ മാം ഭൃശം |
 തതഃ സമുത്ഥിതോ രാജോ
 മുക്തൈഃ ശോണിതബിന്ദുഭിഃ || 5.38.23 || 1649

സ മാം ഭൃഷ്ട്യാ മഹാബാഹു -
 ര്വിതുന്നാം സ്തനയോസ്തദാ |
 ആശീവിഷ ഇവ ക്രുദ്ധഃ
 ശ്യാസൻ വാക്യമദാഷത || 5.38.24 || 1650

കേന തേ നാഗനാസോരു
 വിക്ഷതം വൈ സ്തനാന്തരം |
 കഃ ക്രീഡതി സരോഷേണ
 പഞ്ചവക്ത്രേണ ഭോഗിനാ || 5.38.25 || 1651

വീക്ഷമാണസ്തതസ്തം വൈ
 വായസം സമവൈക്ഷത |
 നവൈഃ സരുധിരൈസ്തീക്ഷ്ണൈ -
 ര്മാമേവാഭിമുഖം സ്ഥിതം || 5.38.26 || 1652

പുത്രഃ കില സ ശക്രസ്യ
 വായസഃ പതതാം വരഃ |
 ധരാന്തരം ഗതഃ ശീഘ്രം
 പവനസ്യ ഗതൗ സമഃ || 5.38.27 || 1653

തതസ്തസ്മിൻ മഹാബാഹുഃ
 കോപസംവർതിതേക്ഷണഃ |

- വായസേ കൃതവാൻ ക്രൂരാം
 മതിം മതിമതാം വരഃ ||5.38.28 || 1654
- സ ദർഭസംസ്തരാദ് ഗൃഹ്യ
 ബ്രഹ്മണോദ്യേന്തേണ യോജയത് |
 സ ദീപ്ത ഇവ കാലാഗ്നി -
 ര്ജജ്ജാലാഭിമുഖോ ദ്വിജം ||5.38.29 || 1655
- സ തം പ്രദീപ്തം ചിക്ഷേപ
 ദർഭം തം വായസം പ്രതി |
 തതസ്തു വായസം ദർഭഃ
 സോബ്ബരേനുജഗാമ ഹ ||5.38.30 || 1656
- അനുസൃഷ്ടസ്തദാ കാകോ
 ജഗാമ വിവിധാം ഗതിം |
 ത്രാണകാമ ഇമം ലോകം
 സർവം വൈ വിചചാര ഹ ||5.38.31 || 1657
- സ പിത്രോ ച പരിത്യക്തഃ
 സർവൈശ്ച പരമർഷിഭിഃ |
 ത്രീൻ ലോകാൻ സമ്പരിക്രമ്യ
 തമേവ ശരണം ഗതഃ ||5.38.32 || 1658
- സ തം നിപതിതം ഭൂമൗ
 ശരൺയഃ ശരണാഗതം |
 വധാർഹമപി കാകുത്സ്മഃ
 കൃപയാ പര്യപാലയത് ||5.38.33 || 1659
- പരിദ്യൂനം വിവർണം ച
 പതമാനം തമബ്രവീത് |

മോഘമന്ദ്രം ന ശക്യം തു
 ബ്രാഹ്മം കർതും തദുച്യതാം ||5.38.34 || 1660

തതസ്തന്യാക്ഷി കാകസ്യ
 ഹിനസ്തി സു സ ദക്ഷിണം |
 ദന്ത്യാ തു ദക്ഷിണം നേത്രം
 പ്രാണേഭ്യഃ പരിരക്ഷിതഃ ||5.38.35 || 1661

സ രാമായ നമസ്കൃത്യാ
 രാജേണ ദശരഥായ ച |
 വിസൃഷ്ടസ്തേന വീരേണ
 പ്രതിപേദേ സ്വമാലയം ||5.38.36 || 1662

മത്കൃതേ കാകമാത്രേപി
 ബ്രഹ്മാന്ദ്രം സമുദീരിതം |
 കസ്താദ് യോ മാഹരത് ത്വന്തഃ
 ക്ഷമസേ തം മഹീപതേ ||5.38.37 || 1663

സ കുരുഷ്വ മഹോത്സാഹാം
 കൃപാം മയി നരർഷഭ |
 ത്വയാ നാമവതീ നാഥ
 ഹ്യനാഥാ ഇവ ദൃശ്യതേ ||5.38.38 || 1664

ആനൃശംസ്യം പരോ ധർമ -
 സ്ത്വന്ത ഏവ മയാ ശ്രുതം |
 ജാനാമി ത്യാം മഹാവിർയം
 മഹോത്സാഹം മഹാബലം ||5.38.39 || 1665

അപാരവാരമക്ഷോഭ്യം
 ഗാൻദീർയാത് സാഗരോപമം |

<p>ഭർതാരം സസമുദ്രായാ ധരൺയാ വാസവോപമം 5.38.40 </p>	<p>1666</p>
<p>ഏവമസ്രൂവിദാം ശ്രേഷ്ഠോ ബലവാൻ സത്യവാനപി കിമർഥമസ്രൂം രക്ഷഃസു ന യോജയസി രാഘവ 5.38.41 </p>	<p>1667</p>
<p>ന നാഗാ നാപി ഗന്ധർവാ ന സുരാ ന മരുദ്ഗണാഃ രാമസ്യ സമരേ വേഗം ശക്താഃ പ്രതിസമീഹിതും 5.38.42 </p>	<p>1668</p>
<p>തസ്യ വീര്യവതഃ കച്ചിദ് യദ്യസ്തി മയി സംഭ്രമഃ കിമർഥം ന ശരൈസ്തീക്ഷ്ണൈഃ ക്ഷയം നയതി രാക്ഷസാൻ 5.38.43 </p>	<p>1669</p>
<p>ഭ്രാതൂരാദേശമാദായ ലക്ഷ്മണോ വാ പരന്തപഃ കസ്യ ഹേതോർന മാം വീരഃ പരിത്രാതി മഹാബലഃ 5.38.44 </p>	<p>1670</p>
<p>യദി തൗ പുരുഷവ്യാഘ്രൗ വായ്യിന്ദ്രസമതേജസൗ സുരാണാമപി ദുർധർഷൗ കിമർഥം മാമുപേക്ഷതഃ 5.38.45 </p>	<p>1671</p>
<p>മമൈവ ദുഷ്കൃതം കിഞ്ചി - ന്മഹദസ്തി ന സംശയഃ </p>	

<p>സമർഥാവപി തൗ യൻമാം നാവേക്ഷേതേ പരന്തപൗ 5.38.46 </p>	<p>1672</p>
<p>വൈദേഹ്യാ വചനം ശ്രുത്വാ കരുണം സാശ്രു ഭാഷിതം അമാബ്രവീൻമഹാതേജാ ഹനുമാൻ ഹരിയുമപഃ 5.38.47 </p>	<p>1673</p>
<p>ത്വച്ഛോകവിമുഖോ രാമോ ദേവി സത്യേന തേ ശപേ രാമേ ദുഃഖാഭിപന്നേ തു ലക്ഷ്മണഃ പരിതപ്യതേ 5.38.48 </p>	<p>1674</p>
<p>കമഞ്ചിദ് ഭവതീ ദൃഷ്ടാ ന കാലഃ പരിശോചിതും ഇമം മുഹൂർത്തം ദുഃഖാനാ - മന്തം ദ്രക്ഷ്യസി ശോഭനേ 5.38.49 </p>	<p>1675</p>
<p>താവുഭൗ പുരുഷവ്യാഘ്രൗ രാജപുത്രൗ മഹാബലൗ ത്വദ്ദർശനകൃതോത്സാഹൗ ലോകാൻ ഭസ്മീകരിഷ്യതഃ 5.38.50 </p>	<p>1676</p>
<p>ഹത്യാ ച സമരക്രൂരം രാവണം സഹബാന്ധവം രാഘവസ്ത്യാം വിശാലാക്ഷി സ്യാം പുരീം പ്രതി നേഷ്യതി 5.38.51 </p>	<p>1677</p>
<p>ബ്രൂഹി യദ് രാഘവോ വാച്യോ ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാബലഃ </p>	

- സുഗ്രീവോ വാപി തേജസ്വി
 ഹരയോ വാ സമാഗതാഃ || 5.38.52 || 1678
- ഇത്യുക്തവതി തന്മിംശ്ച
 സീതാ പുനരമാബ്രവീത് |
 കൗസൽയാ ലോകഭർതാരം
 സുഷുവേ യം മനസ്വിനീ || 5.38.53 || 1679
- തം മമാർഥേ സുഖം പുച്ഛ
 ശിരസാ ചാഭിവാദയ |
 സ്രജശ്ച സർവരത്താനി
 പ്രിയായാശ്ച വരാംഗനാഃ || 5.38.54 || 1680
- ഐശ്വര്യം ച വിശാലായാം
 പൃഥ്വിവ്യാമപി ദുർലഭം |
 പിതരം മാതരം ചൈവ
 സമ്മാൻയാഭിപ്രസാദ്യ ച || 5.38.55 || 1681
- അനുപ്രവ്രജിതോ രാമം
 സുമിത്രാ യേന സുപ്രജാഃ |
 ആനുകൂൽയേന ധർമാത്മാ
 ത്യക്ത്വാ സുഖമനുത്തമം || 5.38.56 || 1682
- അനുഗച്ഛതി കാകുത്സ്മം
 ഭ്രാതരം പാലയൻ വനേ |
 സിംഹസ്തന്ധോ മഹാബാഹു-
 ര്മനസ്വി പ്രിയദർശനഃ || 5.38.57 || 1683
- പിത്യവദ് വർതതേ രാമേ
 മാത്യവൻമാം സമാചരത് |

- ഹ്രിയമാണാം തദാ വീരോ
 ന തു മാം വേദ ലക്ഷ്മണഃ || 5.38.58 || 1684
- വൃദ്ധോപസേവീ ലക്ഷ്മീവാൻ
 ശക്തോ ന ബഹുഭാഷിതാ |
 രാജപുത്രപ്രിയശ്രേഷ്ഠഃ
 സദ്യശഃ ശ്യാശൂരസ്യ മേ || 5.38.59 || 1685
- മത്തഃ പ്രിയതരോ നിത്യം
 ഭ്രാതാ രാമസ്യ ലക്ഷ്മണഃ |
 നിയുക്തോ ധൂരി യന്ത്യാം തു
 താമുദ്യഹതി വീര്യവാൻ || 5.38.60 || 1686
- യം ദൃഷ്ട്വാ രാഘവോ നൈവ
 വൃത്തമാർയമനുസ്മരത് |
 സ മമാർഥായ കുശലം
 വക്തവ്യോ വചനാൻമമ || 5.38.61 || 1687
- മൃദുർനിത്യം ശുചിർദക്ഷഃ
 പ്രിയോ രാമസ്യ ലക്ഷ്മണഃ |
 യഥാ ഹി വാനരശ്രേഷ്ഠ
 ദുഃഖക്ഷയകരോ ഭവേത് || 5.38.62 || 1688
- ത്വമസ്മിൻ കാർയനിർവാഹേ
 പ്രമാണം ഹരിയുമപ |
 രാഘവസ്ത്വത്സമാരംഭാ -
 ന്മയി യത്നപരോ ഭവേത് || 5.38.63 || 1689
- ഇദം ബ്രൂയാശ്ച മേ നാഥം
 ശൂരം രാമം പുനഃ പുനഃ |

- ജീവിതം ധാരയിഷ്യാമി
 മാസം ദശരമാന്മജ || 5.38.64 || 1690
- ഊർധ്വം മാസാന ജീവേയം
 സത്യേനാഹം ബ്രവീമി തേ |
 രാവണേനോപരുദ്ധാം മാം
 നികൃത്യാ പാപകർമ്മണാ |
 ത്രാതുമർഹസി വീര ത്വം
 പാതാലാദിവ കൗശികീം || 5.38.65 || 1691
- തതോ വസ്ത്രഗതം മുക്ത്യാ
 ദിവ്യം ചൂഡാമണിം ശുഭം |
 പ്രദേയോ രാഘവായേതി
 സീതാ ഹനുമതേ ദദൗ || 5.38.66 || 1692
- പ്രതിഗൃഹ്യ തതോ വീരോ
 മണിരത്നമനുത്തമം |
 അംഗുൽയാ യോജയാമാസ
 നഹ്യസ്യ പ്രാദവദ് ഭുജുഃ || 5.38.67 || 1693
- മണിരത്നം കപിവരഃ
 പ്രതിഗൃഹ്യാദിവാദ്യ ച |
 സീതാം പ്രദക്ഷിണം കൃത്യാ
 പ്രണതഃ പാർശ്വതഃ സ്ഥിതഃ || 5.38.68 || 1694
- ഹർഷേണ മഹതാ യുക്തഃ
 സീതാദർശനജ്ഞന സഃ |
 ഹൃദയേന ഗതോ രാമം
 ലക്ഷ്മണം ച സലക്ഷണം || 5.38.69 || 1695

മണിവരമുപഗൃഹ്യ തം മഹാർഹം

ജനകന്യപാത്മജയാ ധൃതം പ്രഭാവായ് |

ഗിരിവരപവനാവധൂതമുക്തഃ

സുഖിതമനഃ പ്രതിസക്രമം പ്രപേദേ || 5.38.70 ||

1696

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

സുന്ദരകാണ്ഡേ അഷ്ടാത്രിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകോനചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ||

ചൂഡാമണിമാദായ യാന്തം ഹനുമന്തം പ്രതി സീതയാ

ശ്രീരാമപ്രഭൃതിനുത്സാഹയിതുമാഗ്രഹകരണം സമുദ്രതരണേ

സംശയാനായാഃ സീതയാ ഹനുമതാ വാനരാണാം പരാക്രമം

വർണയിത്യാശ്വാസനം

മണിം ദത്ത്യാ തതഃ സീതാ

ഹനുമന്തമബ്രവീത് |

അഭിജ്ഞാനമഭിജ്ഞാത -

മേതദ് രാമസ്യ തത്ത്വതഃ || 5.39.1 ||

1697

മണിം ദൃഷ്ട്യാ തു രാമോ വൈ

ത്രയാണാം സംസ്മരിഷ്യതി |

വീരോ ജനന്യാ മമ ച

രാജ്ഞോ ദശരഥസ്യ ച || 5.39.2 ||

1698

സ ഭൂയസ്ത്വം സമുത്സാഹ -

ചോദിതോ ഹരിസത്തമ |

അസ്മിൻ കാർയസമുത്സാഹേ

പ്രചിന്തയ യദുത്തരം || 5.39.3 ||

1699

ത്വമസ്മിൻ കാർയനിർയോഗേ

പ്രമാണം ഹരിസത്തമ |

തസ്യ ചിന്തയ യോ യതോ

ദുഃഖക്ഷയകരോ ദവേത് || 5.39.4 ||

1700

- ഹനുമൻ യത്തമാസ്ഥായ
 ദുഃഖക്ഷയകരോ ഭവ |
 സ തഥേതി പ്രതിജ്ഞായ
 മാരുതിർഭീമവിക്രമഃ || 5.39.5 || 1701
- ശിരസാസ്ത്വന്ദ്ര വൈദേഹീം
 ഗമനായോപചക്രമേ |
 ജ്ഞാത്യാ സമ്പ്രസ്ഥിതം ദേവീ
 വാനരം പവനാത്മജം || 5.39.6 || 1702
- ബാഷ്പഗർഭയാ വാചാ
 മൈഥിലീ വാക്യമബ്രവീത് |
 ഹനുമൻ കുശലം ബ്രൂയാഃ
 സഹിതൗ രാമലക്ഷ്മണൗ || 5.39.7 || 1703
- സുഗ്രീവം ച സഹാമാത്യം
 സർവാനു വൃദ്ധാംശു വാനരാനു |
 ബ്രൂയാസ്ത്വം വാനരശ്രേഷ്ഠ
 കുശലം ധർമസംഹിതം || 5.39.8 || 1704
- യഥാ ച സ മഹാബാഹു -
 ര്മാം താരയതി രഘവഃ |
 അസ്മാദ് ദുഃഖാംബുസംരോധാത്
 ത്വം സമാധാതുമർഹസി || 5.39.9 || 1705
- ജീവന്തീം മാം യഥാ രാമഃ
 സംഭാവയതി കീർത്തിമാൻ |
 തത് ത്വയാ ഹനുമൻ വാച്യം
 വാചാ ധർമമവാപ്സുഹി || 5.39.10 || 1706

നിത്യമുത്സാഹയുക്തസ്യ
 വാചഃ ശ്രുത്യാ മയേരിതാഃ |
 വർധിഷ്യതേ ദാശരഥേഃ
 പൗരൂഷം മദവാപ്തയേ ||5.39.11 || 1707

മത്സന്ദേശയുതാ വാച -
 സ്തുതഃ ശ്രുത്യൈവ രാഘവഃ |
 പരാക്രമേ മതിം വീരോ
 വിധിവത് സംവിധാസ്യതി ||5.39.12 || 1708

സീതായാസ്തദ് വചഃ ശ്രുത്യാ
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 ശിരസ്യഞ്ജലിമാധായ
 വാക്യമുത്തരമബ്രവീത് ||5.39.13 || 1709

ക്ഷിപ്രമേഷ്യതി കാകുത്സ്മോ
 ഹർയുക്ഷപ്രവരൈർവൃതഃ |
 യസ്തേ യുധി വിജിത്യാരീൻ
 ശോകം വ്യപനയിഷ്യതി ||5.39.14 || 1710

നഹി പശ്യാമി മർത്യേഷു
 നാസുരേഷു സുരേഷു വാ |
 യസ്തസ്യ വമതോ ബാണാൻ
 സ്ഥാതുമുത്സഹത്യേഗ്രതഃ ||5.39.15 || 1711

അപ്യർകമപി പർജ്ജന്യ -
 മപി വൈവസ്യതം യമം |
 സ ഹി സോഽഗും രണേ ശക്ത -
 സ്തുവ ഹേതോർവിശേഷതഃ ||5.39.16 || 1712

സ ഹി സാഗരപർയന്താം
 മഹീം സാധിതുമർഹതി |
 ത്വന്നിമിത്തോ ഹി രാമസ്യ
 ജയോ ജനകനന്ദിനി ||5.39.17 || 1713

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 സമ്യക് സത്യം സുഭാഷിതം |
 ജാനകീ ബഹു മേനേ തം
 വചനം ചേദമബ്രവീത് ||5.39.18 || 1714

തതസ്തം പ്രസ്ഥിതം സീതാ
 വീക്ഷമാണാ പുനഃ പുനഃ |
 ഭർതൃസ്തേഹാൻവിതം വാക്യം
 സൗഹാർദാദനുമാനയത് ||5.39.19 || 1715

യദി വാ മന്യസേ വീര
 വസൈകാഹമരിന്ദമ |
 കസ്തിംശ്ചിത് സംവൃതേ ദേശേ
 വിശ്രാന്തഃ ശ്യാ ഗമിഷ്യസി ||5.39.20 || 1716

മമ ചൈവാൽപഭാഗ്യായാഃ
 സാന്നിധ്യാത് തവ വാനര |
 അസ്യ ശോകസ്യ മഹതോ
 മുഹൂർതം മോക്ഷണം ഭവേത് ||5.39.21 || 1717

തതോ ഹി ഹരിശാർദൂല
 പുനരാഗമനായ തു |
 പ്രാണാനാമപി സന്ദേഹോ
 മമ സ്യാന്നാത്ര സംശയഃ ||5.39.22 || 1718

തവാദർശനജഃ ശോകോ
 ഭൂയോ മാം പരിതാപയേത് |
 ദുഃഖാദുഃഖപരാമൃഷ്ടാം
 ദീപയന്നിവ വാനര || 5.39.23 || 1719

അയം ച വീര സന്ദേഹ -
 സ്തിഷ്ഠിതീവ മമാഗ്രതഃ |
 സുമഹാംസ്ത്വത്സഹായേഷു
 ഹർയ്യക്ഷേഷു ഹരീശ്വര || 5.39.24 || 1720

കഥം നു ഖലു ദുഷ്കാരം
 തരിഷ്യന്തി മഹോദധിം |
 താനി ഹർയ്യക്ഷസൈന്യാനി
 തൗ വാ നരവരാത്മജൗ || 5.39.25 || 1721

ത്രയാണാമേവ ഭൂതാനാം
 സാഗരസ്യേഹ ലംഘനേ |
 ശക്തിഃ സ്യാദ് വൈനതേയസ്യ
 തവ വാ മാരുതസ്യ വാ || 5.39.26 || 1722

തദസ്മിൻ കാർയനിർയോഗേ
 വീരൈവം ദുരതിക്രമേ |
 കിം പശ്യസേ സമാധാനം
 ത്വം ഹി കാർയവിദാം വരഃ || 5.39.27 || 1723

കാമമസ്യ ത്വമേവൈകഃ
 കാർയസ്യ പരിസാധനേ |
 പർയാപ്തഃ പരവീരഘ്ന
 യശസ്യസ്തേ ഫലോദയഃ || 5.39.28 || 1724

ബലൈഃ സമഗ്രൈശ്ച യുധി മാം
 രാവണം ജിത്യ സംയുഗേ |
 വിജയി സ്വപുരം യായാത്
 തത്തസ്യ സദ്യശം ഭവേത് || 5.39.29 || 1725

ബലൈസ്തു സങ്കുലാം കൃത്യാ
 ലങ്കാം പരബലാർദനഃ |
 മാം നയേദ് യദി കാകുത്സ്മ -
 സ്തത് തസ്യ സദ്യശം ഭവേത് || 5.39.30 || 1726

തദ്യഥാ തസ്യ വിക്രാന്ത -
 മനുരൂപം മഹാത്മനഃ |
 ഭവേദാഹവശൂരസ്യ
 തഥാ ത്വമുപപാദയ || 5.39.31 || 1727

തദർഥോപഹിതം വാക്യം
 പ്രശ്രിതം ഹേതുസംഹിതം |
 നിശദ്യ ഹനുമാൻ ശേഷം
 വാക്യമുത്തരമബ്രവീത് || 5.39.32 || 1728

ദേവി ഹർയുക്ഷസൈന്യാനാ -
 മീശ്വരഃ പ്ലവതാം വരഃ |
 സുഗ്രീവഃ സത്യസമ്പന്ന -
 സ്തവാർഥേ കൃതനിശ്ചയഃ || 5.39.33 || 1729

സ വാനരസഹസ്രാണാം
 കോടീദിരദിസംവൃതഃ |
 ക്ഷിപ്രമേഷ്യതി വൈദേഹി
 രാക്ഷസാനാം നിബർഹണഃ || 5.39.34 || 1730

- തസ്യ വിക്രമസമ്പന്നാഃ
 സത്യവന്തോ മഹാബലാഃ |
 മനഃ സങ്കല്പസമ്പാതാ
 നിദേശേ ഹരയഃ സ്ഥിതാഃ || 5.39.35 || 1731
- യേഷാം നോപരി നാധസ്താ -
 ന തിര്യക് സജ്ജതേ ഗതിഃ |
 ന ച കർമസു സീദന്തി
 മഹത്സ്യമിതതേജസഃ || 5.39.36 || 1732
- അസക്യത് തൈർമഹോത്സാഹൈഃ
 സസാഗരധരാധരാ |
 പ്രദക്ഷിണീകൃതാ ഭൂമി -
 ര്വായുമാർഗാനുസാരിഭിഃ || 5.39.37 || 1733
- മദ്വിശിഷ്ടാശ്ച തുൽയാശ്ച
 സന്തി തത്ര വനൗകസഃ |
 മത്തഃ പ്രത്യവരഃ കശ്ചി -
 ന്നാസ്തി സുഗ്രീവസന്നിധൗ || 5.39.38 || 1734
- അഹം താവദിഹ പ്രാപ്തഃ
 കിം പുനസ്തേ മഹാബലാഃ |
 നഹി പ്രകൃഷ്ടാഃ പ്രേഷ്യന്തേ
 പ്രേഷ്യന്തേ ഹീതരേ ജനാഃ || 5.39.39 || 1735
- തദലം പരിതാപേന
 ദേവി ശോകോ വ്യപൈതു തേ |
 ഏകോത്പാതേന തേ ലങ്കാ -
 മേഷ്യന്തി ഹരിയുഥപാഃ || 5.39.40 || 1736

- മമ പൃഷ്ഠഗതൗ തൗ ച
 ചന്ദ്രസൂർയാവിവോദിതൗ |
 ത്വത്സകാശം മഹാസംഘൗ
 നൃസിംഹാവാഗമിഷ്യതഃ || 5.39.41 || 1737
- തൗ ഹി വീരൗ നരവരൗ
 സഹിതൗ രാമലക്ഷ്മണൗ |
 ആഗമ്യ നഗരീം ലങ്കാം
 സായകൈർവിധമിഷ്യതഃ || 5.39.42 || 1738
- സഗണം രാവണം ഹത്യാ
 രഘവോ രഘുനന്ദനഃ |
 ത്യാമാദായ വരാഭോഹേ
 സ്വപുരീം പ്രതി യാസ്യതി || 5.39.43 || 1739
- തദാശ്വസിഹി ഭദ്രം തേ
 ഭവ ത്വം കാലകാക്ഷിണീ |
 നചിരാദ് ഭക്ഷ്യസേ രാമം
 പ്രജ്ജലന്തമിവാനലം || 5.39.44 || 1740
- നിഹതേ രാക്ഷസേന്ദ്രേ ച
 സപുത്രാമാത്യബാന്ധവേ |
 ത്വം സമേഷ്യസി രാമേണ
 ശശാങ്കേനേവ രോഹിണീ || 5.39.45 || 1741
- ക്ഷിപ്രം ത്വം ദേവി ശോകസ്യ
 പാരം ഭക്ഷ്യസി മൈഥിലി |
 രാവണം ചൈവ രാമേണ
 ഭക്ഷ്യസേ നിഹതം ബലാത് || 5.39.46 || 1742

- ഏവമാശ്വാസ്യ വൈദേഹീം
 ഹനുമുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 ഗമനായ മതിം കൃത്യാ
 വൈദേഹീം പുനരബ്രവീത് || 5.39.47 || 1743
- തമരിഷ്ഠം കൃതാത്മാനം
 ക്ഷിപ്രം ദ്രക്ഷ്യസി രാഘവം |
 ലക്ഷ്മണം ച ധനുഷ്ഠാണിം
 ലങ്കാദ്വാരമുപാഗതം || 5.39.48 || 1744
- നഖദംശ്രായുധാൻ വീരാൻ
 സിംഹശാർദൂലവിക്രമാൻ |
 വാനരാൻ വാരണേന്ദ്രാഭാൻ
 ക്ഷിപ്രം ദ്രക്ഷ്യസി സംഗതാൻ || 5.39.49 || 1745
- ശൈലാംബുദനികാശാനാം
 ലങ്കാമലയസാനുഷു |
 നർദതാം കപിമുഖ്യാനാ -
 മാർയേ യുമാന്യനേകശഃ || 5.39.50 || 1746
- സ തു മർമണി ഘോരേണ
 താഡിതോ മൻമഥേഷുണാ |
 ന ശർമ ലഭതേ രാമഃ
 സിംഹാർദിത ഇവ ദ്വിപഃ || 5.39.51 || 1747
- രുദ മാ ദേവി ശോകേന
 മാ ഭൂത് തേ മനസോ ഭയം |
 ശചീവ ഭർത്രാ ശക്രേണ
 സംഗമേഷ്യസി ശോഭനേ || 5.39.52 || 1748

രാമാദ് വിശിഷ്ടഃ കോന്ധ്യോന്ധി
 കശ്ചിത് സൗമിത്രിണാ സമഃ |
 അഗ്നിമാരുതകൽപൗ തൗ
 ഭ്രാതരൗ തവ സംശ്രയൗ ||5.39.53 ||

1749

നാസ്തിംശ്ചിരം വത്സ്യസി ദേവി ദേശേ
 രക്ഷോഗണൈരധ്യുഷിത്യേതിരൗദ്രേ |
 ന തേ ചിരാദാഗമനം പ്രിയസ്യ
 ക്ഷമസ്യ മത്സംഗമകാലമാത്രം ||5.39.54 ||

1750

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഏകോനചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീരാമസ്യ കൃതേ സീതയാ പുനഃ സന്ദേശസ്യ ദാനം താമാശ്വാസ്യ
ഹനുമത ഉത്തരദിശായാം പ്രസ്ഥാനം

ശ്രുത്വാ തു വചനം തസ്യ

വായുസുനോർമഹാത്മനഃ |

ഉവാചാത്മഹിതം വാക്യം

സീതാ സുരസുതോപമാ ||5.40.1 ||

1751

ത്യാം ദൃഷ്ട്വാ പ്രിയവക്താരം

സമ്പ്രഹൃഷ്ട്യാമി വാനര |

അർധസഞ്ജാതസന്ധ്യേവ

വൃഷ്ടിം പ്രാപ്യ വസുന്ധരാ ||5.40.2 ||

1752

യഥാ തം പുരുഷവ്യാഘ്രം

ഗാത്രൈഃ ശോകാഭികർശിതൈഃ |

സംസ്തുശേയം സകാമാഹം

തഥാ കുരു ദയാം മയി ||5.40.3 ||

1753

അഭിജ്ഞാനം ച രാമസ്യ

ദദ്വാ ഹരിഗണോത്തമ |

ക്ഷിപ്താമിഷികാം കാകസ്യ

കോപാദേകാക്ഷിശാതനീം ||5.40.4 ||

1754

മനഃശിലായാസ്തീലകോ
 ഗണ്ഡപാർശ്വേ നിവേശിതഃ |
 ത്വയാ പ്രണഷ്ടേ തിലകേ
 തം കില സ്മർതുമർഹസി || 5.40.5 || 1755

സ വീര്യവാൻ കഥം സീതാം
 ഹൃതാം സമനുമന്യസേ |
 വസന്തിം രക്ഷസാം മധ്യേ
 മഹേന്ദ്രവരുണോപമ || 5.40.6 || 1756

ഏഷ ചുഡാമണിർദിവ്യോ
 മയാ സുപരിരക്ഷിതഃ |
 ഏതം ദൃഷ്ട്വാ പ്രഹൃഷ്ട്യാമി
 വ്യസനേ ത്യാമിവാനഘ || 5.40.7 || 1757

ഏഷ നിർയാതിതഃ ശ്രീമാൻ
 മയാ തേ വാരിസംഭവഃ |
 അതഃ പരം ന ശക്ഷ്യാമി
 ജീവിതും ശോകലാലസാ || 5.40.8 || 1758

അസഹ്യാനി ച ദുഃഖാനി
 വാചശ്ച ഹൃദയച്ഛിദഃ |
 രാക്ഷസൈഃ സഹ സംവാസം
 ത്വത്കൃതേ മർഷയാമ്യഹം || 5.40.9 || 1759

ധാരയിഷ്ട്യാമി മാസം തു
 ജീവിതം ശത്രുസുഭന |
 മാസാദൂർധ്വം ന ജീവിഷ്യേ
 ത്വയാ ഹീനാ നൃപാത്മജ || 5.40.10 || 1760

- ഘോരോ രാക്ഷസരാജോഽയം
 ദൃഷ്ടീശ്ച ന സുഖാ മയി |
 ത്യാം ച ശ്രുത്യാ വിഷഇജ്ഞന്തം
 ന ജീവേയമപി ക്ഷണം || 5.40.11 || 1761
- വൈദേഹ്യാ വചനം ശ്രുത്യാ
 കരുണം സാശ്രുഭാഷിതം |
 അമാബ്രവീൻമഹാതേജാ
 ഹനൂമാൻ മാരുതാത്മജഃ || 5.40.12 || 1762
- ത്വച്ഛോകവിമുഖോ രാമോ
 ദേവി സത്യേന തേ ശപേ |
 രാമേ ശോകാഭിഭൂതേ തു
 ലക്ഷ്മണഃ പരിതപ്യതേ || 5.40.13 || 1763
- ദൃഷ്ട്വാ കഥഞ്ചിദ് ഭവതീ
 ന കാലഃ പരിദേവിതും |
 ഇമം മുഹൂർത്തം ദുഃഖാനാ -
 മന്തം ഭ്രക്ഷ്യസി ഭാമിനി || 5.40.14 || 1764
- താവുഭൗ പുരുഷവ്യാഘ്രൗ
 രാജപുത്രാവനിന്ദിതൗ |
 ത്വദുർശനകൃതോത്സാഹൗ
 ലങ്കാം ഭസ്മീകരിഷ്യതഃ || 5.40.15 || 1765
- ഹത്യാ തു സമരേ രക്ഷോ
 രാവണം സഹബാന്ധവൈഃ |
 രഘവൗ ത്യാം വിശാലാക്ഷി
 സ്യാം പുരീം പ്രതി നേഷ്യതഃ || 5.40.16 || 1766

- യത്തു രാമോ വിജാനീയാ -
 ദഭിഇണാനമനിന്ദിതേ |
 പ്രീതിസഞ്ജനനം ഭൂയ -
 സ്തസ്യ ത്വം ദാതുമർഹസി ||5.40.17 || 1767
- സാബ്രവീദ് ദത്തമേവാഹോ
 മയാഭിഇണാനമുത്തമം |
 ഏതദേവ ഹി രാമസ്യ
 ദൃഷ്ട്യാ യത്തേന ഭൂഷണം ||5.40.18 || 1768
- ശ്രദ്ധേയം ഹനുമൻ വാക്യം
 തവ വീര ഭവിഷ്യതി |
 സ തം മണിവരം ഗൃഹ്യ
 ശ്രീമാൻ പ്ലവഗസത്തമഃ ||5.40.19 || 1769
- പ്രണമ്യ ശിരസാ ദേവീം
 ഗമനായോപചക്രമേ |
 തമുത്പാതകൃതോത്സാഹ -
 മവേക്ഷ്യ ഹരിയുമപം ||5.40.20 || 1770
- വർധമാനം മഹാവേഗ -
 മുവാച ജനകാത്മജാ |
 അശ്രുപൂർണമുഖീ ദീനാ
 ബാഷ്പഗദ്ഗദയാ ഗിരാ ||5.40.21 || 1771
- ഹനുമൻ സിംഹസങ്കാശൗ
 ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ |
 സുഗ്രീവം ച സഹാമാത്യം
 സർവാൻ ബ്രൂയാ അനാമയം ||5.40.22 || 1772

യഥാ ച സ മഹാബാഹു -
 ര്മാം താരയതി രാഘവഃ |
 അസ്മാദ് ദുഃഖാംബുസംരോധാത്
 ത്വം സമാധാതുമർഹസി ||5.40.23 || 1773

ഇദം ച തീവ്രം മമ ശോകവേഗം
 രക്ഷോഭിരേഭിഃ പരിഭർത്സനം ച |
 ബ്രൂയാന്നു രാമസ്യ ഗതഃ സമീപം
 ശിവശ്ച ത്യേധ്യാന്നു ഹരിപ്രവീര ||5.40.24 || 1774

സ രാജപുത്രോ പ്രതിവേദിതാർഥഃ
 കപിഃ കൃതാർഥഃ പരിഹൃഷ്ടചേതാഃ |
 തദൽപശേഷം പ്രസമീക്ഷ്യ കാർയം
 ദിശം ഹ്യുദീചീം മനസാ ജഗാമ ||5.40.25 || 1775

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||
ഹനുമാതാ പ്രമദാവനസ്യ വിധ്യംസഃ

സ ച വാഗ്ഭിഃ പ്രശസ്താഭി -
ർഗമിഷ്യൻ പുജിതസ്തയാ |
തസ്യാദ് ദേശാദപാക്രമ്യ
ചിന്തയാമാസ വാനരഃ ||5.41.1 || 1776

അൽപശേഷമിദം കാർയം
ദൃഷ്ട്വേയമസിതേക്ഷണാ |
ത്രീനുപായാനതിക്രമ്യ
ചതുർഥ ഇഹ ദൃശ്യതേ ||5.41.2 || 1777

ന സാമ രക്ഷഃസു ഗുണായ കൽപതേ
ന ദാനമർഥോപചിതേഷു യുജ്യതേ |
ന ദേദസാധ്യാ ബലദർപിതാ ജനാഃ
പരാക്രമസ്തേഷ മമേഹ രോചതേ ||5.41.3 || 1778

ന ചാസ്യ കാർയസ്യ പരാക്രമാദ്യതേ
വിനിശ്ചയഃ കശ്ചിദിഹോപപദ്യതേ |
ഹതപ്രവീരാശ്ച രണേ തു രാക്ഷസാഃ
കമഞ്ചിദീയൂർയദിഹാദ്യ മാർദവം ||5.41.4 || 1779

കാർയേ കർമണി നിർവൃത്തേ
യോ ബഹുൻയപി സാധയേത് |

പൂർവകാർയാവീരോധേന

സ കാർയം കർതുമർഹതി ||5.41.5 ||

1780

ന ഹ്യേകഃ സാധകോ ഹേതുഃ

സ്വൽപസ്യാപീഹ കർമണം |

യോ ഹ്യർഥം ബഹുധാ വേദ

സ സമർഥോർഥസാധനേ ||5.41.6 ||

1781

ഇഹൈവ താവത്കൃതനിശ്ചയോ ഹൃഹം

വ്രജേയമദ്യ പ്ലവഗേശ്വരാലയം |

പരാത്മസമർഭവിശേഷതത്ത്വവിത്

തതഃ കൃതം സ്യാൻമമ ഭർത്യശാസനം ||5.41.7 ||

1782

കഥം നു ഖൽവദ്യ ഭവേത് സുഖാഗതം

പ്രസഹ്യ യുദ്ധം മമ രാക്ഷസൈഃ സഹ |

തഥൈവ ഖൽവാത്മബലം ച സാരവത്

സമാനയേൻമാം ച രണേ ഭശാനനഃ ||5.41.8 ||

1783

തതഃ സമാസാദ്യ രണേ ഭശാനനം

സമന്ത്രിവർഗം സബലം സയായിനം |

ഹൃദി സ്ഥിതം തസ്യ മതം ബലം ച വൈ

സുഖേന മത്യാഹമിതഃ പുനർവ്രജേ ||5.41.9 ||

1784

ഇദമസ്യ നൃശംസസ്യ

നന്ദനോപമമുത്തമം |

വനം നേത്രമനഃകാന്തം

നാനാദ്രുമലതായുതം ||5.41.10 ||

1785

ഇദം വിദ്യാംസയിഷ്യാമി

ശുഷ്കം വനമിവാനലഃ |

അസ്തിൻ ഭഗേ തതഃ കോപം
 കരിഷ്യതി സ രാവണഃ ||5.41.11 || 1786

തതോ മഹത്സാശ്ചമഹാരഥദ്വിപം
 ബലം സമാനേഷ്യതി രാക്ഷസാധിപഃ |
 ത്രിശൂലകാലായസപട്ടിശായുധം
 തതോ മഹദ്യുദ്ധമിദം ഭവിഷ്യതി ||5.41.12 || 1787

അഹം ച തൈഃ സംയതി ചണ്ഡവിക്രമൈഃ
 സമേത്യ രക്ഷോഭിരഭംഗവിക്രമഃ |
 നിഹത്യ തദ് രാവണചോദിതം ബലം
 സുഖം ഗമിഷ്യാമി ഹരീശ്വരാലയം ||5.41.13 || 1788

തതോ മാരുതവത് ക്രുദ്ധോ
 മാരുതിർഭീമവിക്രമഃ |
 ഊരുവേഗേന മഹതാ
 ദ്രുമാൻ ക്ഷേപ്തമമാരഭത് ||5.41.14 || 1789

തതസ്തദ്ധനുമാൻ വീരോ
 ബഭഞ്ജ പ്രമദാവനം |
 മത്തദ്വിജസമാഘൃഷ്ടം
 നാനാദ്രുമലതായുതം ||5.41.15 || 1790

തദ്വനം മമിതൈർവ്യക്തൈഃ -
 ര്ഭിന്നൈശ്ച സലിലാശയൈഃ |
 ചൂർണിതൈഃ പർവതാഗ്രൈശ്ച
 ബഭൂവാപ്രിയദർശനം ||5.41.16 || 1791

നാനാശകുന്തവിരുതൈഃ
 പ്രഭിന്നസലിലാശയൈഃ |

താമ്രൈഃ കിസലയൈഃ ക്ലാഞ്ഞൈഃ
 ക്ലാന്തദ്രുമലതായുതൈഃ ||5.41.17 || 1792

ന ബഭൗ തദ് വനം തത്ര
 ദാവാനലഹതം യഥാ |
 വ്യാകുലാവരണാ രേജു -
 ര്വിഹ്വലാ ഇവ താ ലതാഃ ||5.41.18 || 1793

ലതാഗൃഹൈശ്ചിത്രഗൃഹൈശ്ച സാദിതൈ -
 ര്വ്യാലൈർമൃഗൈരാർതരവൈശ്ച പക്ഷിഭിഃ |
 ശിലാഗൃഹൈരുന്മമിതൈസ്തഥാ ഗൃഹൈഃ
 പ്രണഷ്ടരുപം തദഭൂന്മഹദ് വനം ||5.41.19 || 1794

സാ വിഹ്വലാശോകലതാപ്രതാനാ
 വനസ്ഥലീ ശോകലതാപ്രതാനാ |
 ജാതാ ദശാസ്യപ്രമദാവനസ്യ
 കപേർബലാദ്ധി പ്രമദാവനസ്യ ||5.41.20 || 1795

തതഃ സ കൃത്യാ ജഗതീപതേർമഹാൻ
 മഹദ് വ്യലീകം മനസോ മഹാത്മനഃ |
 യുയുത്സുരേകോ ബഹുഭിർമഹാബലൈഃ
 ശ്രിയാജ്ജലംസ്തോരണമാശ്രിതഃ കപിഃ ||5.41.21 || 1796

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഏകചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ദ്വിചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ||

രാക്ഷസീഭ്യോ വനവിധ്യംസവാർതമാകർണ്യ രാവണേന കിങ്കരാണാം

പ്രേഷണം ഹനുമതാ തേഷാം സംഹാരശ്ച

തതഃ പക്ഷിനിനാദേന

വ്യക്ഷഭംഗസ്വനേന ച |

ബഭൂവുസ്സോസസംഭ്രാന്താഃ

സർവേ ലങ്കാനിവാസിനഃ ||5.42.1 ||

1797

വിദ്രുതാശ്ച ഭയത്രസ്താ

വിനേദുർമൃഗപക്ഷിണഃ |

രക്ഷസാം ച നിമിത്താനി

ക്രൂരാണി പ്രതിപേദിരേ ||5.42.2 ||

1798

തതോ ഗതായാം നിദ്രായാം

രാക്ഷസ്യോ വികൃതാനനാഃ |

തദ് വനം ദദ്യൂശൂർഭഗ്നം

തം ച വീരം മഹാകപിം ||5.42.3 ||

1799

സ താ ദൃഷ്ട്വാ മഹാബാഹു-

ർമഹാസത്തോ മഹാബലഃ |

ചകാര സുമഹദ്ഭൂപം

രാക്ഷസീനാം ഭയാവഹം ||5.42.4 ||

1800

- തതസ്തു ഗിരിസങ്കാശ -
 മതികായം മഹാബലം |
 രാക്ഷസ്യോ വാനരം ദൃഷ്ട്വാ
 പപ്രച്ഛുർജനകാത്മജാം || 5.42.5 || 1801
- കോഽയം കസ്യ കുതോ വായം
 കിംനിമിത്തമിഹാഗതഃ |
 കഥം ത്വയാ സഹാനേന
 സംവാദഃ കൃത ഇത്യുത || 5.42.6 || 1802
- ആചക്ഷ്യ നോ വിശാലാക്ഷി
 മാ ഭൂത്തേ സുഭഗേ ഭയം |
 സംവാദമസിതാപാംഗി
 ത്വയാ കിം കൃതവാനയം || 5.42.7 || 1803
- അമാബ്രവീത് തദാ സാധ്വീ
 സീതാ സർവാംഗശോഭനാ |
 രക്ഷസാം കാമരൂപാണാം
 വിജ്ഞാനേ കാ ഗതിർമമ || 5.42.8 || 1804
- യുയമേവാസ്യ ജാനീത
 യോഽയം യദ് വാ കരിഷ്യതി |
 അഹിരേവ ഹൃഹേഃ പാദാൻ
 വിജ്ഞാനാതി ന സംശയഃ || 5.42.9 || 1805
- അഹമപ്യതിദീതാസ്മി
 നൈവ ജാനാമി കോ ഹ്യയം |
 വേദ്മി രാക്ഷസമേവൈനം
 കാമരൂപിണമാഗതം || 5.42.10 || 1806

- വൈദേഹ്യാ വചനം ശ്രുത്വാ
 രാക്ഷസ്യോ വിദ്രുതാ ദ്രുതം |
 സ്ഥിതാഃ കാശ്ചിദ്ഗതാഃ കാശ്ചിദ്
 രാവണായ നിവേദിതും ||5.42.11 || 1807
- രാവണസ്യ സമീപേ തു
 രാക്ഷസ്യോ വികൃതാനനാഃ |
 വിരുപം വാനരം ദീമം
 രാവണായ ന്യവേദിഷുഃ ||5.42.12 || 1808
- അശോകവനികാമധ്യേ
 രാജൻ ദീമവപുഃ കപിഃ |
 സീതയാ കൃതസംവാദ -
 സ്തീഷ്വത്യമിതവിക്രമഃ ||5.42.13 || 1809
- ന ച തം ജാനകീ സീതാ
 ഹരിം ഹരിണലോചനാ |
 അസ്മാദിർബഹുധാ പൃഷ്ടാ
 നിവേദയിതുമിച്ഛതി ||5.42.14 || 1810
- വാസവസ്യ ദവേദ് ദുതോ
 ദുതോ വൈശ്രവണസ്യ വാ |
 പ്രേഷിതോ വാപി രാമേണ
 സീതാൻവേഷണകാക്ഷയാ ||5.42.15 || 1811
- തേനൈവാദ്ദുതരുപേണ
 യത്തത്തവ മനോഹരം |
 നാനാമൃഗഗണാകീർണം
 പ്രമൃഷ്ടം പ്രമദാവനം ||5.42.16 || 1812

ന തത്ര കശ്ചിദുദ്ദേശോ
 യസ്തേന ന വിനാശിതഃ |
 യത്ര സാ ജാനകീ ദേവീ
 സ തേന ന വിനാശിതഃ ||5.42.17 || 1813

ജാനകീരക്ഷണാർഥം വാ
 ശ്രമാദ് വാ നോപലക്ഷ്യതേ |
 അഥവാ കഃ ശ്രമസ്തുസ്യ
 സൈവ തേനാഭിരക്ഷിതാ ||5.42.18 || 1814

ചാരൂപൽലവപത്രാവൃഗ്ം
 യം സീതാ സ്വയമാസ്ഥിതാ |
 പ്രവൃദ്ധഃ ശിംശപാവൃക്ഷഃ
 സ ച തേനാഭിരക്ഷിതഃ ||5.42.19 || 1815

തസ്യോഗ്രരൂപസ്യോഗ്രം ത്വം
 ദണ്ഡമാജ്ഞാതുമർഹസി |
 സീതാ സംഭാഷിതാ യേന
 വനം തേന വിനാശിതം ||5.42.20 || 1816

മനഃപരിഗൃഹീതാം താം
 തവ രക്ഷോഗണേശ്വര |
 കഃ സീതാമഭിഭാഷേത
 യോ ന സ്യാത് ത്യക്തജീവിതഃ ||5.42.21 || 1817

രാക്ഷസീനാം വചഃ ശ്രുത്വാ
 രാവണോ രാക്ഷസേശ്വരഃ |
 ചിതാഗ്നിരിവ ജ്ജ്വാല
 കോപസംവർതിതേക്ഷണഃ ||5.42.22 || 1818

തസ്യ ക്രുദ്ധസ്യ നേത്രാഭ്യാം
 പ്രാപതന്നശ്രുബിന്ദവഃ |
 ദീപ്താഭ്യാമിവ ദീപാഭ്യാം
 സാർചിഷഃ സ്നേഹബിന്ദവഃ || 5.42.23 || 1819

ആത്മനഃ സദ്യശാൻ വീരാൻ
 കിങ്കരാനാമ രാക്ഷസാൻ |
 വ്യാദിദേശ മഹാതേജാ
 നിഗ്രഹാർഥം ഹനുമതഃ || 5.42.24 || 1820

തേഷാമശീതിസാഹസ്രം
 കിങ്കരാനാം തരസ്വിനാം |
 നിർയയൂർഭവനാത് തസ്മാത്
 കൂടമുദ്ഗരപാണയഃ || 5.42.25 || 1821

മഹോദരാ മഹാദംഷ്ട്രാ
 ഘോരരൂപാ മഹാബലാഃ |
 യുദ്ധാഭിമനസഃ സർവേ
 ഹനുമദ്ഗ്രഹണോൻമുഖാഃ || 5.42.26 || 1822

തേ കപിം തം സമാസാദ്യ
 തോരണസ്ഥമവസ്ഥിതം |
 അഭിപേതൂർമഹാവേഗാഃ
 പതംഗാ ഇവ പാവകം || 5.42.27 || 1823

തേ ഗദാഭിർവിചിത്രാഭിഃ
 പരിഘ്നൈഃ കാഞ്ചനാംഗദൈഃ |
 ആജ്യമൂർവാനരശ്രേഷ്ഠം
 ശരൈരാദിത്യസന്നിദൈഃ || 5.42.28 || 1824

മുദ്ഗരൈഃ പട്ടിശൈഃ ശൂലൈഃ
 പ്രാസതോമരപാണയഃ |
 പരിവാർയ ഹനുമന്തം
 സഹസാ തസ്ഥൂരഗ്രതഃ || 5.42.29 || 1825

ഹനുമാനപി തേജസ്വീ
 ശ്രീമാൻ പർവതസന്നിഭഃ |
 ക്ഷിതാവവിദ്യ ലാംഗൂലം
 നനാദ ച മഹാധ്വനിം || 5.42.30 || 1826

സ ഭൂത്യാ തു മഹാകായോ
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 പുച്ഛമാസ്സോടയാമാസ
 ലങ്കാം ശബ്ദേന പുരയൻ || 5.42.31 || 1827

തസ്യാസ്സോടിതശബ്ദേന
 മഹതാ ചാനുനാദിനാ |
 പേതൂർവിഹംഗാ ഗഗനാ -
 ദുച്ചൈശ്ചേദമഘോഷയത് || 5.42.32 || 1828

ജയത്യതിബലോ രാമോ
 ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാബലഃ |
 രാജാ ജയതി സുഗ്രീവോ
 രഘവേണാഭിപാലിതഃ || 5.42.33 || 1829

ദാസോഽഹം കോസലേന്ദ്രസ്യ
 രാമസ്യാക്ലിഷ്ടകർമണഃ |
 ഹനുമാൻ ശത്രുസൈന്യാനാം
 നിഹന്താ മാരുതാത്മജഃ || 5.42.34 || 1830

ന രാവണസഹസ്രം മേ
 യുദ്ധേ പ്രതിബലം ഭവേത് |
 ശിലാഭിശ്ച പ്രഹരതഃ
 പാദപൈശ്ച സഹസ്രശഃ || 5.42.35 || 1831

അർദ്ധയിത്യാ പുരീം ലങ്കാ -
 മഭിവാദ്യ ച മൈമിലീം |
 സമൃദ്ധാർഥോ ഗമിഷ്യാമി
 മിഷതാം സർവരക്ഷസാം || 5.42.36 || 1832

തസ്യ സന്നാദശബ്ദേന
 ത്യേഭവൻ ഭയശങ്കിതാഃ |
 ദദ്യൂശുശ്ച ഹനുമന്തം
 സന്ധ്യാമേഘമിവോന്നതം || 5.42.37 || 1833

സ്യാമിസന്ദേശനിഃ ശങ്കാ -
 സ്തതസ്തേ രാക്ഷസാഃ കപിം |
 ചിത്രൈഃ പ്രഹരണൈർഭീമൈ -
 രഭിപേതുസ്തതസ്തതഃ || 5.42.38 || 1834

സ തൈഃ പരിവൃതഃ ശൂരൈഃ
 സർവതഃ സ മഹാബലഃ |
 ആസസാദായസം ഭീമം
 പരിഘം തോരണാശ്രിതം || 5.42.39 || 1835

സ തം പരിഘമാദായ
 ജഘാന രജനീചരാൻ |
 സപന്നഗമിവാദായ
 സ്തുരന്തം വിനതാസുതഃ || 5.42.40 || 1836

വിചചാരാഞ്ചരേ വീരഃ
 പരിഗൃഹ്യ ച മാരുതിഃ |
 സുദയാമാസ വഭ്രേണ
 ദൈത്യാനിവ സഹസ്രഭൃക് || 5.42.41 || 1837

സ ഹത്യാ രാക്ഷസാൻ വീരഃ
 കിങ്കരാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 യുദ്ധാകാക്ഷീ മഹാവീര -
 സ്തോരണം സമവസ്ഥിതഃ || 5.42.42 || 1838

തതസ്തസ്മാദ് ദയാൻമുക്താഃ
 കതിചിത്തത്ര രാക്ഷസാഃ |
 നിഹതാൻ കിങ്കരാൻ സർവാൻ
 രാവണായ ന്യവേദയൻ || 5.42.43 || 1839

സ രാക്ഷസാനാം നിഹതം മഹാബലം
 നിശദ്യ രാജാ പരിവൃത്തലോചനഃ |
 സമാദിദേശാപ്രതിമം പരാക്രമേ
 പ്രഹസ്തപുത്രം സമരേ സുദുർജയം || 5.42.44 || 1840

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ദ്വിചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ത്രിചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ||

ഹനുമതാ ചൈത്യപ്രാസാദസ്യ വിധ്യംസസ്തുദ്രക്ഷകാണാം വധശ്ച

തതഃ സ കിങ്കരാൻ ഹത്യാ

ഹനൂമാൻ ധ്യാനമാസ്ഥിതഃ |

വനം ഭഗ്നം മയാ ചൈത്യ-

പ്രാസാദോ ന വിനാശിതഃ ||5.43.1 ||

1841

തസ്മാത് പ്രാസാദമദ്യൈവ -

മിമം വിധ്യംസയാമ്യഹം |

ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ ഹനൂമാൻ

മനസാദർശയൻ ബലം ||5.43.2 ||

1842

ചൈത്യപ്രാസാദമുത്പ്ലുത്യ

മേരുശൃംഗമിവോന്നതം |

ആരുരോഹ ഹരിശ്രേഷ്ഠോ

ഹനൂമാൻ മാരുതാത്മജഃ ||5.43.3 ||

1843

ആരുഹ്യ ഗിരിസങ്കാശം

പ്രാസാദം ഹരിയുമപഃ |

ബഭൗ സ സുമഹാതേജാഃ

പ്രതിസൂർയ ഇവോദിതഃ ||5.43.4 ||

1844

സമ്പ്രധൃഷ്യ തു ദുർധർഷ -

ശൈത്യപ്രാസാദമുന്നതം |

ഹനുമദാൻ പ്രജ്ഞലൻ ലക്ഷ്മാ
 പാരിയാത്രോപമോദ്ഭവത് || 5.43.5 || 1845

സ ഭൂത്യാ സുമഹാകായഃ
 പ്രഭാവൻ മാരുതാത്മജഃ |
 ധൃഷ്ടമാസ്തോടയാമാസ
 ലങ്കാം ശബ്ദേന പൂരയൻ || 5.43.6 || 1846

തസ്യാസ്തോടിതശബ്ദേന
 മഹതാ ശ്രോത്രഘാതിനാ |
 പേതൂർവിഹംഗമാസ്തുത്ര
 ചൈത്യപാലാശ്ച മോഹിതാഃ || 5.43.7 || 1847

അസ്രുവിജ്ജയതാം രാമോ
 ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാബലഃ |
 രാജാ ജയതി സുഗ്രീവോ
 രഘവേണാഭിപാലിതഃ || 5.43.8 || 1848

ദാസോഹം കോസലേന്ദ്രസ്യ
 രാമസ്യാക്ലിഷ്ടകർമണഃ |
 ഹനുമദാൻ ശത്രുസൈന്ധാനാം
 നിഹന്താ മാരുതാത്മജഃ || 5.43.9 || 1849

ന രാവണസഹസ്രം മേ
 യുദ്ധേ പ്രതിബലം ഭവേത് |
 ശിലാഭിശ്ച പ്രഹരതഃ
 പാദപൈശ്ച സഹസ്രശഃ || 5.43.10 || 1850

ധർഷയിത്യാ പുരീം ലങ്കാ -
 മഭിവാദ്യ ച മൈമിലീം |

- സമൃദ്ധാർഥോ ഗമിഷ്യാമി
 മിഷതാം സർവരക്ഷസാം ||5.43.11 || 1851
- ഏവമുക്ത്യാ മഹാകായ -
 ശൈത്യസ്മോ ഹരിയുമപഃ |
 നന്നാദ ദീമനിർഹ്രാദോ
 രക്ഷസാം ജനയൻ ഭയം ||5.43.12 || 1852
- തേന നാദേന മഹതാ
 ചൈത്യപാലാഃ ശതം യയുഃ |
 ഗൃഹീത്യാ വിവിധാനസ്താൻ
 പ്രാസാൻ ഖഡ്ഗാൻ പരശ്വയാൻ ||5.43.13 || 1853
- വിസൃജന്തോ മഹാകായാ
 മാരുതിം പര്യവാരയൻ |
 തേ ഗദാദിർവിചിത്രാദിഃ
 പരിഘ്നഃ കാഞ്ചനാംഗദൈഃ ||5.43.14 || 1854
- ആജ്യമൂർവാനരശ്രേഷ്ഠം
 ബാണൈശ്ചാദിത്യസന്നിദൈഃ |
 ആവർത ഇവ ഗംഗായാ -
 സ്തോയസ്യ വിപുലോ മഹാൻ ||5.43.15 || 1855
- പരിക്ഷിപ്യ ഹരിശ്രേഷ്ഠം
 സ ബഭൗ രക്ഷസാം ഗണഃ |
 തതോ വാതാത്മജഃ ക്രുദ്ധോ
 ദീമരൂപം സമാസ്ഥിതഃ ||5.43.16 || 1856
- പ്രാസാദസ്യ മഹാസ്തസ്യ
 സ്തംഭം ഹേമപരിഷ്കൃതം |

ഉത്പാടയിത്യാ വേഗേന

ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ || 5.43.17 ||

1857

തതസ്തം ഭ്രാമയാമാസ

ശതധാരം മഹാബലഃ |

തത്ര ചാഗ്നിഃ സമഭവത്

പ്രാസാദശ്ചാപ്യഭഹൃത || 5.43.18 ||

1858

ഭഹൃമാനം തതോ ദൃഷ്ട്യാ

പ്രാസാദം ഹരിയുമപഃ |

സ രാക്ഷസശതം ഹത്യാ

വജ്രേണേന്ദ്ര ഇവാസുരാൻ || 5.43.19 ||

1859

അന്തരിക്ഷസ്ഥിതഃ ശ്രീമാ -

നിദം വചനമബ്രവീത് |

മാദൃശാനാം സഹസ്രാണി

വിസൃഷ്ടാനി മഹാത്മനാം || 5.43.20 ||

1860

ബലിനാം വാനരേന്ദ്രാണാം

സുഗ്രീവവശവർതിനാം |

അടന്തി വസുധാം കൃത്സ്നാം

വയമൻയേ ച വാനരാഃ || 5.43.21 ||

1861

ദശനാഗബലാഃ കേചിത്

കേചിദ് ദശഗുണോത്തരാഃ |

കേചിന്നാഗസഹസ്രസ്യ

ബഭൂവുസ്തുൽയവിക്രമാഃ || 5.43.22 ||

1862

സന്തി ചൗഘബലാഃ കേചിത്

സന്തി വായുബലോപമാഃ |

അപ്രമേയബലാഃ കേചിത്
 തത്രാസൻ ഹരിയുമപാഃ || 5.43.23 || 1863

ഈദ്യഗ്നിയൈസ്തു ഹരിഭി -
 ര്വ്യതോ ദന്തനഖായുധൈഃ |
 ശതൈഃ ശതസഹസ്രൈഃ
 കോടിഭിശ്ചായുതൈരപി || 5.43.24 || 1864

ആഗമിഷ്യതി സുഗ്രീവഃ
 സർവേഷാം വോ നിഷ്കുദനഃ |
 നേയമസ്തി പുരീ ലങ്കാ
 ന യുധം ന ച രാവണഃ |
 യസ്യ ത്രിക്ഷ്യാകുവീരേണ
 ബദ്ധം വൈരം മഹാത്മനാ || 5.43.25 || 1865

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ത്രിചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ചതുശ്ചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

പ്രഹസ്തപുത്രസ്യ ജംബുമാലിനോ വധഃ

സന്ദിഷ്യാ രാക്ഷസേന്ദ്രേണ

പ്രഹസ്തസ്യ സുതോ ബലീ |

ജംബുമാലീ മഹാദംഷ്ട്രോ

നിർജഗാമ ധനുർധരഃ || 5.44.1 ||

1866

രക്തമാൽയാംബരധരഃ

സ്രഗ്വീ രുചിരകുണ്ഡലഃ |

മഹാൻ വിവൃത്തനയന -

ശ്ചണ്ഡഃ സമരദുർജയഃ || 5.44.2 ||

1867

ധനുഃ ശക്രധനുഃ പ്രഖ്യം

മഹദ് രുചിരസായകം |

വിസ്താരയാണോ വേദേന

വജ്രാശനിസമസ്വനം || 5.44.3 ||

1868

തസ്യ വിസ്താരഘോഷേണ

ധനുഷോ മഹതാ ദിശഃ |

പ്രദിശശ്ച നദശ്ചൈവ

സഹസാ സമപൂർയത || 5.44.4 ||

1869

രഥേന ഖരയുക്തേന

തമാഗതമുദീക്ഷ്യ സഃ |

- ഹനുമാൻ വേഗസമ്പന്നോ
 ജഹർഷ ച നന്നാദ ച ||5.44.5 || 1870
- തം തോരണവിടങ്കസ്ഥം
 ഹനുമന്തം മഹാകപിം |
 ജംബുമാലീ മഹാതേജാ
 വിവ്യാധ നിശിതൈഃ ശരൈഃ ||5.44.6 || 1871
- അർധചന്ദ്രേണ വദനേ
 ശിരസ്യേകേന കർണിനാ |
 ബാഹ്യാർവിവ്യാധ നാരാചൈ -
 ര്ദശഭിസ്തു കപീശ്വരം ||5.44.7 || 1872
- തസ്യ തച്ഛൂശുഭേ താമ്രം
 ശരേണാഭിഹതം മുഖം |
 ശരദീവാംബുജം ഫുൽലം
 വിധം ഭാസ്കരരശ്മിനാ ||5.44.8 || 1873
- തത്തസ്യ രക്തം രക്തേന
 രഞ്ജിതം ശൂശുഭേ മുഖം |
 യഥാപ്രീകാശേ മഹാപദ്മം
 സിക്തം കാഞ്ചനബിന്ദുഭിഃ ||5.44.9 || 1874
- ചുകോപ ബാണാഭിഹതോ
 രാക്ഷസസ്യ മഹാകപിഃ |
 തതഃ പാർശ്വേതിവിപുലാം
 ദദർശ മഹതീം ശിലാം ||5.44.10 || 1875
- തരസാ താം സമുത്പാദ്യ
 ചിക്ഷേപ ജവവദ് ബലീ |

താം ശരൈർദശഭിഃ ക്രുദ്ധ -
 സ്താഡയാമാസ രാക്ഷസഃ ||5.44.11 || 1876

വിപന്നം കർമ്മ തദ് ദൃഷ്ട്യാ
 ഹനുമാംശ്ചണ്ഡവിക്രമഃ |
 സാലം വിപുലമുത്പാദ്യ
 ഭ്രാമയാമാസ വീര്യവാൻ ||5.44.12 || 1877

ഭ്രാമയന്തം കപിം ദൃഷ്ട്യാ
 സാലവൃക്ഷം മഹാബലം |
 ചിക്ഷേപ സുബഹുൻ ബാണാൻ
 ജംബുമാലീ മഹാബലഃ ||5.44.13 || 1878

സാലം ചതുർഭിശ്ചിച്ഛേദ
 വാനരം പഞ്ചഭിർഭുജേ |
 ഉരസ്യേകേന ബാണേന
 ദശഭിസ്തു സ്തനാന്തരേ ||5.44.14 || 1879

സ ശരൈഃ പൂരിതതനുഃ
 ക്രോധേന മഹതാ വൃതഃ |
 തമേവ പരിഘം ഗൃഹ്യ
 ഭ്രാമയാമാസ വേഗിതഃ ||5.44.15 || 1880

അതിവേഗോതിവേഗേന
 ഭ്രാമയിത്യാ ബലോത്കടഃ |
 പരിഘം പാതയാമാസ
 ജംബുമാലേർമഹോരസി ||5.44.16 || 1881

തസ്യ ചൈവ ശിരോ നാസ്തി
 ന ബാഹു ജാനുനീ ന ച |

ന ധനുർന രഥോ നാശ്യാ -

സ്തത്രോദ്യശ്യന്ത നേഷവഃ ||5.44.17 ||

1882

സ ഹതസ്തരസാ തേന

ജംബുമാലീ മഹാരഥഃ |

പപാത നിഹതോ ദൃമൗ

ചൂർണിതാംഗ ഇവ ദ്രുമഃ ||5.44.18 ||

1883

ജംബുമാലിം സുനിഹതം

കിങ്കരാംശ്ച മഹാബലാൻ |

ചുക്രോധ രാവണഃ ശ്രുത്യാ

ക്രോധസംരക്തലോചനഃ ||5.44.19 ||

1884

സ രോഷസംവർതിതതാമ്രലോചനഃ

പ്രഹസ്തപുത്രേ നിഹതേ മഹാബലേ |

അമാത്യപുത്രാനതിവീര്യവിക്രമാൻ

സമാദിദേശാശു നിശാചരേശ്വരഃ ||5.44.20 ||

1885

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ ചതുശ്ചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| പഞ്ചചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ||

മന്ത്രിണഃ സപ്തപുത്രാണാം വധഃ

തതസ്തേ രാക്ഷസേന്ദ്രേണ

ചോദിതാ മന്ത്രിണഃ സുതാഃ |

നിർയയുർഭവനാത് തസ്മാത്

സപ്ത സപ്താർചിവർചസഃ || 5.45.1 ||

1886

മഹദ്ബലപരീവാരാ

ധനുഷ്ഠന്തോ മഹാബലാഃ |

കൃതാസ്ത്രാസ്ത്രവിദാം ശ്രേഷ്ഠാഃ

പരസ്പരജയൈഷിണഃ || 5.45.2 ||

1887

ഹേമജാലപരിക്ഷിപ്തൈ -

ർധ്വജവദ്ഭിഃ പതാകിഭിഃ |

തോയദന്ധനനിർഘോഷൈ -

ർവാജിയുക്തൈർമഹാരഥൈഃ || 5.45.3 ||

1888

തപ്തകാഞ്ചനചിത്രാണി

ചാപാൻയമിതവിക്രമാഃ |

വിസ്താരയന്തഃ സംഹൃഷ്ടാ -

സ്തഡിദ്വന്ത ഇവാംബുദാഃ || 5.45.4 ||

1889

ജനൻയസ്താസ്തതസ്തേഷാം

വിദിത്യാ കിങ്കരാൻ ഹതാൻ |

ബഭൂവുഃ ശോകസംഭ്രാന്താഃ
 സബാന്ധവസുഹൃജ്ജനാഃ || 5.45.5 || 1890

തേ പരസ്വരസംഘർഷാത്
 തപ്തകാഞ്ചനഭൂഷണാഃ |
 അഭിപേതുർഹനുമന്തം
 തോരണസ്ഥമവസ്ഥിതം || 5.45.6 || 1891

സൃജന്തോ ബാണവൃഷ്ടിം തേ
 രഥഗർജ്ജിതനിഃസ്വനാഃ |
 പ്രാവൃട്കാല ഇവാംഭോദാ
 വിചേരുർനൈര്യുതാംബുദാഃ || 5.45.7 || 1892

അവകീർണസ്തതസ്താഭി -
 രഹനുമാൻ ശരവൃഷ്ടിഭിഃ |
 അഭവത് സംവൃതാകാരഃ
 ശൈലരാധിവ വൃഷ്ടിഭിഃ || 5.45.8 || 1893

സ ശരാൻ വഞ്ചയാമാസ
 തേഷാമാശുചരഃ കപിഃ |
 രഥവേഗാംശ്ച വീരാണാം
 വിചരൻ വിമല്യേംബരേ || 5.45.9 || 1894

സ തൈഃ ക്രീഡൻ ധനുഷ്ടദ്ഭി -
 രവ്യോല്ലി വീരഃ പ്രകാശതേ |
 ധനുഷ്ടദ്ഭിര്യഥാ മേഘൈ -
 ര്മാരൂതഃ പ്രഭൂരംബരേ || 5.45.10 || 1895

സ കൃത്യാ നിനദം ഘോരം
 ത്രാസയംസ്താം മഹാചമുഃ |

<p>ചകാര ഹനുമാൻ വേഗം തേഷു രക്ഷഃസു വീര്യവാൻ 5.45.11 </p>	<p>1896</p>
<p>തലേനാഭിഹനത് കാംശ്ചിത് പാദൈഃ കാംശ്ചിത് പരന്തപഃ മൃഷ്ടിഭിശ്ചാഹനത് കാംശ്ചി - ന്നഖൈഃ കാംശ്ചിദ് വ്യഭാരയത് 5.45.12 </p>	<p>1897</p>
<p>പ്രമമാമോരസാ കാംശ്ചി - ദുരുദ്യാമപരാന്പി കേചിത് തസ്യൈവ നാദേന തത്രൈവ പതിതാ ഭൂവി 5.45.13 </p>	<p>1898</p>
<p>തതസ്തേഷ്വപനേഷു ഭൂമൗ നിപതിതേഷു ച തത്സൈന്യമഗമത് സർവം ദിശോ ദശ ഭയാർദിതം 5.45.14 </p>	<p>1899</p>
<p>വിനേദുർവിസ്വരം നാഗാ നിപേതുർഭൂവി വാജിനഃ ഭഗന്നീഡധ്വജ്ജ്വലൈത്ര - ര്ഭൂശ്ച കീർണാഭവദ് രമൈഃ 5.45.15 </p>	<p>1900</p>
<p>സ്രവതാ രുധിരേണാഥ സ്രവന്ത്യാ ദർശിതാഃ പഥി വിവിയൈശ്ച സ്വനൈർലങ്കാ നനാദ വികൃതം തദാ 5.45.16 </p>	<p>1901</p>
<p>സ താൻ പ്രവൃദ്ധാൻ വിനിഹത്യ രാക്ഷസാൻ മഹാബലശ്ചണ്ഡപരാക്രമഃ കപിഃ </p>	

യുയുത്സുരൻയൈഃ പുനരേവ രാക്ഷസൈ -

സ്തദേവ വീര്യോഭിജ്ജഗാമ തോരണം ||5.45.17 ||

1902

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ പഞ്ചചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസുതേ ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഷട്ചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ||

രാവണസ്യ പഞ്ചസേനാപതിനാം വധഃ

ഹതാൻ മന്ത്രിസുതാൻ ബുദ്ധ്യാ

വാനരേണ മഹാത്മനാ |

രാവണഃ സംവൃതാകാര -

ശ്ചകാര മതിമുത്തമാം ||5.46.1 ||

1903

സ വിരുപാക്ഷയുപാക്ഷൗ

ദുർധരം ചൈവ രാക്ഷസം |

പ്രഘസം ഭാസകർണം ച

പഞ്ച സേനാഗ്രനായകാൻ ||5.46.2 ||

1904

സന്ദിദേശ ദശഗ്രീവോ

വീരാൻ നയവിശാരദാൻ |

ഹനുമാദ്ഗ്രഹണേവ്യഗ്രാൻ

വായുവേഗസമാൻ യുധി ||5.46.3 ||

1905

യാത സേനാഗ്രഗാഃ സർവേ

മഹാബലപരിഗ്രഹാഃ |

സവാജിരഥമാതംഗാഃ

സ കപിഃ ശാസ്യതാമിതി ||5.46.4 ||

1906

യത്തൈശ്ച ഖലു ഭാവ്യം സ്യാത്

തമാസാദ്യ വനാലയം |

കർമ ചാപി സമാധേയം
 ദേശകാലാവിരോധിതം || 5.46.5 || 1907

ന ഹൃഹം തം കപിം മൻയേ
 കർമണാ പ്രതി തർകയൻ |
 സർവമാ തൻമഹദ് ഭൂതം
 മഹാബലപരിഗ്രഹം || 5.46.6 || 1908

വാനരോയമിതി ഇണാത്യാ
 നഹി ശുദ്ധ്യതി മേ മനഃ |
 നൈവാഹം തം കപിം മൻയേ
 യഥേയം പ്രസ്തുതാ കഥാ || 5.46.7 || 1909

ഭവേദിന്ദ്രേണ വാ സൃഷ്ട -
 മസ്മദർഥം തപോബലാത് |
 സനാഗയക്ഷഗന്ധർവ -
 ദേവാസുരമഹർഷയഃ || 5.46.8 || 1910

യുഷ്ടാദിഃ പ്രഹിതൈഃ സർവൈ -
 ര്മയാ സഹ വിനിർജ്ജിതാഃ |
 തൈരവശ്യം വിധാതവ്യം
 വ്യലീകം കിഞ്ചിദേവ നഃ || 5.46.9 || 1911

തദേവ നാത്ര സന്ദേഹഃ
 പ്രസഹ്യ പരിഗൃഹ്യതാം |
 യാത സേനാഗ്രഗാഃ സർവേ
 മഹാബലപരിഗ്രഹാഃ || 5.46.10 || 1912

സവാജ്ജിരഥമാതംഗാഃ
 സ കപിഃ ശാസ്യതാമിതി |

നാവമന്യോ ഭവദ്ഭിശ്ച കപിർധീരപരാക്രമഃ 5.46.11	1913
ദൃഷ്ട്വാ ഹി ഹരയഃ പൂർവേ മയാ വിപുലവിക്രമാഃ വാലീ ച സഹ സുഗ്രീവോ ജാംബവാംശ്ച മഹാബലഃ 5.46.12	1914
നീലഃ സേനാപതിശ്ചൈവ യേ ചാന്യേ ദ്വിവിദാദയഃ നൈവ തേഷാം ഗതിർഭീമാ ന തേജോ ന പരാക്രമഃ 5.46.13	1915
ന മതിർന ബലോത്സാഹോ ന രൂപപരികൽപനം മഹത്സത്ത്വമിദം ജേതയം കപിരൂപം വ്യവസ്ഥിതം 5.46.14	1916
പ്രയത്നം മഹദാസ്ഥായ ക്രിയതാമസ്യ നിഗ്രഹഃ കാമം ലോകാന്യായഃ സേന്ദ്രാഃ സസുരാസുരമാനവാഃ 5.46.15	1917
ഭവതാമഗ്രതഃ സ്ഥാതും ന പർയാപ്താ രണാജിരേ തഥാപി തു നയജേതേന ജയമാകാക്ഷതാ രണേ 5.46.16	1918
ആത്മാ രക്ഷ്യഃ പ്രയത്നേന യുദ്ധസിദ്ധിർഹി ചഞ്ചലാ	

<p>തേ സ്വാമീവചനം സർവേ പ്രതിഗൃഹ്യ മഹൗജസഃ 5.46.17 </p>	<p>1919</p>
<p>സമുത്പേതുർമഹാവേഗാ ഹുതാശസമതേജസഃ രഥൈശ്ച മത്തൈർനാഗൈശ്ച വാജിഭിശ്ച മഹാജവൈഃ 5.46.18 </p>	<p>1920</p>
<p>ശരൈസ്തുശ്ച വിവിധൈസ്തീക്ഷ്ണൈഃ സർവൈശ്ചോപഹിതാ ബലൈഃ തതസ്തു ദദ്യൂശൂർവീരാ ദീപ്യമാനം മഹാകപിം 5.46.19 </p>	<p>1921</p>
<p>രശ്മിമന്തമിവോദ്യന്തം സ്വതേജോരശ്മിമാലിനം തോരണസ്ഥം മഹാവേഗം മഹാസത്ത്വം മഹാബലം 5.46.20 </p>	<p>1922</p>
<p>മഹാമതിം മഹോത്സാഹം മഹാകായം മഹാഭുജം തം സമീക്ഷ്യവ തേ സർവേ ദിക്ഷു സർവാസ്വവസ്ഥിതാഃ 5.46.21 </p>	<p>1923</p>
<p>തൈസ്തൈഃ പ്രഹരണൈർഭീമൈ - രഭിപേതുസ്തതസ്തതഃ തസ്യ പഞ്ചായസാസ്തീക്ഷ്ണാഃ സിതാഃ പീതമുഖാഃ ശരാഃ ശിരസ്യുത്പലപത്രാഭാ ദൂർധരേണ നിപാതിതാഃ 5.46.22 </p>	<p>1924</p>

- സ തൈഃ പഞ്ചഭിരാവിധഃ
 ശരൈഃ ശിരസി വാനരഃ |
 ഉത്പപാത നദൻ വ്യോല്ലി
 ദിശോ ദശ വിനാദയൻ || 5.46.23 || 1925
- തതസ്തു ദുർധരോ വീരഃ
 സരഥഃ സജ്ജകാർമുകഃ |
 കിരൻ ശരശതൈർനൈകൈ -
 രഭിപേദേ മഹാബലഃ || 5.46.24 || 1926
- സ കപിർവാരയാമാസ
 തം വ്യോല്ലി ശരവർഷിണം |
 വൃഷ്ടിമന്തം പയോദാന്തേ
 പയോദമിവ മാരുതഃ || 5.46.25 || 1927
- അർദ്ദമാനസ്തതസ്തേന
 ദുർധരേണാനിലാത്മജഃ |
 ചകാര നിനദം ഭൂയോ
 വ്യവർധത ച വീർയവാൻ || 5.46.26 || 1928
- സ ദൂരം സഹസോത്പത്യ
 ദുർധരസ്യ രഥേ ഹരിഃ |
 നിപപാത മഹാവേശോ
 വിദ്യുദ്രാശിർഗിരാവിവ || 5.46.27 || 1929
- തതഃ സ മമിതാഷ്ടാശ്വം
 രഥം ഭഗ്നാക്ഷകുബരം |
 വിഹായ ന്ധപതദ് ഭൂമൗ
 ദുർധരസ്ത്യക്തജീവിതഃ || 5.46.28 || 1930

തം വിരുപാക്ഷയുപാക്ഷൗ
 ദൃഷ്ട്യാ നിപതിതം ഭൂവി |
 തൗ ജാതരോഷൗ ദുർധർഷാ -
 വുത്പേതതുരരിനമൗ || 5.46.29 || 1931

സ താഭ്യാം സഹസോത്പ്ലുത്യ
 വിഷ്ണിതോ വിമലേംബരേ |
 മുദ്ഗരാഭ്യാം മഹാബാഹു -
 ര്വക്ഷസ്യഭിഹതഃ കപിഃ || 5.46.30 || 1932

തയോർവേഗവതോർവേഗം
 നിഹത്യ സ മഹാബലഃ |
 നിപപാത പുനർഭൂമൗ
 സുപർണ ഇവ വേഗിതഃ || 5.46.31 || 1933

സ സാലവൃക്ഷമാസാഭ്യ
 സമുത്പാദ്യ ച വാനരഃ |
 താവുഭൗ രാക്ഷസൗ വീരൗ
 ജഘാന പവനാത്മജഃ || 5.46.32 || 1934

തതസ്താംസ്ത്രീൻ ഹതാഞ്ജ്ഞോത്പാ
 വാനരേണ തരസ്വിനാ |
 അഭിപേദേ മഹാവേഗഃ
 പ്രഹസ്യ പ്രഘസോ ബലീ || 5.46.33 || 1935

ഭാസകർണശ്ച സക്രൂദ്ധഃ
 ശൂലമാദായ വീര്യവാൻ |
 ഏകതഃ കപിശാർദൂലം
 യശസ്വിനമവസ്ഥിതൗ || 5.46.34 || 1936

പട്ടിശേന ശിതാഗ്രേണ

പ്രഘസഃ പ്രത്യപോമയത് |

ഭാസകർണശ്ച ശൂലേന

രാക്ഷസഃ കപികുഞ്ജരം || 5.46.35 ||

1937

സ താഭ്യാം വിക്ഷതൈർഗാത്രൈ -

രസ്യശിഗ്ധതന്മൂരുഹഃ |

അഭവദ് വാനരഃ ക്രൂദ്ധോ

ബാലസൂർയസമപ്രഭഃ || 5.46.36 ||

1938

സമുത്പാദ്യ ഗിരേഃ ശൃംഗം

സമൃഗവ്യാലപാദപം |

ജഘാന ഹനുമാൻ വീരോ

രാക്ഷസൗ കപികുഞ്ജരഃ |

ഗിരിശൃംഗസുനിഷ്ഠിഷ്ടൗ

തിലശസ്തൗ ബഭൂവതുഃ || 5.46.37 ||

1939

തതസ്തേഷ്വവസന്നേഷു

സേനാപതിഷു പഞ്ചസു |

ബലം തദവശേഷം തു

നാശയാമാസ വാനരഃ || 5.46.38 ||

1940

അശ്വൈരശ്വാൻ ഗജൈർനാഗാൻ

യോധൈർയോധാൻ രഥൈ രഥാൻ |

സ കപീർനാശയാമാസ

സഹസ്രാക്ഷ ഇവാസുരാൻ || 5.46.39 ||

1941

ഹയൈർനാഗൈസ്തൂരംഗൈശ്ച

ഭഗ്നാക്ഷൈശ്ച മഹാരഥൈഃ |

ഹതൈശ്ച രാക്ഷസൈർഭൂമി

രുദ്ധമാർഗാ സമന്തതഃ || 5.46.40 ||

1942

തതഃ കപിസ്താൻ ധ്വജിനീപതീൻ രണേ

നിഹത്യ വീരാൻ സബലാൻ സവാഹനാൻ |

തഥൈവ വീരഃ പരിഗൃഹ്യ തോരണം

കൃതക്ഷണം കാല ഇവ പ്രജാക്ഷയേ || 5.46.41 ||

1943

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

സുന്ദരകാണ്ഡേ ഷട്ചത്വരിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ॥
രാവണേരക്ഷസ്യ പരാക്രമോ വധശ്ച

സേനാപതീൻ പഞ്ച സ തു പ്രമാപിതാൻ
ഹനുമാതാ സാനുചരാൻ സവാഹനാൻ |
നിശദ്യ രാജാ സമരോദ്ധതോൻമുഖം
കുമാരമക്ഷം പ്രസമൈക്ഷതാഗ്രതഃ || 5.47.1 || 1944

സ തസ്യ ദൃഷ്ട്യർപണസമ്പ്രചോദിതഃ
പ്രതാപവാൻ കാഞ്ചനചിത്രകാർമുകഃ |
സമുത്പപാതാമ സദസ്യുദീരിതോ
ദ്വിജാതിമുഖൈർഹവിഷേവ പാവകഃ || 5.47.2 || 1945

തതോ മഹാൻ ബാലദിവാകരപ്രഭം
പ്രതപ്തജാംബുനദജാലസന്തതം |
രഥം സമാസ്ഥായ യയൗ സ വീര്യവാൻ
മഹാഹരിം തം പ്രതി നൈര്യതർഷഭഃ || 5.47.3 || 1946

തതസ്തപഃസംഗ്രഹസഞ്ചയാർജ്ജിതം
പ്രതപ്തജാംബുനദജാലചിത്രിതം |
പതാകിനം രത്നവിഭൂഷിതധ്വജം
മനോജവാഷ്ടാശ്വവരൈഃ സുയോജിതം || 5.47.4 || 1947

സുരാസുരാധൃഷ്ടമസംഗചാരിണം
തഡിത്പ്രഭം വ്യോമചരം സമാഹിതം |

സതുണമച്ഛാസിനിബദ്ധബന്ധൂരം
 യമാക്രമാവേശിതശക്തിതോമരം || 5.47.5 || 1948

വീരാജമാനം പ്രതിപൂർണവസ്തുനാ
 സഹേമദാജ്ഞാ ശശിസൂര്യവർചസാ |
 ദിവാകരാഭം രഥമാസ്ഥിതസ്തുതഃ
 സ നിർജ്ജഗാമാമരതുൽയവിക്രമഃ || 5.47.6 || 1949

സ പുരയൻ ഖം ച മഹീം ച സാചലാം
 തുരംഗമാതംഗമഹാരഥസ്വനൈഃ |
 ബലൈഃ സമേതൈഃ സഹ തോരണസ്ഥിതം
 സമർഥമാസീനമുപാഗമത് കപിം || 5.47.7 || 1950

സ തം സമാസാദ്യ ഹരിം ഹരീക്ഷണോ
 യുഗാന്തകാലാഗ്നിമിവ പ്രജാക്ഷയേ |
 അവസ്ഥിതം വിസ്മിതജ്ഞാതസംഭ്രമം
 സമൈക്ഷതാക്ഷോ ബഹുമാനചക്ഷുഷാ || 5.47.8 || 1951

സ തസ്യ വേഗം ച കപേർമഹാത്മനഃ
 പരാക്രമം ചാരിഷു രാവണാത്മജഃ |
 വിചാരയൻ സ്വം ച ബലം മഹാബലോ
 യുഗക്ഷയേ സൂര്യ ഇവാഭിവർധത || 5.47.9 || 1952

സ ജ്ഞാതമന്യുഃ പ്രസമീക്ഷ്യ വിക്രമം
 സ്ഥിതഃ സ്ഥിരഃ സംയതി ദുർനിവാരണം |
 സമാഹിതാത്മാ ഹനുമന്തമാഹവേ
 പ്രചോദയാമാസ ശിതൈഃ ശരൈരസ്ത്രിഭിഃ || 5.47.10 || 1953

തതഃ കപിം തം പ്രസമീക്ഷ്യ ഗർവിതം
 ജിതശ്രമം ശത്രുപരാജയോചിതം |

അവൈക്ഷതാക്ഷഃ സമുദീർണമാനസം
 സബാണപാണിഃ പ്രഗൃഹീതകാർമുകഃ ||5.47.11 || 1954

സ ഹേമനിഷ്ഠാംഗദചാരുകുണ്ഡലഃ
 സമാസസാദാശുപരാക്രമഃ കപിം |
 തയോർബഭൂവാപ്രതിമഃ സമാഗമഃ
 സുരാസുരാണാമപി സംഭ്രമപ്രഭഃ ||5.47.12 || 1955

രരാസ ഭൂമിർന തതാപ ഭാനുമാൻ
 വവൗ ന വായുഃ പ്രചചാല ചാചലഃ |
 കപേഃ കുമാരസ്യ ച വീര്യസംയുഗം
 നനാദ ച ദ്യൗരുദധിശ്ച ചുക്ഷുഭേ ||5.47.13 || 1956

സ തസ്യ വീരഃ സുമുഖാൻ പതത്രിണഃ
 സുവർണപുംഖാൻ സവിഷാനിവോരഗാൻ |
 സമാധിസംയോഗവിമോക്ഷതത്ത്വവി -
 ച്ഛരാനഥ ത്രീൻ കപിമൂർധന്യതാഡയത് ||5.47.14 || 1957

സ തൈഃ ശരൈർമൂർധ്നി സമം നിപാതിതൈഃ
 ക്ഷരണസ്യശിഗ്ധവിവൃത്തലോചനഃ |
 നവോദിതാദിത്യനിഭഃ ശരാംശുമാൻ
 വ്യരാജതാദിത്യ ഇവാംശുമാലികഃ ||5.47.15 || 1958

തതഃ പ്ലവംഗാധിപമന്ത്രിസത്തമഃ
 സമീക്ഷ്യ തം രാജവരാതമജം രണേ |
 ഉദഗ്രചിത്രായുധചിത്രകാർമുകം
 ജഹർഷ ചാപൂർയത ചാഹവോൻമുഖഃ ||5.47.16 || 1959

സ മന്ദരാഗ്രസ്ഥ ഇവാംശുമാലികോ
 വിവൃദ്ധകോപോ ബലവീര്യസംവൃതഃ |

കുമാരമക്ഷം സബലം സവാഹനം
 ദദാഹ നേത്രാഗ്നിമരീചിഭിസ്കദാ ||5.47.17 || 1960

തതഃ സ ബാണാസനശക്രകാർമുകഃ
 ശരപ്രവർഷോ യുധി രാക്ഷസാംബുദഃ |
 ശരാൻ മുമോചാശു ഹരീശ്വരാചലേ
 ബലാഹകോ വൃഷ്ടിമിവാചലോത്തമേ ||5.47.18 || 1961

കപിസ്തുതസ്തം രണചണ്ഡവിക്രമം
 പ്രവൃദ്ധതേജോബലവീര്യസായകം |
 കുമാരമക്ഷം പ്രസമീക്ഷ്യ സംയുഗേ
 നനാദ ഹർഷാദ് ഘനതുൽയനിഃസ്വനഃ ||5.47.19 || 1962

സ ബാലദാവാദ് യുധി വീര്യദർപിതഃ
 പ്രവൃദ്ധമന്യുഃ ക്ഷതജോപമേക്ഷണഃ |
 സമാസസാദാപ്രതിമം രണേ കപിം
 ഗജോ മഹാകുപമിവാവൃതം തൃണൈഃ ||5.47.20 || 1963

സ തേന ബാണൈഃ പ്രസഭം നിപാതിതൈ -
 ശ്ചകാര നാദം ഘനനാദനിഃസ്വനഃ |
 സമുത്സഹേനാശു നദഃ സമാരുജൻ
 ഭുജോരുവിക്ഷേപണഘോരദർശനഃ ||5.47.21 || 1964

തമുത്പതന്തം സമഭിദ്രവദ് ബലീ
 സ രാക്ഷസാനാം പ്രവരഃ പ്രതാപവാൻ |
 രഥീ രഥശ്രേഷ്ഠതരഃ കിരംഛരൈരഃ
 പയോധരഃ ശൈലമിവാശ്ഠവൃഷ്ടിഭിഃ ||5.47.22 || 1965

സ താഛരാംസ്തസ്യ ഹരിർവിമോക്ഷയം -
 ശ്ചചാര വീരഃ പഥി വായുസേവിതേ |

ശരാനന്തരേ മാരുതവദ് വിനിഷ്ഠതൻ
 മനോജവഃ സംയതി ഭീമവിക്രമഃ || 5.47.23 || 1966

തമാത്തബാണാസനമാഹവോൻമുഖം
 വമാസ്തുണന്തം വിവിധൈഃ ശരോത്തമൈഃ |
 അവൈക്ഷതാക്ഷം ബഹുമാനചക്ഷുഷാ
 ജഗാമ ചിന്താം സ ച മാരുതാത്മജഃ || 5.47.24 || 1967

തതഃ ശരൈർഭിന്നഭുജാന്തരഃ കപിഃ
 കുമാരവർയേണ മഹാത്മനാ നദൻ |
 മഹാഭുജഃ കർമവിശേഷതത്ത്വവിദ്
 വിചിന്തയാമാസ രണേ പരാക്രമം || 5.47.25 || 1968

അബാലവദ് ബാലദിവാകരപ്രഭഃ
 കരോത്യയം കർമ മഹൻമഹാബലഃ |
 ന ചാസ്യ സർവാഹവകർമശാലിനഃ
 പ്രമാപണേ മേ മതിരത്ര ജായതേ || 5.47.26 || 1969

അയം മഹാത്മാ ച മഹാംശു വീര്യതഃ
 സമാഹിതശ്ചാതിസഹശു സംയുഗേ |
 അസംശയം കർമഗുണോദയാദയം
 സനാഗയക്ഷൈർമുനിഭിശ്ച പൂജിതഃ || 5.47.27 || 1970

പരാക്രമോത്സാഹവിവൃദ്ധമാനസഃ
 സമീക്ഷതേ മാം പ്രമുഖോഗ്രതഃ സ്ഥിതഃ |
 പരാക്രമോ ഹ്യസ്യ മനാംസി കമ്പയേത്
 സുരാസുരാണാമപി ശീഘ്രകാരിണഃ || 5.47.28 || 1971

ന ഖൽവയം നാഭിഭവേദുപേക്ഷിതഃ
 പരാക്രമോ ഹ്യസ്യ രണേ വിവർധതേ |

പ്രമാപണം ഹൃന്യ മമാദ്യ രോചതേ
 ന വർധമാനോഽഗ്നിരുപേക്ഷിതും ക്ഷമഃ ||5.47.29 || 1972

ഇതി പ്രവേശം തു പരന്യ തർകയൻ
 സ്വകർമയോഗം ച വിധായ വീര്യവാൻ |
 ചകാര വേശം തു മഹാബലസ്തുഭാ
 മതിം ച ചക്രേന്യ വധേ മഹാകപിഃ ||5.47.30 || 1973

സ തന്യ താനഷ്ട വരാൻ മഹാഹയാൻ
 സമാഹിതാൻ ഭാരസഹാൻ വിവർതനേ |
 ജഘാന വീരഃ പമി വായുസേവിതേ
 തലപ്രഹാരൈഃ പവനാത്മജഃ കപിഃ ||5.47.31 || 1974

തതസ്തുലേനാഭിഹതോ മഹാരഥഃ
 സ തന്യ പിംഗാധിപമന്ത്രിനിർജിതഃ |
 സ ഭഗനീഡഃ പരിവൃത്തകുബരഃ
 പപാത ഭൂമൗ ഹതവാജിരംബരാത് ||5.47.32 || 1975

സ തം പരിത്യജ്യ മഹാരഥോ രഥം
 സകാർമുകഃ ഖഡ്ഗധരഃ ഖമുത്പതൻ |
 തത്ത്വോഭിയോഗാദ്യഷിരുഗ്രവീര്യവാൻ
 വിഹായ ദേഹം മരുതാമിവാലയം ||5.47.33 || 1976

കപിസ്തുതസ്തം വിചരന്തമംബരേ
 പതന്ത്രിരാജാനിലസിദ്ധസേവിതേ |
 സമേത്യ തം മാരുതവേശവിക്രമഃ
 ക്രമേണ ജഗ്രാഹ സ പാദയോർദ്യവ്യം ||5.47.34 || 1977

സ തം സമാവിധ്യ സഹസ്രശഃ കപി -
 ര്മഹോരഗം ഗൃഹ്യ ഇവാണ്യജ്ജേശ്വരഃ |

മുമോച വേഗാത് പിതൃതുൽയവിക്രമോ
 മഹീതലേ സംയതി വാനരോത്തമഃ || 5.47.35 || 1978

സ ഭഗബാഹുരുകടീപയോധരഃ
 ക്ഷരന്നസ്യങ്നിർമമിതാസ്ഥിലോചനഃ |
 സംഭിന്നസന്ധിഃ പ്രവികീർണബന്ധനോ
 ഹതഃ ക്ഷിതൗ വായുസുതേന രാക്ഷസഃ || 5.47.36 || 1979

മഹാകപിർഭൂമിതലേ നിപീഡ്യ തം
 ചകാര രക്ഷോധിപതേർമഹദ്ഭയം |
 മഹർഷിഭിശ്ചക്രചരൈഃ സമാഗതൈഃ
 സമേത്യ ഭൂതൈശ്ച സയക്ഷപന്നഗൈഃ |
 സുരൈശ്ച സേനൈർഭൃശജാതവിസ്മയൈ -
 ര്ഹതേ കുമാരേ സ കപിർനിരീക്ഷിതഃ || 5.47.37 || 1980

നിഹത്യ തം വജ്രിസുതോപമം രണേ
 കുമാരമക്ഷം ക്ഷതജോപമേക്ഷണം |
 തദേവ വീരോഭിജ്ജഗാമ തോരണം
 കൃതക്ഷണം കാല ഇവ പ്രജാക്ഷയേ || 5.47.38 || 1981

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ സപ്തചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| അഷ്ടചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ഇന്ദ്രജിദ്ധനുമതോർയുദ്ധമിന്ദ്രജിദ്ദിവ്യാസ്രുബന്ധനബദ്ധസ്യ
ഹനുമതോ രാവണസ്യ രാജസഭായാം ഗമനം

തതസ്തു രക്ഷോഽധിപതിർമഹാത്മാ
ഹനുമതാക്ഷേ നിഹതേ കുമാരേ |

മനഃ സമാധായ സ ദേവകൽപം
സമാദിദേശേന്ദ്രജിതം സരോഷഃ || 5.48.1 ||

1982

ത്വമസ്രുവിച്ഛസ്രുഭൃതാം വരിഷഃ
സുരാസുരാണാമപി ശോകദാതാ |

സുരേഷു സേന്ദ്രേഷു ച ദൃഷ്ടകർമാ
പിതാമഹാരാധനസഞ്ചിതാസ്രുഃ || 5.48.2 ||

1983

ത്വദസ്രുബലമാസാദ്യ
സസുരാഃ സമരുദ്ഗണാഃ |

ന ശേകുഃ സമരേ സ്ഥാതും
സുരേശ്വരസമാശ്രിതാഃ || 5.48.3 ||

1984

ന കശ്ചിത് ത്രിഷു ലോകേഷു
സംയുഗേന ഗതശ്രമഃ |

ഭുജുവീർയാദിഗുപ്തശ്ച
തപസാ ചാദിരക്ഷിതഃ |

ദേശകാലപ്രധാനശ്ച
ത്വമേവ മതിസത്തമഃ || 5.48.4 ||

1985

ന ത്വേസ്ത്യശക്യം സമരേഷു കർമ്മണാം
 ന ത്വേസ്ത്യകാർയം മതിപൂർവമന്ത്രണേ |
 ന സോസ്തി കശ്ചിത് ത്രിഷു സംഗ്രഹേഷു വൈ
 ന വേദ യന്വേസ്ത്വബലം ബലം ച തേ || 5.48.5 || 1986

മമാനുരൂപം തപസോ ബലം ച തേ
 പരാക്രമശ്ചാസ്ത്വബലം ച സംയുഗേ |
 ന ത്യാം സമാസാദ്യ രണാവമർഭേ
 മനഃ ശ്രമം ഗച്ഛതി നിശ്ചിതാർഥം || 5.48.6 || 1987

നിഹതാഃ കിങ്കരാഃ സർവേ
 ജംബുമാലീ ച രാക്ഷസഃ |
 അമാത്യപുത്രോ വീരാശ്ച
 പഞ്ച സേനാഗ്രഗാമിനഃ || 5.48.7 || 1988

ബലാനി സുസമൃദ്ധാനി
 സാശ്വനാഗരമാനി ച |
 സഹോദരസ്തേ ദധിതഃ
 കുമാരോക്വശ്ച സുദിതഃ |
 ന തു തേഷ്യേവ മേ സാരോ
 യസ്ത്വയുരിനിഷൂദന || 5.48.8 || 1989

ഇദം ച ദൃഷ്ട്വാ നിഹതം മഹദ് ബലം
 കപേഃ പ്രഭാവം ച പരാക്രമം ച |
 ത്വമാത്മനശ്ചാപി നിരീക്ഷ്യ സാരം
 കുരുഷ്യ വേഗം സ്വബലാനുരൂപം || 5.48.9 || 1990

ബലാവമർഭസ്ത്വയി സന്നികൃഷ്ടേ
 യഥാ ഗതേ ശാമ്യതി ശാന്തശത്ത്രേ |

തഥാ സമീക്ഷ്യാത്മബലം പരം ച
സമാരഭസ്യാസ്രുഭ്യതാം വരിഷ്ട || 5.48.10 || 1991

ന വീര സേനാ ഗണശശ്യവന്തി
ന വജ്രമാദായ വിശാലസാരം |
ന മാരുതസ്യാസ്തി ഗതിപ്രമാണം
ന ചാഗ്നികൽപഃ കരണേന ഹന്തും || 5.48.11 || 1992

തദേവമർഥം പ്രസമീക്ഷ്യ സമ്യക്
സ്വകർമസാമ്യാദ്ധി സമാഹിതാത്മാ |
സ്മരംശ്ച ദിവ്യം ധനുഷോഽസ്യ വീര്യം
വ്രജാക്ഷതം കർമ സമാരഭസ്യ || 5.48.12 || 1993

ന ഖൽവിയം മതിശ്രേഷ്ഠ
യത്ത്യാം സമ്പ്രേഷയാമ്യഹം |
ഇയം ച രാജധർമാണാം
ക്ഷത്രസ്യ ച മതിർമതാ || 5.48.13 || 1994

നാനാശസ്ത്രേഷു സംഗ്രാമേ
വൈശാരദ്യമരിന്ദമ |
അവശ്യമേവ ബോദ്ധവ്യം
കാമ്യശ്ച വിജയോ രണേ || 5.48.14 || 1995

തതഃ പിതൃസ്തദ് വചനം നിശമ്യ
പ്രദക്ഷിണം ദക്ഷസുതപ്രഭാവഃ |
ചകാര ഭർതാരമതിത്യരേണ
രണായ വീരഃ പ്രതിപന്നബുദ്ധിഃ || 5.48.15 || 1996

തതസ്തൈഃ സ്വഗണൈരിഷ്ടൈ -
രിന്ദ്രജിത് പ്രതിപൂജിതഃ |

യുദ്ധോദ്ധതകൃതോത്സാഹഃ

സംഗ്രാമം സമ്പ്രപദ്യത ||5.48.16 ||

1997

ശ്രീമാൻ പദ്മവിശാലാക്ഷോ

രാക്ഷസാധിപതേഃ സുതഃ |

നിർജഗാമ മഹാതേജാഃ

സമുദ്ര ഇവ പർവണി ||5.48.17 ||

1998

സ പക്ഷിരാജോപമതുൽയവേഗൈ -

ർവ്യാഘ്രൈശ്ചതുർഭിഃ സ തു തീക്ഷ്ണദംഘ്രൈഃ |

രഥം സമായുക്തമസഹ്യവേഗഃ

സമാരുരോഹേന്ദ്രജിദിന്ദ്രകൽപഃ ||5.48.18 ||

1999

സ രഥീ ധൻവിനാം ശ്രേഷ്ഠഃ

ശസ്ത്രജ്ഞോസ്ത്രവിദാം വരഃ |

രഥേനാഭിയയൗ ക്ഷിപ്രം

ഹനുമാൻ യത്ര സോദിവത് ||5.48.19 ||

2000

സ തസ്യ രഥനിർഘോഷം

ജ്യാസ്വനം കാർമുകസ്യ ച |

നിശദ്യ ഹരിവീര്യോസൗ

സമ്പ്രഹൃഷ്ടതരോദിവത് ||5.48.20 ||

2001

ഇന്ദ്രജിച്ഛാപമാദായ

ശിതശൽയാംശ്ച സായകാൻ |

ഹനുമന്തമഭിപ്രേത്യ

ജഗാമ രണപണ്ഡിതഃ ||5.48.21 ||

2002

തസ്മിംസ്തതഃ സംയതി ജാതഹർഷേ

രണായ നിർഗച്ഛതി ബാണപാണൗ |

ദിശശ്ച സർവാഃ കലുഷാ ബഭൂവു -
ര്മ്യഗാശ്ച രൗദ്രാ ബഹുധാ വിനേദുഃ || 5.48.22 || 2003

സമാഗതാസ്സത്ര തു നാഗയക്ഷാ
മഹർഷയശ്ചക്രചരാശ്ച സിദ്ധാഃ |
നഭഃ സമാവൃത്യ ച പക്ഷിസംഘാ
വിനേദുരുച്ചൈഃ പരമപ്രഹൃഷ്ടാഃ || 5.48.23 || 2004

ആയാന്തം സ രഥം ദൃഷ്ട്വാ
തുർണമിന്ദ്രധ്വജം കപിഃ |
നനാദ ച മഹാനാദം
വ്യവർധത ച വേഗവാൻ || 5.48.24 || 2005

ഇന്ദ്രജിത് സ രഥം ദിവ്യ -
മാശ്രിതശ്ചിത്രകാർമുകഃ |
ധനുർവിസ്താരയാമാസ
തഡിദൂർജ്ജിതനിഃസ്വനം || 5.48.25 || 2006

തതഃ സമേതാവതിതീക്ഷ്ണവേഗൗ
മഹാബലൗ തൗ രണനിർവിശങ്കൗ |
കപിശ്ച രക്ഷോഽധിപതേസ്തനൂജുഃ
സുരാസുരേന്ദ്രാവിവ ബദ്ധവൈരൗ || 5.48.26 || 2007

സ തസ്യ വീരസ്യ മഹാരഥസ്യ
ധനുഷ്ഠതഃ സംയതി സമതസ്യ |
ശരപ്രവേഗം വ്യഹനത് പ്രവൃദ്ധ -
ശ്ചചാര മാർഗേ പിതൂരപ്രമേയഃ || 5.48.27 || 2008

തതഃ ശരാനായതതീക്ഷ്ണശൽയാൻ
സുപത്രിണഃ കാഞ്ചനചിത്രപുംബാൻ |

മുളോച വീരഃ പരവീരഹന്താ
 സുസന്തതാൻ വജ്രസമാനവേഗാൻ || 5.48.28 || 2009

തതഃ സ തത്സ്യന്ദനനീഃസ്വനം ച
 മൃദംഗഭേരീപടഹസ്വനം ച |
 വികൃഷ്ടമാണസ്യ ച കാർമുകസ്യ
 നിശദ്യ ഘോഷം പുനരുത്പപാത || 5.48.29 || 2010

ശരാണാമന്തരേഷ്യാശു
 വ്യാവർത്ത മഹാകപിഃ |
 ഹരിസ്തുസ്യാദിലക്ഷ്യസ്യ
 മോക്ഷയൻ ലക്ഷ്യസംഗ്രഹം || 5.48.30 || 2011

ശരാണാമഗ്രതസ്തുസ്യ
 പുനഃ സമഭിവർത്തത |
 പ്രസാർയ ഹസ്തു ഹനുമാ -
 നുത്പപാതാനിലാത്മജഃ || 5.48.31 || 2012

താവുഭൗ വേഗസമ്പന്നൗ
 രണകർമവിശാരദൗ |
 സർവഭൂതമനോഗ്രാഹി
 ചക്രതുര്യുദ്ധമുത്തമം || 5.48.32 || 2013

ഹനുമതോ വേദ ന രാക്ഷസോന്മരം
 ന മാരുതിസ്തുസ്യ മഹാത്മനോന്മരം |
 പരസ്തരം നിർവിഷഹൗ ബഭൂവതുഃ
 സമേത്യ തൗ ദേവസമാനവിക്രമൗ || 5.48.33 || 2014

തതസ്തു ലക്ഷ്യ സ വിഹൻയമാനേ
 ശരേഷ്വമോഘേഷു ച സമ്പതന്തു |

- ജഗാമ ചിന്താം മഹതിം മഹാത്മാ
 സമാധിസംയോഗസമാഹിതാത്മാ ||5.48.34 || 2015
- തതോ മതിം രാക്ഷസരാജസുനു -
 ശ്ചകാര തന്മിൻ ഹരിവീരമുഖ്യേ |
 അവധ്യതാം തസ്യ കപേഃ സമീക്ഷ്യ
 കഥം നിഗച്ഛേദിതി നിഗ്രഹാർഥം ||5.48.35 || 2016
- തതഃ പൈതാമഹം വീരഃ
 സോഽസ്ത്രമസ്ത്രവിദാം വരഃ |
 സന്ദധേ സുമഹാതേജോ -
 സ്തം ഹരിപ്രവരം പ്രതി ||5.48.36 || 2017
- അവധ്യോഽയമിതി ഇതോത്യാ
 തമസ്ത്രേണാസ്ത്രതത്ത്വവിത് |
 നിജഗ്രാഹ മഹാബാഹുഃ
 മാരുതാത്മജമിന്ദ്രജിത് ||5.48.37 || 2018
- തേന ബദ്ധസ്ത്രോഽസ്ത്രേണ
 രാക്ഷസേന സ വാനരഃ |
 അഭവന്നിർവിചേഷ്യശ്ച
 പപാത ച മഹീതലേ ||5.48.38 || 2019
- തതോഽഥ ബുദ്ധ്യാ സ തദസ്ത്രബന്ധം
 പ്രഭോഃ പ്രഭാവാനി വിഗതാൽപവേഗഃ |
 പിതാമഹാനുഗ്രഹമാത്മനശ്ച
 വിചിന്തയാമാസ ഹരിപ്രവീരഃ ||5.48.39 || 2020
- തതഃ സ്വായംഭുവൈർമന്ത്രൈ -
 ര്ബ്രഹ്മണാസ്ത്രം ചാദിമന്ത്രിതം |

ഹനുമാംശ്രീന്തയാമാസ വരദാനം പിതാമഹാത് 5.48.40	2021
ന ഭ്യേന്ദ്ര ബന്ധസ്യ ച ശക്തിരസ്തി വിമോക്ഷണേ ലോകഗുരോഃ പ്രഭാവാത് ഇത്യേവമേവം വിഹിതോഽസ്ത്രബന്ധോ മയാഽത്ഥയോനേരനുവർതിതവ്യഃ 5.48.41	2022
സ വീര്യമസ്ത്രസ്യ കപിർവിചാർയ പിതാമഹാനുഗ്രഹമാത്മനശ്ച വിമോക്ഷശക്തിം പരിചിന്തയിത്യാ പിതാമഹാജ്ഞാമനുവർതതേ സു 5.48.42	2023
അസ്ത്രേണാപി ഹി ബദ്ധസ്യ ഭയം മമ ന ജായതേ പിതാമഹമഹേന്ദ്രാഭ്യാം രക്ഷിതസ്യാനിലേന ച 5.48.43	2024
ഗ്രഹണേ ചാപി രക്ഷോഭി - ർമഹൻമേ ഗുണദർശനം രാക്ഷസേന്ദ്രേണ സംവാദ - സ്തസ്മാദ് ഗൃഹ്ണന്തു മാം പരേ 5.48.44	2025
സ നിശ്ചിതാർഥഃ പരവീരഹന്താ സമീക്ഷ്യകാരി വിനിവൃത്തചേഷ്ടഃ പരൈഃ പ്രസഹ്യാഭിഗതൈർനിഗൃഹ്യ നനാദ തൈസ്തൈഃ പരിദർശ്യമാനഃ 5.48.45	2026
തതസ്തേ രാക്ഷസാ ഭൃഷ്ട്യാ വിനിശ്ചേഷ്ടമരിന്ദമം	

ബബന്ധുഃ ശണവൽകൈശ്ച
 ദ്രുമചീരൈശ്ച സംഹതൈഃ || 5.48.46 || 2027

സ രോചയാമാസ പരൈശ്ച ബന്ധം
 പ്രസഹ്യ വീരൈരഭിഗർഹണം ച |
 കൗതൂഹലാൻമാം യദി രാക്ഷസേന്ദ്രോ
 ദ്രഷ്ടും വ്യവസ്യേദിതി നിശ്ചിതാർഥഃ || 5.48.47 || 2028

സ ബദ്ധസ്മേന വൽകേന
 വിമുക്തോത്സ്രേണ വീര്യവാൻ |
 അസ്രൂബന്ധഃ സ ചാന്യം ഹി
 ന ബന്ധമനുവർതതേ || 5.48.48 || 2029

അഥേന്ദ്രജിത് തം ദ്രുമചീരബദ്ധം
 വിചാർയ വീരഃ കപിസത്തമം തം |
 വിമുക്തമത്സ്രേണ ജഗാമ ചിന്താ -
 മന്യേന ബദ്ധോപ്യനുവർതത്യേന്ദ്രം || 5.48.49 || 2030

അഹോ മഹത് കർമ കൃതം നിരർഥം
 ന രാക്ഷസൈർമന്ത്രഗതിർവിമൃഷ്ടാ |
 പുനശ്ച നാസ്രേ വിഹത്യേന്ദ്രമന്യത്
 പ്രവർതതേ സംശയിതാഃ സു സർവേ || 5.48.50 || 2031

അസ്രേണ ഹനുമാൻ മൂക്തോ
 നാത്മാനമവബുധ്യതേ |
 കൃഷ്യമാണസ്തു രക്ഷോഭി -
 സ്തൈശ്ച ബന്ധൈർനിപീഡിതഃ || 5.48.51 || 2032

ഹന്യമാനസ്തതഃ ക്രൂരൈ
 രാക്ഷസൈഃ കാലമുഷ്ടിഭിഃ |

സമീപം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 പ്രാകൃഷ്യത സ വാനരഃ || 5.48.52 || 2033

അഥേന്ദ്രജിത് തം പ്രസമീക്ഷ്യ മുക്ത -
 മന്ദ്രേണ ബദ്ധം ദ്രുമചീരസുത്രൈഃ |
 വ്യദർശയത് തത്ര മഹാബലം തം
 ഹരിപ്രവീരം സഗണായ രാജേണ || 5.48.53 || 2034

തം മത്തമിവ മാതംഗം
 ബദ്ധം കപിവരോത്തമം |
 രാക്ഷസാ രാക്ഷസേന്ദ്രായ
 രാവണായ ന്യവേദയൻ || 5.48.54 || 2035

കോയം കസ്യ കുതോ വാപി
 കിം കാർയം കോദ്ഭൂപാശ്രയഃ |
 ഇതി രാക്ഷസവീരാണാം
 ദൃഷ്ട്വാ സഞ്ജഇന്തിരേ കമാഃ || 5.48.55 || 2036

ഹന്യതാം ദഹ്യതാം വാപി
 ഭക്ഷ്യതാമിതി ചാപരേ |
 രാക്ഷസാസ്ത്ര സക്രൂദ്ധാഃ
 പരസ്പരമാബ്രുവൻ || 5.48.56 || 2037

അതീത്യ മാർഗം സഹസാ മഹാത്മാ
 സ തത്ര രക്ഷോധിപപാദമൂലേ |
 ദദർശ രാജ്ഞഃ പരിചാരവൃദ്ധാൻ
 ഗൃഹം മഹാരത്നവിഭൂഷിതം ച || 5.48.57 || 2038

സ ദദർശ മഹാതേജാ
 രാവണഃ കപിസത്തമം |

രക്ഷോഭിർവികൃതാകാരൈഃ

കൃഷ്യമാണമിതസ്തതഃ || 5.48.58 ||

2039

രാക്ഷസാധിപതിം ചാപി

ദദർശ കപിസത്തമഃ |

തേജോബലസമായുക്തം

തപന്തമിവ ദാസ്തരം || 5.48.59 ||

2040

സ രോഷസംവർതിതതാമ്രദൃഷ്ടി -

ർദശാനനസ്തം കപിമൻവവേക്ഷ്യ |

അഥോപവിഷ്യാൻ കുലശീലവൃദ്ധാൻ

സമാദിശത് തം പ്രതി മുഖ്യമന്ത്രീൻ || 5.48.60 ||

2041

യഥാക്രമം തൈഃ സ കപിശ്ച പൃഷ്ടഃ

കാർയാർഥമർഥസ്യ ച മുലമാദൗ |

നിവേദയാമാസ ഹരീശ്വരസ്യ

ദൂതഃ സകാശാദഹമാഗതോന്വി || 5.48.61 ||

2042

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ അഷ്ടചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകോനപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

രാവണസ്യ പ്രഭാവശാലിരൂപമവലോക്യ ഹനുമതോ മനസി
നൈകവിധാനാം വിചാരണാമുദ്രകഃ

തതഃ സ കർമ്മണാ തസ്യ
വിസ്മിതോ ഭീമവിക്രമഃ |
ഹനുമാൻ ക്രോധതാമ്രാക്ഷോ
രക്ഷോഽധിപമവൈക്ഷത ||5.49.1 || 2043

ഭ്രാജമാനം മഹാർഹേണ
കാഞ്ചനേന വിരാജതാ |
മുക്താജാലാവൃതേനാഥ
മുകുടേന മഹാദ്യുതിം ||5.49.2 || 2044

വജ്രസംയോഗസംയുക്തൈ -
ർമഹാർഹമണിവിഗ്രഹൈഃ |
ഹൈമൈരാഭരണൈശ്ചിത്രൈ -
ർമനസേവ പ്രകൽപിതൈഃ ||5.49.3 || 2045

മഹാർഹക്ഷൗമസംവീതം
രക്തചന്ദനരൂഷിതം |
സ്വനുലിപ്തം വിചിത്രാഭി -
ർവിവിധാഭിശ്ച ഭക്തിഭിഃ ||5.49.4 || 2046

വിചിത്രം ദർശനീയൈശ്ച
 രക്താക്ഷേർഭീമദർശനൈഃ |
 ദീപ്തീക്ഷ്ണമഹാദംശ്രൂം
 പ്രലംബം ദശനച്ഛദൈഃ || 5.49.5 || 2047

ശിരോഭിർദശഭിർവീരോ
 ഭ്രാജമാനം മഹൗജസം |
 നാനാവ്യാലസമാകീർണ്ണൈഃ
 ശിഖരൈരിവ മന്ദരം || 5.49.6 || 2048

നീലാഞ്ജനചയപ്രവ്യം
 ഹാരേണോരസി രാജതാ |
 പൂർണ്ണചന്ദ്രാഭവകുത്രേണ
 സബാലാർകമിവാംബുദം || 5.49.7 || 2049

ബാഹുഭിർബദ്ധകേയുരൈ -
 ശ്വന്ദനോത്തമരൂഷിതൈഃ |
 ഭ്രാജമാനാംഗദൈർഭീമൈഃ
 പഞ്ചശീർഷൈരിവോരഗൈഃ || 5.49.8 || 2050

മഹതി സ്താടികേ ചിത്രേ
 രത്നസംയോഗചിത്രിതേ |
 ഉത്തമാസ്തരണാസ്തീർണ്ണേ
 സുപവിഷ്ടം വരാസനേ || 5.49.9 || 2051

അലക്യതാദിരത്യർഥം
 പ്രമദാഭിഃ സമന്തതഃ |
 വാലവ്യജ്ജനഹസ്താഭി -
 രാരാത് സമുപസേവിതം || 5.49.10 || 2052

ദുർധരേണ പ്രഹസ്തേന
 മഹാപാർശ്വേന രക്ഷസാ |
 മന്ത്രിഭിർമന്ത്രതത്ത്വജ്ഞൈ -
 ര്നികുന്ദേന ച മന്ത്രിണാ || 5.49.11 || 2053

ഉപോപവിഷ്ടം രക്ഷോഭി -
 ശ്ചതുർഭിർബലദർപിതം |
 കൃത്സ്നം പരിവൃതം ലോകം
 ചതുർഭിരിവ സാഗരൈഃ || 5.49.12 || 2054

മന്ത്രിഭിർമന്ത്രതത്ത്വജ്ഞൈ -
 രന്യൈശ്ച ശുഭദർശിഭിഃ |
 ആശ്വാസ്യമാനം സചിവൈഃ
 സുരൈരിവ സുരേശ്വരം || 5.49.13 || 2055

അപശ്യദ് രാക്ഷസപതിം
 ഹനുമാനതിതേജസം |
 വേഷ്മിതം മേരുശിഖരേ
 സതോയമിവ തോയദം || 5.49.14 || 2056

സ തൈഃ സമ്പീഡ്യമാനോഽപി
 രക്ഷോഭിർഭീമവിക്രമൈഃ |
 വിസ്മയം പരമം ഗത്വാ
 രക്ഷോഽധിപമവൈക്ഷത || 5.49.15 || 2057

ഭ്രാജമാനം തതോ ദൃഷ്ട്വാ
 ഹനുമാൻ രാക്ഷസേശ്വരം |
 മനസാ ചിന്തയാമാസ
 തേജസാ തസ്യ മോഹിതഃ || 5.49.16 || 2058

അഹോ രൂപമഹോ ധൈര്യ -
 മഹോ സത്തമഹോ ദൃതിഃ |
 അഹോ രാക്ഷസരാജസ്യ
 സർവലക്ഷണയുക്തതാ ||5.49.17 || 2059

യദ്യദർമോ ന ബലവാൻ
 സ്യാദയം രാക്ഷസേശ്വരഃ |
 സ്യാദയം സുരലോകസ്യ
 സശക്രസ്യാപി രക്ഷിതാ ||5.49.18 || 2060

അസ്യ ക്രൂരൈർന്യശംസൈശ്ച
 കർമഭിർലോകകുത്സിതൈഃ |
 സർവേ ബിദ്യതി ഖൽവസ്മാ -
 ള്ലലോകാഃ സാമരദാനവാഃ ||5.49.19 || 2061

അയം ഹൃത്സഹതേ ക്രുദ്ധഃ
 കർതുമേകാർണവം ജഗത് |
 ഇതി ചിന്താം ബഹുവിധാ -
 മകരോൻമതിമാൻ കപിഃ |
 ദൃഷ്ട്വാ രാക്ഷസരാജസ്യ
 പ്രഭാവമമിതൗജസഃ ||5.49.20 || 2062

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഏകോനപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| പഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

രാവണകർത്യകഃ പ്രഹസ്തദ്വാരകോ ഹനുമന്തം പ്രതി
ലങ്കായാമാഗമനപ്രയോജനസ്യ പ്രശ്നഃ, ഹനുമതാ രാമദൂതത്വേനാന്തനഃ
പരിചയദാനം

തമുദ്വീക്ഷ്യ മഹാബാഹുഃ
പിംഗാക്ഷം പുരതഃ സ്ഥിതം |
രോഷേണ മഹതാ്വിഷോ
രാവണോ ലോകരാവണഃ ||5.50.1 || 2063

ശങ്കാഹതാത്മാ ദധൗ സ
കപീന്ദ്രം തേജസാ വൃതം |
കിമേഷ ഭഗവാൻ നന്ദീ
ഭവേത് സാക്ഷാദിഹാഗതഃ ||5.50.2 || 2064

യേന ശക്തോസ്തി കൈലാസേ
മയാ പ്രഹസിതേ പുരാ |
സോഽയം വാനരമൂർതിഃ സ്യാ -
ത്കിംസിദ് ബാണോഽപി വാസുരഃ ||5.50.3 || 2065

സ രാജാ രോഷതാമ്രാക്ഷഃ
പ്രഹസ്തം മന്ത്രിസത്തമം |
കാലയുക്തമുവാചേദം
വചോ വിപുലമർഥവത് ||5.50.4 || 2066

- ദുരാത്മാ പുഹൃതാമേഷ
 കുതഃ കിം വാസ്യ കാരണം |
 വനഭംഗേ ച കോത്സ്യാർഥോ
 രാക്ഷസാനാം ച തർജനേ || 5.50.5 || 2067
- മത്പുരീമപ്രധൃഷ്ട്യാം വൈ
 ഗമനേ കിം പ്രയോജനം |
 ആയോധനേ വാ കിം കാർയം
 പുഹൃതാമേഷ ദുർമതിഃ || 5.50.6 || 2068
- രാവണസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ
 പ്രഹസ്തോ വാക്യമബ്രവീത് |
 സമാശ്വസിഹി ഭദ്രം തേ
 ന ഭീഃ കാർയാ ത്വയാ കപേ || 5.50.7 || 2069
- യദി താവത് ത്വമിന്ദ്രേണ
 പ്രേഷിതോ രാവണാലയം |
 തത്ത്വമാഖ്യാഹി മാ തേ ഭൂദ്
 ഭയം വാനര മോക്ഷ്യസേ || 5.50.8 || 2070
- യദി വൈശ്രവണസ്യ ത്വം
 യമസ്യ വരുണസ്യ ച |
 ചാരുരൂപമിദം കൃത്വാ
 പ്രവിഷ്ടോ നഃ പുരീമിമാം || 5.50.9 || 2071
- വിഷ്ണുനാ പ്രേഷിതോ വാപി
 ദൂതോ വിജയകാക്ഷിണാ |
 നഹി തേ വാനരം തേജോ
 രൂപമാത്രം തു വാനരം || 5.50.10 || 2072

- തത്ത്വതഃ കഥയസ്യാദ്യ
 തതോ വാനര മോക്ഷ്യസേ |
 അന്യതം വദതശ്ചാപി
 ദുർലഭം തവ ജീവിതം || 5.50.11 || 2073
- അഥവാ യന്നിമിത്തന്തേ
 പ്രവേശോ രാവണാലയേ |
 ഏവമുക്തോ ഹരിവര -
 സ്തദാ രക്ഷോഗണേശ്വരം || 5.50.12 || 2074
- അബ്രവീന്നാസ്മി ശക്രസ്യ
 യമസ്യ വരുണസ്യ ച |
 ധനദേന ന മേ സഖ്യം
 വിഷ്ണുനാ നാസ്മി ചോദിതഃ || 5.50.13 || 2075
- ജാതിരേവ മമ ത്വേഷാ
 വാനരോഹമിഹാഗതഃ |
 ദർശനേ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 തദിദം ദുർലഭം മയാ || 5.50.14 || 2076
- വനം രാക്ഷസരാജസ്യ
 ദർശനാർഥം വിനാശിതം |
 തതന്തേ രാക്ഷസാഃ പ്രാപ്താ
 ബലിനോ യുദ്ധകാക്ഷിണഃ || 5.50.15 || 2077
- രക്ഷണാർഥം തു ദേഹസ്യ
 പ്രതിയുദ്ധാ മയാ രണേ |
 അസ്രൂപാശൈർന ശക്യാഹം
 ബദ്ധും ദേവാസുരൈരപി || 5.50.16 || 2078

പിതാമഹാദേഷ വരോ
 മമാപി ഹി സമാഗതഃ |
 രാജാനം ഭൃഷ്ടുകാമേന
 മയാസ്രമനുവർതിതം || 5.50.17 || 2079

വിമുക്തോപ്യഹമസ്രേണ
 രാക്ഷസൈസ്സൃദിവേദിതഃ |
 കേനചിദ് രാമകാർയേണ
 ആഗതോസ്സി തവാന്തികം || 5.50.18 || 2080

ദുതോഹമിതി വിജ്ഞായ
 രാഘവസ്യാമിതൗജസഃ |
 ശ്രൂയതാമേവ വചനം
 മമ പഥ്യമിദം പ്രഭോ || 5.50.19 || 2081

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ പഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീരാമപ്രഭാവം വർണയതാ ഹനുമതാ രാവണസ്യ പ്രബോധനം
തം സമീക്ഷ്യ മഹാസത്ത്വം

സത്ത്വവാൻ ഹരിസത്തമഃ |
വാക്യമർഥവദവ്യഗ്ര -

സ്തമുവാച ദശാനനം ||5.51.1 ||

2082

അഹം സുഗ്രീവസന്ദേശാ -
ദിഹ പ്രാപ്തസ്തുവാന്തികേ |

രാക്ഷസേശ ഹരീശസ്ത്യാം

ഭ്രാതാ കുശലമബ്രവീത് ||5.51.2 ||

2083

ഭ്രാതൃഃ ശൃണു സമാദേശം
സുഗ്രീവസ്യ മഹാത്മനഃ |

ധർമാർഥസഹിതം വാക്യ -

മിഹ ചാമുത്ര ച ക്ഷമം ||5.51.3 ||

2084

രാജാ ദശരഥോ നാമ
രഥകുഞ്ജരവാജിമാൻ |

പിതേവ ബന്ധൂർലോകസ്യ

സുരേശ്വരസമദ്യുതിഃ ||5.51.4 ||

2085

ജ്യേഷ്ഠസ്തസ്യ മഹാബാഹുഃ
പുത്രഃ പ്രിയതരഃ പ്രഭുഃ |

പിതൂർനിദേശാനിഷ്ടാന്തഃ
 പ്രവിഷ്ടോ ദണ്ഡകാവനം ||5.51.5 || 2086

ലക്ഷ്മണേന സഹ ഭ്രാത്രോ
 സീതയാ സഹ ഭാര്യയാ |
 രാമോ നാമ മഹാതേജോ
 ധർമ്യം പന്മാനമാശ്രിതഃ ||5.51.6 || 2087

തസ്യ ഭാര്യയാ ജനസ്ഥാനേ
 ഭൃഷ്ടാ സീതേതി വിശ്രൂതാ |
 വൈദേഹസ്യ സൂതാ രാജേന്തോ
 ജനകസ്യ മഹാത്മനഃ ||5.51.7 || 2088

മാർഗമാണസ്തു താം ദേവീം
 രാജപുത്രഃ സഹാനുജഃ |
 ഋഷ്യമുകമനുപ്രാപ്തഃ
 സുഗ്രീവേണ ച സംഗതഃ ||5.51.8 || 2089

തസ്യ തേന പ്രതിജ്ഞാതം
 സീതായാഃ പരിമാർഗണം |
 സുഗ്രീവസ്യാപി രാമേണ
 ഹരിരാജ്യം നിവേദിതും ||5.51.9 || 2090

തതസ്തേന മൃധേ ഹത്യാ
 രാജപുത്രേണ വാലിനം |
 സുഗ്രീവഃ സ്ഥാപിതോ രാജ്യേ
 ഹർയ്യക്ഷാണാം ഗണേശ്വരഃ ||5.51.10 || 2091

ത്വയാ വിജ്ഞാതപൂർവശ്ച
 വാലീ വാനരപുംഗവഃ |

സ തേന നിഹതഃ സംഖ്യേ
 ശരേണൈകേന വാനരഃ ||5.51.11 || 2092

സ സീതാമാർഗ്ഗണേ വ്യഗ്രഃ
 സുഗ്രീവഃ സത്യസംഗരഃ |
 ഹരീൻ സമ്പ്രേഷയാമാസ
 ദിശഃ സർവാ ഹരീശ്വരഃ ||5.51.12 || 2093

താം ഹരീണാം സഹസ്രാണി
 ശതാനി നിയുതാനി ച |
 ദിക്ഷു സർവാസു മാർഗ്ഗന്തേ
 ഹൃദയശ്ചോപരി ചാംബരേ ||5.51.13 || 2094

വൈനതേയസമാഃ കേചിത്
 കേചിത് തത്രാനിലോപമാഃ |
 അസംഗതയഃ ശീഘ്രാ
 ഹരിവീരാ മഹാബലാഃ ||5.51.14 || 2095

അഹം തു ഹനുമാനാമ
 മാരുതസ്യൗരസഃ സുതഃ |
 സീതായാസ്തു കൃതേ തുർണം
 ശതയോജനമായതം ||5.51.15 || 2096

സമുദ്രം ലംഘയിത്യൈവ
 ത്യാം ദിദൃക്ഷുരിഹാഗതഃ |
 ഭ്രമതാ ച മയാ ദൃഷ്ട്വാ
 ഗൃഹേ തേ ജനകാത്മജാ ||5.51.16 || 2097

തദ് ഭവാൻ ദൃഷ്ട്വധർമാർഥ -
 സ്തപഃ കൃതപരിഗ്രഹഃ |

- പരദാരാൻ മഹാപ്രാജ്ഞ
 നോപരോദ്ധും ത്വമർഹസി ||5.51.17 || 2098
- നഹി ധർമവിരുദ്ധേഷു
 ബഹ്വപായേഷു കർമസു |
 മൂഢഘാതിഷു സജ്ജ്ഞേ
 ബുദ്ധിമന്തോ ഭവദ്വിധാഃ ||5.51.18 || 2099
- കശ്ച ലക്ഷ്മണമുക്താനാം
 രാമകോപാനുവർതിനാം |
 ശരണാമഗ്രതഃ സ്ഥാതും
 ശക്തോ ദേവാസുരേഷ്യപി ||5.51.19 || 2100
- ന ചാപി ത്രിഷു ലോകേഷു
 രാജൻ വിദ്യേത കശ്ചന |
 രാഘവസ്യ വ്യലീകം യഃ
 കൃത്യാ സുഖമവാപ്സുയാത് ||5.51.20 || 2101
- തത് ത്രികാലഹിതം വാക്യം
 ധർമ്യമർമാനുയായി ച |
 മന്യസ്യ നരദേവായ
 ജാനകീ പ്രതിദീയതാം ||5.51.21 || 2102
- ദൃഷ്ട്വാ ഹീയം മയാ ദേവീ
 ലബ്ധം യദിഹ ദുർലഭം |
 ഉത്തരം കർമ യച്ഛേഷം
 നിമിത്തം തത്ര രാഘവഃ ||5.51.22 || 2103
- ലക്ഷ്മിതേയം മയാ സീതാ
 തഥാ ശോകപരായണാ |

ഗൃഹേ യാം നാഭിജാനാസി
 പത്യാസ്യാമിവ പന്നഗീം || 5.51.23 || 2104

നേയം ജരയിതും ശക്യാ
 സാസുരൈരമരൈരപി |
 വിഷസംസ്കൃഷ്ടമത്യർഥം
 ഭുക്തമന്നമിവൗജസാ || 5.51.24 || 2105

തപഃ സന്താപലബ്ധന്തേ
 സോഽയം ധർമപരിഗ്രഹഃ |
 ന സ നാശയിതും ന്യായ
 ആത്മപ്രാണപരിഗ്രഹഃ || 5.51.25 || 2106

അവധൃതാം തപോഭിർയാം
 ഭവാൻ സമനുപശൃതി |
 ആത്മനഃ സാസുരൈർഭവൈ -
 ര്ഭഹേതുസ്തത്രാപ്യയം മഹാൻ || 5.51.26 || 2107

സുഗ്രീവോ ന ച ഭേവോഽയം
 ന യക്ഷോ ന ച രാക്ഷസഃ |
 മാനുഷോ രാഘവോ രാജൻ
 സുഗ്രീവശ്ച ഹരീശ്വരഃ |
 തസ്മാത് പ്രാണപരിത്രാണം
 കഥം രാജൻ കരിഷ്യസി || 5.51.27 || 2108

ന തു ധർമോപസംഹാര -
 മധർമഫലസംഹിതം |
 തദേവ ഫലമൻവേതി
 ധർമശ്ചാധർമനാശനഃ || 5.51.28 || 2109

പ്രാപ്തം ധർമ്മഫലം താവദ്
 ദവതാ നാത്ര സംശയഃ |
 ഫലമസ്യാപ്യധർമ്മസ്യ
 ക്ഷിപ്രമേവ പ്രപത്ത്യസേ ||5.51.29 || 2110

ജനസ്ഥാനവധം ബുദ്ധ്യാ
 വാലിനശ്ച വധം തമാ |
 രാമസുഗ്രീവസഖ്യം ച
 ബുദ്ധ്യസ്വ ഹിതമാത്മനഃ ||5.51.30 || 2111

കാമം ഖൽവഹമപ്യേകഃ
 സവാജിരഥകുഞ്ജരാം |
 ലങ്കാം നാശയിതും ശക്ത -
 സ്തസ്യൈഷ തു ന നിശ്ചയഃ ||5.51.31 || 2112

രാമേണ ഹി പ്രതിജ്ഞാതം
 ഹർയുക്ഷഗണസന്നിധൗ |
 ഉത്സാദനമമിത്രാണാം
 സീതാ യൈസ്തു പ്രധർഷിതാ ||5.51.32 || 2113

അപകുർവൻ ഹി രാമസ്യ
 സാക്ഷാദപി പുരന്ദരഃ |
 ന സുഖം പ്രാപ്തയാദൻയഃ
 കിം പുനസ്ത്വദ്വിധോ ജനഃ ||5.51.33 || 2114

യാം സീതേത്യഭിജ്ഞാനാസി
 യേയം തിഷ്ഠതി തേ ഗൃഹേ |
 കാലരാത്രിതി താം വിദ്ധി
 സർവലങ്കാവിനാശിനീം ||5.51.34 || 2115

- തദലം കാലപാശേന
 സീതാവിഗ്രഹരൂപിണാ |
 സ്വയം സ്തന്ധാവസക്തേന
 ക്ഷേമമാത്മനി ചിന്ത്യതാം ||5.51.35 || 2116
- സീതായാസ്തേജസാ ദഗ്ധാം
 രാമകോപപ്രദീപിതാം |
 ദഹ്യമാനാമിമാം പശ്യ
 പുരീം സാട്ടപ്രതോലികാം ||5.51.36 || 2117
- സ്യാനി മിത്രാണി മന്ത്രിംശ്ച
 ഇന്താതീൻ ഭ്രാതൃൻ സുതാൻ ഹിതാൻ |
 ഭോഗാൻ ദാരാംശ്ച ലങ്കാം ച
 മാ വിനാശമുപാനയ ||5.51.37 || 2118
- സത്യം രാക്ഷസരാജേന്ദ്ര
 ശൃണുഷ്യ വചനം മമ |
 രാമദാസസ്യ ദൂതസ്യ
 വാനരസ്യ വിശേഷതഃ ||5.51.38 || 2119
- സർവാൻ ലോകാൻ സുസംഹൃത്യ
 സഭൂതാൻ സചരാചരാൻ |
 പുനരേവ തഥാ സ്രഷ്ടും
 ശക്തോ രാമോ മഹായശാഃ ||5.51.39 || 2120
- ദേവാസുരനരേന്ദ്രേഷു
 യക്ഷരക്ഷോരഗേഷു ച |
 വിദ്യാധരേഷു നാഗേഷു
 ഗന്ധർവേഷു മൃഗേഷു ച ||5.51.40 || 2121

സിദ്ധേഷു കിന്നരേന്ദ്രേഷു
 പതന്ത്രീഷു ച സർവതഃ |
 സർവത്ര സർവഭൂതേഷു
 സർവകാലേഷു നാസ്തി സഃ ||5.51.41 || 2122

യോ രാമം പ്രതി യുധ്യേത
 വിഷ്ണുതുൽയപരാക്രമം |
 സർവലോകേശ്വരസ്യേഹ
 കൃത്യാ വിപ്രിയമീദൃശം |
 രാമസ്യ രാജസിംഹസ്യ
 ദുർലഭം തവ ജീവിതം ||5.51.42 || 2123

ദേവാശ്ച ദൈത്യാശ്ച നിശാചരേന്ദ്ര
 ഗന്ധർവവിദ്യാധരനാഗയക്ഷാഃ |
 രാമസ്യ ലോകത്രയനായകസ്യ
 സ്ഥാതും ന ശക്താഃ സമരേഷു സർവേ ||5.51.43 || 2124

ബ്രഹ്മാ സ്വയംഭൂശ്ചതുരാനനോ വാ
 രുദ്രസ്തിനേത്രസ്തിപുരാന്തകോ വാ |
 ഇന്ദ്രോ മഹേന്ദ്രഃ സുരനായകോ വാ
 സ്ഥാതും ന ശക്താ യുധി രാഘവസ്യ ||5.51.44 || 2125

സ സൗഷ്ഠവോപേതമദിനവാദിനഃ
 കപേർനിശ്ചാപ്രതിമോഽപ്രിയം വചഃ |
 ദശാനനഃ കോപവിവൃത്തലോചനഃ
 സമാദിശത് തസ്യ വധം മഹാകപേഃ ||5.51.45 || 2126

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഏകപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ദൂതവധാനൗചിത്യം പ്രതിപാദ്യ വിഭീഷണേന തസ്യ കൃതേ
ദണ്ഡാന്തരവിധാനായ രാവണം പ്രതി പ്രാർഥനം രാവണേന
തദനുരോധസ്യ സ്വീകരണം ച

സ തസ്യ വചനം ശ്രുത്വാ

വാനരസ്യ മഹാത്മനഃ |

ആജ്ഞാപയദ് വധം തസ്യ

രാവണം ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ || 5.52.1 ||

2127

വധേ തസ്യ സമാജ്ഞപ്തേ

രാവണേന ദൂരാത്മനാ |

നിവേദിതവതോ ദൗത്യം

നാനുമേനേ വിഭീഷണഃ || 5.52.2 ||

2128

തം രക്ഷോദ്യധിപതിം ക്രുദ്ധം

തച്ച കാർയമുപസ്ഥിതം |

വിദിത്വാ ചിന്തയാമാസ

കാർയം കാർയവിധൗ സ്ഥിതഃ || 5.52.3 ||

2129

നിശ്ചിതാർഥസ്തതഃ സാക്ഷാ

പൂജ്യം ശത്രുജിദഗ്രജം |

ഉവാച ഹിതമത്യർഥം

വാക്യം വാക്യവിശാരദഃ || 5.52.4 ||

2130

ക്ഷമസ്വ രോഷം തൃജ രാക്ഷസേന്ദ്ര
 പ്രസീദ മേ വാക്യമിദം ശൃണുഷ്യ |
 വധം ന കുർവന്തി പരാവരജ്ഞാ
 ദൂതസ്യ സന്തോ വസുധാധിപേന്ദ്രാഃ || 5.52.5 || 2131

രാജൻ ധർമവിരുദ്ധം ച
 ലോകവൃത്തേശ്ച ഗർഹിതം |
 തവ ചാസദ്യശം വീര
 കപേരസ്യ പ്രമാപണം || 5.52.6 || 2132

ധർമജ്ഞേശ്ച കൃതജ്ഞേശ്ച
 രാജധർമവിശാരദഃ |
 പരാവരജ്ഞോ ദൂതാനാം
 ത്യമേവ പരമാർഥവിത് || 5.52.7 || 2133

ഗൃഹ്യന്തേ യദി രോഷേണ
 ത്യാദൃശോപി വിചക്ഷണാഃ |
 തതഃ ശാസ്ത്രവിപശ്ചിത്ത്വം
 ശ്രമ ഏവ ഹി കേവലം || 5.52.8 || 2134

തസ്മാത് പ്രസീദ ശത്രുഘ്ന
 രാക്ഷസേന്ദ്ര ദൂരാസദ |
 യുക്തായുക്തം വിനിശ്ചിത്യ
 ദൂതദണ്ഡോ വിധീയതാം || 5.52.9 || 2135

വിദീഷണവചഃ ശ്രുത്വാ
 രാവണോ രാക്ഷസേശ്വരഃ |
 കോപേന മഹതാച്ഛിവിഷ്ടോ
 വാക്യമുത്തരമബ്രവീത് || 5.52.10 || 2136

ന പാപാനാം വധേ പാപം
 വിദ്യതേ ശത്രുസൂദന |
 തസ്മാദിമം വധിഷ്യാമി
 വാനരം പാപകാരിണം || 5.52.11 || 2137

അധർമ്മമൂലം ബഹുദോഷയുക്ത -
 മനാർയജുഷം വചനം നിശദ്യ |
 ഉവാച വാക്യം പരമാർഥതത്ത്വം
 വിഭീഷണോ ബുദ്ധിമതാം വരിഷ്ടഃ || 5.52.12 || 2138

പ്രസീദ ലക്ഷേശ്വര രാക്ഷസേന്ദ്ര
 ധർമ്മാർഥതത്ത്വം വചനം ശൃണുഷ്യ |
 ദൂതാ ന വധ്യാഃ സമയേഷു രാജൻ
 സർവേഷു സർവത്ര വദന്തി സന്തഃ || 5.52.13 || 2139

അസംശയം ശത്രുരയം പ്രവൃദ്ധഃ
 കൃതം ഹ്യനേനാപ്രിയമപ്രമേയം |
 ന ദൂതവധ്യാം പ്രവദന്തി സന്തോ
 ദൂതസ്യ ദൃഷ്ട്വാ ബഹവോ ഹി ദണ്ഡാഃ || 5.52.14 || 2140

വൈരുപ്യമംഗേഷു കശാഭിഘാതോ
 മൗണ്ഡ്യം തഥാ ലക്ഷണസന്നിപാതഃ |
 ഏതാൻ ഹി ദൂതേ പ്രവദന്തി ദണ്ഡാൻ
 വധസ്തു ദൂതസ്യ ന നഃ ശ്രുതോഽസ്തി || 5.52.15 || 2141

കഥം ച ധർമ്മാർഥവിനീതബുദ്ധിഃ
 പരാവരപ്രത്യയനിശ്ചിതാർഥഃ |
 ദവദ്വിധഃ കോപവശേ ഹി തിഷ്ഠേത്
 കോപം ന ഗച്ഛന്തി ഹി സത്ത്യവന്തഃ || 5.52.16 || 2142

ന ധർമവാദേ ന ച ലോകവൃത്തേ
 ന ശാസ്ത്രബുദ്ധിഗ്രഹണേഷു വാപി |
 വിദ്യേത കശ്ചിത്തവ വീര തുൽയ -
 സ്ത്വം ഹ്യുത്തമഃ സർവസുരാസുരാണാം || 5.52.17 || 2143

പരാക്രമോത്സാഹമനസ്വിനാം ച
 സുരാസുരാണാമപി ദുർജയേന |
 ത്വയാപ്രമേയേണ സുരേന്ദ്രസംഘാ
 ജിതാശ്ച യുദ്ധേഷ്യസക്യന്നരേന്ദ്രാഃ || 5.52.18 || 2144

ഇത്ഥംവിധസ്യാമരദൈത്യശത്രാഃ
 ശൂരസ്യ വീരസ്യ തവാജിതസ്യ |
 കുർവന്തി വീരാ മനസാപൃലീകം
 പ്രാണൈർവിമുക്താ ന തു ഭോഃ പുരാ തേ || 5.52.19 || 2145

ന ചാപ്യസ്യ കപേർഘാതേ
 കഞ്ചിത് പശ്യാദ്യഹം ഗുണം |
 തേഷ്യയം പാത്യതാം ദണ്ഡയാ
 ധൈരയം പ്രേഷിതഃ കപിഃ || 5.52.20 || 2146

സാധുർവാ യദി വാസാധുഃ
 പരൈരേഷ സമർപിതഃ |
 ബ്രൂവൻ പരാർഥം പരവാൻ
 ന ദൂതോ വധമർഹതി || 5.52.21 || 2147

അപി ചാസ്മിൻ ഹതേ നാൻയം
 രാജൻ പശ്യാമി ഖേചരം |
 ഇഹ യഃ പുനരാഗച്ഛേത്
 പരം പാരം മഹോദയഃ || 5.52.22 || 2148

തസ്മാന്നാസ്യ വധേ യതഃ കാർയഃ പരപുരഞ്ജയ |
 ഭവാൻ സേന്ദ്രേഷു ദേവേഷു യത്തമാസ്ഥാതുമർഹതി || 5.52.23 || 2149

അസ്മിൻ വിനഷ്ടേ നഹി ഭൂതമന്യം
 പശ്യാമി യസ്തു നരരാജപുത്രേ |
 യുദ്ധായ യുദ്ധപ്രിയ ദുർവിനീതാ -
 വുദ്യോജയേദ് വൈ ഭവതാ വിരുദ്ധൗ || 5.52.24 || 2150

പരാക്രമോത്സാഹമനസ്വിനാം ച
 സുരാസുരാണാമപി ദുർജയേന |
 ത്വയാ മനോനന്ദന നൈരൂതാനാം
 യുദ്ധായ നിർനാശയിതും ന യുക്തം || 5.52.25 || 2151

ഹിതാശ്ച ശുരാശ്ച സമാഹിതാശ്ച
 കുലേഷു ജാതാശ്ച മഹാഗുണേഷു |
 മനസ്വിനഃ ശസ്ത്രഭൃതാം വരിഷ്ഠാഃ
 കോപപ്രശസ്താഃ സുഭൃതാശ്ച യോധാഃ || 5.52.26 || 2152

തദേകദേശേന ബലസ്യ താവത്
 കേചിത് തവാദേശകൃത്യോദ്യ യാന്തു |
 തൗ രാജപുത്രാവുപഗൃഹ്യ മൂഢൗ
 പരേഷു തേ ഭാവയിതും പ്രഭാവം || 5.52.27 || 2153

നിശാചരാണാമധിപോന്മുജസ്യ
 വിഭീഷണസ്യോത്തമവാക്യമിഷ്ടം |
 ജഗ്രാഹ ബുദ്ധ്യാ സുരലോകശത്രു -
 ര്മഹാബലോ രാക്ഷസരാജമുഖ്യഃ || 5.52.28 || 2154

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ത്രിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ഹനുമത്പുച്ഛം പ്രദീപ്യ രാക്ഷസൈസ്സസ്യ നഗരേ പരിചാരണം

തസ്യ തദ്യചനം ശ്രുത്വാ

ദശഗ്രീവോ മഹാത്മനഃ |

ദേശകാലഹിതം വാക്യം

ഭ്രാതൂരുത്തരമബ്രവീത് || 5.53.1 ||

2155

സമ്യഗുക്തം ഹി ഭവതാ

ദൂതവധ്യാ വിഗർഹിതാ |

അവശ്യം തു വധായാൻയഃ

ക്രിയതാമസ്യ നിഗ്രഹഃ || 5.53.2 ||

2156

കപീനാം കില ലാംഗുല -

മിഷ്ടം ഭവതി ഭൂഷണം |

തദസ്യ ദീപ്യതാം ശീഘ്രം

തേന ദഗ്ധേന ഗച്ഛതു || 5.53.3 ||

2157

തതഃ പശ്യന്ത്യമും ദീന -

മംഗവൈരുപ്യകർശിതം |

സുമിത്രജ്ഞാതയഃ സർവേ

ബാന്ധവാഃ സസുഹൃജ്ജനാഃ || 5.53.4 ||

2158

ആജ്ഞാപയദ് രാക്ഷസേന്ദ്രഃ

പുരം സർവം സചത്യരം |

<p>ലാംഗുലേന പ്രദീപ്തേന രക്ഷോഭിഃ പരിണീയതാം 5.53.5 </p>	<p>2159</p>
<p>തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ രാക്ഷസാഃ കോപകർകശാഃ വേഷുന്തേ തസ്യ ലാംഗുലം ജീർണൈഃ കാർപാസിക്കൈഃ പടൈഃ 5.53.6 </p>	<p>2160</p>
<p>സംവേഷ്യമാനേ ലാംഗുലേ വ്യവർധത മഹാകപിഃ ശുഷ്കമിന്ധനമാസാദ്യ വനേഷ്ഠിവാ ഹുതാശനം 5.53.7 </p>	<p>2161</p>
<p>തൈലേന പരിഷിച്ഛാഥ ത്ര്യേണിം തത്രോപപാദയൻ ലാംഗുലേന പ്രദീപ്തേന രാക്ഷസാംസ്താനതാഡയത് 5.53.8 </p>	<p>2162</p>
<p>രോഷാമർഷപരിതാത്മാ ബാലസൂര്യസമാനനഃ സ ഭൂയഃ സംഗതൈഃ ക്രൂരൈ രാക്ഷസൈർഹരിപുംഗവഃ 5.53.9 </p>	<p>2163</p>
<p>സഹസ്രീബാലവൃദ്ധാശ്ച ജഗ്മുഃ പ്രീതിം നിശാചരാഃ നിബദ്ധഃ കൃതവാൻ വീര - സ്തക്കാലസദ്യശീം മതിം 5.53.10 </p>	<p>2164</p>
<p>കാമം ഖലു ന മേ ശക്താ നിബദ്ധസ്യാപി രാക്ഷസാഃ </p>	

- ഛരിത്ത്യാ പാശാൻ സമുത്പത്യ
 ഹൻയാമഹമിമാൻ പുനഃ || 5.53.11 || 2165
- യദി ഭർത്യഹിതാർഥായ
 ചരന്തം ഭർത്യശാസനാത് |
 നിബധ്നന്തേ ദുരാത്മാനോ
 ന തു മേ നിഷ്ക്യതിഃ കൃതാ || 5.53.12 || 2166
- സർവേഷാമേവ പർയാപ്തോ
 രാക്ഷസാനാമഹം യുധി |
 കിം തു രാമസ്യ പ്രീത്യർഥം
 വിഷഹിഷ്യേഹമീദൃശം || 5.53.13 || 2167
- ലങ്കാ ചാരയിതവ്യാ മേ
 പുനരേവ ഭവേദിതി |
 രാത്രൗ നഹി സുദ്യഷ്ടാ മേ
 ദുർഗകർമവിധാനതഃ || 5.53.14 || 2168
- അവശ്യമേവ ഭൃഷ്ടവ്യാ
 മയാ ലങ്കാ നിശാക്ഷയേ |
 കാമം ബധ്നന്തു മേ ദുയഃ
 പുച്ഛന്യോദ്ദീപനേന ച || 5.53.15 || 2169
- പീഡാം കുർവന്തി രക്ഷാംസി
 ന മ്യേന്തി മനസഃ ശ്രമഃ |
 തതസ്തേ സംവൃതാകാരം
 സത്ത്വവന്തം മഹാകപിം || 5.53.16 || 2170
- പരിഗൃഹ്യ യയൂർഹൃഷ്ടാ
 രാക്ഷസാഃ കപികുഞ്ജരം |

ശംഖഭേരീനിനാദൈശ്വ

ഘോഷയന്തഃ സ്വകർമഭിഃ || 5.53.17 ||

2171

രാക്ഷസാഃ ക്രൂരകർമാണ -

ശ്ചാരയന്തി സു താം പുരീം |

അൻവീയമാനോ രക്ഷോഭി -

ര്യയൗ സുഖമരിന്ദമഃ || 5.53.18 ||

2172

ഹനുമാംശ്ചാരയാമാസ

രാക്ഷസാനാം മഹാപുരീം |

അമാപശ്യദ് വിമാനാനി

വിചിത്രാണി മഹാകപിഃ || 5.53.19 ||

2173

സംവൃതാൻ ഭൂമിഭാഗാംശ്ച

സുവിഭക്താംശ്ച ചത്വരാൻ |

രഥ്യാശ്ച ഗൃഹസംബാധാഃ

കപിഃ ശൃംഗാടകാനി ച || 5.53.20 ||

2174

തഥാ രഥ്യാപരഥ്യാശ്ച

തമൈവ ച ഗൃഹാന്തരാൻ |

ചത്വരേഷു ചതുഷ്ഠേഷു

രാജമാർഗേ തമൈവ ച || 5.53.21 ||

2175

ഘോഷയന്തി കപിം സർവേ

ചാര ഇത്യേവ രാക്ഷസാഃ |

സ്ത്രീബാലവൃദ്ധാ നിർജശു -

സ്ത്രേ തത്രേ കൃതൂഹലാത് || 5.53.22 ||

2176

തം പ്രദീപിതലാംഗുലം

ഹനുമന്തം ദിദ്യക്ഷവഃ |

ദീപ്യമാനേ തതസ്തസ്യ
 ലാംഗൂലാഗ്രേ ഹനുമതഃ || 5.53.23 || 2177

രാക്ഷസ്യസ്താ വിരുപാക്ഷ്യഃ
 ശംസുർഭവ്യാസ്തദപ്രിയം |
 യസ്ത്വയാ കൃതസംവാദഃ
 സീതേ താമ്രമുഖഃ കപിഃ || 5.53.24 || 2178

ലാംഗൂലേന പ്രദീപ്തേന
 സ ഏഷ പരിണീയതേ |
 ശ്രുത്വാ തദ് വചനം ക്രൂര -
 മാത്മാപഹരണോപമം || 5.53.25 || 2179

വൈഭവഹീ ശോകസന്തപ്താ
 ഹുതാശനമുപാഗമത് |
 മംഗലാഭിമുഖീ തസ്യ
 സാ തദാസീൻമഹാകപേഃ || 5.53.26 || 2180

ഉപതസ്ഥേ വിശാലാക്ഷീ
 പ്രയതാ ഹവ്യവാഹനം |
 യദ്യസ്തി പതിശുശ്രൂഷാ
 യദ്യസ്തി ചരിതം തപഃ |
 യദി വാ ത്യേകപത്തിത്വം
 ശീതോ ഭവ ഹനുമതഃ || 5.53.27 || 2181

യദി കിഞ്ചിദനുക്രാശ -
 സ്തസ്യ മയ്യസ്തി ധീമതഃ |
 യദി വാ ഭാഗ്യശേഷോ മേ
 ശീതോ ഭവ ഹനുമതഃ || 5.53.28 || 2182

യദി മാം വൃത്തസമ്പന്നാം
 തത്സമാഗമലാലസാം |
 സ വിജാനാതി ധർമാത്മാ
 ശീതോ ഭവ ഹനുമതഃ ||5.53.29 || 2183

യദി മാം താരയേദാർയഃ
 സുഗ്രീവഃ സത്യസംഗരഃ |
 അസ്മാദ് ദുഃഖാംബുസംരോധാ -
 ച്ഛീതോ ഭവ ഹനുമതഃ ||5.53.30 || 2184

തതസ്തീക്ഷ്ണാർചിരവ്യഗ്രഃ
 പ്രദക്ഷിണശിവോന്മലഃ |
 ജ്ജ്വാല മൃഗശാവാക്ഷ്യാഃ
 ശംസന്നിവ ശുഭം കപേഃ ||5.53.31 || 2185

ഹനുമജ്ജനകശ്ചൈവ
 പുച്ഛാനലയുതോന്മിലഃ |
 വവൗ സ്യാസ്ഥ്യകരോ ദേവ്യാഃ
 പ്രാലേയാനിലശീതലഃ ||5.53.32 || 2186

ദഹ്യമാനേ ച ലാംഗുലേ
 ചിന്തയാമാസ വാനരഃ |
 പ്രദീപ്തോഗ്നിരയം കസ്മാ -
 ന മാം ദഹതി സർവതഃ ||5.53.33 || 2187

ദൃശ്യതേ ച മഹാജ്വാലഃ
 കരോതി ച ന മേ രുജ്ജം |
 ശിശിരസ്യേവ സമ്പാതോ
 ലാംഗുലാഗ്രേ പ്രതിഷ്ഠിതഃ ||5.53.34 || 2188

- അഥ വാ തദിദം വ്യക്തം
 യദ് ദൃഷ്ടം പ്ലവതാ മയാ |
 രാമപ്രഭാവാദാശ്ചര്യം
 പർവതഃ സരിതാം പതൗ ||5.53.35 || 2189
- യദി താവത് സമുദ്രസ്യ
 മൈനാകസ്യ ച ധീമതഃ |
 രാമാർഥം സംഭ്രമസ്താദൃക്
 കിമഗ്നിർന കരിഷ്യതി ||5.53.36 || 2190
- സീതായാശ്ചാനൃശംസ്യേന
 തേജസാ രാഘവസ്യ ച |
 പിതൃശ്ച മമ സഖ്യേന
 ന മാം ദഹതി പാവകഃ ||5.53.37 || 2191
- ഭൂയഃ സ ചിന്തയാമാസ
 മുഹൂർതം കപികുഞ്ജരഃ |
 കഥമസുദ്വിധസ്യേഹ
 ബന്ധനം രാക്ഷസാധമൈഃ ||5.53.38 || 2192
- പ്രതിക്രിയാസ്യ യുക്താ സ്യാത്
 സതി മഹ്യം പരാക്രമേ |
 തതശ്ചരിത്യാ ച താൻ പാശാൻ
 വേഗവാൻ വൈ മഹാകപിഃ ||5.53.39 || 2193
- ഉത്പപാതാഥ വേഗേന
 നനാദ ച മഹാകപിഃ |
 പുരദ്വാരം തതഃ ശ്രീമാൻ
 ശൈലശൃംഗമിവോന്നതം ||5.53.40 || 2194

വിദക്തരക്ഷഃ സംബാധ -
 മാസസാദാനിലാത്മജഃ |
 സ ഭൂത്യാ ശൈലസങ്കാശഃ
 ക്ഷണേന പുനരാത്മവാൻ ||5.53.41 || 2195

ഹ്രസ്വതാം പരമാം പ്രാപ്തോ
 ബന്ധനാൻയവശാതയത് |
 വിമുക്തശ്ചാഭവച്ഛ്രീമാൻ
 പുനഃ പർവതസന്നിഭഃ ||5.53.42 || 2196

വീക്ഷമാണശ്ച ദദ്യശേ
 പരിഘം തോരണാശ്രിതം |
 സ തം ഗൃഹ്യ മഹാബാഹുഃ
 കാലായസപരിഷ്കൃതം |
 രക്ഷിണസ്താൻ പുനഃ സർവാൻ
 സുദയാമാസ മാരുതിഃ ||5.53.43 || 2197

സ താൻ നിഹത്യാ രണചണ്ഡവിക്രമഃ
 സമീക്ഷമാണഃ പുനരേവ ലങ്കാം |
 പ്രദീപ്തലാംഗുലകൃതാർചിമാലീ
 പ്രകാശിതാദിത്യ ഇവാർചിമാലീ ||5.53.44 || 2198

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ത്രിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ചതുഃ പഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ലങ്കായാ ദഹനം രക്ഷസാം വിലാപശ്ച

വീക്ഷമാണസ്തതോ ലങ്കാം

കപിഃ കൃതമനോരഥഃ |

വർധമാനസമുത്സാഹഃ

കാർയശേഷമചിന്തയത് ||5.54.1 ||

2199

കിം നു ഖൽവവശിഷ്ടം മേ

കർതവ്യമിഹ സാന്ദ്രതം |

യദേഷാം രക്ഷസാം ഭൂയഃ

സന്താപജനനം ഭവേത് ||5.54.2 ||

2200

വനം താവത് പ്രമഥിതം

പ്രകൃഷ്ടാ രാക്ഷസാ ഹതാഃ |

ബലൈകദേശഃ ക്ഷപിതഃ

ശേഷം ദുർഗവിനാശനം ||5.54.3 ||

2201

ദുർഗേ വിനാശിതേ കർമ

ഭവേത് സുഖപരിശ്രമം |

അൽപയത്നേന കാർയ്യേന്സിൻ

മമ സ്യാത് സഫലഃ ശ്രമഃ ||5.54.4 ||

2202

യോ ഹ്യയം മമ ലാംഗുലേ

ദീപ്യതേ ഹവ്യവാഹനഃ |

അസ്യ സന്തർപണം ന്വായ്ചും
 കർതുമേദിർഗൃഹോത്തമൈഃ || 5.54.5 || 2203

തതഃ പ്രദീപ്തലാംഗുലഃ
 സവിദ്യുദിവ തോയദഃ |
 ദവനാഗ്രേഷു ലങ്കായാ
 വിചചാര മഹാകപിഃ || 5.54.6 || 2204

ഗൃഹാദ് ഗൃഹം രാക്ഷസാനാ -
 മുദ്യാനാനി ച വാനരഃ |
 വീക്ഷമാണോ ഹ്യസന്ത്രസ്തഃ
 പ്രാസാദാംശ്ച ചചാര സഃ || 5.54.7 || 2205

അവപ്ലുത്യ മഹാവേഗഃ
 പ്രഹസ്തസ്യ നിവേശനം |
 അഗ്നിം തത്ര വിനിക്ഷിപ്യ
 ശ്യാസനേന സമോ ബലീ || 5.54.8 || 2206

തതോന്യത് പുപ്ലുവേ വേശ്ശ
 മഹാപാർശ്വസ്യ വീര്യവാൻ |
 മുമോച ഹനുമാനഗ്നിം
 കാലാനലശിവോപമം || 5.54.9 || 2207

വജ്രദംശ്രസ്യ ച തഥാ
 പുപ്ലുവേ സ മഹാകപിഃ |
 ശുകസ്യ ച മഹാതേജാഃ
 സാരണസ്യ ച ധീമതഃ || 5.54.10 || 2208

തഥാ ചേന്ദ്രജിതോ വേശ്ശ
 ദദാഹ ഹരിയുമപഃ |

ജംബുമാലേഃ സുമാലേശ്ച
 ദദാഹ ദവനം തതഃ || 5.54.11 || 2209

രശ്മികേതോശ്ച ദവനം
 സൂര്യശഭ്രോതാസ്തമൈവ ച |
 ഹ്രസ്വകർണസ്യ ദംശ്രസ്യ
 രോമശസ്യ ച രക്ഷസഃ || 5.54.12 || 2210

യുദ്ധോൻമത്തസ്യ മത്തസ്യ
 ധ്വജഗ്രീവസ്യ രക്ഷസഃ |
 വിദ്യുജ്ജിഹ്വസ്യ ഘോരസ്യ
 തമാ ഹസ്തിമുഖസ്യ ച || 5.54.13 || 2211

കരാലസ്യ വിശാലസ്യ
 ശോണിതാക്ഷസ്യ ചൈവ ഹി |
 കുന്ദകർണസ്യ ദവനം
 മകരാക്ഷസ്യ ചൈവ ഹി || 5.54.14 || 2212

നരാന്തകസ്യ കുന്ദസ്യ
 നികുന്ദസ്യ ദുരാത്മനഃ |
 യജ്ഞശഭ്രോശ്ച ദവനം
 ബ്രഹ്മശഭ്രോതാസ്തമൈവ ച || 5.54.15 || 2213

വർജ്ജയിത്യാ മഹാതേജാ
 വിഭീഷണഗൃഹം പ്രതി |
 ക്രമമാണഃ ക്രമേണൈവ
 ദദാഹ ഹരിപുംഗവഃ || 5.54.16 || 2214

തേഷു തേഷു മഹാർഹേഷു
 ദവനേഷു മഹായശാഃ |

- ഗൃഹേഷ്യദ്വിമതാമൃദ്ധിം
 ദദാഹ കപികുഞ്ജരഃ || 5.54.17 || 2215
- സർവേഷാം സമതിക്രമ്യ
 രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ വീര്യവാൻ |
 ആസസാദാമ ലക്ഷ്മീവാൻ
 രാവണസ്യ നിവേശനം || 5.54.18 || 2216
- തതസ്തസ്മിൻ ഗൃഹേ മുഖ്യേ
 നാനാരത്നവിഭൂഷിതേ |
 മേരുമന്ദരസങ്കാശേ
 നാനാമംഗലശോഭിതേ || 5.54.19 || 2217
- പ്രദീപ്തമഗ്നിമുത്സൃജ്യ
 ലാംഗുലാഗ്രേ പ്രതിഷ്ഠിതം |
 നനാദ ഹനുമാൻ വീരോ
 യുഗാന്തജലദോ യഥാ || 5.54.20 || 2218
- ശ്വസനേന ച സംയോഗാ -
 ദതിവേശോ മഹാബലഃ |
 കാലാഗ്നിരിവ ജ്ജ്വാല
 പ്രാവർധത ഹുതാശനഃ || 5.54.21 || 2219
- പ്രദീപ്തമഗ്നിം പവന -
 സ്തേഷു വേശ്സു ചാരയൻ |
 താനി കാഞ്ചനജാലാനി
 മുക്താമണിമയാനി ച || 5.54.22 || 2220
- ദവനാനി വ്യശീർയന്ത
 രത്നവന്തി മഹാന്തി ച |

- താനി ഭഗവിമാനാനി
 നിപേതുർവസുധാതലേ ||5.54.23 || 2221
- ഭവനാനീവ സിദ്ധാനാ -
 മംബരാത് പുൺയസക്ഷയേ |
 സഞ്ജളേണ തുമുലഃ ശബ്ദോ
 രാക്ഷസാനാം പ്രധാവതാം ||5.54.24 || 2222
- സ്യേ സ്യേ ഗൃഹപരിത്രാണേ
 ഭഗോത്സാഹോജ്ജ്വലിതശ്രിയാം |
 നൂനമേഷോഗ്നിരായാതഃ
 കപിരുപേണ ഹാ ഇതി ||5.54.25 || 2223
- ക്രന്ത്യഃ സഹസാ പേതുഃ
 സ്തനന്ധയധരാഃ സ്ത്രിയഃ |
 കാശ്ചിദഗ്നിപരീതാംഗ്യോ
 ഹർദ്വേദ്യോ മുക്തമൂർധജാഃ ||5.54.26 || 2224
- പതന്ത്യോരേജിര്യേഭ്യഃ
 സൗദാമന്യ ഇവാംബരാത് |
 വജ്രവിദ്രുമവൈദൂർയ -
 മുക്താരജതസംഹതാൻ ||5.54.27 || 2225
- വിചിത്രാൻ ഭവനാധാതുൻ -
 യാനമാനാൻ ദദർശ സഃ |
 നാഗ്നിസ്തൃപൃതി കാഷ്ഠാനാം
 തൃണാനാം ച യഥാ തഥാ ||5.54.28 || 2226
- ഹനുമാൻ രാക്ഷസേന്ദ്രാണാം
 വധേ കിഞ്ചിന്ന തൃപൃതി |

ന ഹനുമദ്വിശസ്താനാം

രാക്ഷസാനാം വസുന്ധരാ ||5.54.29 ||

2227

ഹനുമതാ വേഗവതാ

വാനരേണ മഹാത്മനാ |

ലങ്കാപുരം പ്രദഗ്ധം തദ്

രുദ്രേണ ത്രിപുരം യഥാ ||5.54.30 ||

2228

തതഃ സ ലങ്കാപുരപർവതാഗ്രേ

സമുത്ഥിതോ ഭീമപരാക്രമോന്മിഃ |

പ്രസാർയ ചൂഡാവലയം പ്രദീപ്തോ

ഹനുമതാ വേഗവതോപസൃഷ്ടഃ ||5.54.31 ||

2229

യുഗാന്തകാലാനലതൂൽയരൂപഃ

സമാരുത്യാഗ്നിർവവൃധേ ദിവസ്സൃക് |

വിധുമരശ്ചിർഭവനേഷു സക്തോ

രക്ഷഃ ശരീരാജ്യസമർപിതാർചിഃ ||5.54.32 ||

2230

ആദിത്യകോടീസദ്യശഃ സുതേജാ

ലങ്കാം സമസ്താം പരിവാർയ തിഷ്ഠൻ |

ശബ്ദൈരനേകൈരശനിപ്രരൂഢൈഃ -

ർഭിന്ദന്നിവാന്ധം പ്രബഭൗ മഹാഗ്നിഃ ||5.54.33 ||

2231

തത്രാംബരാദഗ്നിരതിപ്രവൃദ്ധോ

രൂക്ഷപ്രഭഃ കിംശുകപുഷ്പചൂഡഃ |

നിർവാണധുമാകുലരാജയശ്ച

നീലോത്പലാദാഃ പ്രചകാശിര്യേന്ദ്രാഃ ||5.54.34 ||

2232

വജ്രീ മഹേന്ദ്രസ്ത്രിദശേശ്വരോ വാ

സാക്ഷാദ് യമോ വാ വരുണോന്മീലോ വാ |

രൗദ്രോദ്ഗ്രിരർകോ ധനദശ്ച സോമോ
 ന വാനരോദ്യം സ്വയമേവ കാലഃ || 5.54.35 || 2233

കിം ബ്രഹ്മണഃ സർവപിതാമഹസ്യ
 ലോകസ്യ ധാതുശ്ചതുരാനസ്യ |
 ഇഹാഗതോ വാനരരൂപധാരി
 രക്ഷോപസംഹാരകരഃ പ്രകോപഃ || 5.54.36 || 2234

കിം വൈഷ്ണവം വാ കപിരൂപമേത്യ
 രക്ഷോവിനാശായ പരം സുതേജഃ |
 അചിന്ത്യമവ്യക്തമനന്തമേകം
 സ്വമായയാ സാമ്പ്രതമാഗതം വാ || 5.54.37 || 2235

ഇത്യേവമുചുർബ്രഹ്മഹവോ വിശിഷ്ടാ
 രക്ഷോഗണാസ്തുത്ര സമേത്യ സർവേ |
 സപ്രാണിസംഘാം സഗൃഹാം സവൃക്ഷാം
 ദഗ്ധാം പുരിം താം സഹസാ സമീക്ഷ്യ || 5.54.38 || 2236

തതസ്തു ലങ്കാ സഹസാ പ്രദഗ്ധാ
 സരാക്ഷസാ സാശ്വരഥാ സനാഗാ |
 സപക്ഷിസംഘാ സമൃഗാ സവൃക്ഷാ
 രുരോദ ദിനാ തുമുലം സശബ്ദം || 5.54.39 || 2237

ഹാ താത ഹാ പുത്രക കാന്ത മിത്ര
 ഹാ ജീവിതേശാംഗ ഹതം സുപുൺധം |
 രക്ഷോദിരേവം ബഹുധാ ബ്രുവദ്ദിഃ
 ശബ്ദഃ കൃതോ ഘോരതരഃ സുദിമഃ || 5.54.40 || 2238

ഹുതാശനജ്യാലസമാവൃതാ സാ
 ഹതപ്രവീരാ പരിവൃത്തയോധാ |

ഹനുമതഃ ക്രോധബലാഭിഭൂതാ

ബഭൂവ ശാപോപഹതേവ ലങ്കാ ||5.54.41 ||

2239

സസംഭ്രമം ത്രസ്തവിഷണ്ണരാക്ഷസാം

സമുജ്ജ്വലജ്ജ്വാലഹുതാശനാങ്കിതാം |

ദദർശ ലങ്കാം ഹനുമാൻ മഹാമനാഃ

സ്വയംഭൂരോഷോപഹതാമിവാവനിം ||5.54.42 ||

2240

ഭക്ത്യാ വനം പാദപരത്നസങ്കുലം

ഹത്യാ തു രക്ഷാംസി മഹാന്തി സംയുഗേ |

ദഗ്ധ്യാ പുരീം താം ഗൃഹരത്നമാലിനീം

തസ്ഥൗ ഹനുമാൻ പവനാത്മജഃ കപിഃ ||5.54.43 ||

2241

സ രാക്ഷസാംസ്താൻ സുബഹുശ്ച ഹത്യാ

വനം ച ഭക്ത്യാ ബഹുപാദപം തത് |

വിസൃജ്യ രക്ഷോഭവനേഷു ചാഗ്നിം

ജഗാമ രാമം മനസാ മഹാത്മാ ||5.54.44 ||

2242

തതസ്തു തം വാനരവീരമുഖ്യം

മഹാബലം മാരുതതുൽയവേഗം |

മഹാമതിം വായുസുതം വരിഷ്ഠം

പ്രതുഷ്ടുവുർഭേവഗണാശ്ച സർവേ ||5.54.45 ||

2243

ദേവാശ്ച സർവേ മൂനിപുംഗവാശ്ച

ഗന്ധർവവിദ്യാധരപന്നഗാശ്ച |

ഭൂതാനി സർവാണി മഹാന്തി തത്ര

ജഗ്മുഃ പരാം പ്രീതിമതുൽയരൂപാം ||5.54.46 ||

2244

ഭക്ത്യാ വനം മഹാതേജാ

ഹത്യാ രക്ഷാംസി സംയുഗേ |

ദഗ്ധ്യാ ലങ്കാപുരീം ഭീമാം
 രരാജ സ മഹാകപിഃ || 5.54.47 || 2245

ഗൃഹാഗ്ര്യശൃംഗാഗ്രതലേ വിചിത്രേ
 പ്രതിഷ്ഠിതോ വാനരരാജസിംഹഃ |
 പ്രദീപ്തലാംഗുലകൃതാർചിമാലീ
 വ്യരാജതാദിത്യ ഇവാർചിമാലീ || 5.54.48 || 2246

ലങ്കാം സമസ്താം സമ്പീഡ്യ
 ലാംഗുലാഗ്നിം മഹാകപിഃ |
 നിർവാപയാമാസ തദാ
 സമുദ്രേ ഹരിപുംഗവഃ || 5.54.49 || 2247

തതോ ദേവാഃ സഗന്ധർവാഃ
 സിദ്ധാശ്ച പരമർഷയഃ |
 ദൃഷ്ട്യാ ലങ്കാം പ്രദഗ്ധാം താം
 വിസ്മയം പരമം ഗതാഃ || 5.54.50 || 2248

തം ദൃഷ്ട്യാ വാനരശ്രേഷ്ഠം
 ഹനുമന്തം മഹാകപിം |
 കാലാഗ്നിരിതി സഞ്ചിന്ത്യ
 സർവഭൂതാനി തത്രസുഃ || 5.54.51 || 2249

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ചതുഃ പഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| പഞ്ചപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

സീതാവിനാശാശങ്കയാ ഹനുമതശ്ചിന്താ തസ്യ നിവാരണം ച

സന്ദീപ്യമാനാം വിത്രസ്താം

ത്രസ്തരക്ഷോഗണാം പുരീം |

അവേക്ഷ്യ ഹനുമാൻ ലങ്കാം

ചിന്തയാമാസ വാനരഃ ||5.55.1 ||

2250

തസ്യാഭൂത് സുമഹാംസ്താസഃ

കുത്സാ ചാത്മന്യജായത |

ലങ്കാം പ്രദഹതാ കർമ

കിംസിത് കൃതമിദം മയാ ||5.55.2 ||

2251

ധന്യാഃ ഖലു മഹാത്മാനോ

യേ ബുദ്ധ്യാ കോപമുത്ഥിതം |

നിരുന്ധന്തി മഹാത്മാനോ

ദീപ്തമഗ്നിമിവാംഭസാ ||5.55.3 ||

2252

ക്രൂദ്ധഃ പാപം ന കുർയാത് കഃ

ക്രൂദ്ധോ ഹന്യാദ് ഗുരുനപി |

ക്രൂദ്ധഃ പരുഷയാ വാചാ

നരഃ സാധുനധിക്ഷിപേത് ||5.55.4 ||

2253

വാച്യാവാച്യം പ്രകുപിതോ

ന വിജാനാതി കർഹിച്ചിത് |

- നാകാർയമസ്തി ക്രോധസ്യ
 നാവാച്യം വിദ്യതേ ക്വചിത് || 5.55.5 || 2254
- യഃ സമുത്പതിതം ക്രോധം
 ക്ഷമയൈവ നിരസ്യതി |
 യഥോരഗസ്ത്വചം ജീർണാം
 സ വൈ പുരുഷ ഉച്യതേ || 5.55.6 || 2255
- ധിഗസ്തു മാം സുദുർബുദ്ധിം
 നിർലജ്ജം പാപകൃത്തമം |
 അചിന്തയിത്യാ താം സീതാ -
 മഗ്നിദം സ്യാമിഘാതകം || 5.55.7 || 2256
- യദി ദഗ്ധാ ത്വിയം സർവാ
 നൂനമാർയാപി ജാനകീ |
 ദഗ്ധാ തേന മയാ ദർതു -
 രഹതം കാർയമജാനതാ || 5.55.8 || 2257
- യദർഥമയമാരംഭ -
 സ്തുകാർയമവസാദിതം |
 മയാ ഹി ദഹതാ ലങ്കാം
 ന സീതാ പരിരക്ഷിതാ || 5.55.9 || 2258
- ഈഷത്കാർയമിദം കാർയം
 കൃതമാസീന്ന സംശയഃ |
 തസ്യ ക്രോധാദിദൃതേന
 മയാ മൂലക്ഷയഃ കൃതഃ || 5.55.10 || 2259
- വിനഷ്ടാ ജാനകീ വ്യക്തം
 ന ഹ്യദഗ്ധഃ പ്രദൃശ്യതേ |

<p>ലങ്കായാഃ കശ്ചിദുദ്ദേശഃ സർവാ ഭസ്മീകൃതാ പുരീ 5.55.11 </p>	<p>2260</p>
<p>യദി തദ്വിഹതം കാർയം മയാ പ്രജ്ഞാവിപര്യയാത് ഇഹൈവ പ്രാണസംന്ധയാസോ മമാപി ഹൃദ്യ രോചതേ 5.55.12 </p>	<p>2261</p>
<p>കിമഗൗ നിപതാമൃദ്യ ആഹോസിദ് വഡവാമുഖേ ശരീരമിഹ സത്ത്യാനാം ഭദ്മി സാഗരവാസിനാം 5.55.13 </p>	<p>2262</p>
<p>കഥം നു ജീവതാ ശക്യോ മയാ ഭ്രഷ്ടും ഹരീശ്വരഃ തൗ വാ പുരുഷശാർദൂലൗ കാർയസർവസ്വഘാതിനാ 5.55.14 </p>	<p>2263</p>
<p>മയാ ഖലു തദേവേദം രോഷദോഷാത് പ്രദർശിതം പ്രഥിതം ത്രിഷു ലോകേഷു കപിത്വമനവസ്ഥിതം 5.55.15 </p>	<p>2264</p>
<p>ധിഗന്ധു രാജസം ഭാവ - മനീശമനവസ്ഥിതം ഈശ്വരേണാപി യദ് രാഗാ - ൻമയാ സീതാ ന രക്ഷിതാ 5.55.16 </p>	<p>2265</p>
<p>വിനഷ്ടായാം തു സീതായാം താവുഭൗ വിനശിഷ്യതഃ </p>	

തയോർവിനാശേ സുഗ്രീവഃ
 സബന്ധൂർവിനശിഷ്യതി || 5.55.17 || 2266

ഏതദേവ വചഃ ശ്രുത്വാ
 ഭരതോ ഭ്രാതൃവത്സലഃ |
 ധർമാത്മാ സഹശത്രുഘ്നഃ
 കഥം ശക്വ്യതി ജീവിതും || 5.55.18 || 2267

ഇക്ഷ്യാകുവംശേ ധർമിഷ്ടേ
 ഗതേ നാശമസംശയം |
 ഭവിഷ്യന്തി പ്രജാഃ സർവാഃ
 ശോകസന്താപപീഡിതാഃ || 5.55.19 || 2268

തദഹം ഭാഗ്യരഹിതോ
 ലുപ്തധർമാർഥസംഗ്രഹഃ |
 രോഷദോഷപരീതാത്മാ
 വ്യക്തം ലോകവിനാശനഃ || 5.55.20 || 2269

ഇതി ചിന്തയതസ്തസ്യ
 നിമിത്താൻയുപപേദിരേ |
 പൂർവമപ്യുപലബ്ധാനി
 സാക്ഷാത് പുനരചിന്തയത് || 5.55.21 || 2270

അഥ വാ ചാരുസർവാംഗീ
 രക്ഷിതാ സ്വേന തേജസാ |
 ന നശിഷ്യതി കൽയാണീ
 നാഗ്നിരഗ്നൗ പ്രവർതതേ || 5.55.22 || 2271

നഹി ധർമാത്മാനസ്തസ്യ
 ഭാർയാമമിതതേജസഃ |

സ്വചരിത്രാഭിഗുപ്താം താം
 (സ്പഷ്ടമർഹതി പാവകഃ || 5.55.23 || 2272

നൂനം രാമപ്രഭാവേണ
 വൈദേഹ്യാഃ സുകൃതേന ച |
 യൻമാം ദഹനകർമായം
 നാദഹദ്ധവ്യവാഹനഃ || 5.55.24 || 2273

ത്രയാണാം ദരതാദീനാം
 ഭ്രാത്യുണാം ദേവതാ ച യാ |
 രാമസ്യ ച മനഃകാന്താ
 സാ കഥം വിനശിഷ്യതി || 5.55.25 || 2274

യദ് വാ ദഹനകർമായം
 സർവത്ര പ്രഭൂരവ്യയഃ |
 ന മേ ദഹതി ലാംഗൂലം
 കഥമാർയാം പ്രധക്ഷ്യതി || 5.55.26 || 2275

പുനശ്ചാചിന്തയത് തത്ര
 ഹനുമാൻ വിസ്മിതസ്തദാ |
 ഹിരണ്യനാഭസ്യ ഗിരേ -
 ര്ജലമധ്യേ പ്രദർശനം || 5.55.27 || 2276

തപസാ സത്യവാക്യേന
 അനന്യത്യാച്ച ദർതരി |
 അസൗ വിനിർദഹേദഗ്നിം
 ന താമഗ്നിഃ പ്രധക്ഷ്യതി || 5.55.28 || 2277

സ തഥാ ചിന്തയംസ്തുത്ര
 ദേവ്യാ ധർമപരിഗ്രഹം |

ശുശ്രാവ ഹനുമാംസ്തത്ര
 ചാരണാനാം മഹാത്മനാം || 5.55.29 || 2278

അഹോ വലു കൃതം കർമ
 ദുർവിഗാഹം ഹനുമതാ |
 അഗ്നിം വിസൃജതാ തീക്ഷ്ണം
 ദീമം രാക്ഷസസദ്മനി || 5.55.30 || 2279

പ്രപലായിതരക്ഷഃ സ്ത്രീ -
 ബാലവൃദ്ധസമാകുലാ |
 ജനകോലാഹലായ്മാതാ
 ക്രന്ദന്തീവാദ്രികന്ദരൈഃ || 5.55.31 || 2280

ദഗ്ദ്ധേയം നഗരീ ലങ്കാ
 സാട്ടപ്രാകാരതോരണാ |
 ജാനകീ ന ച ദഗ്ദ്ധേതി
 വിസൃയോദ്ഭൂത ഏവ നഃ || 5.55.32 || 2281

ഇതി ശുശ്രാവ ഹനുമാൻ
 വാചം താമദ്യുതോപമാം |
 ബഭൂവ ചാസ്യ മനസോ
 ഹർഷസ്തക്കാലസംഭവഃ || 5.55.33 || 2282

സ നിമിത്തൈശ്ച ദൃഷ്ട്വാർഥൈഃ
 കാരണൈശ്ച മഹാഗുണൈഃ |
 ഋഷിവാക്യൈശ്ച ഹനുമാ -
 നഭവത് പ്രീതമാനസഃ || 5.55.34 || 2283

തതഃ കപിഃ പ്രാപ്തമനോരമാർഥ -
 സ്താമക്ഷതാം രാജസുതാം വിദിത്വാ |

പ്രത്യക്ഷതസ്താം പുനരേവ ദൃഷ്ട്വാ

പ്രതിപ്രയാണായ മതിം ചകാര || 5.55.35 ||

2284

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ പഞ്ചപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഷട്പഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

പുനഃ സീതാം സമാലോക്യ ഹനുമതോ ലങ്കാതോ നിവർത്തനം തേന
സമുദ്രസ്യ ലംഗനം ച

തതസ്തു ശിംശപാമുലേ
ജാനകീം പര്യവസ്ഥിതാം |
അഭിവാദ്യാബ്രവീദ് ദിഷ്ട്യാ
പശ്യാമി ത്യാമിഹാക്ഷതാം || 5.56.1 || 2285

തതസ്തം പ്രസ്ഥിതം സീതാ
വീക്ഷമാണാ പുനഃ പുനഃ |
ഭർതൃഃ സ്നേഹാൻവിതാ വാക്യം
ഹനുമന്തമദാഷത || 5.56.2 || 2286

യദി ത്വം മന്യസേ താത
വസൈകാഹമിഹാനഘ |
ക്വചിത് സുസംവൃതേ ദേശേ
വിശ്രാന്തഃ ശ്യാ ഗമിഷ്യസി || 5.56.3 || 2287

മമ ചൈവാൽപദാഗ്യായാഃ
സാനിധ്യാത് തവ വാനര |
ശോകസ്യാസ്യാപ്രമേയസ്യ
മുഹൂർതം സ്യാദപി ക്ഷയഃ || 5.56.4 || 2288

ഗതേ ഹി ഹരിശാർദൂല
 പുനഃ സമ്പ്രാപ്തയേ ത്വയി |
 പ്രാണേഷ്വപി ന വിശ്യാസോ
 മമ വാനരപുംഗവ || 5.56.5 || 2289

അദർശനം ച തേ വീര
 ഭൂയോ മാം ദാരയിഷ്യതി |
 ദുഃഖാദ് ദുഃഖതരം പ്രാപ്തം
 ദുർമനഃശോകകർശിതാം || 5.56.6 || 2290

അയം ച വീര സന്ദേഹ -
 സ്തീഷ്വതീവ മമാഗ്രതഃ |
 സുമഹത്സു സഹായേഷു
 ഹർയ്യക്ഷേഷു മഹാബലഃ || 5.56.7 || 2291

കഥം നു ഖലു ദുഷ്കാരം
 സന്തരിഷ്യതി സാഗരം |
 താനി ഹർയ്യക്ഷസൈന്യാനി
 തൗ വാ നരവരാത്മജൗ || 5.56.8 || 2292

ത്രയാണാമേവ ഭൂതാനാം
 സാഗരസ്യാപി ലംഘനേ |
 ശക്തിഃ സ്യാദ് വൈനതേയസ്യ
 തവ വാ മാരുതസ്യ വാ || 5.56.9 || 2293

തദത്ര കാർയനിർബന്ധേ
 സമുത്പന്നേ ദുരാസദേ |
 കിം പശ്യസി സമാധാനം
 ത്വം ഹി കാർയവിശാരദഃ || 5.56.10 || 2294

കാമമസ്യ ത്വമേവൈകഃ
 കാർയസ്യ പരിസാധനേ |
 പർയാപ്തഃ പരവീരഘ്ന
 യശസ്യന്തേ ഫലോദയഃ ||5.56.11 || 2295

ബലൈന്തു സങ്കുലാം കൃത്യാ
 ലങ്കാം പരബലാർദനഃ |
 മാം നയേദ് യദി കാകുത്സ്മ -
 ന്തത് തസ്യ സദ്യശം ദവേത് ||5.56.12 || 2296

തദ് യഥാ തസ്യ വിക്രാന്ത -
 മനുരൂപം മഹാത്മനഃ |
 ദവത്യാഹവശൂരസ്യ
 തഥാ ത്വമുപപാദയ ||5.56.13 || 2297

തദർഥോപഹിതം വാക്യം
 പ്രശ്രിതം ഹേതുസംഹിതം |
 നിശദ്യ ഹനുമാൻ വീരോ
 വാക്യമുത്തരമബ്രവീത് ||5.56.14 || 2298

ദേവി ഹർയുക്ഷസൈന്യാനാ -
 മീശ്വരഃ പ്ലവതാം വരഃ |
 സുഗ്രീവഃ സത്ത്വസമ്പന്ന -
 ന്തവാർഥേ കൃതനിശ്ചയഃ ||5.56.15 || 2299

സ വാനരസഹസ്രാണാം
 കോടീദിരദിസംവൃതഃ |
 ക്ഷിപ്രമേഷ്യതി വൈദേഹി
 സുഗ്രീവഃ പ്ലവഗാധിപഃ ||5.56.16 || 2300

തൗ ച വീരൗ നരവരൗ
 സഹിതൗ രാമലക്ഷ്മണൗ |
 ആഗമ്യ നഗരീം ലങ്കാം
 സായകൈർവിധമിഷ്യതഃ || 5.56.17 || 2301

സഗണം രാക്ഷസം ഹത്യാ
 നചിരാദ് രഘുനന്ദനഃ |
 ത്യാമാദായ വരാഭോഹേ
 സ്യാം പുരീം പ്രതി യാസ്യതി || 5.56.18 || 2302

സമാശ്വസിഹി ഭദ്രം തേ
 ഭവ ത്വം കാലകാക്ഷിണീ |
 ക്ഷിപ്രം ഭദ്രക്ഷ്യസി രാമേണ
 നിഹതം രാവണം രണേ || 5.56.19 || 2303

നിഹതേ രാക്ഷസേന്ദ്രേ ച
 സപുത്രാമാത്യബാധവേ |
 ത്വം സമേഷ്യസി രാമേണ
 ശശാങ്കേനേവ രോഹിണീ || 5.56.20 || 2304

ക്ഷിപ്രമേഷ്യതി കാകുത്സ്മോ
 ഹർയുക്ഷപ്രവരൈർയുതഃ |
 യസ്തേ യുധി വിജിത്യാരീൻ
 ശോകം വ്യപനയിഷ്യതി || 5.56.21 || 2305

ഏവമാശ്വാസ്യ വൈദേഹീം
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 ഗമനായ മതിം കൃത്യാ
 വൈദേഹീമദ്യവാദയത് || 5.56.22 || 2306

രാക്ഷസാൻ പ്രവരാൻ ഹത്യാ
 നാമ വിശ്രോവ്യ ചാത്മനഃ |
 സമാശ്വാസ്യ ച വൈദേഹീം
 ദർശയിത്യാ പരം ബലം || 5.56.23 || 2307

നഗരീമാകുലാം കൃത്യാ
 വഞ്ചയിത്യാ ച രാവണം |
 ദർശയിത്യാ ബലം ഘോരം
 വൈദേഹീമഭിവാദ്യ ച || 5.56.24 || 2308

പ്രതിഗന്തും മനശ്ചക്രേ
 പുനർമധ്യേന സാഗരം |
 തതഃ സ കപിശാർദൂലഃ
 സ്യാമിസന്ദർശനോത്സുകഃ || 5.56.25 || 2309

ആരുരോഹ ഗിരിശ്രേഷ്ഠ -
 മരിഷ്ടമരിമർദ്ദനഃ |
 തുംഗപദ്മകജുഷ്ടാഭി -
 ര്നീലാഭിർവനരാജിഭിഃ || 5.56.26 || 2310

സോത്തരീയമിവാംഭോദൈഃ
 ശൃംഗാന്തരവിലംബിഭിഃ |
 ബോധ്യമാനമിവ പ്രീത്യാ
 ദിവാകരകരൈഃ ശുഭൈഃ || 5.56.27 || 2311

ഉൻമിഷന്തമിവോദ്ധൂതൈ -
 ര്ലോചനൈരിവ ധാതുഭിഃ |
 തോയൗഘനിഃസ്വനൈർമന്ദന്ദ്രൈഃ
 പ്രാധീതമിവ പർവതം || 5.56.28 || 2312

- പ്രഗീതമിവ വിസ്തൃഷ്ടം
 നാനാപ്രസ്രവണസ്വനൈഃ |
 ദേവദാരൂഭിരുദ്ധൂതൈ -
 രൂർധ്വബാഹുമിവ സ്ഥിതം || 5.56.29 || 2313
- പ്രപാതജലനിർഘോഷൈഃ
 പ്രാക്രൂഷ്ടമിവ സർവതഃ |
 വേപമാനമിവ ശ്യാമൈഃ
 കമ്പമാനൈഃ ശരദ്വനൈഃ || 5.56.30 || 2314
- വേണുഭിർമാരുതോദ്ധൂതൈഃ
 കൂജന്തമിവ കീചകൈഃ |
 നിഃശ്വസന്തമിവാമർഷാദ്
 ഘോരൈരാശീവിഷോത്തമൈഃ || 5.56.31 || 2315
- നീഹാരകൃതഗംഭീരൈ -
 ര്ധ്വായന്തമിവ ഗഹ്വരൈഃ |
 മേഘപാദനിഭൈഃ പാഭൈഃ
 പ്രക്രാന്തമിവ സർവതഃ || 5.56.32 || 2316
- ജ്യംഭമാണമിവാകാശേ
 ശിവരൈരദ്രമാലിഭിഃ |
 കൂടൈശ്ച ബഹുധാ കീർണം
 ശോഭിതം ബഹുകന്ദരൈഃ || 5.56.33 || 2317
- സാലതാലൈശ്ച കർണൈശ്ച
 വംശൈശ്ച ബഹുഭിർവൃതം |
 ലതാവിതാനൈർവിതതൈഃ
 പുഷ്പവദ്ഭിരലക്യതം || 5.56.34 || 2318

നാനാമൃഗഗണൈഃ കീർണം
 ധാതുനിഷ്യന്ദൃഷിതം |
 ബഹുപ്രസ്രവണോപേതം
 ശിലാസഞ്ചയസങ്കടം || 5.56.35 || 2319

മഹർഷിയക്ഷഗന്ധർവ -
 കിന്നരോരഗസേവിതം |
 ലതാപാദപസംബാധം
 സിംഹാധിഷ്ഠിതകന്ദരം || 5.56.36 || 2320

വ്യാഘ്രാദിഭിഃ സമാകീർണം
 സ്വാദുമൂലഫലദ്രുമം |
 ആരുരോഹാനിലസുതഃ
 പർവതം പ്ലവഗോത്തമഃ || 5.56.37 || 2321

രാമദർശനശീഘ്രേണ
 പ്രഹർഷേണാഭിചോദിതഃ |
 തേന പാദതലാക്രാന്താ
 രമ്യേഷു ഗിരിസാനുഷു || 5.56.38 || 2322

സഘോഷാഃ സമശീർയന്ത
 ശിലാശൂർണീകൃതാസ്തതഃ |
 സ തമാരുഹ്യ ശൈലേന്ദ്രം
 വ്യവർധത മഹാകപിഃ || 5.56.39 || 2323

ദക്ഷിണാദുത്തരം പാരം
 പ്രാർഥയൻ ലവണാദസഃ |
 അധിരുഹ്യ തതോ വീരഃ
 പർവതം പവനാത്മജഃ || 5.56.40 || 2324

- ദദർശ സാഗരം ഭീമം
 ഭീമോരഗനിഷേവിതം |
 സ മാരുത ഇവാകാശം
 മാരുതസ്യാത്മസംഭവഃ || 5.56.41 || 2325
- പ്രപേദേ ഹരിശാർദൂലോ
 ദക്ഷിണാദുത്തരാം ദിശം |
 സ തദാ പീഡിതസ്തേന
 കപിനാ പർവതോത്തമഃ || 5.56.42 || 2326
- രരാസ വിവിധൈർഭൂതൈഃ
 പ്രാവിശദ് വസുധാതലം |
 കമ്പമാനൈശ്ച ശിഖരൈഃ
 പതദ്ഭിരപി ച ഭൂമൈഃ || 5.56.43 || 2327
- തസ്യോരുവേഗോൻമമിതാഃ
 പാദപാഃ പുഷ്പശാലിനഃ |
 നിപേതൂർഭൂതലേ ദഗ്നാഃ
 ശക്രാധുധഹതാ ഇവ || 5.56.44 || 2328
- കന്ദരോദരസംസ്ഥാനാം
 പീഡിതാനാം മഹൗജസാം |
 സിംഹാനാം നിനദോ ഭീമോ
 നദോ ഭിന്നൻ ഹി ശൂശ്രൂവേ || 5.56.45 || 2329
- ത്രസ്തവ്യാവിദ്ധവസനാ
 വ്യാകുലീകൃതഭൂഷണാഃ |
 വിദ്യാധർയഃ സമുത്പേതൂഃ
 സഹസാ ധരണീധരാത് || 5.56.46 || 2330

അതിപ്രമാണാ ബലിനോ
 ദീപ്തജിഹ്വാ മഹാവിഷാഃ |
 നിപീഡിതശിരോഗ്രീവാ
 വ്യവേഷ്യന്ത മഹാഹയഃ || 5.56.47 || 2331

കിന്നരോരഗഗന്ധർവ -
 യക്ഷവിദ്യാധരാസ്തമാ |
 പീഡിതം തം നഗവരം
 ത്യക്ത്വാ ഗഗനമാസ്ഥിതാഃ || 5.56.48 || 2332

സ ച ഭൂമിധരഃ ശ്രീമാൻ
 ബലിനാ തേന പീഡിതഃ |
 സവ്യക്ഷശിഖരോദഗ്രഃ
 പ്രവിവേശ രസാതലം || 5.56.49 || 2333

ദശയോജനവിസ്താര -
 സ്ത്രീംശദ്യോജനമുച്ഛിതഃ |
 ധരൺയാം സമതാം യാതഃ
 സ ബഭൂവ ധരാധരഃ || 5.56.50 || 2334

സ ലിലംഘയിഷുർഭീമം
 സലീലം ലവണാർണവം |
 കൽലോലാസ്താലവേലാന്ത -
 മുത്പപാത നഭോ ഹരിഃ || 5.56.51 || 2335

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഷട്പഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| സപ്തപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

സമുദ്രമുൽലംഘ്യ ഹനുമാതോ ജാംബവദംഗദപ്രഭൃതിഭിഃ സുഹൃദ്ഭിഃ
സഹ സമാഗമഃ

ആപ്സത്യ ച മഹാവേഗഃ

പക്ഷവാനിവ പർവതഃ |

ഭുജംഗയക്ഷഗന്ധർവ -

പ്രബുദ്ധകമലോത്പലം ||5.57.1 ||

2336

സ ചന്ദ്രകുമുദം രമ്യം

സാർകകാരണ്ഡവം ശുഭം |

തിഷ്യശ്രവണകാദംബ -

മദ്രശൈവലശാദ്യലം ||5.57.2 ||

2337

പുനർവസുമഹാമീനം

ലോഹിതാംഗമഹാഗ്രഹം |

ഐരാവതമഹാദ്വീപം

സ്യാതീഹംസവിലാസിതം ||5.57.3 ||

2338

വാതസംഘാതജ്വാലോർമി -

ചന്ദ്രാംശുശിശിരാംബുമത് |

ഹനുമാനപരിശ്രാന്തഃ

പുഷ്പുവേ ഗഗനാർണവം ||5.57.4 ||

2339

- ഗ്രസമാന ഇവാകാശം
 താരാധിപമിവോൽലിഖൻ |
 ഹരന്നിവ സനക്ഷത്രം
 ഗഗനം സാർകമണ്ഡലം || 5.57.5 || 2340
- അപാരമപരിശ്രാന്ത -
 ശ്യാംബുധിം സമഗാഹത |
 ഹനുമാൻ മേഘജ്വാലാനി
 വികർഷന്നിവ ഗച്ഛതി || 5.57.6 || 2341
- പാണ്ഡുരാരുണവർണാനി
 നീലമാഞ്ജിഷ്ടകാനി ച |
 ഹരിതാരുണവർണാനി
 മഹാദ്രാണി ചകാശിരേ || 5.57.7 || 2342
- പ്രവിശന്നഭ്രജ്വാലാനി
 നിഷ്ക്ലമംശ്വ പുനഃ പുനഃ |
 പ്രകാശശ്യാപ്രകാശശ്വ
 ചന്ദ്രമാ ഇവ ദൃശ്യതേ || 5.57.8 || 2343
- വിവിധാഭ്രഘനാപന -
 ഗോചരോ ധവലാംബരഃ |
 ദൃശ്യാദൃശ്യതനുർവീര -
 സ്തഥാ ചന്ദ്രായത്യേംബരേ || 5.57.9 || 2344
- താർക്ഷ്യായമാണോ ഗഗനേ
 സ ബഭൗ വായുനന്ദനഃ |
 ദാരയൻ മേഘവൃന്ദാനി
 നിഷ്ക്ലതംശ്വ പുനഃ പുനഃ || 5.57.10 || 2345

നദൻ നാദേന മഹതാ
 മേഘസ്വനമഹാസ്വനഃ |
 പ്രവരാൻ രാക്ഷസാൻ ഹത്യാ
 നാമ വിശ്രാവ്യ ചാത്മനഃ ||5.57.11 || 2346

ആകുലാം നഗരീം കൃത്യാ
 വ്യഥയിത്യാ ച രാവണം |
 അർദയിത്യാ മഹാവിരാൻ
 വൈദേഹീമദിവാദ്യ ച ||5.57.12 || 2347

ആജഗാമ മഹാതേജഃ
 പുനർമധ്യേന സാഗരം |
 പർവതേന്ദ്രം സുനാദം ച
 സമുപസ്പൃശ്യ വീർയവാൻ ||5.57.13 || 2348

ജ്യാമുക്ത ഇവ നാരാചോ
 മഹാവേഗോദ്ഭൃപാഗമത് |
 സ കിഞ്ചിദാരാത് സമ്പ്രാപ്തഃ
 സമാലോക്യ മഹാഗിരിം ||5.57.14 || 2349

മഹേന്ദ്രം മേഘസങ്കാശം
 നനാദ സ മഹാകപിഃ |
 സ പുരയാമാസ കപി -
 ര്ദിശോ ദശ സമന്തതഃ ||5.57.15 || 2350

നദൻ നാദേന മഹതാ
 മേഘസ്വനമഹാസ്വനഃ |
 സ തം ദേശമനുപ്രാപ്തഃ
 സുഹൃദ്ദർശനലാലസഃ ||5.57.16 || 2351

നനാദ സുമഹാനാദം
 ലാംഗൂലം ചാപ്യകമ്പയത് |
 തസ്യ നാനദ്യാനസ്യ
 സുപർണാചരിതേ പഥി ||5.57.17 || 2352

ഫലതീവാസ്യ ഘോഷേണ
 ഗഗനം സാർകമണ്ഡലം |
 യേ തു തത്രോത്തരേ കൂലേ
 സമുദ്രസ്യ മഹാബലാഃ ||5.57.18 || 2353

പൂർവം സംവിഷ്ഠിതാഃ ശൂരാ
 വായുപുത്രദിദ്യക്ഷവഃ |
 മഹതോ വായുനൂനസ്യ
 തോയദസ്യേവ നിഃസ്വനം |
 ശുശ്രൂവുന്മേ തദാ ഘോഷ -
 മുരുവേഗം ഹനുമതഃ ||5.57.19 || 2354

തേ ദീനമനസഃ സർവേ
 ശുശ്രൂവുഃ കാനനൗകസഃ |
 വാനരേന്ദ്രസ്യ നിർഘോഷം
 പർജ്ജന്യനിനദോപമം ||5.57.20 || 2355

നിശ്ച്യ നദതോ നാദം
 വാനരാന്മേ സമന്തതഃ |
 ബഭൂവുരുത്സുകാഃ സർവേ
 സുഹൃദ്ദർശനകാക്ഷിണഃ ||5.57.21 || 2356

ജാംബവാൻ സ ഹരിശ്രേഷ്ഠഃ
 പ്രീതിസംഹൃഷ്ടമാനസഃ |

ഉപാമന്തര്യ ഹരീൻ സർവാ -
 നിദം വചനമബ്രവീത് || 5.57.22 || 2357

സർവമാ കൃതകാർയോസൗ
 ഹനുമാൻ നാത്ര സംശയഃ |
 ന ഹ്യസ്യാകൃതകാർയസ്യ
 നാദ ഏവംവിധോ ഭവേത് || 5.57.23 || 2358

തസ്യ ബാഹുരുവേഗം ച
 നിനാദം ച മഹാത്മനഃ |
 നിശമ്യ ഹരയോ ഹൃഷ്ടാഃ
 സമുത്പേതുർയതസ്തതഃ || 5.57.24 || 2359

തേ നഗാഗ്രാനഗാഗ്രാണി
 ശിഖരാച്ഛിഖരാണി ച |
 പ്രഹൃഷ്ടാഃ സമപദ്യന്ത
 ഹനുമാന്തം ദിദ്യക്ഷവഃ || 5.57.25 || 2360

തേ പ്രീതാഃ പാദപാദേഗ്രേഷു
 ഗൃഹ്യ ശാഖാമവസ്ഥിതാഃ |
 വാസാംസി ച പ്രകാശാനി
 സമാവിദ്യന്ത വാനരാഃ || 5.57.26 || 2361

ഗിരിഗഹ്വരസംലീനോ
 യഥാ ഗർജ്ജതി മാരുതഃ |
 ഏവം ജഗർജ്ജ ബലവാൻ
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ || 5.57.27 || 2362

തമദ്രഘനസങ്കാശ -
 മാപതന്തം മഹാകപിം |

ദൃഷ്ട്യാ തേ വാനരാഃ സർവേ
 തസ്ഥുഃ പ്രാഞ്ജലയസ്കദാ || 5.57.28 || 2363

തതസ്തു വേഗവാൻ വീരോ
 ഗിരേർഗിരിനിഭഃ കപിഃ |
 നിപപാത ഗിരേസ്സസ്യ
 ശിഖരേ പാദപാകുലേ || 5.57.29 || 2364

ഹർഷേണാപൂർയമാണോസ്രൗ
 രദ്യേ പർവതനിർത്യാരേ |
 ഛിന്നപക്ഷ ഇവാകാശാത്
 പപാത ധരണീധരഃ || 5.57.30 || 2365

തതസ്തേ പ്രീതമനസഃ
 സർവേ വാനരപുംഗവാഃ |
 ഹനുമന്തം മഹാത്മാനം
 പരിവാർയോപതസ്ഥിരേ || 5.57.31 || 2366

പരിവാർയ ച തേ സർവേ
 പരാം പ്രീതിമുപാഗതാഃ |
 പ്രഹൃഷ്ടവദനാഃ സർവേ
 തമാഗതമുപാഗമൻ || 5.57.32 || 2367

ഉപായനാനി ചാദായ
 മൂലാനി ച ഫലാനി ച |
 പ്രത്യർചയൻ ഹരിശ്രേഷ്ഠം
 ഹരയോ മാരുതാത്മജം || 5.57.33 || 2368

വിനേദുർമുദിതാഃ കേചിത്
 കേചിത് കിലകിലാം തമാ |

ഹൃഷ്ടാഃ പാദപശാവാശ്ച
 ആനിൻയൂർവാനരർഷഭാഃ || 5.57.34 || 2369

ഹനുമ്മാസ്തു ഗുരുൻ വൃദ്ധാ -
 ജ്ഞാബ്ബവത്പ്രമുഖാസ്തദാ |
 കുമാരമംഗദം ചൈവ
 സോവന്ദത മഹാകപിഃ || 5.57.35 || 2370

സ താഭ്യാം പുജിതഃ പുജ്യഃ
 കപിഭിശ്ച പ്രസാദിതഃ |
 ദൃഷ്ട്വാ ദേവീതി വിക്രാന്തഃ
 സങ്ഷേപേണ ന്യവേദയത് || 5.57.36 || 2371

നിഷസാദ ച ഹസ്തേന
 ഗൃഹീത്വാ വാലിനഃ സുതം |
 രമണീയേ വനോദ്ദേശേ
 മഹേന്ദ്രസ്യ ഗിരേസ്തദാ || 5.57.37 || 2372

ഹനുമ്മാനബ്രവീത് പുഷ്പ -
 സ്തദാ താൻ വാനരർഷഭാൻ |
 അശോകവനികാസംസ്ഥാ
 ദൃഷ്ട്വാ സാ ജനകാത്മജാ || 5.57.38 || 2373

രക്ഷ്യമാണാ സുഘോരാഭി
 രാക്ഷസീഭിരനിന്ദിതാ |
 ഏകവേണീധരാ ബാലാ
 രാമദർശനലാലസാ || 5.57.39 || 2374

ഉപവാസപരിശ്രാന്താ
 മലിനാ ജടീലാ കൃശാ |

- തതോ ദൃഷ്ടേതി വചനം
 മഹാർഥമമ്യതോപമം ||5.57.40 || 2375
- നിശമ്യ മാരുതേഃ സർവേ
 മുദിതാ വാനരാഭവൻ |
 ക്ഷേപ്യന്ത്യന്യേ നദന്ത്യന്യേ
 ഗർജന്ത്യന്യേ മഹാബലാഃ ||5.57.41 || 2376
- ചക്രൂഃ കിലകിലാമന്യേ
 പ്രതിഗർജന്തി ചാപരേ |
 കേചിദുച്ഛിതലാംഗുലാഃ
 പ്രഹൃഷ്ടാഃ കപികുഞ്ജരാഃ ||5.57.42 || 2377
- ആയതാഞ്ചിതദീർഘാണി
 ലാംഗുലാനി പ്രവിവ്യധുഃ |
 അപരേ തു ഹനുമന്തം
 ശ്രീമന്തം വാനരോത്തമം ||5.57.43 || 2378
- ആപ്സത്യ ഗിരിശൃംഗേഷു
 സംസ്തുശന്തി സു ഹർഷിതാഃ |
 ഉക്തവാക്യം ഹനുമന്ത -
 മംഗദസ്തു തദാബ്രവീത് ||5.57.44 || 2379
- സർവേഷാം ഹരിവീരാണാം
 മധ്യേ വാചമനുത്തമാം |
 സന്ത്യേ വീർയേ ന തേ കശ്ചിത്
 സമോ വാനര വിദ്യതേ ||5.57.45 || 2380
- യദവപ്സത്യ വിസ്തീർണം
 സാഗരം പുനരാഗതഃ |

- ജീവിതസ്യ പ്രദാതാ ന -
 സ്ത്വമേകോ വാനരോത്തമ ||5.57.46 || 2381
- ത്വത്പ്രസാദാത് സമേഷ്യാമഃ
 സിദ്ധാർഥാ രഘവേണ ഹ |
 അഹോ സ്വാമിനി തേ ഭക്തി -
 രഹോ വീര്യമഹോ ധൃതിഃ ||5.57.47 || 2382
- ദിഷ്ട്യാ ദൃഷ്ട്യാ ത്വയാ ദേവീ
 രാമപത്നീ യശസിനീ |
 ദിഷ്ട്യാ ത്യക്ഷ്യതി കാകുത്സ്മഃ
 ശോകം സീതാവിയോഗജം ||5.57.48 || 2383
- തത്ത്വോംഗദം ഹനുമന്തം
 ജാംബവന്തം ച വാനരാഃ |
 പരിവാർയ പ്രമുദിതാ
 ഭേജിരേ വിപുലാഃ ശിലാഃ ||5.57.49 || 2384
- ഉപവിഷ്ട്യാ ഗിരേസ്തസ്യ
 ശിലാസു വിപുലാസു തേ |
 ശ്രോതുകാമാഃ സമുദ്രസ്യ
 ലഘനം വാനരോത്തമാഃ ||5.57.50 || 2385
- ദർശനം ചാപി ലങ്കായാഃ
 സീതായാ രാവണസ്യ ച |
 തസ്ഥുഃ പ്രാഞ്ജലയഃ സർവേ
 ഹനുമദ്വദനോൻമുഖാഃ ||5.57.51 || 2386
- തസ്ഥൗ തത്രാംഗദഃ ശ്രീമാൻ
 വാനരൈർബഹുഭിർവൃതഃ |

ഉപാസ്യമാനോ വിബുധൈ -

ർദിവി ദേവപതിർയഥാ || 5.57.52 ||

2387

ഹനുമതാ കീർത്തിമതാ യശസ്വിനാ

തഥാഗദേനാഗദബദ്ധബാഹുനാ |

മുദാ തദാധ്യാസിതമുന്നതം മഹ -

ൻമഹീധരാഗ്രം ജ്വലിതം ശ്രിയാദവത് || 5.57.53 ||

2388

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

സുന്ദരകാണ്ഡേ സപ്തപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| അഷ്ടപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ജാംബവതാ പുഷ്പേന ഹനുമാതാ

സ്വകീയലങ്കായാത്രാസംബന്ധിസമ്പൂർണവൃത്തസ്യ ശ്രാവണം

തതസ്തസ്യ ഗിരഃ ശൃംഗേ
മഹേന്ദ്രസ്യ മഹാബലഃ |
ഹനുമാത്പ്രമുഖഃ പ്രീതിം
ഹരയോ ജഗ്മുരുത്തമാം || 5.58.1 ||

2389

പ്രീതിമത്സുപവിഷ്ടേഷു
വാനരേഷു മഹാത്മസു |
തം തതഃ പ്രതിസംഹൃഷ്ടഃ
പ്രീതിയുക്തം മഹാകപിം || 5.58.2 ||

2390

ജാംബവാൻ കാർയവൃത്താന്ത -
മപ്യച്ഛദനിലാത്മജം |
കഥം ദൃഷ്ട്വാ ത്വയാ ദേവീ
കഥം വാ തത്ര വർതതേ || 5.58.3 ||

2391

തസ്യാം ചാപി കഥം വൃത്തഃ
കൂരകർമാ ദശാനനഃ |
തത്ത്വതഃ സർവമേതന്നഃ
പ്രബ്രൂഹി ത്വം മഹാകപേ || 5.58.4 ||

2392

- സമ്മാർഗിതാ കഥം ദേവീ
 കിം ച സാ പ്രത്യഭാഷത |
 ശ്രുതാർമാശ്ചിന്തയിഷ്യാമോ
 ഭൂയഃ കാർയവിനിശ്ചയം || 5.58.5 || 2393
- യശ്ചാർമസ്തുത്ര വക്തവ്യോ
 ഗതൈരസ്മാദിരാത്മവാൻ |
 രക്ഷിതവ്യം ച യത്തത്ര
 തദ് ഭവാൻ വ്യാകരോതു നഃ || 5.58.6 || 2394
- സ നിയുക്തസ്തുതസ്തേന
 സമ്പ്രഹൃഷ്ടതന്മൂരുഹഃ |
 നമസ്യൻ ശിരസാ ദേവൈവ്യ
 സീതായൈ പ്രത്യഭാഷത || 5.58.7 || 2395
- പ്രത്യക്ഷമേവ ഭവതാം
 മഹേന്ദ്രാഗ്രാത് ഖമാപ്സുതഃ |
 ഉദയേർദക്ഷിണം പാരം
 കാക്ഷമാണഃ സമാഹിതഃ || 5.58.8 || 2396
- ഗച്ഛതശ്ച ഹി മേ ഘോരം
 വിഘ്നരുപമിവാഭവത് |
 കാഞ്ചനം ശിവരം ദിവ്യം
 പശ്യാമി സുമനോഹരം || 5.58.9 || 2397
- സ്ഥിതം പന്മാനമാവൃത്യ
 മേനേ വിഘ്നം ച തം നഗം |
 ഉപസംഗദ്യ തം ദിവ്യം
 കാഞ്ചനം നഗമുത്തമം || 5.58.10 || 2398

കൃതാ മേ മനസാ ബുദ്ധി -
 ര്ഭേത്തവ്യേ്യം മയേതി ച |
 പ്രഹതസ്യ മയാ തസ്യ
 ലാംഗുലേന മഹാഗിരേഃ ||5.58.11 || 2399

ശിവരം സൂര്യസങ്കാശം
 വ്യശീര്യത സഹസ്രധാ |
 വ്യവസായം ച തം ബുദ്ധ്യാ
 സ ഹോവാച മഹാഗിരിഃ ||5.58.12 || 2400

പുത്രേതി മധുരാം വാണീം
 മനഃ പ്രഹ്ലാദയന്നിവ |
 പിത്യവ്യം ചാപി മാം വിദ്ധി
 സഖായം മാതരിശ്വനഃ ||5.58.13 || 2401

മൈനാകമിതി വിഖ്യാതം
 നിവസന്തം മഹോദധൗ |
 പക്ഷവന്തഃ പുരാ പുത്ര
 ബഭൂവുഃ പർവതോത്തമാഃ ||5.58.14 || 2402

മരന്തഃ പുഥിവിം ചേരു -
 ര്ബാധമാനാഃ സമന്തതഃ |
 ശ്രുത്യാ നഗാനാം ചരിതം
 മഹേന്ദ്രഃ പാകശാസനഃ ||5.58.15 || 2403

വജ്രേണ ഭഗവാൻ പക്ഷൗ
 ചിച്ഛേദൈഷാം സഹസ്രശഃ |
 അഹം തു മോചിതസ്തസ്മാത്
 തവ പിത്രാ മഹാത്മനാ ||5.58.16 || 2404

- മാരുതേന തദാ വത്സ
 പ്രക്ഷിപ്തോ വരുണാലയേ |
 രാഘവസ്യ മയാ സാഹ്യേ
 വർതിതവ്യമരിന്ദമ || 5.58.17 || 2405
- രാമോ ധർമ്മഭൃതാം ശ്രേഷ്ഠോ
 മഹേന്ദ്രസമവിക്രമഃ |
 ഏതച്ഛുത്യാ മയാ തസ്യ
 മൈനാകസ്യ മഹാത്മനഃ || 5.58.18 || 2406
- കാർയമാവേദ്യ ച ഗിരേ -
 രുദ്ധതം വൈ മനോ മമ |
 തേന ചാഹമനുജ്ഞാതോ
 മൈനാകേന മഹാത്മനാ || 5.58.19 || 2407
- സ ചാപ്യന്തർഹിതഃ ശൈലോ
 മാനുഷേണ വപുഷ്ചതാ |
 ശരീരേണ മഹാശൈലഃ
 ശൈലേന ച മഹോദധൗ || 5.58.20 || 2408
- ഉത്തമം ജവമാസ്ഥായ
 ശേഷമധ്യാനമാസ്ഥിതഃ |
 തത്ത്വോഹം സുചിരം കാലം
 ജവേനാഭ്യഗമം പഥി || 5.58.21 || 2409
- തതഃ പശ്യാമ്യഹം ദേവീം
 സുരസാം നാഗമാതരം |
 സമുദ്രമധ്യേ സാ ദേവീ
 വചനം ചേദമബ്രവീത് || 5.58.22 || 2410

- മമ ഭക്ഷ്യഃ പ്രദിഷ്ടസ്ത്വ -
 മമരൈർഹരിസത്തമ |
 തതസ്ത്യാം ഭക്ഷയിഷ്യാമി
 വിഹിതസ്ത്വം ഹി മേ സുരൈഃ || 5.58.23 || 2411
- ഏവമുക്തഃ സുരസയാ
 പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രണതഃ സ്ഥിതഃ |
 വിവർണ്ണവദനോ ഭൂത്യാ
 വാക്യം ചേദമുദീരയം || 5.58.24 || 2412
- രാമോ ദാശരഥിഃ ശ്രീമാൻ
 പ്രവിഷ്ടോ ദണ്ഡകാവനം |
 ലക്ഷ്മണേന സഹ ഭ്രാന്ത്രോ
 സീതയാ ച പരന്തപഃ || 5.58.25 || 2413
- തസ്യ സീതാ ഹൃതാ ഭാർയാ
 രാവണേന ദുരാത്മനാ |
 തസ്യാഃ സകാശം ദുതോഹ്രം
 ഗമിഷ്യേ രാമശാസനാത് || 5.58.26 || 2414
- കർതുമർഹസി രാമസ്യ
 സാഹായ്യം വിഷയേ സതീ |
 അഥവാ മൈമിലീം ദൃഷ്ട്വാ
 രാമം ചാക്ലിഷ്ടകാരിണം || 5.58.27 || 2415
- ആഗമിഷ്യാമി തേ വക്ത്രം
 സത്യം പ്രതിശൃണോമി തേ |
 ഏവമുക്താ മയാ സാ തു
 സുരസാ കാമരൂപിണീ || 5.58.28 || 2416

അബ്രവീന്നാതിവർതേത
 കശ്ചിദേഷ വരോ മമ |
 ഏവമുകൃതഃ സുരസയാ
 ദശയോജനമായതഃ || 5.58.29 || 2417

തതോർധഗുണവിസ്താരോ
 ബഭൂവാഹം ക്ഷണേന തു |
 മത്പ്രമാണാധികം ചൈവ
 വ്യാദിതം തു മുഖം തയാ || 5.58.30 || 2418

തദ് ദൃഷ്ട്യാ വ്യാദിതം ത്യാസ്യം
 ഹ്രസ്വം ഹൃകരവം പുനഃ |
 തസ്മിൻ മുഹൂർതേ ച പുന -
 ര്ബഭൂവാംഗുഷ്ടസമ്മിതഃ || 5.58.31 || 2419

അഭിപത്യാശു തദ്യക്ത്രം
 നിർഗതോഹം തതഃ ക്ഷണാത് |
 അബ്രവീത് സുരസാ ദേവീ
 സ്വേന രൂപേണ മാം പുനഃ || 5.58.32 || 2420

അർഥസിദ്ധൗ ഹരിശ്രേഷ്ഠ
 ഗച്ഛ സൗമ്യ യഥാസുഖം |
 സമാനയ ച വൈദേഹീം
 രാഘവേണ മഹാത്മനാ || 5.58.33 || 2421

സുഖീ ഭവ മഹാബാഹോ
 പ്രീതാസ്മി തവ വാനര |
 തതോഹം സാധുസാധ്വീതി
 സർവഭൂതൈഃ പ്രശംസിതഃ || 5.58.34 || 2422

- തത്ത്വോന്തരിക്ഷം വിപുലം
 പ്ലുതോഹം ഗരുഡോ യഥാ |
 ഛായാ മേ നിഗൃഹീതാ ച
 ന ച പശ്യാമി കിഞ്ചന || 5.58.35 || 2423
- സോഹം വിഗതവേഗസ്തു
 ദിശോ ദശ വിലോകയൻ |
 ന കിഞ്ചിത് തത്ര പശ്യാമി
 യേന മേ വിഹതാ ഗതിഃ || 5.58.36 || 2424
- അഥ മേ ബുദ്ധിരുത്പന്നാ
 കിം നാമ ഗമനേ മമ |
 ഇന്ദ്രശോ വിപ്ല ഉത്പന്നോ
 രൂപമത്ര ന ദൃശ്യതേ || 5.58.37 || 2425
- അധോഭാഗേ തു മേ ദൃഷ്ടിഃ
 ശോചതഃ പതിതാ തദാ |
 തത്രാദ്രാക്ഷമഹം ഭീമാം
 രാക്ഷസീം സലിലേശയാം || 5.58.38 || 2426
- പ്രഹസ്യ ച മഹാനാദ -
 മുകുതോഹം ഭീമയാ തയാ |
 അവസ്ഥിതമസംഭ്രാന്ത -
 മിദം വാക്യമശോഭനം || 5.58.39 || 2427
- ക്വാസി ഗന്താ മഹാകായ
 ക്ഷുധിതായാ മമേച്ഛിതഃ |
 ദക്ഷഃ പ്രീണയ മേ ദേഹം
 ചിരമാഹാരവർജ്ജിതം || 5.58.40 || 2428

- ബാഘമിത്യേവ താം വാണീം
 പ്രത്യഗൃഹ്ണാമഹം തതഃ |
 ആസ്യപ്രമാണാദധികം
 തസ്യാഃ കായമപൂരയം ||5.58.41 || 2429
- തസ്യാശ്ചാസ്യം മഹദ് ഭീമം
 വർധതേ മമ ഭക്ഷണേ |
 ന തു മാം സാ നു ബുബുധേ
 മമ വാ വികൃതം കൃതം ||5.58.42 || 2430
- തത്ത്വേഹം വിപുലം രൂപം
 സങ്ക്ഷിപ്യ നിമിഷാന്തരാത് |
 തസ്യാ ഹൃദയമാദായ
 പ്രപതാമി നഭഃസ്ഥലം ||5.58.43 || 2431
- സാ വിസൃഷ്ടഭുജാ ഭീമാ
 പപാത ലവണാഭസി |
 മയാ പർവതസങ്കാശാ
 നികൃത്തഹൃദയാ സതീ ||5.58.44 || 2432
- ശൃണോമി ഖഗതാനാം ച
 വാചഃ സൗമ്യാ മഹാത്മനാം |
 രാക്ഷസീ സിംഹികാ ഭീമാ
 ക്ഷിപ്രം ഹനുമതാ ഹതാ ||5.58.45 || 2433
- താം ഹത്യാ പുനരേവാഹം
 കൃത്യമാത്യയികം സ്മരൻ |
 ഗത്യാ ച മഹദധ്യാനം
 പശ്യാമി നഗമണ്ഡിതം ||5.58.46 || 2434

- ദക്ഷിണം തീരമുദയേ -
 ര്ലങ്കാ യത്ര ഗതാ പുരീ |
 അസ്തം ദിനകരേ യാതേ
 രക്ഷസാം നിലയം പുരീം || 5.58.47 || 2435
- പ്രവിഷ്യാഹമവിഇന്താതോ
 രക്ഷോദിർദീമവിക്രമൈഃ |
 തത്ര പ്രവിശതശ്ചാപി
 കൽപാന്തഘനസപ്രഭാ || 5.58.48 || 2436
- അട്ടഹാസം വിമുഞ്ചന്തി
 നാരി കാപ്യുമിതാ പുരഃ |
 ജിഘാംസന്തിം തതസ്താം തു
 ജ്ജലദഗ്നിശിരോരുഹാം || 5.58.49 || 2437
- സവ്യമുഷ്ടിപ്രഹാരേണ
 പരാജിത്യ സുഭൈരവാം |
 പ്രദോഷകാലേ പ്രവിശം
 ദീതയാഹം തയോദിതഃ || 5.58.50 || 2438
- അഹം ലങ്കാപുരീ വീര
 നിർജിതാ വിക്രമേണ തേ |
 യസ്മാത് തസ്മാദ് വിജേതാസി
 സർവരക്ഷാംസ്യശേഷതഃ || 5.58.51 || 2439
- തത്രാഹം സർവരാത്രം തു
 വിചരഞ്ജനകാത്മജാം |
 രാവണാന്തഃപുരഗതോ
 ന ചാപശ്യം സുമധ്യമാം || 5.58.52 || 2440

- തതഃ സീതാമപശ്യംസ്തു
 രാവണസ്യ നിവേശനേ |
 ശോകസാഗരമാസാദ്യ
 ന പാരമുപലക്ഷയേ || 5.58.53 || 2441
- ശോചതാ ച മയാ ദൃഷ്ടം
 പ്രാകാരേണാഭിസംവൃതം |
 കാഞ്ചനേന വികൃഷ്ടേന
 ഗൃഹോപവനമുത്തമം || 5.58.54 || 2442
- സപ്രാകാരമവപ്സത്യ
 പശ്യാമി ബഹുപാദപം |
 അശോകവനികാമധ്യേ
 ശിംശപാപാദപോ മഹാൻ || 5.58.55 || 2443
- തമാരുഹ്യ ച പശ്യാമി
 കാഞ്ചനം കദലീവനം |
 അദൂരാച്ഛിംശപാവൃക്ഷാത്
 പശ്യാമി വരവർണിനീം || 5.58.56 || 2444
- ശ്യാമാം കമലപത്രാക്ഷീ -
 മുപവാസകൃശാനനാം |
 തദേകവാസഃസംവീതാം
 രജോധ്യസ്തശിരോരുഹാം || 5.58.57 || 2445
- ശോകസന്താപദീനാംഗീം
 സീതാം ഭർതൃഹിതേ സ്ഥിതാം |
 രാക്ഷസീഭിർവിരുപാദിഃ
 ക്രൂരാഭിരഭിസംവൃതാം || 5.58.58 || 2446

മാംസശോണിതഭക്ഷ്യാഭി -
 ര്വയാഘ്രീഭിർഹരിണീം യഥാ |
 സാ മയാ രാക്ഷസീമധ്യേ
 തർജ്ജമാനാ മുഹൂർമുഹൂഃ || 5.58.59 || 2447

ഏകവേണീധരാ ദിനാ
 ഭർത്യചിന്താപരായണാ |
 ഭൂമിശയ്യാ വിവർണാംഗീ
 പദ്മിനീവ ഹിമാഗമേ || 5.58.60 || 2448

രാവണാദ് വിനിവൃത്താർഥാ
 മർതവ്യേ കൃതനിശ്ചയാ |
 കഥഞ്ചിൻമൃഗശാവക്ഷീ
 തൂർണമാസാദിതാ മയാ || 5.58.61 || 2449

താം ദൃഷ്ട്യാ താദൃശീം നാരിം
 രാമപത്നീം യശസ്വിനീം |
 തത്രൈത്രവ ശിംശപാവ്യക്ഷേ
 പശ്യന്നഹമവസ്ഥിതഃ || 5.58.62 || 2450

തതോ ഹലഹലാശബ്ദം
 കാഞ്ചീനൂപുരമിശ്രിതം |
 ശൃണോദ്യധികഗംഭീരം
 രാവണസ്യ നിവേശനേ || 5.58.63 || 2451

തതോഽഹം പരമോദ്വിഗ്നഃ
 സ്വരൂപം പ്രത്യസംഹരം |
 അഹം ച ശിംശപാവ്യക്ഷേ
 പക്ഷീവ ഗഹനേ സ്ഥിതഃ || 5.58.64 || 2452

- തതോ രാവണദാരാശ്ച
 രാവണശ്ച മഹാബലഃ |
 തം ദേശമനുസമ്പ്രാപ്തോ
 യത്ര സീതാഭവത് സ്ഥിതാ || 5.58.65 || 2453
- തം ദൃഷ്ട്വാഥ വരാഭോഹാ
 സീതാ രക്ഷോഗണേശ്വരം |
 സങ്കുച്യോരു സ്തനൗ പിനൗ
 ബാഹുദ്യാം പരിരദ്യ ച || 5.58.66 || 2454
- വിത്രസ്താം പരമോദ്ദിഗ്നാം
 വീക്ഷ്യമാണാമിതസ്തതഃ |
 ത്രാണം കഞ്ചിദപശ്യന്തീം
 വേപമാനാം തപസ്വിനീം || 5.58.67 || 2455
- താമുവാച ദശഗ്രീവഃ
 സീതാം പരമദുഃഖിതാം |
 അവാക്ശിരാഃ പ്രപതിതോ
 ബഹുമന്യസ്യ മാമിതി || 5.58.68 || 2456
- യദി ചേത്യം തു മാം ദർപാ -
 ന്നാഭിനന്ദസി ഗർവിതേ |
 ദ്വിമാസാനന്തരം സീതേ
 പാസ്യാമി രുധിരം തവ || 5.58.69 || 2457
- ഏതച്ഛൂത്യാ വചസ്തസ്യ
 രാവണസ്യ ദുരാത്മനഃ |
 ഉവാച പരമക്രുദ്ധാ
 സീതാ വചനമുത്തമം || 5.58.70 || 2458

രാക്ഷസാധമ രാമസ്യ
 ഭാർയാമമിതതേജസഃ |
 ഇക്ഷ്യാകുവംശനാമസ്യ
 സ്തൂഷാഃ ദശരഥസ്യ ച ||5.58.71 || 2459

അവാച്യം വദതോ ജിഹ്വാ
 കഥം ന പതിതാ തവ |
 കിംസിദ്വിര്യം തവാനാർയ
 യോ മാം ഭർതുരസന്നിധൗ ||5.58.72 || 2460

അപഹൃത്യാഗതഃ പാപ
 തേനാദൃഷ്ടോ മഹാത്മനാ |
 ന ത്വം രാമസ്യ സദൃശോ
 ദാസ്യേപ്യസ്യ ന യുജ്യസേ ||5.58.73 || 2461

അജേയഃ സത്യവാക് ശൂരോ
 രണശ്ശാഘീ ച രാഘവഃ |
 ജാനക്യാ പരുഷം വാക്യ -
 മേവമുക്തോ ദശാനനഃ ||5.58.74 || 2462

ജ്ജ്വാല സഹസാ കോപാ -
 ചിതാസ്ഥ ഇവ പാവകഃ |
 വിവൃത്യ നയനേ ക്രൂരേ
 മുഷ്മിമുദ്യദ്യ ദക്ഷിണം ||5.58.75 || 2463

മൈഥിലീം ഹന്തുമാരബ്ധഃ
 സ്ത്രീഭിർഹാഹാകൃതം തദാ |
 സ്ത്രീണാം മധ്യാത് സമുത്പത്യ
 തസ്യ ഭാർയാ ദുരാത്മനഃ ||5.58.76 || 2464

- വരാ മന്ദോദരീ നാമ
 തയാ സ പ്രതിഷേധിതഃ |
 ഉക്തശ്ച മധുരാം വാണീം
 തയാ സ മദനാർദിതഃ || **5.58.77** || 2465
- സീതയാ തവ കിം കാർയം
 മഹേന്ദ്രസമവിക്രമ |
 മയാ സഹ രമസ്യാദ്യ
 മദ്വിശിഷ്ടാ ന ജാനകീ || **5.58.78** || 2466
- ദേവഗന്ധർവകന്യാദി -
 ര്യക്ഷകന്യാദിരേവ ച |
 സാർധം പ്രഭോ രമസ്വേതി
 സീതയാ കിം കരിഷ്യസി || **5.58.79** || 2467
- തതസ്താദിഃ സമേതാദി -
 ര്നാരീദിഃ സ മഹാബലഃ |
 ഉത്ഥാപ്യ സഹസാ നീതോ
 ഭവനം സ്വം നിശാചരഃ || **5.58.80** || 2468
- യാതേ തസ്മിൻ ദശഗ്രീവേ
 രാക്ഷസ്യാ വികൃതാനനാഃ |
 സീതാം നിർഭർത്സയാമാസു -
 ര്വാക്വൈഃ ക്രൂരൈഃ സുദാരുണൈഃ || **5.58.81** || 2469
- തൃണവദ് ഭാഷിതം താസാം
 ഗണയാമാസ ജാനകീ |
 ഗർജ്ജിതം ച തഥാ താസാം
 സീതാം പ്രാപ്യ നിരർഥകം || **5.58.82** || 2470

വൃഥാ ഗർജ്ജിതനിശ്ചേഷ്ടാ
 രാക്ഷസ്യഃ പിശിതാശനാഃ |
 രാവണായ ശശംസുസ്താഃ
 സീതാവ്യവസിതം മഹത് || 5.58.83 || 2471

തതസ്താഃ സഹിതാഃ സർവാ
 വിഹതാശാ നിരുദ്യമാഃ |
 പരിക്ലിശ്യ സമസ്താസ്താ
 നിദ്രാവശമുപാഗതാഃ || 5.58.84 || 2472

താസു ചൈവ പ്രസുപ്താസു
 സീതാ ഭർത്യഹിതേ രതാ |
 വിലപ്യ കരുണം ദീനാ
 പ്രശുശോച സുദുഃഖിതാ || 5.58.85 || 2473

താസാം മധ്യാത് സമുത്ഥായ
 ത്രിജ്യാ വാക്യമബ്രവീത് |
 ആത്മാനം ഖാദത ക്ഷിപ്രം
 ന സീതാമസിതേക്ഷണാം || 5.58.86 || 2474

ജനകസ്യാത്മജാം സാധ്വീം
 സ്തൂഷാം ദശരഥസ്യ ച |
 സ്വപ്നോ ഹൃദ്യ മയാ ദൃഷ്ടോ
 ദാരുണോ രോമഹർഷണഃ || 5.58.87 || 2475

രക്ഷസാം ച വിനാശായ
 ഭർതുരസ്യ ജയായ ച |
 അലമസ്താൻ പരിത്രാതും
 രാഘവാദ് രാക്ഷസീഗണം || 5.58.88 || 2476

- അഭിയാചാമ വൈദേഹീ -
 മേതദ്ധി മമ രോചതേ |
 യദി ഹ്യേവംവിധഃ സ്വപ്നോ
 ദുഃഖിതായാഃ പ്രദൃശ്യതേ ||5.58.89 || 2477
- സാ ദുഃഖൈർവിവിധൈർമുക്താ
 സുഖമാപ്നോത്യനുത്തമം |
 പ്രണിപാതപ്രസന്നാ ഹി
 മൈഥിലീ ജനകാത്മജാ ||5.58.90 || 2478
- അലമേഷാ പരിത്രാതും
 രാക്ഷസ്യോ മഹതോ ഭയാത് |
 തതഃ സാ ഹ്രീമതീ ബാലാ
 ഭർതൂർവിജയഹർഷിതാ ||5.58.91 || 2479
- അവോചദ് യദി തത് തഥ്യം
 ഭവേയം ശരണം ഹി വഃ |
 താം ചാഹം താദൃശീം ദൃഷ്ട്വാ
 സീതായാ ദാരുണാം ദശാം ||5.58.92 || 2480
- ചിന്തയാമാസ വിശ്രാന്തോ
 ന ച മേ നിർവൃതം മനഃ |
 സംഭാഷണാർഥേ ച മയാ
 ജാനക്യാശ്ചിന്തിതോ വിധിഃ ||5.58.93 || 2481
- ഇക്ഷ്യാകുകുലവംശസ്തു
 സ്തുതോ മമ പുരസ്ത്യതഃ |
 ശ്രുത്വാ തു ഗദിതാം വാചം
 രാജർഷിഗണഭൂഷിതാം ||5.58.94 || 2482

- പ്രത്യഭാഷത മാം ദേവീ
 ബാഷ്പൈഃ പിഹിതലോചനാ |
 കസ്ത്വം കേന കഥം ചേഹ
 പ്രാപ്തോ വാനരപുംഗവ || 5.58.95 || 2483
- കാ ച രാമേണ തേ പ്രീതി -
 സ്തൻമേ ശംസിതുമർഹസി |
 തസ്യാസ്തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 അഹമപ്യബ്രൂവം വചഃ || 5.58.96 || 2484
- ദേവി രാമസ്യ ഭർതുസ്തേ
 സഹായോ ഭീമവിക്രമഃ |
 സുഗ്രീവോ നാമ വിക്രാന്തോ
 വാനരേന്ദ്രോ മഹാബലഃ || 5.58.97 || 2485
- തസ്യ മാം വിദ്ധി ഭൃത്യം ത്വം
 ഹനുമന്തമിഹാഗതം |
 ഭർത്രാ സമ്പ്രഹിതസ്തുഭ്യം
 രാമേണാക്ലിഷ്ടകർമണാ || 5.58.98 || 2486
- ഇദം തു പുരുഷവ്യാഘ്രഃ
 ശ്രീമാൻ ദാശരഥിഃ സ്വയം |
 അംഗുലീയമഭിജ്ഞാന -
 മദാത് തുഭ്യം യശസ്വിനി || 5.58.99 || 2487
- തദിച്ഛാമി ത്വയാജ്ഞൈസ്തം
 ദേവി കിം കരവാൻയഹം |
 രാമലക്ഷ്മണയോഃ പാർശ്വം
 നയാമി ത്വാം കിമുത്തരം || 5.58.100 || 2488

- ഏതച്ഛൂത്യാ വിദിത്യാ ച
 സീതാ ജനകനന്ദിനീ |
 ആഹ രാവണമുത്പാദ്യ
 രാഘവോ മാം നയത്രിതി || 5.58.101 || 2489
- പ്രണമ്യ ശിരസാ ദേവീ -
 മഹമാർയാമനിന്ദിതാം |
 രാഘവസ്യ മനോഹ്ലാദ -
 മദിജ്ഞാനമയാചിഷം || 5.58.102 || 2490
- അഥ മാമബ്രവീത് സീതാ
 ഗൃഹ്യതാമയമുത്തമഃ |
 മണിർയേന മഹാബാഹു
 രാമസ്ത്യാം ബഹു മന്യതേ || 5.58.103 || 2491
- ഇത്യുക്ത്യാ തു വരാഭോഹാ
 മണിപ്രവരമുത്തമം |
 പ്രായച്ഛത് പരമോദ്ദിഗ്നാ
 വാചാ മാം സന്ദിദേശ ഹ || 5.58.104 || 2492
- തതസ്തസ്യൈ പ്രണമ്യാഹം
 രാജപുത്രൈര്യ സമാഹിതഃ |
 പ്രദക്ഷിണം പരിക്രാമ -
 മിഹാഭ്യുദ്ഗതമാനസഃ || 5.58.105 || 2493
- ഉത്തരം പുനരേവാഹ
 നിശ്ചിത്യ മനസാ തദാ |
 ഹനുമൻ മമ വൃത്താന്തം
 വക്തുമർഹസി രാഘവേ || 5.58.106 || 2494

- യഥാ ശ്രുത്യൈവ നചിരാത്
 താവുഭൗ രാമലക്ഷ്മണൗ |
 സുഗ്രീവസഹിതൗ വീരാ -
 വുപേയാതാം തഥാ കുരു || **5.58.107** || 2495
- യദന്യഥാ ഭവേദേതദ്
 ദൗ മാസൗ ജീവിതം മമ |
 ന മാം ദ്രക്ഷ്യതി കാകുത്സ്മോ
 മ്രിയേ സാഹമനാഥവത് || **5.58.108** || 2496
- തച്ഛൂത്യാ കരുണം വാക്യം
 ക്രോധോ മാമഭ്യവർത്തത |
 ഉത്തരം ച മയാ ദൃഷ്ടം
 കാർയശേഷമനന്തരം || **5.58.109** || 2497
- തത്ത്വോവർധത മേ കായ -
 സ്തദാ പർവതസന്നിഭഃ |
 യുദ്ധാകാക്ഷീ വനം തസ്യ
 വിനാശയിതുമാരഭേ || **5.58.110** || 2498
- തദ് ഭഗ്നം വനഖണ്ഡം തു
 ഭ്രാന്തത്രസ്തമൃഗദ്വിജം |
 പ്രതിബുദ്ധ്യ നിരീക്ഷന്തേ
 രാക്ഷസ്യോ വിക്യതാനനാഃ || **5.58.111** || 2499
- മാം ച ദൃഷ്ട്വാ വനേ തന്മിൻ
 സമാഗമ്യ തതസ്തതഃ |
 താഃ സമദ്യാഗതാഃ ക്ഷിപ്രം
 രാവണായാചചക്ഷിരേ || **5.58.112** || 2500

- രാജൻ വനമിദം ദുർഗം
 തവ ദഗ്നം ദുരാത്മനാ |
 വാനരേണ ഹൃവിജ്ഞായ
 തവ വീര്യം മഹാബല ||5.58.113 || 2501
- തസ്യ ദുർബുദ്ധിതാ രാജം -
 സ്തവ വിപ്രിയകാരിണഃ |
 വധമാജ്ഞാപയ ക്ഷിപ്രം
 യഥാസൗ ന പുനർവ്രജേത് ||5.58.114 || 2502
- തച്ഛൂത്യാ രാക്ഷസേന്ദ്രേണ
 വിസൃഷ്ടാ ബഹുദുർജയാഃ |
 രാക്ഷസാഃ കിങ്കരാ നാമ
 രാവണസ്യ മനോന്യുഗാഃ ||5.58.115 || 2503
- തേഷാമശീതിസാഹസ്രം
 ശൂലമുദ്ഗരപാണിനാം |
 മയാ തസ്മിൻ വനോദ്ദേശേ
 പരിഘേണ നിഷൂദിതം ||5.58.116 || 2504
- തേഷാം തു ഹതശിഷ്ടാ യേ
 തേ ഗതാ ലഘുവിക്രമാഃ |
 നിഹതം ച മയാ സൈന്യം
 രാവണായാചചക്ഷിരേ ||5.58.117 || 2505
- തതോ മേ ബുദ്ധിരുത്പന്നാ
 ചൈത്യപ്രാസാദമുത്തമം |
 തത്രസ്ഥാൻ രാക്ഷസാൻ ഹത്യാ
 ശതം സ്തംഭേന വൈ പുനഃ ||5.58.118 || 2506

ലലാമഭൂതോ ലങ്കായാ
 മയാ വിധ്യംസിതോ രുഷാ |
 തതഃ പ്രഹസ്തസ്യ സുതം
 ജംബുമാലിനമാദിശത് ||5.58.119 || 2507

രാക്ഷസൈർബഹുഭിഃ സാർധം
 ഘോരരുപൈർഭയാനകൈഃ |
 തമഹം ബലസമ്പന്നം
 രാക്ഷസം രണകോവിദം ||5.58.120 || 2508

പരിഘോഷണാതിഘോരേണ
 സുദയാമി സഹാനുഗം |
 തച്ഛൂത്യാ രാക്ഷസേന്ദ്രസ്തു
 മന്ത്രിപുത്രാൻ മഹാബലാൻ ||5.58.121 || 2509

പദാതിബലസമ്പന്നാൻ
 പ്രേഷയാമാസ രാവണഃ |
 പരിഘോഷണൈവ താൻ സർവാൻ
 നയാമി യമസാദനം ||5.58.122 || 2510

മന്ത്രിപുത്രാൻ ഹതാംശ്രുത്യാ
 സമരേ ലഘുവിക്രമാൻ |
 പഞ്ച സേനാഗ്രഗാഃശൂരാൻ
 പ്രേഷയാമാസ രാവണഃ ||5.58.123 || 2511

താനഹം സഹസൈന്യാൻ വൈ
 സർവാനേവാഭ്യസൂദയം |
 തതഃ പുനർഭശഗ്രീവഃ
 പുത്രമക്ഷം മഹാബലം ||5.58.124 || 2512

ബഹുഭീ രാക്ഷസൈഃ സാർധം
 പ്രേഷയാമാസ സംയുഗേ |
 തം തു മന്ദോദരീപുത്രം
 കുമാരം രണപണ്ഡിതം || 5.58.125 || 2513

സഹസാ ഖം സമുദ്യന്തം
 പാദയോശ്ച ഗൃഹീതവാൻ |
 തമാസീനം ശതഗുണം
 ഭ്രാമയിത്യാ വ്യപേഷയം || 5.58.126 || 2514

തമക്ഷമാഗതം ദഗ്നം
 നിശമ്യ സ ദശാനനഃ |
 തതശ്ചേന്ദ്രജിതം നാമ
 ദ്വിതീയം രാവണഃ സുതം || 5.58.127 || 2515

വ്യാദിദേശ സുസക്രൂദ്ധോ
 ബലിനം യുദ്ധദുർമദം |
 തച്ചാപ്യഹം ബലം സർവം
 തം ച രാക്ഷസപുംഗവം || 5.58.128 || 2516

നഷ്ടൗജസം രണേ കൃത്യാ
 പരം ഹർഷമുപാഗതഃ |
 മഹതാപി മഹാബാഹുഃ
 പ്രത്യയേന മഹാബലഃ || 5.58.129 || 2517

പ്രഹിതോ രാവണേനൈഷ
 സഹ വീരൈർമദോദ്ധതൈഃ |
 സോഽവിഷഹ്യം ഹി മാം ബുദ്ധ്യാ
 സ്വസൈന്ധ്യം ചാവമർദിതം || 5.58.130 || 2518

- ബ്രഹ്മണോഽസ്രേണ സ തു മാം
 പ്രബദ്ധ്യാ ചാതിവേഗിനഃ |
 രജ്ജുഭിശ്ചാപി ബധ്നന്തി
 തതോ മാം തത്ര രാക്ഷസാഃ || 5.58.131 || 2519
- രാവണസ്യ സമീപം ച
 ഗൃഹീത്യാ മാമുപാഗമൻ |
 ദൃഷ്ട്യാ സംഭാഷിതശ്ചാഹം
 രാവണേന ദുരാത്മനാ || 5.58.132 || 2520
- പൃഷ്ടശ്ച ലങ്കാഗമനം
 രാക്ഷസാനാം ച തം വധം |
 തത്സർവം ച രണേ തത്ര
 സീതാർഥമുപജ്ഞാപിതം || 5.58.133 || 2521
- തസ്യാസ്തു ദർശനാകാക്ഷീ
 പ്രാപ്തസ്ത്വദ്ഭവനം വിഭോ |
 മാരുതസ്യൗരസഃ പുത്രോ
 വാനരോ ഹനുമാനഹം || 5.58.134 || 2522
- രാമദൂതം ച മാം വിദ്ധി
 സുഗ്രീവസചിവം കപിം |
 സോഹം ദൗത്യേന രാമസ്യ
 ത്വത്സകാശമിഹാഗതഃ || 5.58.135 || 2523
- ശൃണു ചാപി സമാദേശം
 യദഹം പ്രബ്രവീമി തേ |
 രാക്ഷസേശ ഹരീശസ്ത്യാം
 വാക്യമാഹ സമാഹിതം || 5.58.136 || 2524

സുഗ്രീവശ്ച മഹാഭാഗഃ
 സ ത്യാം കൗശലമബ്രവീത് |
 ധർമാർഥകാമസഹിതം
 ഹിതം പഥ്യമുവാച ഹ || 5.58.137 || 2525

വസതോ ഋഷ്യമുകേ മേ
 പർവതേ വിപുലദ്രുമേ |
 രാഘവോ രണവിക്രാന്തോ
 മിത്രത്വം സമുപാഗതഃ || 5.58.138 || 2526

തേന മേ കഥിതം രാജൻ
 ഭാർയാ മേ രക്ഷസാ ഹൃതാ |
 തത്ര സാഹായ്യഹേതോർമേ
 സമയം കർതുമർഹസി || 5.58.139 || 2527

വാലിനാ ഹൃതരാജ്യേന
 സുഗ്രീവേണ സഹ പ്രഭുഃ |
 ചക്രേന്ദ്രിസാക്ഷികം സഖ്യം
 രാഘവഃ സഹലക്ഷ്മണഃ || 5.58.140 || 2528

തേന വാലിനമാഹത്യ
 ശരേണൈകേന സംയുഗേ |
 വാനരാണാം മഹാരാജഃ
 കൃതഃ സമ്പ്ലവതാം പ്രഭുഃ || 5.58.141 || 2529

തസ്യ സാഹായ്യമസ്മാഭിഃ
 കാർയം സർവാത്മനാ ത്വിഹ |
 തേന പ്രസ്ഥാപിതസ്തുഭ്യം
 സമീപമിഹ ധർമതഃ || 5.58.142 || 2530

- ക്ഷിപ്രമാനീയതാം സീതാ
 ദീയതാം രഘവസ്യ ച |
 യാവന്ന ഹരയോ വീരാ
 വിധമന്തി ബലം തവ ||5.58.143 || 2531
- വാനരാണാം പ്രഭാവോഽയം
 ന കേന വിദിതഃ പുരാ |
 ദേവതാനാം സകാശം ച
 യേ ഗച്ഛന്തി നിമന്ത്രിതാഃ ||5.58.144 || 2532
- ഇതി വാനരരാജസ്ത്യാ -
 മാഹേത്യഭിഹിതോ മയാ |
 മാമൈക്ഷത തതോ രുഷ്ട -
 ശ്ചക്ഷുഷാ പ്രദഹന്നിവ ||5.58.145 || 2533
- തേന വധ്യോഽഹമാജ്ഞപ്ലോ
 രക്ഷസാ രൗദ്രകർമണാ |
 മത്പ്രഭാവമവിജ്ഞായ
 രാവണേന ദുരാത്മനാ ||5.58.146 || 2534
- തതോ വിഭീഷണോ നാമ
 തസ്യ ഭ്രാതാ മഹാമതിഃ |
 തേന രാക്ഷസരാജശ്ച
 യാചിതോ മമ കാരണാത് ||5.58.147 || 2535
- നൈവം രാക്ഷസശാർദൂല
 ത്യജ്യതാമേഷ നിശ്ചയഃ |
 രാജശാസ്ത്രവ്യപേതോ ഹി
 മാർഗഃ സംലക്ഷ്യതേ ത്വയാ ||5.58.148 || 2536

- ദൂതവധ്യാ ന ദൃഷ്ട്വാ ഹി
 രാജശാസ്ത്രേഷു രാക്ഷസ |
 ദൂതേന വേദിതവ്യം ച
 യമാഭിഹിതവാദിനാ || 5.58.149 || 2537
- സുമഹത്യപരാധ്യേപി
 ദൂതസ്യാതുലവിക്രമ |
 വിരൂപകരണം ദൃഷ്ട്വം
 ന വധോസ്തി ഹി ശാസ്ത്രതഃ || 5.58.150 || 2538
- വിഭീഷണേനൈവമുക്തോ
 രാവണഃ സന്ദിദേശ താൻ |
 രാക്ഷസാനേതദേവാദ്യ
 ലാംഗുലം ദഹ്യതാമിതി || 5.58.151 || 2539
- തതസ്സ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ
 മമ പുച്ഛം സമന്തതഃ |
 വേഷിതം ശണവൽകൈശ്ച
 പട്ടൈഃ കാർപാസകൈസ്തഥാ || 5.58.152 || 2540
- രാക്ഷസാഃ സിദ്ധസന്നാഹാ -
 സ്തതസ്തേ ചണ്ഡവിക്രമാഃ |
 തദാദീപ്യന്ത മേ പുച്ഛം
 ഹനന്തഃ കാഷ്ടമുഷ്ടിഭിഃ || 5.58.153 || 2541
- ബദ്ധസ്യ ബഹുഭിഃ പാശൈ -
 ര്യന്ത്രിതസ്യ ച രാക്ഷസൈഃ |
 ന മേ പീഡാഭവത് കാചിദ്
 ദിദ്ദുക്ഷോർനഗരീം ദിവാ || 5.58.154 || 2542

തതസ്തേ രാക്ഷസാഃ ശൂരാ
 ബദ്ധം മാമഗ്നിസംവൃതം |
 അഘോഷയൻ രാജമാർഗേ
 നഗരദ്വാരമാഗതാഃ || 5.58.155 || 2543

തതോഽഹം സുമഹദ്ഭൂപം
 സക്ഷിപ്യ പുനരാത്മനഃ |
 വിമോചയിത്യാ തം ബന്ധം
 പ്രകൃതിസ്ഥഃ സ്ഥിതഃ പുനഃ || 5.58.156 || 2544

ആയസം പരിഘം ഗൃഹ്യ
 താനി രക്ഷാംസ്യസുദയം |
 തതസ്തന്നഗരദ്വാരം
 വേഗേന പ്ലുതവാനഹം || 5.58.157 || 2545

പുച്ഛേന ച പ്രദീപ്തേന
 താം പുരീം സാട്ടഗോപുരാം |
 ദഹാമ്യഹമസംഭ്രാന്തോ
 യുഗാന്താഗ്നിരിവ പ്രജാഃ || 5.58.158 || 2546

വിനഷ്ടാ ജാനകീ വ്യക്തം
 ന ഹൃദഗ്ധഃ പ്രദൃശ്യതേ |
 ലങ്കായാഃ കശ്ചിദുദ്ദേശഃ
 സർവാ ഭസ്മീകൃതാ പുരീ || 5.58.159 || 2547

ദഹതാ ച മയാ ലങ്കാം
 ദഗ്ധാ സീതാ ന സംശയഃ |
 രാമസ്യ ച മഹത്കാർയം
 മയേദം വിഹലീകൃതം || 5.58.160 || 2548

- ഇതി ശോകസമാവിഷ്ട -
 ശ്ചിന്താമഹമുപാഗതഃ |
 തത്ത്വോഹം വാചമശ്രൗഷം
 ചാരണാനാം ശുഭാക്ഷരാം || 5.58.161 || 2549
- ജാനകീ ന ച ദഗ്ധേതി
 വിസ്മയോദന്തദാഷിണാം |
 തതോ മേ ബുദ്ധിരുത്പന്നാ
 ശ്രുത്യാ താമദ്ഭൂതാം ഗിരം || 5.58.162 || 2550
- അദഗ്ധാ ജാനകീത്യേവ
 നിമിത്തൈശ്ചോപലക്ഷിതം |
 ദീപ്യമാനേ തു ലാംഗുലേ
 ന മാം ദഹതി പാവകഃ || 5.58.163 || 2551
- ഹൃദയം ച പ്രഹൃഷ്ടം മേ
 വാതാഃ സുരഭിഗന്ധിനഃ |
 തൈർനിമിത്തൈശ്ച ദൃഷ്ടാർഥൈഃ
 കാരണൈശ്ച മഹാഗുണൈഃ || 5.58.164 || 2552
- ഋഷിവാക്യൈശ്ച ദൃഷ്ടാർഥൈ -
 രഭവം ഹൃഷ്ടമാനസഃ |
 പുനർദൃഷ്ടാ ച വൈദേഹീ
 വിസ്മൃഷ്ടശ്ച തയാ പുനഃ || 5.58.165 || 2553
- തതഃ പർവതമാസാദ്യ
 തത്രാരിഷ്ടമഹം പുനഃ |
 പ്രതിപ്ലവനമാരേഭേ
 യുഷ്മദുർശനകാക്ഷയാ || 5.58.166 || 2554

തതഃ ശ്യാസനചന്ദ്രാർക -

സിദ്ധഗന്ധർവസേവിതം |

പന്മാനമഹമാക്രമ്യ

ഭവതോ ദൃഷ്ടുവാനിഹ ||5.58.167 ||

2555

രാഘവസ്യ പ്രസാദേന

ഭവതാം ചൈവ തേജസാ |

സുഗ്രീവസ്യ ച കാർയാർഥം

മയാ സർവമനുഷ്ഠിതം ||5.58.168 ||

2556

ഏതത് സർവം മയാ തത്ര

യഥാവദുപപാദിതം |

തത്ര യന്ന കൃതം ശേഷം

തത് സർവം ക്രിയതാമിതി ||5.58.169 ||

2557

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ അഷ്ടപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകോനഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||
സീതാദുരവസ്ഥാം വർണയിത്യാ ഹനുമതാ ലങ്കാമാക്രമിതും
വാനരാണാമുത്തേജനം

ഏതദാവ്യായ തത് സർവം
ഹനൂമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
ഭൂയഃ സമുപചക്രാമ
വചനം വക്തുമുത്തരം ||5.59.1 || 2558

സഫലോ രാഘവോദ്യോഗഃ
സുഗ്രീവസ്യ ച സംഭമഃ |
ശീലമാസാദ്യ സീതായാ
മമ ച പ്രീണിതം മനഃ ||5.59.2 || 2559

ആർയായാഃ സദ്യശം ശീലം
സീതായാഃ പ്ലവഗർഷഭാഃ |
തപസാ ധാരയേൽലോകാൻ
ക്രൂദ്ധാ വാ നിർഭഹേദപി ||5.59.3 || 2560

സർവമാതിപ്രകൃഷ്ട്യാസൗ
രാവണോ രാക്ഷസേശ്വരഃ |
യസ്യ താം സ്തുശതോ ഗാത്രം
തപസാ ന വിനാശിതം ||5.59.4 || 2561

ന തദഗ്നിശിവാ കുർയാത്
 സംസ്തുഷ്ടാ പാണിനാ സതീ |
 ജനകസ്യ സുതാ കുർയാദ്
 യത് ക്രോധകലുഷീകൃതാ || 5.59.5 || 2562

ജാംബവത്പ്രമുഖാൻ സർവാ -
 നനുജ്ഞാപ്യ മഹാകപീൻ |
 അസ്മിന്നേവംഗതേ കാർയേ
 ഭവതാം ച നിവേദിതേ |
 ന്യായം സു സഹ വൈദേഹ്യാ
 ഭ്രഷ്ടും തൗ പാർഥിവാത്മജൗ || 5.59.6 || 2563

അഹമേകോഽപി പർയാപ്തഃ
 സരാക്ഷസഗണാം പുരീം |
 താം ലങ്കാം തരസാ ഹന്തും
 രാവണം ച മഹാബലം || 5.59.7 || 2564

കിം പുനഃ സഹിതോ വീരൈ -
 ര്ബലവദ്ഭിഃ കൃതാത്മഭിഃ |
 കൃതാസ്രൈഃ പ്ലവഗൈഃ ശക്തൈ -
 ര്ഭവദ്ഭിർവിജയൈഷിഭിഃ || 5.59.8 || 2565

അഹം തു രാവണം യുദ്ധേ
 സസൈന്ധം സപുരഃസരം |
 സഹപുത്രം വധിഷ്യാമി
 സഹോദരയുതം യുധി || 5.59.9 || 2566

ബ്രാഹ്മമസ്രം ച രൗദ്രം ച
 വായവ്യം വാരുണം തഥാ |

യദി ശക്രജിതോത്സ്രാണി
 ദുർനിരീക്ഷാണി സംയുഗേ |
 താൻയഹം നിഹനിഷ്യാമി
 വിധമിഷ്യാമി രാക്ഷസാൻ || 5.59.10 || 2567

ദവതാമദ്യനുജ്ഞാതോ
 വിക്രമോ മേ രുണദ്ധി തം |
 മയാതുലാ വിസൃഷ്ടാ ഹി
 ശൈലവൃഷ്ടിർനിരന്തരാ || 5.59.11 || 2568

ദേവാനപി രണേ ഹൻയാത്
 കിം പുനസ്താൻ നിശാചരാൻ |
 ദവതാമനനുജ്ഞാതോ
 വിക്രമോ മേ രുണദ്ധി മാം || 5.59.12 || 2569

സാഗരോപ്യതിയാദ് വേലാം
 മന്ദരഃ പ്രചലേദപി |
 ന ജാംബവന്തം സമരേ
 കമ്പയേദരിവാഹിനീ || 5.59.13 || 2570

സർവരാക്ഷസസംഘാനാം
 രാക്ഷസാ യേ ച പൂർവജാഃ |
 അലമേകോപി നാശായ
 വീരോ വാലിസുതഃ കപിഃ || 5.59.14 || 2571

പ്ലവഗന്യോരുവേഗേന
 നീലസ്യ ച മഹാത്മനഃ |
 മന്ദരോപ്യവശീർയേത
 കിം പുനർയുധി രാക്ഷസാഃ || 5.59.15 || 2572

സദേവാസുരയക്ഷേഷു
 ഗന്ധർവോരഗപക്ഷിഷു |
 മൈന്ദസ്യ പ്രതിയോദ്ധാരം
 ശംസത ദ്വിവിദസ്യ വാ || 5.59.16 || 2573

അശ്വിപുത്രൗ മഹാവേഗാ -
 വേതൗ പ്ലവഗസത്തമൗ |
 ഏതയോഃ പ്രതിയോദ്ധാരം
 ന പശ്യാമി രണാജിരേ || 5.59.17 || 2574

മയൈവ നിഹതാ ലങ്കാ
 ദഗ്ധാ ഭസ്മീകൃതാ പുരീ |
 രാജമാർഗേഷു സർവേഷു
 നാമ വിശ്രാവിതം മയാ || 5.59.18 || 2575

ജയത്യതിബലോ രാമോ
 ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാബലഃ |
 രാജാ ജയതി സുഗ്രീവോ
 രാഘവേണാഭിപാലിതഃ || 5.59.19 || 2576

അഹം കോസലരാജസ്യ
 ദാസഃ പവനസംഭവഃ |
 ഹനുമാനിതി സർവത്ര
 നാമ വിശ്രാവിതം മയാ || 5.59.20 || 2577

അശോകവനികാമധ്യേ
 രാവണസ്യ ദുരാത്മനഃ |
 അധസ്താച്ഛിംശപാമുലേ
 സാധ്വീ കരുണമാസ്ഥിതാ || 5.59.21 || 2578

രാക്ഷസീഭിഃ പരിവൃതാ
 ശോകസന്താപകർശിതാ |
 മേഘരേഖാപരിവൃതാ
 ചന്ദ്രരേഖേവ നിഷ്പ്രഭാ || 5.59.22 || 2579

അചിന്തയന്തീ വൈദേഹീ
 രാവണം ബലദർപിതം |
 പതിവ്രതാ ച സുശ്രോണീ
 അവഷ്ടുണ്വാ ച ജാനകീ || 5.59.23 || 2580

അനുരക്താ ഹി വൈദേഹീ
 രാമേ സർവാത്മനാ ശുഭാ |
 അനന്തയചിത്താ രാമേണ
 പൗലോമീവ പുരന്ദരേ || 5.59.24 || 2581

തദേകവാസഃ സംവീതാ
 രജോധൃന്ധ്യാ തമൈവ ച |
 സാ മയാ രാക്ഷസീമധ്യേ
 തർജ്ജമാനാ മുഹൂർമുഹൂഃ || 5.59.25 || 2582

രാക്ഷസീഭിർവിരുപാഭി -
 ര്ഭൃഷ്ടാ ഹി പ്രമദാവനേ |
 ഏകവേണീധരാ ദീനാ
 ഭർതൃചിന്താപരായണാ || 5.59.26 || 2583

അധഃ ശയ്യാ വിവർണാംഗീ
 പദ്മിനീവ ഹിമോദയേ |
 രാവണാദ് വിനിവൃത്താർഥാ
 മർതവ്യകൃതനിശ്ചയാ || 5.59.27 || 2584

കമഞ്ചിൻമൃഗശാവാക്ഷീ
 വിശ്വാസമുപപാദിതാ |
 തതഃ സംഭാഷിതാ ചൈവ
 സർവമർഥം പ്രകാശിതാ || 5.59.28 || 2585

രാമസുഗ്രീവസഖ്യം ച
 ശ്രുത്യാ പ്രീതിമുപാഗതാ |
 നിയതഃ സമുദാചാരോ
 ഭക്തിർഭർതരി ചോത്തമാ || 5.59.29 || 2586

യന്ന ഹന്തി ദശഗ്രീവം
 സ മഹാത്മാ ദശാനനഃ |
 നിമിത്തമാത്രം രാമസ്തു
 വധേ തസ്യ ഭവിഷ്യതി || 5.59.30 || 2587

സാ പ്രകൃത്യൈവ തൻവംഗീ
 തദ്ദിയോഗാച്ച കർശിതാ |
 പ്രതിപത്പാഠശീലസ്യ
 വിദ്യേവ തനുതാം ഗതാ || 5.59.31 || 2588

ഏവമാന്യേ മഹാഭാഗാ
 സീതാ ശോകപരായണാ |
 യദത്ര പ്രതികർതവ്യം
 തത് സർവമുപകൽപ്യതാം || 5.59.32 || 2589

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഏകോനഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||

ലങ്കാം ജിത്വാ സീതായാ

ആനയനാർഥമംഗദസ്യോത്സാഹസമൻവിതോ വിചാരോ ജാംബവതാ
തസ്യ നിവാരണം ച

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ

വാലിസുനുരഭാഷത |

അശ്വിപുത്രൗ മഹാവേഗൗ

ബലവന്തൗ പ്ലവംഗമൗ || 5.60.1 ||

2590

പിതാമഹവരോത്സേകാത്

പരമം ദർപമാസ്ഥിതൗ |

അശ്വിനോർമാനനാർഥം ഹി

സർവലോകപിതാമഹഃ || 5.60.2 ||

2591

സർവാവധ്യത്യമതുല -

മനയോർദത്തവാൻ പുരാ |

വരോത്സേകേന മത്തൗ ച

പ്രമഥ്യ മഹതീം ചമും || 5.60.3 ||

2592

സുരാണാമമൃതം വീരൗ

പീതവന്തൗ മഹാബലൗ |

ഏതാവേവ ഹി സക്രൂദ്ധൗ

സവാജിരഥകുഞ്ജരാം || 5.60.4 ||

2593

ലങ്കാം നാശയിതും ശക്തൗ
 സർവേ തിഷ്ണു വാനരാഃ |
 അഹമേകോഽപി പർയാപ്തഃ
 സരാക്ഷസഗണാം പുരീം || 5.60.5 || 2594

താം ലങ്കാം തരസാ ഹന്തും
 രാവണം ച മഹാബലം |
 കിം പുനഃ സഹിതോ വീരൈ -
 ര്ബലവദ്ഭിഃ കൃതാത്മഭിഃ || 5.60.6 || 2595

കൃതാസ്രൈഃ പ്ലവഗൈഃ ശക്തൈ -
 ര്ഭവദ്ഭിർവിജയൈഷിഭിഃ |
 വായുസുനോർബലേനൈവ
 ദഗ്ധാ ലങ്കേതി നഃ ശ്രുതം || 5.60.7 || 2596

ദൃഷ്ട്വാ ദേവീ ന ചാനീതാ
 ഇതി തത്ര നിവേദിതും |
 ന യുക്തമിവ പശ്യാമി
 ഭവദ്ഭിഃ വ്യാതപൗരുഷൈഃ || 5.60.8 || 2597

നഹി വഃ പ്ലവനേ കശ്ചി -
 ന്നാപി കശ്ചിത് പരാക്രമേ |
 തുൽയഃ സാമരദൈത്യേഷു
 ലോകേഷു ഹരിസത്തമാഃ || 5.60.9 || 2598

ജിത്വാ ലങ്കാം സരക്ഷൗഘാം
 ഹത്യാ തം രാവണം രണേ |
 സീതാമാദായ ഗച്ഛാമഃ
 സിദ്ധാർഥാ ഹൃഷ്ടമാനസാഃ || 5.60.10 || 2599

<p>തേഷ്യേവം ഹതവീരേഷു രാക്ഷസേഷു ഹനുമതാ കിമന്യദത്ര കർതവ്യം ഗൃഹീത്യാ യാമ ജാനകീം 5.60.11 </p>	<p>2600</p>
<p>രാമലക്ഷ്മണയോർമധ്യേ ന്യസ്യാമ ജനകാത്മജാം കിം വ്യലീകൈസ്തു താൻ സർവാൻ വാനരാൻ വാനരർഷഭാൻ 5.60.12 </p>	<p>2601</p>
<p>വയമേവ ഹി ഗത്യാ താൻ ഹത്യാ രാക്ഷസപുംഗവാൻ രാഘവം ഭൃഷ്ടുമർഹാമഃ സുഗ്രീവം സഹലക്ഷ്മണം 5.60.13 </p>	<p>2602</p>
<p>തമേവം കൃതസങ്കൽപം ജാംബവാൻ ഹരിസത്തമഃ ഉവാച പരമപ്രീതോ വാക്യമർഥവദർഥവിത് 5.60.14 </p>	<p>2603</p>
<p>നൈഷാ ബുദ്ധിർമഹാബുദ്ധോ യദ് ബ്രവീഷി മഹാകപേ വിചേതും വയമാജ്ഞൈ ദക്ഷിണാം ദിശമുത്തമാം 5.60.15 </p>	<p>2604</p>
<p>നാനേതും കപിരാജേന നൈവ രാമേണ ധീമതാ കമഞ്ചിന്നിർജ്ജിതാം സീതാ - മസ്യാദിർനാദിരോചയേത് 5.60.16 </p>	<p>2605</p>

രാഘവോ നൃപശാർദൂലഃ
 കുലം വ്യപദിശൻ സ്വകം |
 പ്രതിജ്ഞായ സ്വയം രാജാ
 സീതാവിജയമഗ്രതഃ || 5.60.17 || 2606

സർവേഷാം കപിമുഖ്യാനാം
 കഥം മിഥ്യാ കരിഷ്യതി |
 വിഹലം കർമ ച കൃതം
 ഭവേത് തുഷ്ഠിർന തസ്യ ച || 5.60.18 || 2607

വൃഥാ ച ദർശിതം വീര്യം
 ഭവേദ് വാനരപുംഗവാഃ |
 തസ്മാദ് ഗച്ഛാമ വൈ സർവേ
 യത്ര രാമഃ സലക്ഷ്മണഃ |
 സുഗ്രീവശ്ച മഹാതേജാഃ
 കാർയസ്യാസ്യ നിവേദനേ || 5.60.19 || 2608

ന താവദേഷാ മതിരക്ഷമാ നോ
 യഥാ ഭവാൻ പശ്യതി രാജപുത്ര |
 യഥാ തു രാമസ്യ മതിർനിവിഷ്ടാ
 തഥാ ഭവാൻ പശ്യതു കാർയസിദ്ധിം || 5.60.20 || 2609

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

മധുവനം ഗത്യാ തത്രത്യാനാം മധുനാം ഫലാനാം ച

വാനരൈര്യഥേഷുമുപഭോഗോ വനരക്ഷകസ്യ ഭൂവി വികർഷണം ച

തതോ ജാംബവതോ വാക്യ -

മഗൃഹ്ണന്ത വനൗകസഃ |

അംഗദപ്രമുഖാ വീരാ

ഹനുമാംശ്ച മഹാകപിഃ ||5.61.1 ||

2610

പ്രീതിമന്തസ്തതഃ സർവേ

വായുപുത്രപുരഃ സരാഃ |

മഹേന്ദ്രാഗ്രാത് സമുത്പത്യ

പുഷ്പുവുഃ പ്ലവഗർഷഭാഃ ||5.61.2 ||

2611

മേരുമന്ദരസങ്കാശാ

മത്താ ഇവ മഹാഗജാഃ |

ചരാദയന്ത ഇവാകാശം

മഹാകായാ മഹാബലാഃ ||5.61.3 ||

2612

സഭാജ്യമാനം ഭൂതൈസ്ത -

മാത്മവന്തം മഹാബലം |

ഹനുമാന്തം മഹാവേഗം

വഹന്ത ഇവ ദൃഷ്ടിഭിഃ ||5.61.4 ||

2613

രാഘവേ ചാർമനിർവൃത്തിം
 കർതും ച പരമം യശഃ |
 സമാധായ സമൃദ്ധാർമാഃ
 കർമസിദ്ധിഭിരുന്നതാഃ || 5.61.5 || 2614

പ്രിയാഖ്യാനോൻമുഖാഃ സർവേ
 സർവേ യുദ്ധാഭിനന്ദിനഃ |
 സർവേ രാമപ്രതീകാരേ
 നിശ്ചിതാർമാ മനസിനഃ || 5.61.6 || 2615

പ്ലവമാനാഃ ഖമാപ്സുത്യ
 തതസ്തേ കാനനൗകസഃ |
 നന്ദനോപമമാസേദു -
 ര്വനം ദ്രുമശതായുതം || 5.61.7 || 2616

യത് തൻമധുവനം നാമ
 സുഗ്രീവസ്യാഭിരക്ഷിതം |
 അധൃഷ്ട്യം സർവഭൂതാനാം
 സർവഭൂതമനോഹരം || 5.61.8 || 2617

യദ് രക്ഷതി മഹാവിരഃ
 സദാ ദധിമുഖഃ കപിഃ |
 മാതുലഃ കപിമുഖ്യസ്യ
 സുഗ്രീവസ്യ മഹാത്മനഃ || 5.61.9 || 2618

തേ തദ് വനമുപാഗമ്യ
 ബഭൂവുഃ പരമോത്കടാഃ |
 വാനരാ വാനരേന്ദ്രസ്യ
 മനഃ കാന്തം മഹാവനം || 5.61.10 || 2619

തതസ്തേ വാനരാ ഹൃഷ്ടാ
 ദൃഷ്ട്വാ മധുവനം മഹത് |
 കുമാരമഭ്യയാചന്ത
 മധുനി മധുപിംഗലാഃ ||5.61.11 || 2620

തതഃ കുമാരസ്താൻ വൃദ്ധാ -
 ജ്ഞാംബവത്പ്രമുഖാൻ കപീൻ |
 അനുമാന്യ ദദൗ തേഷാം
 നിസർഗം മധുഭക്ഷണേ ||5.61.12 || 2621

തേ നിസൃഷ്ടാഃ കുമാരേണ
 ധീമതാ വാലിസുനുനാ |
 ഹരയഃ സമപദ്യന്ത
 ദ്രുമാൻ മധുകരാകുലാൻ ||5.61.13 || 2622

ഭക്ഷയന്തഃ സുഗന്ധീനി
 മൂലാനി ച ഫലാനി ച |
 ജഗ്മുഃ പ്രഹർഷം തേ സർവേ
 ബഭൂവുശ്ച മദോക്താഃ ||5.61.14 || 2623

തതശ്ചാനുമതാഃ സർവേ
 സുസംഹൃഷ്ടാ വനൗകസഃ |
 മൂദിതാശ്ച തതസ്തേ ച
 പ്രനുത്യന്തി തതസ്തതഃ ||5.61.15 || 2624

ഗായന്തി കേചിത് പ്രഹസന്തി കേചി -
 ന്യത്യന്തി കേചിത് പ്രണമന്തി കേചിത് |
 പതന്തി കേചിത് പ്രചരന്തി കേചിത്
 പ്ലവന്തി കേചിത് പ്രലപന്തി കേചിത് ||5.61.16 || 2625

പരസ്വരം കേചിദുപാശ്രയന്തി
 പരസ്വരം കേചിദതിബ്രൂവന്തി |
 ദ്രുമാദ് ദ്രുമം കേചിദഭിദ്രവന്തി
 ക്ഷിതൗ നഗാഗ്രാന്നിപതന്തി കേചിത് || 5.61.17 || 2626

മഹീതലാത് കേചിദുദീർണവേഗാ
 മഹാദ്രുമാഗ്രാൺയദിസമ്പതന്തി |
 ഗായന്തമന്യഃ പ്രഹസന്നുപൈതി
 ഹസന്തമന്യഃ പ്രരുദന്നുപൈതി || 5.61.18 || 2627

തുദന്തമന്യഃ പ്രണദന്നുപൈതി
 സമാകുലം തത് കപിസൈന്യമാസീത് |
 ന ചാത്ര കശ്ചിന്ന ബഭൂവ മന്തോ
 ന ചാത്ര കശ്ചിന്ന ബഭൂവ ദൃപ്തഃ || 5.61.19 || 2628

തതോ വനം തത് പരിഭക്ഷ്യമാണം
 ദ്രുമാംശ്ച വിധ്യംസിതപത്രപുഷ്പാൻ |
 സമീക്ഷ്യ കോപാദ് ദധിവക്ത്രനാമാ
 നിവാരയാമാസ കപിഃ കപീംസ്താൻ || 5.61.20 || 2629

സ തൈഃ പ്രവൃദ്ധൈഃ പരിഭർത്സ്യമാനോ
 വനസ്യ ഗോപ്താ ഹരിവൃദ്ധവീരഃ |
 ചകാര ഭൂയോ മതിമുഗ്രതേജാ
 വനസ്യ രക്ഷാം പ്രതി വാനരേഭ്യഃ || 5.61.21 || 2630

ഉവാച കാംശ്ചിത് പരുഷാൺയദീത -
 മസക്തമന്യാംശ്ച തലൈർജഘാന |
 സമേത്യ കൈശ്ചിത് കലഹം ചകാര
 തഥൈവ സാസ്തോപജഗാമ കാംശ്ചിത് || 5.61.22 || 2631

സ തൈർമദാദപ്രതിവാർയവേഗൈ -

ർബലാച്ച തേന പ്രതിവാർയമാണൈഃ |

പ്രധർഷണേ തൃക്തദയൈഃ സമേത്യ

പ്രകൃഷ്യതേ ചാപ്യനവേക്ഷ്യ ദോഷം ||5.61.23 ||

2632

നവൈസ്തുദന്തോ ദശനൈർദശന്ത -

സ്തലൈശ്ച പാദൈശ്ച സമാപയന്തഃ |

മദാത് കപിം തേ കപയഃ സമന്താ -

ൻമഹാവനം നിർവിഷയം ച ചക്രൂഃ ||5.61.24 ||

2633

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ ഏകഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ദ്വിഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

വാനരൈർമധുവനരക്ഷകാണാം ദധിമുഖസ്യ ച പരാദവഃ സഭ്യത്യസ്യ
ദധിമുഖസ്യ സുഗ്രീവപാർശ്വേ ഗമനം ച

താനുവാച ഹരിശ്രേഷ്ഠോ

ഹനുമാൻ വാനരർഷഭഃ |

അവ്യഗ്രമനസോ യുയം

മധു സേവത വാനരാഃ || 5.62.1 ||

2634

അഹമാവർജ്ജയിഷ്യാമി

യുഷ്ഠാകം പരിപന്മിനഃ |

ശ്രുത്യാ ഹനുമതോ വാക്യം

ഹരിണാം പ്രവരോംഗഭഃ || 5.62.2 ||

2635

പ്രത്യുവാച പ്രസന്നാത്മാ

പിബന്തു ഹരയോ മധു |

അവശ്യം കൃതകാർയസ്യ

വാക്യം ഹനുമതോ മയാ || 5.62.3 ||

2636

അകാർയമപി കർതവ്യം

കിമംഗം പുനരീദൃശം |

അംഗദസ്യ മുഖാച്ഛുത്യാ

വചനം വാനരർഷഭാഃ || 5.62.4 ||

2637

- സായു സായ്വിതി സംഹൃഷ്ടാ
 വാനരാഃ പ്രത്യപൂജയൻ |
 പൂജയിത്യാംഗദം സർവേ
 വാനരാ വാനരർഷഭം || 5.62.5 || 2638
- ജമുർമധുവനം യത്ര
 നദീവേഗ ഇവ ദ്രുമം |
 തേ പ്രവിഷ്ടാ മധുവനം
 പാലാനാക്രമ്യ ശക്തിതഃ || 5.62.6 || 2639
- അതിസർഗാച്ച പടവോ
 ദൃഷ്ട്യാ ശ്രുത്യാ ച മൈമിലീം |
 പപുഃ സർവേ മധു തദാ
 രസവത് ഫലമാദദുഃ || 5.62.7 || 2640
- ഉത്പത്യ ച തതഃ സർവേ
 വനപാലാൻ സമാഗതാൻ |
 തേ താഡയന്തഃ ശതശഃ
 സക്താ മധുവനേ തദാ || 5.62.8 || 2641
- മധുനി ദ്രോണമാത്രാണി
 ബാഹുഭിഃ പരിഗൃഹ്യ തേ |
 പിബന്തി കപയഃ കേചിത്
 സംഘശസ്ത്ര ഹൃഷ്ടവത് || 5.62.9 || 2642
- ഘ്നന്തി സു സഹിതാഃ സർവേ
 ഭക്ഷയന്തി തഥാപരേ |
 കേചിത് പീത്യാപവിധ്യന്തി
 മധുനി മധുപിംഗലാഃ || 5.62.10 || 2643

മധുച്ഛിഷ്ണേന കേചിച്ച
 ജുഹ്വുരന്യോന്യമുത്കടാഃ |
 അപരേ വൃക്ഷമൂലേഷു
 ശാഖാ ഗൃഹ്യ വ്യവസ്ഥിതാഃ || 5.62.11 || 2644

അത്യർഥം ച മദഗ്ലാനാഃ
 പർണാന്യാസ്തീര്യ ശേരതേ |
 ഉൻമത്തവേഗാഃ പ്ലവഗാ
 മധുമത്താശ്ച ഹൃഷ്ടവത് || 5.62.12 || 2645

ക്ഷിപന്ത്യപി തദാന്യോന്യം
 സ്ഖലന്തി ച തഥാപരേ |
 കേചിത് ക്ഷേധാന് പ്രകൂർവന്തി
 കേചിത് കൂജന്തി ഹൃഷ്ടവത് || 5.62.13 || 2646

ഹരയോ മധുനാ മത്താഃ
 കേചിത് സുപ്താ മഹീതലേ |
 ധൃഷ്ടാഃ കേചിദാസന്ത്യന്യേ
 കേചിത് കൂർവന്തി ചേതരത് || 5.62.14 || 2647

കൃത്യാ കേചിദ് വദന്ത്യന്യേ
 കേചിദ് ബുധ്യന്തി ചേതരത് |
 യ്യേപ്യത്ര മധുപാലാഃ സ്യുഃ
 പ്രേഷ്യാ ദധിമുഖസ്യ തു || 5.62.15 || 2648

ത്യേപി തൈർവാനരൈർഭീമൈഃ
 പ്രതിഷിദ്ധാ ദിശോ ഗതാഃ |
 ജാനുഭിശ്ച പ്രഘൃഷ്ടാശ്ച
 ദേവമാർഗം ച ദർശിതാഃ || 5.62.16 || 2649

അബ്രുവൻ പരമോദ്ദിഗ്നാ
 ഗത്യാ ദധിമുഖം വചഃ |
 ഹനുമതാ ദത്തവരൈ -
 രഹതം മധുവനം ബലാത് |
 വയം ച ജാനുഭിർഘൃഷ്ടാ
 ദേവമാർഗം ച ദർശിതാഃ || 5.62.17 || 2650

തദാ ദധിമുഖഃ ക്രുദ്ധോ
 വനപസ്തുത്ര വാനരഃ |
 ഹതം മധുവനം ശ്രുത്യാ
 സാന്ത്യയാമാസ താൻ ഹരിൻ || 5.62.18 || 2651

ഏതാഗച്ഛത ഗച്ഛാമോ
 വാനരാനതിദർപിതാൻ |
 ബലേനാവാരയിഷ്ടാമി
 പ്രഭുഞ്ജാനാൻ മധുത്തമം || 5.62.19 || 2652

ശ്രുത്യാ ദധിമുഖസ്യേദം
 വചനം വാനരർഷഭാഃ |
 പുനർവീരാ മധുവനം
 തേനൈവ സഹിതാ യയുഃ || 5.62.20 || 2653

മധ്യേ ചൈഷാം ദധിമുഖഃ
 സുപ്രഗൃഹ്യ മഹാതരും |
 സമഭ്യധാവൻ വേഗേന
 സർവേ തേ ച പ്ലവംഗമാഃ || 5.62.21 || 2654

തേ ശിലാഃ പാദപാംശൈവ
 പാഷാണാമപി വാനരാഃ |

ഗൃഹീത്യാഭ്യാഗമൻ ക്രുദ്ധാ
 യത്ര തേ കപികുഞ്ജരാഃ || 5.62.22 || 2655

ബലാന്നിവാദയന്തശ്ച
 ആസേദുർഹരയോ ഹരീൻ |
 സന്ദഷ്ടൗഷ്ഠപുടാഃ ക്രുദ്ധാ
 ദർശയന്തോ മുഹൂർമുഹുഃ || 5.62.23 || 2656

അഥ ദൃഷ്ട്വാ ദധിമുഖം
 ക്രുദ്ധം വാനരപുംഗവാഃ |
 അഭ്യധാവന്ത വേഗേന
 ഹനുമത്പ്രമുഖാസ്തദാ || 5.62.24 || 2657

സവൃക്ഷം തം മഹാബാഹു -
 മാപതന്തം മഹാബലം |
 വേഗവന്തം വിജഗ്രാഹ
 ബാഹുഭ്യാം കുപിത്യാംഗദഃ || 5.62.25 || 2658

മദാന്യോ ന കൃപാം ചക്രേ
 ആർയകോദ്യം മമേതി സഃ |
 അമൈനം നിഷ്ഠിപേഷാശു
 വേഗേന വസുധാതലേ || 5.62.26 || 2659

സ ഭഗബാഹുരുമുഖോ
 വിഹൃലഃ ശോണിതോക്ഷിതഃ |
 പ്രമുഖോഹ മഹാവീരോ
 മുഹൂർതം കപികുഞ്ജരഃ || 5.62.27 || 2660

സ കമഞ്ചിദ് വിമുക്തസ്തൈ -
 ര്വാനരൈർവാനരർഷഭഃ |

ഉവാചൈകാന്തമാഗത്യ
 സ്യാൻ ഭൃത്യാൻ സമുപാഗതാൻ || 5.62.28 || 2661

ഏതാഗച്ഛത ഗച്ഛാമോ
 ഭർതാ നോ യത്ര വാനരഃ |
 സുഗ്രീവോ വിപുലഗ്രീവഃ
 സഹ രാമേണ തിഷ്ഠതി || 5.62.29 || 2662

സർവം ചൈവാംഗദേ ദോഷം
 ശ്രാവയിഷ്യാമ പാർഥിവേ |
 അമർഷീ വചനം ശ്രുത്യാ
 ഘാതയിഷ്യതി വാനരാൻ || 5.62.30 || 2663

ഇഷ്ടം മധുവനം ഹ്യേതത്
 സുഗ്രീവസ്യ മഹാത്മനഃ |
 പിത്യപൈതാമഹം ദിവ്യം
 ദേവൈരപി ദുരാസദം || 5.62.31 || 2664

സ വാനരാനിമാൻ സർവാൻ
 മധുലുബ്ധാൻ ഗതായുഷഃ |
 ഘാതയിഷ്യതി ദണ്ഡേന
 സുഗ്രീവഃ സസുഹൃജ്ജനാൻ || 5.62.32 || 2665

വധ്യാ ഹ്യേതേ ദുരാത്മാനോ
 നൃപാജ്ഞാപരിപന്മിനഃ |
 അമർഷപ്രഭവോ രോഷഃ
 സഹലോ മേ ദവിഷ്യതി || 5.62.33 || 2666

ഏവമുക്ത്യാ ദധിമുഖോ
 വനപാലാൻ മഹാബലഃ |

ജഗാമ സഹസോത്പത്യ
 വനപാലൈഃ സമൻവിതഃ || 5.62.34 || 2667

നിമേഷാന്തരമാത്രേണ
 സ ഹി പ്രാപ്തോ വനാലയഃ |
 സഹസ്രാംശുസുതോ ധീമാൻ
 സുഗ്രീവോ യത്ര വാനരഃ || 5.62.35 || 2668

രാമം ച ലക്ഷ്മണം ചൈവ
 ദൃഷ്ട്വാ സുഗ്രീവമേവ ച |
 സമപ്രതിഷ്ഠാം ജഗതീ -
 മാകാശാന്നിപപാത ഹ || 5.62.36 || 2669

സ നിപത്യ മഹാവിരഃ
 സർവൈസ്തൈഃ പരിവാരിതഃ |
 ഹരിർദധിമുഖഃ പാലൈഃ
 പാലാനാം പരമേശ്വരഃ || 5.62.37 || 2670

സ ദീനവദനോ ഭൂത്യാ
 കൃത്യാ ശിരസി ചാഞ്ജലിം |
 സുഗ്രീവസ്യാശു തൗ മൂർധ്നാ
 ചരണൗ പ്രത്യപീഡയത് || 5.62.38 || 2671

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ദ്വിഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ത്രിഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ദധിമുഖാൻമധുവനവിധ്യംസവാർതാമാകർണ്യ സുഗ്രീവസ്യ

ഹനുമദാദിനാം സാഹൽയവിഷയേനുമാനം

തതോ മുർധ്നാ നിപതിതം

വാനരം വാനരർഷഭഃ |

ദൃഷ്ട്വൈവോദ്വിഗ്നഹൃദയോ

വാക്യമേതദുവാച ഹ || 5.63.1 ||

2672

ഉത്തിഷ്ടോത്തിഷ്ട കസ്താത് ത്വം

പാദയോഃ പതിതോ മമ |

അഭയം തേ പ്രദാസ്യാമി

സത്യമേവാദിധീയതാം || 5.63.2 ||

2673

കിം സംഭ്രമാദ്ധിതം കൃത്സ്മനം

ബ്രൂഹി യദ് വക്തുമർഹസി |

കച്ചിൻമധുവനേ സ്വസ്തി

ശ്രോതുമിച്ഛാമി വാനര || 5.63.3 ||

2674

സ സമാശ്യാസിതസ്തേന

സുഗ്രീവേണ മഹാത്മനാ |

ഉത്ഥായ സ മഹാപ്രാജ്ഞതോ

വാക്യം ദധിമുഖോബ്രവീത് || 5.63.4 ||

2675

നൈവർക്ഷരജസാ രാജൻ
 ന ത്വയാ ന ച വാലിനാ |
 വനം നിസൃഷ്ടപൂർവം തേ
 നാശിതം തത്തു വാനരൈഃ || 5.63.5 || 2676

ന്ധവാരയമഹം സർവാൻ
 സഹൈദിർവനചാരിഭിഃ |
 അചിന്തയിത്യാ മാം ഹൃഷ്ടാ
 ഭക്ഷയന്തി പിബന്തി ച || 5.63.6 || 2677

ഏഭിഃ പ്രധർഷണായാം ച
 വാരിതം വനപാലകൈഃ |
 മാമപ്യചിന്തയൻ ദേവ
 ഭക്ഷയന്തി വനൗകസഃ || 5.63.7 || 2678

ശിഷ്ടമത്രാപവിധൃന്തി
 ഭക്ഷയന്തി തഥാപരേ |
 നിവാർയമാണാസ്തേ സർവേ
 ഭ്രുകുടിം ദർശയന്തി ഹി || 5.63.8 || 2679

ഇമേ ഹി സംരബ്ധതരാ -
 സ്തദാ തൈഃ സമ്പ്രധർഷിതാഃ |
 നിവാർയന്തേ വനാത് തസ്മാത്
 ക്രുദ്ധൈർവാനരപുംഗവൈഃ || 5.63.9 || 2680

തതസ്തൈർബഹുദിർവീരൈ -
 റ്വാനരൈർവാനരർഷഭാഃ |
 സംരക്തനയനൈഃ ക്രോധാ -
 ദാരയഃ സമ്പ്രധർഷിതാഃ || 5.63.10 || 2681

പാണിഭിർനിഹതാഃ കേചിത്
 കേചിജ്ജാനുഭിരാഹതാഃ |
 പ്രകൃഷ്ടാശ്ച തദാ കാമം
 ദേവമാർഗം ച ദർശിതാഃ || 5.63.11 || 2682

ഏവമേതേ ഹതാഃ ശൂരാ -
 സ്ത്വയി തിഷ്ടതി ദർതരി |
 കൃത്സ്നം മധുവനം ചൈവ
 പ്രകാമം തൈശ്ച ദക്ഷ്യതേ || 5.63.12 || 2683

ഏവം വിജ്ഞാപ്യമാനം തം
 സുഗ്രീവം വാനരർഷഭം |
 അപ്യച്ഛത് തം മഹാപ്രാജ്ഞോ
 ലക്ഷ്മണഃ പരവീരഹാ || 5.63.13 || 2684

കിമയം വാനരോ രാജൻ
 വനപഃ പ്രത്യുപസ്ഥിതഃ |
 കിം ചാർഥമഭിനിർഭിശ്യ
 ദുഃഖിതോ വാക്യമബ്രവീത് || 5.63.14 || 2685

ഏവമുക്തസ്തു സുഗ്രീവോ
 ലക്ഷ്മണേന മഹാത്മനാ |
 ലക്ഷ്മണം പ്രത്യുവാചേദം
 വാക്യം വാക്യവിശാരദഃ || 5.63.15 || 2686

ആർയ ലക്ഷ്മണ സമ്പ്രാഹ
 വീരോ ദധിമുഖഃ കപിഃ |
 അംഗദപ്രമുഖൈർവീരൈ -
 ര്ദക്ഷിതം മധു വാനരൈഃ || 5.63.16 || 2687

- നൈഷാമകൃതകാർയാണാ -
 മീദൃശഃ സ്യാദ് വൃതിക്രമഃ |
 വനം യദഭിപന്നാസ്മേ
 സാധിതം കർമ തദ് ധ്രുവം || 5.63.17 || 2688
- വാരയന്തോ ഭൃശം പ്രാപ്താഃ
 പാലാ ജാനുഭിരാഹതാഃ |
 തമാ ന ഗണിതശ്ചായം
 കപിർദധിമുഖോ ബലീ || 5.63.18 || 2689
- പതിർമമ വനസ്യായ -
 മസ്മാഭിഃ സ്ഥാപിതഃ സ്വയം |
 ഭൃഷ്ടാ ദേവീ ന സന്ദേഹോ
 ന ചാന്യേന ഹനുമതാ || 5.63.19 || 2690
- ന ഹ്യന്യഃ സാധനേ ഹേതുഃ
 കർമണോസ്യ ഹനുമതഃ |
 കാർയസിദ്ധിർഹനുമതി
 മതിശ്ച ഹരിപുംഗവേ || 5.63.20 || 2691
- വ്യവസായശ്ച വീര്യം ച
 ശ്രുതം ചാപി പ്രതിഷ്ഠിതം |
 ജാംബവാൻ യത്ര നേതാ സ്യാ -
 ദംഗദശ്ച മഹാബലഃ || 5.63.21 || 2692
- ഹനുമാംശ്ചാപ്യധിഷ്ഠാതാ
 ന തത്ര ഗതിരന്യഥാ |
 അംഗദപ്രമുഖൈർവീരൈ -
 ര്ഹതം മധുവനം കില || 5.63.22 || 2693

വിചിത്ര്യ ദക്ഷിണാമാശാ -
 മാഗതൈർഹരിപുംഗവൈഃ |
 ആഗതൈശ്ചാപ്രധൃഷ്യം ത -
 ദ്ധതം മധുവനം ഹി തൈഃ || 5.63.23 || 2694

ധർഷിതം ച വനം കൃത്സ്ന -
 മൂപയുക്തം തു വാനരൈഃ |
 പാതിതാ വനപാലാസ്തേ
 തദാ ജാനുഭിരാഹതാഃ || 5.63.24 || 2695

ഏതദർഥമയം പ്രാപ്തോ
 വക്തും മധുരവാഗിഹ |
 നാല്ലാ ദധിമുഖോ നാമ
 ഹരിഃ പ്രഖ്യാതവിക്രമഃ || 5.63.25 || 2696

ദൃഷ്ട്യാ സീതാ മഹാബാഹോ
 സൗമിത്രേ പശ്യ തത്ത്വതഃ |
 അഭിഗമ്യ യഥാ സർവേ
 പിബന്തി മധു വാനരാഃ || 5.63.26 || 2697

ന ചാപ്യദൃഷ്ട്യാ വൈദേഹീം
 വിശ്രൂതാഃ പുരുഷർഷഭ |
 വനം ദത്തവരം ദിവ്യം
 ധർഷയേയൂർവനൗകസഃ || 5.63.27 || 2698

തതഃ പ്രഹൃഷ്ടോ ധർമാത്മാ
 ലക്ഷ്മണഃ സഹരാഘവഃ |
 ശ്രൂത്യാ കർണസുഖാം വാണീം
 സുഗ്രീവവദനാച്ഛൃതാം || 5.63.28 || 2699

പ്രാഹുഷ്യത ഭൃശം രാമോ
 ലക്ഷ്മണശ്ച മഹായശാഃ |
 ശ്രുത്യാ ദധിമുഖസൈവം
 സുഗ്രീവസ്തു പ്രഹുഷ്യ ച || 5.63.29 || 2700

വനപാലം പുനർവാക്യം
 സുഗ്രീവഃ പ്രത്യഭാഷത |
 പ്രീത്യാസ്തി സോഹം യദ്ഭൃക്തം
 വനം തൈഃ കൃതകർമഭിഃ || 5.63.30 || 2701

ധർഷിതം മർഷണീയം ച
 ചേഷിതം കൃതകർമണാം |
 ഗച്ഛ ശീഘ്രം മധുവനം
 സംരക്ഷസ്വ ത്യമേവ ഹി |
 ശീഘ്രം പ്രേഷയ സർവാംസ്താൻ
 ഹനുമത്പ്രമുഖാൻ കപീൻ || 5.63.31 || 2702

ഇച്ഛാമി ശീഘ്രം ഹനുമത്പ്രധാനാൻ
 ശാഖാമൃഗാംസ്താൻ മൃഗരാജദർപാൻ |
 പ്രഷ്ടും കൃതാർഥാൻ സഹ രാഘവാഭ്യാം
 ശ്രോതും ച സീതാധിഗമേ പ്രയത്നം || 5.63.32 || 2703

പ്രീതിസ്സീതാക്ഷൗ സമ്പ്രഹുഷ്ഠൗ കുമാരൗ
 ദൃഷ്ട്വാ സിദ്ധാർഥൗ വാനരാണാം ച രാജാ |
 അംഗൈഃ സംഹൃഷ്ടൈഃ കർമസിദ്ധിം വിദിത്യാ
 ബാഹ്യാരാസന്നാം സോതിമാത്രം നനന്ദ || 5.63.33 || 2704

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ത്രിഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ചതുഃ ഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ദധിമുഖതഃ സുഗ്രീവസന്ദേശമാകർണ്യാംഗദഹനുമദാദിനാം
വാനരാണാം കിഷ്കിന്ധായാം ഗമനം ഹനുമതാ ശ്രീരാമം പ്രണമ്യ
സീതാദർശനസമാചാരസ്യ നിവേദനം ച

സുഗ്രീവേണൈവമുക്തസ്തു

ഹൃഷ്ടോ ദധിമുഖഃ കപിഃ |

രാഘവം ലക്ഷ്മണം ചൈവ

സുഗ്രീവം ചാഭ്യവാദയത് ||5.64.1 ||

2705

സ പ്രണമ്യ ച സുഗ്രീവം

രാഘവൗ ച മഹാബലൗ |

വാനരൈഃ സഹിതഃ ശൂരൈ -

ർഭിവമേവോത്പപാത ഹ ||5.64.2 ||

2706

സ യമൈവാഗതഃ പൂർവം

തമൈവ ത്വരിതം ഗതഃ |

നിപത്യ ഗഗനാദ് ഭൂമൗ

തദ്വനം പ്രവിവേശ ഹ ||5.64.3 ||

2707

സ പ്രവിഷ്ടോ മധുവനം

ദദർശ ഹരിയൂഥപാൻ |

വിമദാനുദ്ധതാൻ സർവാൻ

മേഹമാനാൻ മധുദകം ||5.64.4 ||

2708

സ താനുപാഗമദ് വീരോ
 ബദ്ധ്യാ കരപുടാഞ്ജലിം |
 ഉവാച വചനം ശ്ലക്ഷ്ണ -
 മിദം ഹൃഷ്ടവദംഗദം ||5.64.5 || 2709

സൗമ്യ രോഷോ ന കർതവ്യോ
 യദേഭിഃ പരിവാരണം |
 അജ്ഞാനാദ് രക്ഷിഭിഃ ക്രോധാദ്
 ദവന്തഃ പ്രതിഷേധിതാഃ ||5.64.6 || 2710

ശ്രാന്തോ ദൂരാദനുപ്രാപ്തോ
 ഭക്ഷയന്ത്യ സ്വകം മധു |
 യുവരാജസ്ത്വമീശശ്ച
 വനസ്യാസ്യ മഹാബല ||5.64.7 || 2711

മൗർഖ്യാത് പൂർവം കൃതോ രോഷ -
 സ്തദ് ദവാൻ ക്ഷന്തുമർഹതി |
 യഥൈവ ഹി പിതാ ത്യേഭൂത്
 പൂർവം ഹരിഗണേശ്വരഃ ||5.64.8 || 2712

തഥാ ത്വമപി സുഗ്രീവോ
 നാൻയസ്തു ഹരിസത്തമ |
 ആഖ്യാതം ഹി മയാ ഗത്യാ
 പിത്യവ്യസ്യ തവാനഘ ||5.64.9 || 2713

ഇഹോപയാനം സർവേഷാ -
 മേതേഷാം വനചാരിണാം |
 ദവദാഗമനം ശ്രുത്യാ
 സഹൈഭിർവനചാരിഭിഃ ||5.64.10 || 2714

പ്രഹൃഷ്ടോ ന തു രുഷ്ടോഽസൗ
 വനം ശ്രുത്യാ പ്രധർഷിതം |
 പ്രഹൃഷ്ടോ മാം പിതൃവ്യന്തേ
 സുഗ്രീവോ വാനരേശ്വരഃ || 5.64.11 || 2715

ശീഘ്രം പ്രേഷയ സർവാംസ്താ -
 നിതി ഹോവാച പാർഥിവഃ |
 ശ്രുത്യാ ദധിമുഖസ്യൈതദ്
 വചനം ശ്ലക്ഷ്ണമംഗദഃ || 5.64.12 || 2716

അബ്രവീത് താൻ ഹരിശ്രേഷ്ഠോ
 വാക്യം വാക്യവിശാരദഃ |
 ശങ്കേ ശ്രുത്വോഽയം വൃത്താന്തോ
 രാമേണ ഹരിയുമപാഃ || 5.64.13 || 2717

അയം ച ഹർഷാദാഖ്യാതി
 തേന ജാനാമി ഹേതുനാ |
 തത് ക്ഷമം നേഹ നഃ സ്ഥാതും
 കൃതേ കാർയേ പരന്തപാഃ || 5.64.14 || 2718

പീത്യാ മധു യഥാകാമം
 വിക്രാന്താ വനചാരിണഃ |
 കിം ശേഷം ഗമനം തത്ര
 സുഗ്രീവോ യത്ര വാനരഃ || 5.64.15 || 2719

സർവേ യഥാ മാം വക്ഷ്യന്തി
 സമേത്യ ഹരിപുംഗവാഃ |
 തമാന്യീ കർതാ കർതവ്യേ
 ദവദ്ഭിഃ പരവാനഹം || 5.64.16 || 2720

നാജ്ഞാപയിതുമീശോഹം
 യുവരാജോസ്തി യദ്യപി |
 അയുക്തം കൃതകർമാണോ
 യുധം ധർഷയിതും ബലാത് ||5.64.17 || 2721

ബ്രൂവതശ്ചാംഗദസ്യൈവം
 ശ്രുത്യാ വചനമുത്തമം |
 പ്രഹൃഷ്ടമനസോ വാക്യ -
 മിദമുചൂർവനൗകസഃ ||5.64.18 || 2722

ഏവം വക്ഷ്യതി കോ രാജൻ
 പ്രഭുഃ സൻ വാനരർഷഭ |
 ഐശ്വര്യമദമത്തോ ഹി
 സർവ്വോഹമിതി മന്യതേ ||5.64.19 || 2723

തവ ചേദം സുസദ്യശം
 വാക്യം നാന്യസ്യ കസ്യചിത് |
 സന്നതിർഹി തവാഖ്യാതി
 ഭവിഷ്യച്ഛുഭയോഗ്യതാം ||5.64.20 || 2724

സർവേ വയമപി പ്രാപ്താ -
 സ്തത്ര ഗന്തും കൃതക്ഷണാഃ |
 സ യത്ര ഹരിവീരാണാം
 സുഗ്രീവഃ പതിരവ്യയഃ ||5.64.21 || 2725

ത്വയാ ഹൃന്യുക്തൈർഹരിഭി -
 ര്നൈവ ശക്യം പദാത് പദം |
 ക്വചിദ് ഗന്തും ഹരിശ്രേഷ്ഠ
 ബ്രൂമഃ സത്യമിദം തു തേ ||5.64.22 || 2726

ഏവം തു വദതാം തേഷാ -
 മംഗദഃ പ്രത്യഭാഷത |
 സാധു ഗച്ഛാമ ഇത്യുക്ത്വാ
 വമുത്പേതുർമഹാബലഃ || 5.64.23 || 2727

ഉത്പതന്തമനുത്പേതുഃ
 സർവേ തേ ഹരിയുമപഃ |
 കൃത്വ്യാകാശം നിരാകാശം
 യന്ത്രോത്ക്ഷിപ്താ ഇവോപലഃ || 5.64.24 || 2728

അംഗദം പുരതഃ കൃത്വാ
 ഹനുമന്തം ച വാനരം |
 ത്വേംബരം സഹസോത്പത്യ
 വേഗവന്തഃ പ്ലവംഗമാഃ || 5.64.25 || 2729

വിനദന്തോ മഹാനാദം
 ഘനാ വാതേരിതാ യഥാ |
 അംഗദേ സമനുപ്രാപ്തേ
 സുഗ്രീവോ വാനരേശ്വരഃ || 5.64.26 || 2730

ഉവാച ശോകസന്തപ്തം
 രാമം കമലലോചനം |
 സമാശ്വസിഹി ഭദ്രം തേ
 ദൃഷ്ട്വാ ദേവീ ന സംശയഃ || 5.64.27 || 2731

നാഗന്തുമിഹ ശക്യം തൈ -
 രതീതസമയൈരിഹ |
 അംഗദസ്യ പ്രഹർഷാച്ച
 ജാനാമി ശുഭദർശന || 5.64.28 || 2732

ന മത്സകാശമാഗച്ഛേത്
 കൃത്യേ ഹി വിനിപാതിതേ |
 യുവരാജോ മഹാബാഹുഃ
 പ്ലവതാമംഗദോ വരഃ ||5.64.29 || 2733

യദ്യപ്യകൃതകൃത്യാനാ -
 മീദൃശഃ സ്യാദുപക്രമഃ |
 ഭവേത് തു ദീനവദനോ
 ഭ്രാന്തവിപ്ലുതമാനസഃ ||5.64.30 || 2734

പിത്യപൈതാമഹം ചൈതത്
 പൂർവകൈരഭിരക്ഷിതം |
 ന മേ മധുവനം ഹന്യാ -
 ദദ്യഷ്ട്യാ ജനകാത്മജാം ||5.64.31 || 2735

കൗസൽയാ സുപ്രജാ രാമ
 സമാശ്വസിഹി സുവ്രത |
 ദൃഷ്ട്യാ ദേവീ ന സന്ദേഹോ
 ന ചാന്യേന ഹനുമതാ ||5.64.32 || 2736

നഹ്യന്യഃ കർമണോ ഹേതുഃ
 സാധന്യേന്ത്യ ഹനുമതഃ |
 ഹനുമതീഹ സിദ്ധിശ്ച
 മതിശ്ച മതിസത്തമ ||5.64.33 || 2737

വ്യവസായശ്ച ശൗർയം ച
 ശ്രുതം ചാപി പ്രതിഷ്ഠിതം |
 ജാംബവാൻ യത്ര നേതാ സ്യാ -
 ദംഗദശ്ച ഹരീശ്വരഃ ||5.64.34 || 2738

ഹനുമാംശ്ചാപ്യധിഷ്ഠാതാ
 ന തത്ര ഗതിരന്യഥാ |
 മാ ഭൂശ്ചിന്താസമായുക്തഃ
 സമ്പ്രത്യമിതവിക്രമ || 5.64.35 || 2739

യദാ ഹി ദർപിതോദഗ്രാഃ
 സംഗതാഃ കാനനൗകസഃ |
 നൈഷാമകൃതകാർയാണാ -
 മീദൃശഃ സ്യാദുപക്രമഃ || 5.64.36 || 2740

വനഭംഗേന ജാനാമി
 മധുനാം ഭക്ഷണേന ച |
 തതഃ കിലകിലാശബ്ദം
 ശുശ്രോവാസന്നമംബരേ || 5.64.37 || 2741

ഹനുമത്കർമദ്യപ്താനാം
 നദതാം കാനനൗകസാം |
 കിഷ്കിന്ധാമുപയാതാനാം
 സിദ്ധിം കഥയതാമിവ || 5.64.38 || 2742

തതഃ ശ്രുത്വാ നിനാദം തം
 കപീനാം കപിസത്തമഃ |
 ആയതാഞ്ചിതലാംഗുലഃ
 സോദിവദ്യുഷ്ടമാനസഃ || 5.64.39 || 2743

ആജഗ്മുസ്സേപി ഹരയോ
 രാമദർശനകാക്ഷിണഃ |
 അംഗദം പുരതഃ കൃത്വാ
 ഹനുമന്തം ച വാനരം || 5.64.40 || 2744

ത്വേംഗദപ്രമുഖാ വീരാഃ
 പ്രഹൃഷ്ടാശ്ച മൂദാൻവിതാഃ |
 നിപേതുർഹരിരാജസ്യ
 സമീപേ രാഘവസ്യ ച ||5.64.41 || 2745

ഹനുമദാശ്ച മഹാബാഹുഃ
 പ്രണമ്യ ശിരസാ തതഃ |
 നിയതാമക്ഷതാം ദേവീം
 രാഘവായ ന്യവേദയത് ||5.64.42 || 2746

ദൃഷ്ട്വാ ദേവീതി ഹനുമ -
 ദ്വദനാദമൃതോപമം |
 ആകർണ്യ വചനം രാമോ
 ഹർഷമാപ സലക്ഷ്മണഃ ||5.64.43 || 2747

നിശ്ചിതാർഥം തതസ്സന്ധിൻ
 സുഗ്രീവം പവനാത്മജേ |
 ലക്ഷ്മണഃ പ്രീതിമാൻ പ്രീതം
 ബഹുമാനാദവൈക്ഷത ||5.64.44 || 2748

പ്രീത്യാ ച പരയോപേതോ
 രാഘവഃ പരവീരഹാ |
 ബഹുമാനേന മഹതാ
 ഹനുമന്തമവൈക്ഷത ||5.64.45 || 2749

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ചതുഃ ഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| പഞ്ചഷഷിതമഃ സർഗഃ ||

ഹനുമതാ ശ്രീരാമം പ്രതി സീതാവൃത്താന്തസ്യ നിവേദനം

തതഃ പ്രസ്രവണം ശൈലം

തേ ഗത്യാ ചിത്രകാനനം |

പ്രണമ്യ ശിരസാ രാമം

ലക്ഷ്മണം ച മഹാബലം || 5.65.1 ||

2750

യുവരാജം പുരസ്കൃത്യ

സുഗ്രീവമഭിവാദ്യ ച |

പ്രവൃത്തിമഥ സീതായാഃ

പ്രവക്തുമുപചക്രമുഃ || 5.65.2 ||

2751

രാവണാന്തഃപുരേ രോധം

രാക്ഷസീഭിശ്ച തർജനം |

രാമേ സമനുരാഗം ച

യഥാ ച നിയമഃ കൃതഃ || 5.65.3 ||

2752

ഏതദാവ്യായ തേ സർവം

ഹരയോ രാമസന്നിധൗ |

വൈദേഹീമക്ഷതാം ശ്രുത്യാ

രാമസ്തുത്തരമബ്രവീത് || 5.65.4 ||

2753

ക്വ സീതാ വർതതേ ദേവീ

കഥം ച മയി വർതതേ |

ഏതൻമേ സർവമാഖ്യാത
 വൈദേഹീം പ്രതി വാനരാഃ ||5.65.5 || 2754

രാമസ്യ ഗദിതം ശ്രുത്വാ
 ഹരയോ രാമസന്നിധൗ |
 ചോദയന്തി ഹനുമാന്തം
 സീതാവൃത്താന്തകോവിദം ||5.65.6 || 2755

ശ്രുത്വാ തു വചനം തേഷാം
 ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ |
 പ്രണമ്യ ശിരസാ ദേവൈ
 സീതായൈ താം ദിശം പ്രതി ||5.65.7 || 2756

ഉവാച വാക്യം വാക്യജ്ഞഃ
 സീതായാ ദർശനം യഥാ |
 തം മണിം കാഞ്ചനം ദിവ്യം
 ദീപ്യമാനം സ്വതേജസാ ||5.65.8 || 2757

ദത്ത്വാ രാമായ ഹനുമാം -
 സ്തതഃ പ്രാഞ്ജലിരബ്രവീത് |
 സമുദ്രം ലംഘയിത്യാഹം
 ശതയോജനമായതം ||5.65.9 || 2758

അഗച്ഛം ജാനകീം സീതാം
 മാർഗമാണോ ദിദൃക്ഷയാ |
 തത്ര ലങ്കേതി നഗരീ
 രാവണസ്യ ദുരാത്മനഃ ||5.65.10 || 2759

ദക്ഷിണസ്യ സമുദ്രസ്യ
 തീരേ വസതി ദക്ഷിണേ |

<p>തത്ര സീതാ മയാ ദൃഷ്ടാ രാവണാന്തഃപുരേ സതീ 5.65.11 </p>	<p>2760</p>
<p>ത്വയി സംന്യസ്യ ജീവന്തി രാമാ രാമ മനോരഥം ദൃഷ്ടാ മേ രാക്ഷസീമധ്യേ തർജ്ജമാനാ മുഹൂർമുഹൂഃ 5.65.12 </p>	<p>2761</p>
<p>രാക്ഷസീഭിർവിരുപാഭീ രക്ഷിതാ പ്രമദാവനേ ദുഃഖമാപദ്യതേ ദേവീ ത്വയാ വീര സുഖോചിതാ 5.65.13 </p>	<p>2762</p>
<p>രാവണാന്തഃപുരേ രുദ്ധാ രാക്ഷസീഭിഃ സുരക്ഷിതാ ഏകവേണീധരാ ദീനാ ത്വയി ചിന്താപരായണാ 5.65.14 </p>	<p>2763</p>
<p>അധഃശയ്യാ വിവർണാംഗീ പദ്മിനീവ ഹിമാഗമേ രാവണാദ് വിനിവൃത്താർഥാ മർതവ്യകൃതനിശ്ചയാ 5.65.15 </p>	<p>2764</p>
<p>ദേവീ കഥഞ്ചിത് കാകുസ്ഥ ത്വൻമനാ മാർഗിതാ മയാ ഇക്ഷ്യാകുവംശവിഖ്യാതിം ശനൈഃ കീർതയതാനഘ 5.65.16 </p>	<p>2765</p>
<p>സാ മയാ നരശാർദൂല ശനൈർവിശ്വാസിതാ തദാ </p>	

തതഃ സംഭാഷിതാ ദേവീ
 സർവമർഥം ച ദർശിതാ ||5.65.17 || 2766

രാമസുഗ്രീവസഖ്യം ച
 ശ്രുത്യാ ഹർഷമുപാഗതാ |
 നിയതഃ സമുദാചാരോ
 ഭക്തിശ്ചാസ്യഃ സദാ ത്വയി ||5.65.18 || 2767

ഏവം മയാ മഹാഭാഗ
 ദൃഷ്ടാ ജനകനന്ദിനീ |
 ഉഗ്രേണ തപസാ യുക്താ
 ത്വദ്ഭക്ത്യാ പുരുഷർഷഭ ||5.65.19 || 2768

അഭിജ്ഞാനം ച മേ ദത്തം
 യഥാവൃത്തം തവാന്തികേ |
 ചിത്രകൂടേ മഹാപ്രാജ്ഞ
 വായസം പ്രതി രാഘവ ||5.65.20 || 2769

വിജ്ഞാപ്യഃ പുനരപ്യേഷ
 രാമോ വായുസുത ത്വയാ |
 അഖിലേന യഥാ ദൃഷ്ട -
 മിതി മാമാഹ ജാനകീ ||5.65.21 || 2770

അയം ചാസ്മൈ പ്രദാതവ്യോ
 യത്താത് സുപരിരക്ഷിതഃ |
 ബ്രൂവതാ വചനാൻയേവം
 സുഗ്രീവസ്യോപശൃൺവതഃ ||5.65.22 || 2771

ഏഷ ചുഡാമണിഃ ശ്രീമാൻ
 മയാ തേ യത്തരക്ഷിതഃ |

മനഃശിലായാസ്തിലകം
തത് സൂരസ്യേതി ചാബ്രവീത് || 5.65.23 || 2772

ഏഷ നിർയാതിതഃ ശ്രീമാൻ
മയാ തേ വാരിസംഭവഃ |
ഏനം ദൃഷ്ട്വാ പ്രമോദിഷ്യേ
വ്യസനേ ത്യാമിവാന്ഘ || 5.65.24 || 2773

ജീവിതം ധാരയിഷ്യാമി
മാസം ദശരമാത്മജ |
ഊർധ്വം മാസാന ജീവേയം
രക്ഷസാം വശമാഗതാ || 5.65.25 || 2774

ഇതി മാമബ്രവീത്സീതാ
കൃശാംഗീ ധർമചാരിണീ |
രാവണാന്തഃപുരേ രുദ്ധാ
മൃഗീവോത്ഫുൽലലോചനാ || 5.65.26 || 2775

ഏതദേവ മയാഽഖ്യാതം
സർവം രഘവ യദ്യഥാ |
സർവമാ സാഗരജലേ
സന്താരഃ പ്രവിധീയതാം || 5.65.27 || 2776

തൗ ജാതാശ്ചാസൗ രാജപുത്രൗ വിദിത്യാ
തച്ചാഭിജ്ഞാനം രഘവായ പ്രദായ |
ദേവ്യാ ചാഖ്യാതം സർവമേവാനുപൂർവ്യാദ്
വാചാ സമ്പൂർണം വായുപുത്രഃ ശശംസ || 5.65.28 || 2777

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ പഞ്ചഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
 ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
 ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
 ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഷട്ഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ചൂഡാമണിം ദൃഷ്ട്വാ സീതാവൃത്തമുപലഭ്യ ച രാമസ്യ സീതാകൃതേ
 വിലാപഃ

- ഏവമുക്തോ ഹനുമതാ
 രാമോ ദശരമാന്തജഃ |
 തം മണിം ഹൃദയേ കൃത്വാ
 രുരോദ സഹലക്ഷ്മണഃ ||5.66.1 || 2778
- തം തു ദൃഷ്ട്വാ മണിശ്രേഷ്ഠം
 രാഘവഃ ശോകകർശിതഃ |
 നേത്രാഭ്യാമശ്രുപൂർണാഭ്യാം
 സുഗ്രീവമിദമബ്രവീത് ||5.66.2 || 2779
- യഥൈവ ധേനുഃ സ്രവതി
 സ്നേഹാദ് വത്സസ്യ വത്സലാ |
 തഥാ മമാപി ഹൃദയം
 മണിശ്രേഷ്ഠസ്യ ദർശനാത് ||5.66.3 || 2780
- മണിരന്തമിദം ദത്തം
 വൈദേഹ്യാഃ ശ്യാശൂരേണ മേ |
 വധുകാലേ യഥാ ബദ്ധ -
 മധികം മുർധ്നി ശോഭതേ ||5.66.4 || 2781

- അയം ഹി ജലസംഭൂതോ
 മണിഃ പ്രവരപൂജിതഃ |
 യജ്ഞേ പരമതുഷ്ടേന
 ദത്തഃ ശക്രേണ ധീമതാ || 5.66.5 || 2782
- ഇമം ദൃഷ്ട്വാ മണിശ്രേഷ്ഠം
 തഥാ താതസ്യ ദർശനം |
 അദ്യാന്യവഗതഃ സൗമ്യ
 വൈദേഹസ്യ തഥാ വിഭോഃ || 5.66.6 || 2783
- അയം ഹി ശോഭതേ തസ്യാഃ
 പ്രിയായാ മുർധ്നി മേ മണിഃ |
 അദ്യാന്യ ദർശനേനാഹം
 പ്രാപ്താം താമിവ ചിന്തയേ || 5.66.7 || 2784
- കിമാഹ സീതാ വൈദേഹീ
 ബ്രൂഹി സൗമ്യ പുനഃ പുനഃ |
 പരാസുമിവ തോയേന
 സിഞ്ചന്തി വാക്യവാരിണാ || 5.66.8 || 2785
- ഇതസ്തു കിം ദുഃഖതരം
 യദിമം വാരിസംഭവം |
 മണിം പശ്യാമി സൗമിത്രേ
 വൈദേഹീമാഗതാം വിനാ || 5.66.9 || 2786
- ചിരം ജീവതി വൈദേഹീ
 യദി മാസം ധരിഷ്യതി |
 ക്ഷണം വീര ന ജീവേയം
 വിനാ താമസിതേക്ഷണാം || 5.66.10 || 2787

നയ മാമപി തം ദേശം
 യത്ര ദൃഷ്ടാ മമ പ്രിയാ |
 ന തിഷ്ഠേയം ക്ഷണമപി
 പ്രവൃത്തിമുപലഭ്യ ച ||5.66.11 || 2788

കഥം സാ മമ സുശ്രോണീ
 ഭീരുഭീരുഃ സതീ തദാ |
 ദയാവഹാനാം ഘോരാണാം
 മധ്യേ തിഷ്ഠതി രക്ഷസാം ||5.66.12 || 2789

ശാരദസ്തീമിരോൻമുക്തോ
 നൂനം ചന്ദ്ര ഇവാംബുദൈഃ |
 ആവൃതോ വദനം തസ്യ
 ന വിരാജതി സാന്ദ്രതം ||5.66.13 || 2790

കിമാഹ സീതാ ഹനുമം -
 സ്തത്ത്വതഃ കഥയസ്യ മേ |
 ഏതേന ഖലു ജീവിഷ്യേ
 ഭേഷജ്ഞനാതുരോ യഥാ ||5.66.14 || 2791

മധുരാ മധുരാലാപാ
 കിമാഹ മമ ഭാമിനീ |
 മദ്വിഹീനാ വരാഭോഹാ
 ഹനുമൻ കഥയസ്യ മേ |
 ദുഃഖാദ് ദുഃഖതരം പ്രാപ്യ
 കഥം ജീവതി ജാനകീ ||5.66.15 || 2792

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഷട്ഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| സപ്തഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||

ഹനുമതാ ശ്രീരാമം പ്രതി സീതാസന്ദേശസ്യ ശ്രാവണം

ഏവമുക്തസ്തു ഹനുമാൻ

രാഘവേണ മഹാത്മനാ |

സീതായാ ഭാഷിതം സർവം

ൻയവേദയത രാഘവേ ||5.67.1 ||

2793

ഇദമുക്തവതീ ദേവീ

ജാനകീ പുരുഷർഷഭ |

പൂർവവൃത്തമഭിജ്ഞാനം

ചിത്രകൂടേ യമാതഥം ||5.67.2 ||

2794

സുഖസുപ്താ ത്വയാ സാർധം

ജാനകീ പൂർവമുത്ഥിതാ |

വായസഃ സഹസോത്പത്യ

വിദദാര സ്തനാന്തരം ||5.67.3 ||

2795

പർയായേണ ച സുപ്തസ്ത്വം

ദേവ്യങ്കേ ഭരതാഗ്രജ |

പുനശ്ച കില പക്ഷീ സ

ദേവ്യാ ജനയതി വ്യഥാ ||5.67.4 ||

2796

തതഃ പുനരുപാഗമ്യ

വിദദാര ഭൃശം കില |

തതസ്ത്വം ബോധിതസ്ത്വസ്യഃ
 ശോണിതേന സമുക്ഷിതഃ ||5.67.5 || 2797

വായസേന ച തേനൈവം
 സതതം ബാധ്യമാനയാ |
 ബോധിതഃ കില ദേവ്യാ ത്വം
 സുഖസുപ്തഃ പരന്തപ ||5.67.6 || 2798

താം ച ദൃഷ്ട്വാ മഹാബാഹോ
 ദാരിതാം ച സ്തനാന്തരേ |
 ആശീവിഷ ഇവ ക്രുദ്ധ -
 സ്തതോ വാക്യം ത്വമുചിവാൻ ||5.67.7 || 2799

നഖാഗ്രൈഃ കേന തേ ഭീരു
 ദാരിതം വൈ സ്തനാന്തരം |
 കഃ ക്രീഡതി സരോഷേണ
 പഞ്ചവക്ത്രേണ ഭോഗിനാ ||5.67.8 || 2800

നിരീക്ഷമാണഃ സഹസാ
 വായസം സമുദൈക്ഷമാഃ |
 നവൈഃ സരുധിരൈസ്തീക്ഷ്ണൈഃ -
 സ്താമേവാഭിമുഖം സ്ഥിതം ||5.67.9 || 2801

സുതഃ കില സ ശക്രസ്യ
 വായസഃ പതതാം വരഃ |
 ധരാന്തരഗതഃ ശീഘ്രം
 പവനസ്യ ഗതൗ സമഃ ||5.67.10 || 2802

തതസ്തസ്മിൻ മഹാബാഹോ
 കോപസംവർതിതേക്ഷണഃ |

വായസേ ത്വം വ്യധാഃ ക്രൂരാം
 മതിം മതിമതാം വര ||5.67.11 || 2803

സ ദർഭസംസ്തരാദ് ഗൃഹ്യ
 ബ്രഹ്മാസ്രേണ ന്യയോജയഃ |
 സ ദീപ്ത ഇവ കാലാഗ്നി -
 രജ്ജ്യാലാഭിമുഖം ഖഗം ||5.67.12 || 2804

സ ത്വം പ്രദീപ്തം ചിക്ഷേപ
 ദർഭം തം വായസം പ്രതി |
 തതസ്തു വായസം ദീപ്തഃ
 സ ദർഭോന്യജഗാമ ഹ ||5.67.13 || 2805

ഭീതൈശ്ച സമ്പരിത്യക്തഃ
 സുരൈഃ സർവൈശ്ച വായസഃ |
 ത്രീൻ ലോകാൻ സമ്പരിക്രമ്യ
 ത്രാതാരം നാധിഗച്ഛതി ||5.67.14 || 2806

പുനരപ്യാഗതസ്തുത്ര
 ത്വത്സകാശമരിന്ദമ |
 ത്വം തം നിപതിതം ഭൂമൗ
 ശരൺയഃ ശരണാഗതം ||5.67.15 || 2807

വധാർഹമപി കാകുത്ഥ
 കൃപയാ പരിപാലയഃ |
 മോഘമസ്രൂം ന ശക്യം തു
 കർതുമിത്യേവ രാഘവ ||5.67.16 || 2808

ഭവാംസ്തസ്യാക്ഷി കാകസ്യ
 ഹിനസ്തി നൃ സ ദക്ഷിണം |

രാമ ത്യാം സ നമസ്കൃത്യ
രാജ്ഞോ ദശരഥസ്യ ച ||5.67.17 || 2809

വിസൃഷ്ടസ്തു തദാ കാകഃ
പ്രതിപേദേ സ്വമാലയം |
ഏവമസ്രൂവിദാം ശ്രേഷ്ഠഃ
സത്ത്വവാംഛരീലവാനപി ||5.67.18 || 2810

കിമർഥമസ്രൂം രക്ഷഃ സു
ന യോജയസി രാഘവ |
ന ദാനവാ ന ഗന്ധർവാ
നാസുരാ ന മരുദ്ഗണാഃ ||5.67.19 || 2811

തവ രാമ രണേ ശക്താ -
സ്തഥാ പ്രതിസമാസിതും |
തവ വീര്യവതഃ കശ്ചി -
ൻമയി യദ്യസ്തി സംഭ്രമഃ ||5.67.20 || 2812

ക്ഷിപ്രം സുനിശിതൈർബാണൈ -
ർഹന്യതാം യുധി രാവണഃ |
ഭ്രാതൃരാദേശമാജ്ഞായ
ലക്ഷ്മണോ വാ പരന്തപഃ ||5.67.21 || 2813

സ കിമർഥം നരവരോ
ന മാം രക്ഷതി രാഘവഃ |
ശക്തൗ തൗ പുരുഷവ്യാഘ്രൗ
വായുഗ്നിസമതേജസൗ ||5.67.22 || 2814

സുരാണാമപി ദുർധർഷൗ
കിമർഥം മാമുപേക്ഷതഃ |

മമൈവ ദുഷ്കൃതം കിഞ്ചി -
 ന്മഹദസ്തി ന സംശയഃ || 5.67.23 || 2815

സമർഥൗ സഹിതൗ യന്മാം
 ന രക്ഷേതേ പരന്തപൗ |
 വൈദേഹ്യാ വചനം ശ്രുത്വാ
 കരുണം സാധുഭാഷിതം || 5.67.24 || 2816

പുനരപ്യഹമാർയാം താ -
 മിദം വചനമബ്രുവം |
 ത്വച്ഛോകവിമുഖോ രാമോ
 ദേവി സത്യേന തേ ശപേ || 5.67.25 || 2817

രാമേ ദുഃഖാഭിഭൂതേ ച
 ലക്ഷ്മണഃ പരിതപ്യതേ |
 കഥഞ്ചിദ് ഭവതീ ദൃഷ്ട്വാ
 ന കാലഃ പരിശോചിതും || 5.67.26 || 2818

അസ്തിൻ മൂഹൂർതേ ദുഃഖാനാ -
 മന്തം ദ്രക്ഷ്യസി ഭാമിനി |
 താവുഭൗ നരശാർദൂലൗ
 രാജപുത്രൗ പരന്തപൗ || 5.67.27 || 2819

ത്വദുർശനകൃതോത്സാഹൗ
 ലങ്കാം ദസ്മീകരിഷ്യതഃ |
 ഹത്യാ ച സമരേ രൗദ്രം
 രാവണം സഹബാന്ധവം || 5.67.28 || 2820

രാഘവസ്ത്വ്യാം വരാഭോഹേ
 സ്വപുരീം നയിതാ ധ്രുവം |

യത് തു രാമോ വിജാനീയാ -
 ദഭിജ്ഞാനമനിന്ദിതേ || 5.67.29 || 2821

പ്രീതിസഞ്ജനനം തസ്യ
 പ്രദാതും തത് ത്വമർഹസി |
 സാഭിവിക്ഷ്യ ദിശഃ സർവാ
 വേൺയുദ്ഗ്രഥനമുത്തമം || 5.67.30 || 2822

മുക്ത്യാ വസ്ത്രാദ് ദദൗ മഹ്യം
 മണിമേതം മഹാബല |
 പ്രതിഗൃഹ്യ മണിം ദോർഭ്യാം
 തവ ഹേതോ രഘുപ്രിയ || 5.67.31 || 2823

ശിരസാ സമ്പ്രണമ്യൈനാ -
 മഹമാഗമനേ ത്വരേ |
 ഗമനേ ച കൃതോത്സാഹ -
 മവേക്ഷ്യ വരവർണിനീ || 5.67.32 || 2824

വിവർധമാനം ച ഹി മാ -
 മുവാച ജനകാത്മജാ |
 അശ്രുപൂർണമുഖീ ദീനാ
 ബാഷ്പഗദ്ഗദഭാഷിണീ || 5.67.33 || 2825

മമോത്പതനസംഭ്രാന്താ
 ശോകവേഗസമാഹതാ |
 മാമുവാച തതഃ സീതാ
 സഭാഗ്യോസി മഹാകപേ || 5.67.34 || 2826

യദ് ദ്രക്ഷ്യസി മഹാബാഹുഃ
 രാമം കമലലോചനം |

ലക്ഷ്മണം ച മഹാബാഹുഃ
 ദേവരം മേ യശസിനം ||5.67.35 || 2827

സീതയാപ്യേവമുക്തോഹ -
 മബ്രുവം മൈമിലീം തമാ |
 പൃഷ്ടമാരോഹ മേ ദേവി
 ക്ഷിപ്രം ജനകനന്ദിനി ||5.67.36 || 2828

യാവത്തേ ദർശയാമ്യദ്യ
 സസുഗ്രീവം സലക്ഷ്മണം |
 രാഘവം ച മഹാഭാഗേ
 ദർതാരമസിതേക്ഷണേ ||5.67.37 || 2829

സാബ്രവീൻമാം തതോ ദേവീ
 നൈഷ ധർമോ മഹാകപേ |
 യത്തേ പൃഷ്ടം സിഷേവ്യേഹം
 സ്വവശാ ഹരിപുംഗവ ||5.67.38 || 2830

പുരാ ച യദഹം വീര
 സ്സൃഷ്ടാ ഗാത്രേഷു രക്ഷസാ |
 തത്രാഹം കിം കരിഷ്യാമി
 കാലേനോപനിപീഡിതാ ||5.67.39 || 2831

ഗച്ഛ ത്വം കപിശാർദൂല
 യത്ര തൗ നൃപതേഃ സുതൗ |
 ഇത്യേവം സാ സമാഭാഷ്യ
 ഭൂയഃ സന്ദേഷുമാസ്ഥിതാ ||5.67.40 || 2832

ഹനുമൻ സിംഹസങ്കാശൗ
 താവുഭൗ രാമലക്ഷ്മണൗ |

സുഗ്രീവം ച സഹാമാത്യം

സർവാൻ ബ്രൂയാ അനാമയം ||5.67.41 ||

2833

യഥാ ച സ മഹാബാഹു -

ർമാം താരയതി രാഘവഃ |

അസ്മാദ് ദുഃഖാംബുസംരോധാത്

തത് ത്വമാഖ്യാതുമർഹസി ||5.67.42 ||

2834

ഇദം ച തീവ്രം മമ ശോകവേഗം

രക്ഷോഭിരേഭിഃ പരിഭർത്സനം ച |

ബ്രൂയാസ്തു രാമസ്യ ഗതഃ സമീപം

ശിവശ്ച ത്യേദ്യാസ്തു ഹരിപ്രവീര ||5.67.43 ||

2835

ഏതത് തവാർയാ നൃപ സംയതാ സാ

സീതാ വചഃ പ്രാഹ വിഷാദപൂർവം |

ഏതച്ച ബുദ്ധ്യാ ഗദിതം യഥാ ത്വം

ശ്രദ്ധത്വ്വ സീതാം കുശലാം സമഗ്രാം ||5.67.44 ||

2836

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ സപ്തഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| അഷ്ടഷഷിതമഃ സർഗഃ ||

സീതായാഃ സന്ദേഹസ്യ സ്വകർത്യകതന്നിവാദണസ്യ ച വൃത്താന്തസ്യ
ഹനുമതാ വർണനം

അമാഹമുത്തരം ദേവ്യാ
പുനരുക്തഃ സസംഭ്രമം |
തവ സ്നേഹാനരവ്യാഘ്ര
സൗഹാർദാദനുമാന്യ ച || 5.68.1 || 2837

ഏവം ബഹുവിധം വാചേദ്യാ
രാമോ ദാശരഥിസ്ത്വയാ |
യഥാ മാം പ്രാപ്തയാച്ഛീഘ്രം
ഹത്യാ രാവണമാഹവേ || 5.68.2 || 2838

യദി വാ മന്യസേ വീര
വസൈകാഹമരിന്ദമ |
കസ്തിംശ്ചിത് സംവൃതേ ദേശേ
വിശ്രാന്തഃ ശ്യാ ഗമിഷ്യസി || 5.68.3 || 2839

മമ ചാപ്യൽപദാഗ്യായാഃ
സാന്നിധ്യാത് തവ വാനര |
അസ്യ ശോകവിപാകസ്യ
മുഹൂർതം സ്യാദ് വിമോക്ഷണം || 5.68.4 || 2840

ഗതേ ഹി ത്യയി വിക്രാന്തേ
 പുനരാഗമനായ വൈ |
 പ്രാണാനാമപി സന്ദേഹോ
 മമ സ്യാന്നാത്ര സംശയഃ || 5.68.5 || 2841

തവാദർശനജ്ഞഃ ശോകോ
 ഭൂയോ മാം പരിതാപയേത് |
 ദുഃഖാദ് ദുഃഖപരാഭൂതാം
 ദുർഗതാം ദുഃഖഭാഗിനീം || 5.68.6 || 2842

അയം ച വീര സന്ദേഹ -
 സ്തീഷ്ഠതീവ മമാഗ്രതഃ |
 സുമഹാംസ്ത്വത്സഹായേഷു
 ഹർയ്യക്ഷേഷു ഹരീശ്വര || 5.68.7 || 2843

കഥം നു ഖലു ദുഷ്കാരം
 തരിഷ്യന്തി മഹോദധിം |
 താനി ഹർയ്യക്ഷസൈന്യാനി
 തൗ വാ നരവരാത്മജൗ || 5.68.8 || 2844

ത്രയാണാമേവ ഭൂതാനാം
 സാഗരസ്യാസ്യ ലംഘനേ |
 ശക്തിഃ സ്യാദ് വൈനതേയസ്യ
 വായോർവാ തവ ചാനഘ || 5.68.9 || 2845

തദസ്മിൻ കാർയനിർയോഗേ
 വീരൈവം ദുരതിക്രമേ |
 കിം പശ്യസി സമാധാനം
 ബ്രൂഹി കാർയവിദാം വര || 5.68.10 || 2846

കാമമസ്യ ത്വമേവൈകഃ
 കാർയസ്യ പരിസാധനേ |
 പർയാപ്തഃ പരവീരഘ്ന
 യശസ്യന്തേ ബലോദയഃ || 5.68.11 || 2847

ബലൈഃ സമഗ്രൈർയദി മാം
 ഹത്യാ രാവണമാഹവേ |
 വിജയീ സ്വപുരീം രാമോ
 നയേത് തത് സ്വാദ് യശസ്കരം || 5.68.12 || 2848

യഥാഹം തസ്യ വീരസ്യ
 വനാദുപധിനാ ഹൃതാ |
 രക്ഷസാ തദ്ഭയാദേവ
 തഥാ നാർഹതി രാഘവഃ || 5.68.13 || 2849

ബലൈസ്തു സങ്കുലാം കൃത്യാ
 ലങ്കാം പരബലാർദനഃ |
 മാം നയേദ് യദി കാകുത്സ്മ -
 സ്തത് തസ്യ സദ്യശം ഭവേത് || 5.68.14 || 2850

തദ് യഥാ തസ്യ വിക്രാന്ത -
 മനുരൂപം മഹാത്മനഃ |
 ഭവത്യാഹവശൂരസ്യ
 തഥാ ത്വമുപപാദയ || 5.68.15 || 2851

തദർഥോപഹിതം വാക്യം
 പ്രശ്രിതം ഹേതുസംഹിതം |
 നിശ്ചയാഹം തതഃ ശേഷം
 വാക്യമുത്തരമബ്രുവം || 5.68.16 || 2852

ദേവി ഹർയുക്ഷസൈന്യാനാ -
 മീശ്വരഃ പ്ലവതാം വരഃ |
 സുഗ്രീവഃ സത്യസമ്പന്ന -
 സ്തുഭർഥേ കൃതനിശ്ചയഃ || 5.68.17 || 2853

തസ്യ വിക്രമസമ്പന്നാഃ
 സത്യവന്തോ മഹാബലാഃ |
 മനഃ സങ്കൽപസദ്യശാ
 നിദേശേ ഹരയഃ സ്ഥിതാഃ || 5.68.18 || 2854

യേഷാം നോപരി നാധസ്താ -
 ന തിര്യക് സജ്ജതേ ഗതിഃ |
 ന ച കർമസു സീദന്തി
 മഹത്സ്യമിതതേജസഃ || 5.68.19 || 2855

അസക്യത് തൈർമഹാഭാഗൈ -
 ര്വാനരൈർബലസംയുതൈഃ |
 പ്രദക്ഷിണീകൃതാ ഭൂമി -
 ര്വായുമാർഗാനുസാരിഭിഃ || 5.68.20 || 2856

മദ്വിശിഷ്ടാശ്ച തുൽയാശ്ച
 സന്തി തത്ര വനൗകസഃ |
 മത്തഃ പ്രത്യവരഃ കശ്ചി -
 ന്നാസ്തി സുഗ്രീവസന്നിധൗ || 5.68.21 || 2857

അഹം താവദിഹ പ്രാപ്തഃ
 കിം പുനസ്തേ മഹാബലാഃ |
 നഹി പ്രകൃഷ്ടാഃ പ്രേഷ്യന്തേ
 പ്രേഷ്യന്തേ ഹിതരേ ജനാഃ || 5.68.22 || 2858

തദലം പരിതാപേന

ദേവി മന്യുരപൈതു തേ |

ഏകോത്പാതേന തേ ലങ്കാ -

മേഷ്യന്തി ഹരിയുഥപാഃ ||5.68.23 ||

2859

മമ പൃഷ്ഠഗതൗ തൗ ച

ചന്ദ്രസൂർയാവിവോദിതൗ |

ത്വത്സകാശം മഹാഭാഗേ

നൃസിംഹാവാഗമിഷ്യതഃ ||5.68.24 ||

2860

അരിഘ്നം സിംഹസങ്കാശം

ക്ഷിപ്രം ദ്രക്ഷ്യസി രാഘവം |

ലക്ഷ്മണം ച ധനുഷ്മന്തം

ലങ്കാദ്വാരമുപാഗതം ||5.68.25 ||

2861

നഖദംശ്രായുധാൻ വീരാൻ

സിംഹശാർദൂലവിക്രമാൻ |

വാനരാൻ വാരണേന്ദ്രാഭാൻ

ക്ഷിപ്രം ദ്രക്ഷ്യസി സംഗതാൻ ||5.68.26 ||

2862

ശൈലാംബുദനികാശാനാം

ലങ്കാമലയസാനുഷു |

നർദതാം കപിമുഖ്യാനാം

നചിരാച്ഛോഷ്യസേ സ്വനം ||5.68.27 ||

2863

നിവൃത്തവനവാസം ച

ത്വയാ സാർധമരിന്ദമം |

അഭിഷിക്തമയോധ്യായാം

ക്ഷിപ്രം ദ്രക്ഷ്യസി രാഘവം ||5.68.28 ||

2864

തതോ മയാ വാഗ്ഭിരഭീനഭാഷിണീ
 ശിവാഭിരിഷ്ടാഭിരഭിപ്രസാദിതാ |
 ഉവാഹ ശാന്തിം മമ മൈമിലാത്മജാ
 തവാതിശോകേന തഥാതിപീഡിതാ ||5.68.29 ||

2865

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ അഷ്ടഷഷ്ഠിതമഃ സർഗഃ ||